

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	Gmina Aleksandrów Łódzki
Termin kontroli:	28 grudnia 2016 roku – 3 marca 2017 roku
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Ewa Chojka-starszy inspektor kontroli, Wioletta Zubowicz-starszy inspektor kontroli.
Okres objęty kontrolą	Lata 2014-2015, I półrocze 2016 roku
Numer i data upoważnienia:	WK - 601-2/76/2016 z dnia 19 grudnia 2016 roku

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 2058), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

DANE O JEDNOSTCE

Gmina Aleksandrów Łódzki położona jest w województwie łódzkim na terenie powiatu zgierskiego i obejmuje obszar o łącznej powierzchni 116 km².

Siedziba Urzędu Miejskiego mieści się w Aleksandrowie Łódzkim przy Placu Tadeusza Kościuszki 2.

Numer REGON 000532613 został nadany Urzędowi Miejskiemu w Aleksandrowie Łódzkim przez Urząd Statystyczny w Łodzi.

Numer NIP 947-00-02-165 został nadany Urzędowi Miejskiemu decyzją Urzędu Skarbowego w Zgierzu.

Numer REGON 472057738 został nadany osobie prawnej Gminie Aleksandrów Łódzki przez Urząd Statystyczny w Łodzi.

Numer NIP 732-21-34-537 został nadany Gminie Aleksandrów Łódzki decyzją Urzędu Skarbowego w Zgierzu.

Kontrola ma charakter kontroli kompleksowej, obejmującej prawidłowość prowadzenia gospodarki finansowej i udzielania zamówień publicznych.

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

Wskaźniki charakteryzujące sytuację finansową Gminy Aleksandrów Łódzki w latach 2013-2015, obliczone w oparciu o dane wynikające ze sprawozdań finansowych – Rb-27S - z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego, Rb-28S - z wykonania planu wydatków jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego i Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	2013 rok (zł)	2014 rok (zł)	2015 rok (zł)
Dochody wykonane ogółem (Do), w zł,	94.326.783,63	111.682.192,55	97.947.907,48
z tego:			
Dochody bieżące (Db) w zł	67.983.627,65	74.778.240,74	84.491.774,19
Dochody majątkowe (Dm) w zł	26.343.155,98	36.903.951,81	13.456.133,29
w tym:			
dotacje i środki otrzymane na inwestycje	22.809.752,43	25.617.584,92	9.354.922,08
dochody ze sprzedaży majątku (Sm)	2.737.774,97	11.122.415,80	3.897.220,30
dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	795.628,58	163.951,09	203.990,91
Dochody własne (Dw) w zł	67.910.912,77	81.424.428,92	67.033.609,75
Wydatki wykonane ogółem (Wo) w zł, z tego:	86.416.378,76	109.121.646,24	98.931.045,11
wydatki majątkowe (Wm) w zł	21.642.100,31	39.224.858,37	21.238.235,18
wydatki bieżące (Wb) w zł, w tym:	64.774.278,45	69.896.787,87	77.692.809,93
wydatki na wynagrodzenia i pochodne (Ww)	30.878.990,20	32.950.290,65	35.276.036,37

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

nadwyżka operacyjna – dodatnia wartość wyniku Db – Wb (No) w zł	3.209.349,20	4.881.452,87	6.798.964,26
nadwyżka operacyjna + dochody majątkowe w zł	29.552.505,18	41.785.404,68	20.255.097,55
suma nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku (No + Sm) w zł	5.947.124,17	16.003.868,67	10.696.184,56
transfery bieżące z budżetu państwa (subwencja ogólna i dotacje bieżące) – Tb w zł	26.188.844,53	28.985.829,96	30.561.197,67
Zobowiązania ogółem (Zo) w zł, w tym:	7.961.576,62	6.375.148,43	4.549.967,83
zobowiązania wymagalne w zł	0,00	0,00	0,00
odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek (O) – w zł	1.561.576,62	1.175.148,43	799.967,83
spłata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek (R) – w zł	6.400.000,00	5.200.000,00	3.750.000,00
ludność Gminy (w osobach)	29.862	30.285	30.645
udział dochodów bieżących w dochodach ogółem (W _{B1}) w %	72,07	66,96	86,26
udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem (W _{B3}) w %	3,40	4,37	6,94
udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (W _{B4}) w %	25,04	35,95	21,47
obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne (W _{B5}) – w %	47,67	47,14	45,40
udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem (W _{B6}) – w %	6,30	14,33	10,92
wskaźnik samofinansowania, wyliczony jako stosunek sumy nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych do wydatków majątkowych (W _{B7}) (n-krotność)	1,37	1,07	0,95
WL ₂ – nadwyżka operacyjna na mieszkańca (według liczby mieszkańców na dzień 31 grudnia danego roku (zł))	107,47	161,18	221,86
W _{Z1} – udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem	8,44	5,71	4,64
W _{Z2} – udział zobowiązań ogółem, bez zobowiązań na projekty unijne, w dochodach ogółem	8,44	5,71	4,64
W _{Z3} – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia	8,44	5,71	4,64
W _{Z4} – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez zobowiązań na projekty unijne	8,44	5,71	4,64
W _{Z6} – obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia	104,69	100,43	96,39
W _{Z7} – udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem	0,00	0,00	0,00

Dane dotyczące art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity z 2013 roku Dz.U. poz. 885 ze zm.) zawarto w tabeli:

	2013	2013	2014	2014	2015	2015
	Plan	Wykonanie	Plan	wykonanie	plan	Wykonanie
Dochody bieżące plus nadwyżka z lat ubiegłych plus wolne środki	68.420.182,14	68.148.267,13	78.083.194,41	79.673.285,09	88.262.516,40	88.647.364,85
Wydatki bieżące	67.607.477,14	64.774.278,45	72.536.439,06	69.896.787,87	79.958.780,42	77.692.809,93
Wynik	812.705,00	3.373.988,68	5.546.755,35	9.776.497,22	8.303.735,98	10.954.554,92

Wskaźnik z art. 243 ustawy o finansach publicznych obliczony dla wykonania budżetu lat: 2013, 2014, 2015 oraz planu na 2016 rok

— Kwota zakładanych do spłaty w 2016 roku rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek w stosunku do zakładanych w 2016 roku dochodów ogółem budżetu Gminy nie przekroczyła średniej arytmetycznej (obliczonej z ostatnich trzech lat, tj. 2013, 2014 i 2015 roku) – relacji procentowej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów ogółem budżetu Gminy.

— Wskaźnik zadłużenia wyliczono według wzoru:

$$\left(\frac{R+O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}} \right)$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- *R* – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90,
- *O* – planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,
- *D* – planowane dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym,
- *Db* – dochody bieżące,
- *Sm* – dochody ze sprzedaży majątku,
- *Wb* – wydatki bieżące,
- *n* – rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- *n-1* – rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- *n-2* – rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata,
- *n-3* – rok poprzedzający rok budżetowy o trzy lata.

Dane dotyczące art. 243 ustawy o finansach publicznych zawarto w tabeli:

Lp.	Dane do obliczeń	Wykonanie			
		2013*	2014*	2015* (III kwartały - plan)	2015**
1.	dochody bieżące	67.983.627,65	74.778.240,74	81.338.724,55	84.491.774,19

2.	dochody ze sprzedaży majątku	2.737.774,97	11.122.415,80	4.000.000,00	3.897.220,30
3.	wydatki bieżące	64.774.278,45	69.896.787,87	75.550.043,48	77.692.809,93
4.	dochody ogółem	94.326.783,63	111.682.192,55	98.267.586,55	97.947.907,48
5.	wskaźnik w ujęciu rocznym $[(1+2-3)/4]$ (w %)	6,30	14,33	9,96	10,92
6.	średnia wskaźników z wiersza nr 5 - prawa strona wzoru	10,20			10,52
7.	plan dochodów na 2016 r.	107.221.852,43			109.758.598,73
8.	przypadające do spłaty raty pożyczek w 2016 r. wg planu	4.800.000,00			4.800.000,00
9.	odsetki wg planu w 2016 r. i rezerwa na poręczenia	1.069.000,00			1.069.000,00
10.	iloraz zadłużenia wraz z odsetkami przez dochody ogółem $[(8+9)/7]$ - lewa strona wzoru (w %)	5,47			5,35
11.	sprawdzenie relacji z art. 243 (10 ≤ 6)	5,47 < 10,20			5,35 < 10,52

II. USTALENIA OGÓLNE

1. KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

Przewodniczący rady gminy

W kadencji 2010-2014 przewodniczącą Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim organ stanowiący wybrał **Anettę Jakubowską**, co stwierdziła uchwała nr I/1/10 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 2 grudnia 2010 roku. Wiceprzewodniczącą Rady Miejskiej wybrano **Małgorzatę Grabarczyk**, co potwierdziła uchwała Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim nr I/2/10 z dnia 2 grudnia 2010 roku. Uchwałą nr LVII/612/14 z dnia 26 czerwca 2014 roku Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim przyjęła rezygnację Anetty Jakubowskiej z funkcji przewodniczącego Rady Miejskiej, a uchwałą nr LVII/616/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 26 czerwca 2014 roku potwierdziła dokonanie przez organ stanowiący wyboru przewodniczącej Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim w osobie **Małgorzaty Grabarczyk**. Uchwałą nr LVII/617/14 z dnia 26 czerwca 2014 roku Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim przyjęła rezygnację Małgorzaty Grabarczyk w funkcji wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim, zaś uchwałą nr LVII/618/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim potwierdziła dokonanie przez organ stanowiący wyboru **Leszka Pierlejewskiego** na wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim.

Na przewodniczącą Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim na kadencję 2014-2018 wybrano **Małgorzatę Grabarczyk**, co potwierdziła uchwała nr I/1/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 28 listopada 2014 roku. Dokonanie przez organ stanowiący wyboru na funkcję wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim radnego **Radosława Adamskiego** potwierdziła uchwała nr I/2/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 28 listopada 2014 roku.

Burmistrz i jego zastępca

Na kadencję 2014-2018 Burmistrzem Aleksandrowa Łódzkiego wybrano **Jacka Zbigniewa Lipińskiego**, który zgodnie z zaświadczeniem Miejskiej Komisji Wyborczej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 17 listopada 2014 roku wybrany został w wyborach przeprowadzonych w dniu 16 listopada 2014 roku. Objęcie przez Jacka Zbigniewa Lipińskiego obowiązków Burmistrza nastąpiło z dniem 28 listopada 2014 roku, tj. z chwilą złożenia ślubowania wobec Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim, co

potwierdzał wyciąg z protokołu nr I sesji Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim, która odbyła się w dniu 28 listopada 2014 roku.

W kadencji 2010-2014 funkcję Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego pełnił również **Jacek Zbigniew Lipiński** wybrany w wyborach, które odbyły się 21 listopada 2010 roku, co potwierdzało zaświadczenie Miejskiej Komisji Wyborczej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 22 listopada 2010 roku, zaś objęcie obowiązków Burmistrza nastąpiło z dniem 6 grudnia 2010 roku, co potwierdzał wyciąg z protokołu nr II sesji Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim, która odbyła się w dniu 6 grudnia 2010 roku, stwierdzający złożenie ślubowania wobec Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim.

Zarządzeniem nr 132/2014 z dnia 1 lipca 2014 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego powołał z tym dniem na stanowisko Zastępcy Burmistrza **Leszka Filipiaka**.

Skarbnik gminy

Uchwałą nr II/15/02 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 2 grudnia 2002 roku w sprawie powołania Skarbnika Gminy Aleksandrów Łódzki, na stanowisko to powołano **Grzegorza Siecha**.

Sekretarz gminy

Sekretarzem Gminy Aleksandrów Łódzki od 1 września 2011 roku była **Iwona Dąbek**, z którą Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zawarł umowę o pracę z dnia 1 września 2011 roku.

2. GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI

Wykaz jednostek organizacyjnych Gminy Aleksandrów Łódzki zawarto w załączniku nr 4 do Statutu Gminy Aleksandrów Łódzki oraz zamieszczono na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Aleksandrów Łódzki. Z danych zawartych w Statucie wynikało, że w kontrolowanej jednostce w okresie objętym kontrolą funkcjonowało piętnaście jednostek organizacyjnych, a dokumentem tym nie określono ich formy organizacyjnej. Powyższe nie było zgodne z wykazem jednostek organizacyjnych udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej, obejmującym osiemnaście jednostek organizacyjnych, w tym spółkę prawa handlowego ze 100 % udziałem Gminy- PGKiM sp. z o.o. W załączniku do Statutu nie ujęto wymienionej wyżej spółki prawa handlowego, Środowiskowego Domu Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Aleksandrowie Łódzkim, co wskazuje na brak aktualizacji tego dokumentu.

Jak wynika z wyjaśnień Sekretarz Gminy, jednostki wykazane w BIP - Środowiskowy Dom Samopomocy w Aleksandrowie Łódzkim oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim faktycznie funkcjonują, zaś ich nieujęcie w załączniku do Statutu było wynikiem przeoczenia wynikającego z konieczności dopełnienia wielu formalności przy tworzeniu i przejmowaniu tych jednostek.

W trakcie czynności kontrolnych uchwałą nr XXXIV/326/17 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 26 stycznia 2017 roku w sprawie zmiany statutu Gminy Aleksandrów Łódzki dokonano zmiany treści załącznika nr 4, dokonując stosownej aktualizacji Wykazu jednostek organizacyjnych Gminy.

Zestawienie funkcjonujących w Gminie Aleksandrów Łódzki w okresie objętym kontrolą jednostek organizacyjnych ze wskazaniem podstaw ich utworzenia oraz określeniem formy działalności zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 1 protokołu kontroli*.

W Gminie Aleksandrów Łódzki funkcjonowała w objętym kontrolą okresie jedna samorządowa instytucja kultury - Biblioteka Publiczna w Aleksandrowie Łódzkim. Burmistrz Gminy Aleksandrów Łódzki nadał akt o utworzeniu instytucji kultury Bibliotece Publicznej w Aleksandrowie Łódzkim Ed-4011/2/07 z dnia 26 listopada 2007 roku.

Okazana kontrolującym dokumentacja w tym zakresie obejmowała księgę rejestrową dla Biblioteki Publicznej w Aleksandrowie Łódzkim prowadzoną w formie określonej zapisami rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 17 lutego 1992 roku w sprawie sposobu prowadzenia rejestru instytucji kultury (Dz. U. nr 20, poz. 80), uchylonego z dniem 21 maja 2012 roku. Podstawę wpisu w księdze rejestrowej stanowiła uchwała nr XII/112/07 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 27 września 2007 roku w sprawie nadania statutu Bibliotece Publicznej w Aleksandrowie Łódzkim, która weszła w życie z dniem 24 listopada 2007 roku, po opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 343, poz. 3078. Wskazać należy, że w treści przedmiotowej uchwały określono, że tracą moc uchwały nr XIV/144/00 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 23 lutego 2000 roku w sprawie nadania statutu Biblioteki Publicznej w Aleksandrowie Łódzkim i nr IX/75/03 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim zmieniająca ww. uchwałę, co wskazuje na fakt funkcjonowania tej jednostki co najmniej od 2000 roku bez dokonania stosownych wpisów wymaganych uregulowaniami art. 14 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej warunkujących uzyskanie przez tę jednostkę osobowości prawnej.

Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej nie udostępniono rejestru instytucji kultury i księgi rejestrowej w formie i zakresie określonym zapisami § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz.U. poz. 189), a z wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu wynikało, że nie prowadzono rejestru i księgi rejestrowej w formie określonej ww. rozporządzeniem. W trakcie czynności kontrolnych na stronie Biuletynu Informacji Publicznej jednostki udostępniono rejestr instytucji kultury oraz księgę rejestrową instytucji kultury prowadzone dla Biblioteki Publicznej w Aleksandrowie Łódzkim, w formie zgodnej z określoną rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury.

Dotacje dla samorządowej instytucji kultury Biblioteka Publiczna ujmowano w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki w załączniku „Plan dotacji” w dziale 921 rozdziale 92116, co kontrolujące ustaliły na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim: nr LI/520/13 z dnia 19 grudnia 2013 roku, nr III/29/14 z dnia 18 grudnia 2014 roku i nr XVIII/183/15 z dnia 17 grudnia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki, odpowiednio, na: 2014, 2015 i 2016 rok.

W kontrolowanym okresie w Gminie Aleksandrów Łódzki żadna z jednostek organizacyjnych nie funkcjonowała w formie zakładu budżetowego.

Z analizy akt osobowych kierowników gminnych jednostek organizacyjnych wynikało, że Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego udzielił kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej pełnomocnictw na podstawie art. 47 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 roku Dz. U. nr 142, poz. 1591 ze zm., obecnie tekst jednolity z 2016 roku, poz. 446 ze zm.), a wykaz pełnomocnictw **stanowi załącznik nr 2 protokołu kontroli**

Wskazać należy, że pełnomocnictwa z dnia 30 grudnia 2011 OR.077.87.2011 na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Burmistrz udzielił również Sylwianie Plucińskiej - kierownikowi Biblioteki Publicznej w Aleksandrowie Łódzkim – samorządowej instytucji kultury, która na mocy art. 14 ust. 1 i 2, art. 27 ust. 1 oraz art. 28 ust. 1 ustawy z 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu

działalności kulturalnej, jest odrębną od gminy jednostką organizacyjną i finansową, wyposażoną w osobowość prawną i prowadzącą samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, wobec czego udzielenie ww. pełnomocnictwa było bezzasadne.

3. UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE

Statut gminy

Statut Gminy Aleksandrów Łódzki przyjęty uchwałą nr XLIV/406/02 z dnia 11 września 2002 roku w sprawie przyjęcia Statutu Gminy Aleksandrów Łódzki zmieniony został uchwałami Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim: nr XLVI/419/02 z dnia 10 października 2002 roku, nr XV/182/07 z dnia 27 grudnia 2007 roku, nr XLII/400/09 z dnia 15 września 2009 roku, nr XLIV/414/09 z dnia 19 listopada 2009 roku, nr XLVII/470/13 z dnia 26 września 2013 roku, nr LII/547/14 z dnia 30 stycznia 2014 roku i nr LIII/560/14 z dnia 20 lutego 2014 roku.

Załącznikami do tego dokumentu były: mapa określająca granice Gminy, wzór herbu, wzór barw, wykaz jednostek organizacyjnych i wykaz jednostek pomocniczych. Jak opisano we wcześniejszej części niniejszego protokołu do załącznika nr 4 *Wykaz jednostek organizacyjnych* nie wprowadzono zmian mających na celu jego aktualizację wobec utworzenia jednostek organizacyjnych - Środowiskowego Domu Samopomocy (utworzony na mocy uchwały nr XIX/169/11 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 30 listopada 2011 roku) i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (uchwała nr XLVII/468/2013 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 26 września 2013 roku).

Statut w swej treści zawierał postanowienia ogólne, w tym określenie obszaru i granic Gminy, siedziby jej organów, zakresu zadań i zasad ich wykonywania, określał zasady tworzenia, łączenia, podziału i znoszenia jednostek pomocniczych, wyszczególniał organy Gminy i zasady ich działalności. Ponadto w części tej określono zasady informowania o miejscu, terminie i przedmiocie sesji i posiedzeń komisji oraz zasadach udostępniania jawności tych posiedzeń, zasady udzielania informacji dotyczących działalności organów gminy i komisji rady oraz zasady udostępniania dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych ustalając, że odrębną uchwałą Rada określi zasady obliczania opłaty za dodatkowe koszty związane z realizacją prawa dostępu do dokumentów poprzez udostępnianie ich w formie kopii, drukowania i przenoszenia na powszechnie stosowane nośniki.

Organizację i tryb pracy Rady Miejskiej określono w dziale II Statutu ustalając: zakres jej wyłącznej właściwości, organy, zasady dokonywania wyboru przewodniczącego i wiceprzewodniczącego rady oraz ich zadania, zadania i zasady funkcjonowania, wyszczególnionych w Statucie, stałych komisji rady. Ponadto określono zasady ustalania składu, dokonywania wyboru członków, zadania i zakres działania Komisji Rewizyjnej ustalając tryb wykonywania i sposób dokumentowania prowadzonej przez nią działalności kontrolnej.

Przedmiotowym dokumentem określono organizację wewnętrzną rady i tryb jej pracy, w tym zasady przygotowywania i przebiegu obrad sesji Rady Miejskiej, opracowywania projektów uchwał, procedurę podejmowania uchwał, a także dokumentowania przebiegu obrad sesji rady. Ustalono zasady sprawowania funkcji oraz zadania radnych a także zasady tworzenia i funkcjonowania klubów radnych. W dziale III określono zadania burmistrza gminy, w tym jako kierownika urzędu, zasady wykonywania tej funkcji i procedurę absolutoryjną.

W dziale IV Statutu określono zasady prowadzenia przez Gminę gospodarki finansowej, w tym zasady opracowywania i uchwalania budżetu, odpowiedzialność za jego realizację, w odniesieniu do jawności gospodarki finansowej określając zasady

informowania o założeniach projektu budżetu, kierunkach polityki społecznej i gospodarczej oraz ogłaszania uchwały budżetowej i sprawozdania z jej wykonania.

Zapisami Statutu ustalono także podejmowanie przez Gminę działań na rzecz wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w szczególności wśród młodzieży oraz zasady powoływania młodzieżowej rady gminy z tym, że jak wyjaśniła Sekretarz Gminy - organu takiego nie powołano.

Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego nie określił zasad odpłatności za udostępnianie dokumentów na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 782 ze zm.), w przypadku poniesienia dodatkowych kosztów udostępnienia informacji.

Regulamin organizacyjny urzędu

Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Aleksandrowie Łódzkim nadany został przez Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego zarządzeniem nr 181/2011 z dnia 14 listopada 2011 roku, a jego treść została zmieniona zarządzeniami: nr 87/2012 z dnia 11 maja 2012 roku, nr 110/2012 z dnia 15 czerwca 2012 roku, nr 168/2012 z dnia 19 września 2012 roku, nr 195/2012 z dnia 12 listopada 2012 roku, nr 246/2013 z dnia 11 lipca 2013 roku, nr 392/2013 z dnia 30 grudnia 2013 roku, nr 33/2014 z dnia 6 lutego 2014 roku, nr 127/2014 z dnia 27 czerwca 2014 roku, nr 182/2014 z dnia 3 września 2014 roku i nr 210/2014 z dnia 20 października 2014 roku, zaś załącznikiem do zarządzenia nr 212/2014 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 21 października 2014 roku określono treść tekstu jednolitego Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim. Do powyższego Regulaminu wprowadzono zmiany wynikające z zarządzeń nr 67/2015 z dnia 4 maja 2015 roku i nr 105/2015 z dnia 23 czerwca 2015 roku.

Obowiązujące w okresie objętym kontrolą uregulowania Regulaminu Organizacyjnego zawierały:

- postanowienia ogólne określające zakres działania, zadania, organizację i zasady funkcjonowania Urzędu oraz słowniczek używanych pojęć,
- określenie zakresu działania kierownictwa Urzędu, poszczególnych wydziałów, komórek i stanowisk pracy,
- zasady sprawowania funkcji kierowniczych określając, że Urzędem kieruje Burmistrz przy pomocy Zastępcy Burmistrza, Sekretarza i Skarbnika, z wyszczególnieniem nadzorowanych przez nich komórek organizacyjnych,
- wykaz wydziałów, komórek i samodzielnych stanowisk, a schemat organizacyjny Urzędu stanowił integralną część *Regulaminu*,
- zadania, kompetencje i odpowiedzialność naczelników wydziałów,
- zakresy działania poszczególnych komórek organizacyjnych: Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej, Wydziału Informacji i Mediów, Pełnomocnika Burmistrza do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych, Rady prawnej, Wydziału Pozyskiwania Funduszy Unijnych, Jednostki Realizującej Projekt, Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego, Wydziału Obsługi Informatycznej, Urzędu Stanu Cywilnego, Wydziału Obsługi Mieszkańców, Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich, Administratora Bezpieczeństwa Informacji, Pełnomocnika ds. Systemu Zarządzania Jakością, Wydziału Zamówień Publicznych, Wydziału Administracyjno – Gospodarczego i Kadr, Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu, Biura Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym, Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, Pionu Ochrony, Wydziału Promocji i Współpracy z Zagranicą, Biura Rady Miejskiej, Wydziału Finansowego,

- godziny pracy Urzędu, zasady obsługi klientów przez pracowników Urzędu, w szczególności przyjmowania klientów przez Burmistrza, Zastępcę Burmistrza i Sekretarza, w tym w sprawach skarg i wniosków,
- uregulowania dotyczące dostępu do informacji publicznej

w postanowieniach końcowych wprowadzając symbole literowe poszczególnych stanowisk kierowniczych, komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk.

Powyższe uregulowania utraciły moc 3 czerwca 2016 roku, tj. z dniem wejścia w życie zarządzenia nr 100/2016 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu w Aleksandrowie Łódzkim.

Ustalone zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Uchwałą nr XVI/191/08 z dnia 31 stycznia 2008 roku w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim, na podstawie dyspozycji art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, ustaliła: zasady nabywania nieruchomości oraz użytkowania wieczystego, sprzedaży i oddawania w użytkowanie wieczyste nieruchomości, przenoszenia udziałów we współwłasności lub współużytkowaniu wieczystym do realizacji tych czynności upoważniając Burmistrza Gminy Aleksandrów Łódzki. Ponadto w treści uchwały Rada Miejska ustaliła, że o zbyciu nieruchomości w drodze darowizny oraz nieruchomości zabudowanej budynkiem, w którym znajdują się wynajęte przez Gminę lokale mieszkalne, decyduje każdorazowo Rada Miejska w drodze stosownej uchwały oraz określiła, że Burmistrzowi Gminy Aleksandrów Łódzki przysługuje prawo do obciążania ograniczonymi prawami rzeczowymi nieruchomości stanowiących mienie komunalne. Organ wykonawczy zobowiązano do składania w okresach kwartalnych, pisemnego sprawozdania z realizacji uchwały. Uchwałą nr XXVII/247/12 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 28 czerwca 2012 roku w opisaną powyżej uchwałę dokonano zmian treści § 6, zobowiązując Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego do składania organowi stanowiącemu rocznych, pisemnych sprawozdań z realizacji uchwały.

Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim uchwałą nr XVI/190/08 określiła zasady wydzierżawiania nieruchomości gminnych zezwalając na zawieranie kolejnych umów dzierżawy tej samej nieruchomości na kolejny okres do 3 lat, wydzierżawiania nieruchomości na czas określony do 10 lat, w tym odstępiania od obowiązku oddawania nieruchomości w dzierżawę w trybie przetargowym.

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Zarządzeniem nr 16/09 Burmistrza Gminy Aleksandrów Łódzki z dnia 23 lutego 2009 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, na podstawie art. 15 a ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, obecnie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity Dz.U. z 2010 roku, nr 46, poz. 276 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz. 299 ze zm.), ustalono: załącznikiem nr 1 *Instrukcję w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu w Urzędzie Gminy Aleksandrów Łódzki*, funkcję koordynatora ds. współpracy z

Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej powierzając Sekretarzowi Gminy Krzysztofowi Kozaneckiemu, a podczas jego nieobecności Skarbnikowi Gminy Grzegorzowi Siechowi, załącznikiem nr 2 – wzór oświadczenia o przyjęciu do wiadomości i przestrzegania procedur określonych *Instrukcją*, w którym wyszczególniono pracowników zobowiązanych do zapoznania się z tym dokumentem, załącznikiem nr 3 – wzór *Powiadomienia Głównego Inspektora Informacji Finansowej o podejrzeniach wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych-nieujawnionych źródeł*, załącznikiem nr 4 – wzór *Rejestru powiadomień GIIF*.

Kontrolujące wskazują, że **powyższego uregulowania nie aktualizowano wobec zmian ww. ustawy oraz zmian w zakresie zatrudnienia, w szczególności – na stanowisku Sekretarza Gminy wskazanego imiennie jako koordynator ds. współpracy z GIIF.**

4. UNORMOWANIA W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej (w tym – finansowej). Osoby odpowiedzialne.

Ogólne uregulowania dotyczące kontroli wewnętrznej obowiązujące w okresie objętym kontrolą zawarto w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim, określonym zarządzeniem nr 212/2014 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 21 października 2014 roku w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim ze zmianami wynikającymi z zarządzeń Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego: nr 237/2014 z dnia 28 listopada 2014 roku, nr 67/2015 z dnia 4 maja 2015 roku i nr 105/2015 z dnia 23 czerwca 2015 roku, a w okresie poprzedzającym wprowadzenie tekstu jednolitego – załącznikiem do zarządzenia nr 181/2011 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 14 listopada 2011 roku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu w Aleksandrowie Łódzkim ze zmianami wynikającymi z zarządzeń Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego: nr 87/2012 z dnia 11 maja 2012 roku, nr 110/2012 z dnia 15 czerwca 2012 roku, nr 168/2012 z dnia 19 września 2012 roku, nr 195/2012 z dnia 12 listopada 2012 roku, nr 246/2013 z dnia 11 lipca 2013 roku, nr 392/2013 z dnia 30 grudnia 2013 roku, nr 33/2014 z dnia 6 lutego 2014 roku, nr 127/2014 z dnia 27 czerwca 2014 roku, nr 182/2014 z dnia 3 września 2014 roku i nr 210/2014 z dnia 20 października 2014 roku.

Ustalenia dotyczące kontroli wewnętrznej zawarto w szczególności w zapisach dotyczących nadzoru sprawowanego przez kierownictwo Urzędu, tj.:

- Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego nad pracą: Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej, Wydziału Informacji i Mediów, Pełnomocnika Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Rady Prawnego,
- Zastępcy Burmistrza w zakresie: Wydziału Pozyskiwania Funduszy Unijnych, Jednostki Realizującej Projekt, Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego, Urzędu Stanu Cywilnego, Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich, Administratora Bezpieczeństwa Informacji, Pełnomocnika ds. Systemu Zarządzania Jakością i Wydziału Zamówień Publicznych,
- Sekretarz nadzorującej bezpośrednio pracę: Wydziału Administracyjno-Gospodarczego i Kadr, którego jest jednocześnie naczelnikiem, Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu, Biura Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym, Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, Pionu Ochrony, Wydziału Promocji i Współpracy z

Zagranicą, Biura Rady Miejskiej, Wydziału Obsługi Informatycznej i Wydziału Obsługi Mieszkańców

oraz Skarbnika Gminy pełniącego nadzór nad Wydziałem Finansowym.

W treści Regulaminu określono zadania i kompetencje osób sprawujących funkcje kierownicze, tj. naczelników wydziałów, którzy odpowiedzialni są przed osobami z kierownictwa Urzędu nadzorującymi określoną problematykę, za prawidłowe, sprawne wykonywanie zadań wynikających z obowiązujących przepisów oraz należyte wykonywanie poleceń służbowych, a także zapewnienie właściwej i terminowej realizacji przypisanych zadań, organizowanie wykonania zadań określonych w ustawach, uchwałach Rady, zarządzeniach Burmistrza i innych aktach prawnych oraz bieżące aktualizowanie indywidualnych zakresów czynności.

Ustalenia w zakresie kontroli wewnętrznej zawarto w zakresach zadań poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu, w szczególności: Wydziału Obsługi Mieszkańców, który prowadzi sprawy związane z zapewnieniem właściwej obsługi klientów Urzędu oraz z zarządzaniem obiegiem dokumentów; Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich koordynującego planowanie merytorycznej pracy urzędu; Wydziału Obsługi Informatycznej realizującego zadania dotyczące nadzoru nad stanem technicznym sprzętu komputerowego oraz jego likwidacją, kontroli ochrony sieci teleinformatycznej, analizy stanu bezpieczeństwa teleinformatycznego, zapewnienia ochrony danych osobowych, nadzoru nad mechanizmami uwierzytelniania użytkowników oraz realizacją *Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w Urzędzie* i *Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie*, nadzoru nad wykonywaniem kopii awaryjnych i ich przechowywaniem; Administratora Bezpieczeństwa Informacji w zakresie bieżącego nadzoru nad dokumentacją wewnętrzną dotyczącą ochrony danych osobowych, m.in. polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w Urzędzie oraz *Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych*, nadzorowanie przestrzegania zasad ochrony danych osobowych, sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem systemu zabezpieczeń ochrony danych osobowych; Wydziału Zamówień Publicznych, który, między innymi, zapewnia sprawdzanie pod względem formalno-prawnym i opiniowanie dokumentów postępowań prowadzonych w Urzędzie oraz prowadzenie rejestru zamówień publicznych, sporządzanie planu oraz rocznego sprawozdania z udzielonych zamówień; Wydziału Administracyjno – Gospodarczego i Kadr, który prowadzi rejestr upoważnień i pełnomocnictw udzielanych przez Burmistrza, nadzoruje aktualność zakresów czynności pracowników, koordynuje przeprowadzanie naboru na wolne stanowiska urzędnicze i służbę przygotowawczą, gospodaruje taborem samochodowym Urzędu; Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu, który nadzoruje działalność ośrodków i placówek sportowo-rekreacyjnych, w tym w zakresie zatwierdzania i kontroli realizacji planów finansowych, nadzoruje budżety gminnych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów oraz młodzieżowego domu kultury i poradni psychologiczno - pedagogicznej, gromadzi, kontroluje i przekazuje dane w ramach systemu informacji oświatowej oraz przygotowuje roczne sprawozdania z realizacji: średnich wynagrodzeń nauczycieli, programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, zadań oświatowych, sprawuje nadzór i kontrolę nad żłobkami, klubami dziecięcymi i dziennymi opiekunami; Biura Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym, które prowadzi nadzór nad działalnością PGKiM Sp. z o. o. w ramach powierzonego administrowania lokalami stanowiącymi Mieszkaniowy Zasób Gminy Aleksandrów Łódzki; Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego sprawującego kontrolę w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego i ochrony przeciwpożarowej w stosunku do wszystkich jednostek organizacyjnych gminy oraz zapewnia zabezpieczenie Urzędu w zakresie ochrony fizycznej i obsługę monitoringu miejskiego; Pionu Ochrony, który zapewnia ochronę informacji niejawnych, w tym ich ochronę fizyczną oraz ochronę systemów i sieci teleinformatycznych, kontroluje przestrzeganie przepisów o ochronie

tych informacji; Wydziału Finansowego, który nadzoruje działalność finansową jednostek organizacyjnych gminy i racjonalne dysponowanie środkami finansowymi.

Realizację zadań w zakresie kontroli powierzono w szczególności funkcjonującym w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Miejskiego wyspecjalizowanym komórkom organizacyjnym:

- Wydziałowi Kontroli i Audytu Wewnętrznego, który prowadzi sprawy w zakresie kontroli wewnętrznych w komórkach organizacyjnych urzędu, w gminnych jednostkach organizacyjnych oraz w innych podmiotach dotowanych z budżetu gminy, wykonuje działania mające na celu ocenę funkcjonowania urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych w zakresie gospodarki finansowej pod względem legalności, gospodarności, celowości, rzetelności oraz przejrzystości i jawności, opracowywania planów rocznych oraz sprawozdań rocznych z działalności kontrolnej, w zakresie zadań audytu wewnętrznego realizuje zadania polegające na systematycznej ocenie kontroli zarządczej, przygotowywaniu rocznego planu audytu oraz sprawozdań z wykonania planu audytu, przeprowadza zadania audytowe, przedstawia zalecenia dotyczące wyeliminowania słabości kontroli zarządczej lub wprowadzenia usprawnień,
- Pełnomocnikowi ds. Systemu Zarządzania Jakością, do którego należą zadania w zakresie: koordynacji działań w obszarze kontroli zarządczej w gminie, nadzoru nad realizacją wymagań normy PN-EN ISO 9001:2009 w urzędzie oraz przyjętej Polityki Jakości, nadzorowania dokumentacji systemu zarządzania, w szczególności zapewnienie jej aktualności, planowanie audytów systemu zarządzania, nadzorowania oraz sporządzania sprawozdań z tych audytów, organizowania przeglądów systemu zarządzania oraz przedstawia kierownictwu urzędu sprawozdania dotyczące funkcjonowania systemu zarządzania jakością.

Zarządzeniem nr 111/08 Burmistrza Gminy Aleksandrów Łódzki z dnia 31 grudnia 2008 roku w sprawie wprowadzenia karty audytu wewnętrznego w Gminie Aleksandrów Łódzki oraz procedur audytu wewnętrznego w Gminie Aleksandrów Łódzki określono:

- ogólne ramy organizacyjne, cele i zakres działania, obowiązki i uprawnienia w zakresie audytu wewnętrznego ustalone załącznikiem nr 1 *Karta audytu wewnętrznego Urzędu Gminy Aleksandrów Łódzki*, w której określono zasięg działania i umiejscowienia audytu w strukturze jednostki, ogólne zasady i cele audytu wewnętrznego, prawa i obowiązki audytora wewnętrznego, zakres audytu i zasady niezależności audytora oraz sporządzania sprawozdawczości,
- zasady, sposób i tryb przeprowadzania audytu wewnętrznego ustalone załącznikiem nr 2 *Procedury audytu wewnętrznego Gminy Aleksandrów Łódzki*, w którego treści zawarto: definicję i standardy audytu wewnętrznego, jego zadania i organizację, zasady zarządzania komórką audytu wewnętrznego, fazy audytu oraz zasady planowania i realizacji zadań audytowych, w szczególności określając zasady dokumentowania ustaleń audytu oraz monitorowania wykonania zaleceń, a załącznikami 1-15 ustalono wzory stosowanych dokumentów.

Analiza okazanej kontrolującym dokumentacji dotyczącej realizacji określonych załącznikiem nr 2 procedur wykazała, że roczny plan audytu na 2015 rok zatwierdzony w dniu 31 grudnia 2014 roku został zmieniony w dniu 16 listopada 2015 roku, a plan audytu wewnętrznego na 2016 rok zatwierdzony został 28 grudnia 2015 roku.

Plan audytu wewnętrznego na rok 2015 ustalał realizację czterech zadań zapewniających: działalność Biura Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym; prawidłowość i efektywność funkcjonowania Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w latach 2013-2015 (audyt sprawdzający); działalność Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa (wybrane zagadnienia), działalność Wydziału Geodezji i Gospodarki

Przestrzennej w zakresie regulowania stanów prawnych. Nie planowano czynności sprawdzających, zaś czynności doradcze zaplanowano w bieżącej tematyce zgłaszanej przez Burmistrza. Powyższy plan został zmodyfikowany poprzez usunięcie zadania dotyczącego działalności w zakresie regulowania stanów prawnych Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej, w zamian za które ujęto realizację obowiązków w zakresie bezpieczeństwa informacji w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim. Sporządzone z datą 30 stycznia 2016 roku sprawozdanie określało realizację trzech z planowanych czterech zadań zapewniających, rozpoczęcie realizacji zadania w zakresie wykonywania obowiązków dotyczących bezpieczeństwa informacji w Urzędzie Miejskim oraz brak realizacji czynności doradczych i sprawdzających.

W części *Omówienie zidentyfikowanych istotnych ryzyk i słabości kontroli zarządczej* sprawozdania wyszczególniono: uchybienia w zakresie braku uregulowań wewnętrznych w badanym obszarze dotyczącym działalności Biura Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym oraz nie przestrzeganie przyjętych procedur kontroli, naruszenia ustawy o ochronie danych osobowych, naruszenia w zakresie przestrzegania przyjętych procedur w odniesieniu do funkcjonowania Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz brak uwag w odniesieniu do działalności Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa.

Planem audytu wewnętrznego na 2016 rok objęto cztery zadania zapewniające obejmujące tematykę: działalność Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej w zakresie regulowania stanów prawnych nieruchomości; gospodarka magazynowa i paliwowa – Wydział Administracyjno-Gospodarczy; terminowość załatwiania spraw w Urzędzie Miejskim oraz działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Pełnomocnika Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. Na 2016 rok czynności doradcze planowano w zakresie bieżących potrzeb zgłaszanych przez Burmistrza, nie planowano czynności sprawdzających.

Uregulowania w zakresie kontroli wewnętrznej i finansowej obowiązujące w objętym kontrolą okresie zawarto ponadto w treści załącznika *Polityka rachunkowości dla Gminy Aleksandrów Łódzki oraz jednostki budżetowej Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim*, do zarządzenia nr 254/2014 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 grudnia 2014 roku, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2015 roku, a którym utrzymano w mocy załączniki nr 9 *Instrukcja kasowa* i nr 10 *Instrukcja inwentaryzacyjna* do zarządzenia nr 50/2011 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 maja 2011 roku w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości, poprzedzającego je zarządzenia nr 1/2014 z dnia 2 stycznia 2014 roku w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości dla Gminy Aleksandrów Łódzki oraz jednostki budżetowej Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim. Przed wejściem w życie ww. uregulowań wewnętrznych, w opisywanym zakresie obowiązywało zarządzenie nr 133/2012 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 16 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości dla Gminy Aleksandrów Łódzki oraz jednostki budżetowej Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku i zostało zmienione zarządzeniem Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego nr 178/2013 z dnia 22 kwietnia 2013 roku, którym wprowadzono obowiązującą od 1 stycznia 2012 roku zmianę polegającą na utrzymaniu w mocy zapisów obowiązującego w okresie poprzedzającym wejście w życie zarządzenia nr 133/2012 – zarządzenia nr 50/2011 z dnia 31 maja 2011 roku w zakresie regulacji określonych zapisami § 1 pkt 7, 8, 9 i 10, którymi ustalono:

- *System ochrony danych w jednostce*, którego treść stanowiła załącznik nr 7,
- *Instrukcję sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów księgowych występujących w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim* stanowiącą załącznik nr 8,

- *Instrukcję kasową* stanowiącą załącznik nr 9
oraz *Instrukcję inwentaryzacyjną* – załącznik nr 10.

Z dniem 1 lutego 2013 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zarządzeniem nr 211/2012 z dnia 24 grudnia 2012 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim określił treść *Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim* stanowiącej załącznik do ww. zarządzenia.

Oświadczenie Skarbnika Gminy o bieżącym zapoznawaniu pracowników pionu finansowego Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim z procedurami wewnętrznymi w zakresie kontroli wewnętrznej i finansowej *stanowi załącznik nr 3 protokołu kontroli.*

Szczegółową informację w zakresie realizacji obowiązków nałożonych zapisami art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych w zakresie kontroli zarządczej złożył Zastępca Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego. Z przedmiotowej informacji wynika, że: zarządzeniem nr 33/2012 z dnia 29 lutego 2012 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego powołał zespół ds. kontroli zarządczej i procedur zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim oraz w odniesieniu do drugiego poziomu kontroli zarządczej - w jednostkach organizacyjnych Gminy Aleksandrów Łódzki. Powołany zespół dokonał przeglądu obowiązujących przepisów wewnętrznych, zajął się ich aktualizacją i weryfikacją, opracował i wdrożył nowe procedury niezbędne dla skutecznego funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim.

Zastępca Burmistrza określił ponadto, że kontrola zarządcza w Gminie odbywa się poprzez planowanie wieloletnie, coroczne planowanie zadań i budżetów, sprawozdania merytoryczne i budżetowe, a monitoring realizowany jest w formie cyklicznych narad oraz kontroli jednostek podległych, zaś istotną rolę w procesie kontroli zarządczej odgrywa Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim, który przeprowadza zadania audytowe i kontrolne w jednostkach organizacyjnych Urzędu i Gminy. Załącznik do przedmiotowej informacji *stanowiącej załącznik nr 4 protokołu kontroli* stanowi *Przegląd standardów kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim.*

W wyniku analizy akt osobowych pracowników pionu finansowego stwierdzono, że zakresami czynności ustalono zastępstwa poszczególnych pracowników, a zakresy czynności poszczególnych pracowników były spójne z ustaleniami regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego w odniesieniu do zadań powierzonych Wydziałowi Finansowemu.

Akta osobowe pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych zawierały wymagane art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych informacje z Krajowego Rejestru Karnego.

Pracownicy pionu finansowego na bieżąco uczestniczyli w szkoleniach, a wykaz szkoleń, w których uczestniczyli w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 30 czerwca 2016 roku pracownicy pionu finansowego *stanowi załącznik nr 5 protokołu kontroli.*

Funkcję kasjera powierzono zakresem czynności z dnia 20 stycznia 2012 roku inspektor Ilonie Kiegler, która w dniu 16 września 1991 roku złożyła oświadczenie o ponoszeniu materialnej odpowiedzialności za powierzoną gotówkę i inne wartości pieniężne oraz o zobowiązaniu się do przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie prowadzenia operacji kasowych i ponoszenia odpowiedzialności za ich naruszenie. Ww. pracownica spełniała wymagania określone zapisami § 10 ust. 3 *Instrukcji kasowej*, stanowiącej

załącznik nr 9 do zarządzenia nr 50/2011 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 maja 2011 roku (...) ¹.

Obowiązki dotyczące zastępstwa w kasie Urzędu wynikały z zakresów czynności podinspektor Katarzyny Błaszyk, referent Marzeny Olszewskiej, pomocy administracyjnej (...) ², podinspektor Joanny Polkowskiej oraz podinspektor Pauliny Walczak, które złożyły wymagane oświadczenia dotyczące przyjęcia materialnej odpowiedzialności za powierzone środki pieniężne i inne papiery wartościowe oraz zobowiązanie do przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie prowadzenia operacji kasowych i ponoszenia odpowiedzialności za ich naruszenie. W aktach osobowych ww. pracownic znajdowały się (...) ³ dokumentacja potwierdzająca spełnianie wymagań określonych zapisami § 10 ust. 3 *Instrukcji kasowej*, stanowiącej załącznik nr 9 do zarządzenia nr 50/2011 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 maja 2011 roku.

W wyniku analizy akt osobowych Grzegorza Siecha pełniącego funkcję Skarbnika Gminy Aleksandrów Łódzki ustalono, że Skarbnik Gminy spełnia wymogi określone w art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego nie określił Skarbnikowi Gminy zakresu czynności, a jego zadania określono, w szczególności, zapisami Regulaminu Organizacyjnego, którym ustalono, że Skarbnik jest głównym księgowym budżetu, który w zakresie działania urzędu czuwa nad racjonalnym dysponowaniem środkami finansowymi oraz nadzoruje działalność finansową jednostek organizacyjnych gminy oraz nadzoruje bezpośrednio pracę Wydziału Finansowego.

Upoważnieniem z dnia 3 stycznia 2005 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego na podstawie art. 33 ust. 3 oraz art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, z dniem 3 stycznia 2005 roku powierzył Grzegorzowi Siechowi obowiązki w zakresie: prowadzenia rachunkowości Urzędu Gminy Aleksandrów Łódzki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, w tym podpisywanie z drugą upoważnioną osobą przelewów bankowych, dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych i zatwierdzania kosztów podróży służbowych oraz wydawania postanowień dotyczących wszczęcia z urzędu postępowania w sprawie o ustalenie zobowiązania podatkowego, wyznaczenia terminu do wypowiedzenia się podatnika w zakresie zebranego materiału dowodowego w sprawie, wezwania do złożenia informacji w sprawie, podpisywania decyzji dotyczących przypisów i odpisów podatków z tym, że w upoważnieniu nie powołano stosownych uregulowań ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 613 ze zm.).

¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Skarbnikowi Gminy nie powierzono, na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 330 ze zm.), odpowiedzialności za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości.

W Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim nie wprowadzono odrębnych wewnętrznych unormowań w zakresie obiegu dokumentów, a obowiązującym w tym zakresie uregulowaniem była instrukcja kancelaryjna ustalona rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. nr 14, poz. 67).

5. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Kontrole przeprowadzone przez RIO

W okresie od 27 grudnia 2012 roku do 26 kwietnia 2013 roku kontrolę kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Aleksandrów Łódzki za lata 2010-2012 przeprowadzili inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi. Wystąpienie pokontrolne skierowała do Burmistrza Gminy Aleksandrów Łódzki pismem WK-602/51/2013 z dnia 30 sierpnia 2013 roku Zastępca Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

O wykonaniu zaleceń pokontrolnych Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego poinformował pismem ZS.1710.11.2013 z dnia 8 października 2013 roku.

Kontrolę doraźną w zakresie gospodarowania nieruchomościami, zadłużenia Gminy oraz wykonywania budżetu za 2014 rok i wydatków związanych z utrzymaniem organów jednostki samorządowej przeprowadzili inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w okresie od 20 kwietnia do 26 maja 2015 roku, w wyniku czego pismem WK-602/34/2015 Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi skierował wnioski pokontrolne. Pismem Fn.3035.3.2015 z 5 października 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego poinformował o realizacji wniosków pokontrolnych.

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty - lata 2014 i 2015, I półrocze 2016 roku

Jak wynika z zapisów książki kontroli, w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 30 czerwca 2016 roku w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim przeprowadzono jedenaście kontroli zewnętrznych dotyczących gospodarki finansowej, a ich zestawienie z określeniem dat, podmiotów i tematyki przeprowadzanych kontroli zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 6 protokołu kontroli*.

Na podstawie postanowienia UKS1091/W3B/42/101/14/2/005 z 8 grudnia 2014 roku Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi, w okresie od 19 stycznia do 27 kwietnia 2015 roku przeprowadzone zostało postępowanie kontrolne w zakresie prawidłowości gospodarowania środkami publicznymi obejmującymi część wyrównawczą i oświatową subwencji ogólnej otrzymanej w 2012 roku, w tym podstaw ustalenia ich wysokości. Z protokołu UKS1091/W3B/42/101/14/8/015 wynikało, że w toku postępowania ustalono, iż dochody podatkowe wykazane w sprawozdaniu Rb-PDP na koniec 2010 roku zostały zaniżone o 492.152,48 zł, co było wynikiem: niewykazania dochodów z tytułu podatku od nieruchomości od składników majątku Gminy oraz Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (MOSiR). W sprawozdaniu Rb-PDP za 2010 rok: nie wykazano dochodów podatkowych w kwocie 265.904,00 zł wobec zaniechania ustalenia i odprowadzenia podatku od nieruchomości przez ww. jednostki, zaniżono kwotę skutków finansowych udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości (bez ulg ustawowych) o kwotę 1.507,45 zł, co było wynikiem nieujęcia w skutkach

finansowych kwoty 25.885,57 zł dotyczącej zwolnienia z podatku nieruchomości gruntów zajmowanych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej i bezpieczeństwa publicznego oraz błędnym ujęciem kwoty 24.378,12 zł obejmującej mienie zakładów pracy chronionej podlegających zwolnieniu z podatku od nieruchomości na mocy art. 7 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 849 ze zm.), zaniżono o 224.741,03 zł skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości wobec nieuwjęcia kwoty w wysokości 313.419,16 zł dotyczącej nieopodatkowanego mienia gminnego i mienia MOSiR, mienia OSP i Policji (podlegającego zwolnieniu w wysokości 11.995,02 zł) oraz zawyżenia skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od mienia osób prawnych o 88.678,13 zł wskutek przyjęcia niewłaściwej (zawyżonej) podstawy do ich wyliczenia. Wynik kontroli zawarto w wystąpieniu UKS1091/W3B/42/101/14/11/023 z 14 maja 2015 roku, a skutkiem przeprowadzonych czynności kontrolnych było złożenie przez Gminę Aleksandrów Łódzki i MOSiR deklaracji na podatek od nieruchomości za 2010 rok i korekt deklaracji przez jednostki organizacyjne Gminy, sporządzenie stosownych korekt sprawozdania Rb-PDP za 2010 rok i sprawozdania Rb-27S za 2010 rok poprzez ujęcie w sprawozdaniu Rb-27S za I półrocze 2015 roku danych dotyczących wyliczonych w wyniku ustaleń kontroli różnic w zakresie kwoty podatku od nieruchomości oraz ulg, zwolnień i skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości, a informację o usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości przekazano Dyrektorowi Urzędu Kontroli Skarbowej w piśmie FN.3120.3.51.2015.JP z 29 czerwca 2015 roku oraz w piśmie FN.3120.3.50.2015.JP – do Ministerstwa Finansów Departament Finansów Samorządu Terytorialnego. Powyższe potwierdzały okazane kontrolującym korekty sprawozdań Rb-PDP i Rb-27S sporządzone 15 czerwca 2015 roku.

W dniach 26 lutego 2015 roku – 17 kwietnia 2015 roku, na podstawie upoważnienia UKS10W3B.421.19.2015.2 z dnia 18 lutego 2015 roku Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi, przeprowadzono postępowanie kontrolne w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za październik 2010 roku oraz podatku od nieruchomości za 2010 rok. O wyniku czynności kontrolnych pismem UKS10W3B.421.19.2015.14 z dnia 13 maja 2015 roku Gminie Aleksandrów Łódzki przekazano informację o wyniku kontroli, z której wynikało, że nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie deklarowania podstaw opodatkowania oraz obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za październik 2010 roku, zaś w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od nieruchomości za 2010 rok stwierdzone nieprawidłowości dotyczące nie złożenia przez Gminę deklaracji na podatek od nieruchomości na 2010 rok oraz nie dokonania wpłaty należnego podatku, zostały w toku postępowania wyeliminowane poprzez złożenie w dniu 2 kwietnia 2015 roku deklaracji na podatek od nieruchomości gminnych na 2010 rok oraz dokonania w dniu 30 kwietnia 2015 roku wpłaty kwoty 376.012,00 zł z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 241.022,00 zł oraz należnych odsetek - 134.990,00 zł. Dokonanie stosownego przypisu należności za 2010 rok i zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami potwierdzały zapisy ewidencji księgowej Urzędu.

Kontrola w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za październik 2011 roku, październik 2012 roku, październik 2013 roku i październik 2014 roku oraz podatku od nieruchomości za lata 2011-2014 przeprowadzona została w Urzędzie Gminy Aleksandrów Łódzki w okresie od 9 marca do 27 kwietnia 2015 roku przez Urząd Kontroli Skarbowej na podstawie upoważnienia Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi UKS10W3B.421.20.2015.2 z 18 lutego 2015 roku.

W protokole UKS10W3B.421.20.2015.9 wskazano, że w odniesieniu do deklarowania, naliczania i odprowadzania podatku od towarów i usług w objętych kontrolą miesiącach

nie stwierdzono nieprawidłowości, stwierdzono zaś nieprawidłowości polegające na nie wywiązaniu się przez Gminę Aleksandrów Łódzki z obowiązków w zakresie złożenia deklaracji i uiszczenia podatku od nieruchomości za analizowane lata 2011-2014. W trakcie czynności kontrolnych jednostka złożyła deklaracje na podatek od nieruchomości, kwotę opodatkowania wyliczając zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie uregulowaniami: za 2011 rok na 282.295,00 zł, za 2012 rok – 336.065,00 zł, za rok 2013 – 337.301,00 zł i 2014 rok - 338.876,00 zł. O wyniku kontroli pismem UKS10W3B.421.20.2015.17 z 13 maja 2015 roku poinformowano Gminę Aleksandrów Łódzki wskazując, że nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie deklarowania, naliczania i dokonywania wpłat podatku od towarów i usług, a nieprawidłowości w zakresie nie złożenia przez Gminę Aleksandrów Łódzki w latach 2011-2014 deklaracji na podatek od nieruchomości zostały usunięte w trakcie czynności kontrolnych.

Kontrolującym okazano złożone przez Gminę Aleksandrów Łódzki deklaracje na podatek od nieruchomości na lata 2011-2014, a dokonanie przypisu zobowiązania podatkowego za wymieniony okres oraz wpłat zaległego podatku od nieruchomości wraz z należnymi odsetkami potwierdzała okazana kontrolującym dokumentacja księgową. Gmina złożyła stosowne korekty sprawozdań Rb-PDP i Rb-27S. Zapłatę zaległości podatkowych zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 240-1-1 Ma 130—1-2, Wn 409-1 Ma 240-1 i Ma 998-1 z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75615 § 4480 oraz w zakresie odsetek – Wn 750-2-1 Ma 130-1-2 i Ma 998 z klasyfikacją dział 756 rozdział 75615 § 4570 na podstawie wyciągu bankowego z dnia 30 kwietnia 2015 roku. Zrealizowany dochód podatkowy zaewidencjonowano zbiorczo w jednostce Wn 221-1 Ma 720-1 w dziale 756 rozdział 75615 § 0310 i Wn 130-1-1 Ma 221-1 z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75615 § 0910.

W okresie od 3 września do 30 listopada 2015 roku na podstawie upoważnienia nr 97869 z 3 września 2015 roku przeprowadzona została ponadto w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim kontrola Najwyższej Izby Kontroli P/15/014 – *Wpływ operacji finansowych stosowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na ich sytuację finansową*, w wyniku której oceniono pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Gminy w badanym zakresie.

W wyniku czynności kontrolnych przeprowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli ustalono, że zobowiązania w latach 2013-2014 w postaci kredytów i obligacji komunalnych zaciągano na zasadach zgodnych z ustalonymi przez Radę Miejską w Aleksandrowie Łódzkim, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, w tym w zakresie przestrzegania określonych tą ustawą limitów zadłużenia oraz uregulowań ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych, prawidłowo ewidencjonując operacje w księgach rachunkowych, sprawozdaniach i dokumentach planistycznych (z wyjątkiem kwoty prognozowanej spłaty na 2019 rok) i terminowo dokonując spłat zadłużenia. Jednocześnie z ustaleń kontroli wynikało, że: w wieloletniej prognozie finansowej z 2015 roku kwotę długu Gminy ustalono błędnie, tj. nie wykazując skutków zawarcia w 2014 roku transakcji sprzedaży nieruchomości z prawem odkupu oraz wynajmu tej nieruchomości, co skutkowało jak umowa długoterminowego kredytu lub pożyczki, a w wyniku powyższej operacji pozyskano środki finansowe na istotnie mniej korzystnych warunkach niż zaciągnięcie umowy kredytu lub pożyczki zaś zaciągnięcie zobowiązania nastąpiło z pominięciem uregulowań dotyczących klasyfikacji tytułów dłużnych (opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej) oraz indywidualnego wskaźnika zadłużenia. Powyższe skutkowało nie wykazaniem faktycznego zadłużenia Gminy i uzyskaniem korzystniejszych wskaźników spłaty zobowiązań, które, po uwzględnieniu kwoty zobowiązań powstałych w wyniku zawarcia ww. transakcji, przekroczyłyby poziom dopuszczalny zapisami art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Zobowiązania te nie zostały ujęte w sprawozdaniach budżetowych, które w konsekwencji nie odzwierciedlały faktycznego stanu zobowiązań Gminy. Jak wskazano w

wystąpieniu pokontrolnym NIK, powyższe nieprawidłowości zakwestionowane zostały przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi, który stwierdził nieważność uchwały Rady Gminy Aleksandrów w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy, a orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego było przedmiotem złożonej przez Gminę kasacji do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Ponadto Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że księgi rachunkowe Gminy za 2014 i 2015 rok nie odzwierciedlały rzeczywistego stanu wobec nie odnotowania w nich faktu przekazania spółce komunalnej wkładu niepieniężnego w celu podwyższenia jej kapitału zakładowego a także ustaliła, iż na koniec I półrocza 2015 roku w Gminie odnotowano zobowiązania wymagalne, których uregulowanie skutkowało zapłatą odsetek.

W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 4 grudnia 2015 roku Najwyższa Izba Kontroli zawarła uwagi i wnioski dotyczące:

- aktualizacji zapisów w księgach rachunkowych Gminy poprzez ujęcie w nich udziałów w spółce PGKiM,
- bezzwłocznej aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej (na lata 2015-2022) oraz wykazania prawidłowego stanu zobowiązań dłużnych w Rb-Z,
- rzetelnego szacowania dochodów w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej,
- objęcia audytem podmiotu zależnego PGKiM w zakresie zleconych zadań gminnych i gospodarki finansowej, terminowego regulowania zobowiązań.

Kierownika jednostki zobowiązano, na podstawie art. 62 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli, do poinformowania NIK w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych.

Pismem Fn.3251.01.2015 z dnia 30 grudnia 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego poinformował Delegaturę w Łodzi Najwyższej Izby Kontroli o działaniach podjętych dla uwzględnienia przedstawionych przez NIK uwag, tj.: uaktualniono księgi rachunkowe Gminy w zakresie posiadanych udziałów w PGKiM sp. z o.o. w Aleksandrowie Łódzkim wskazując, że przeprowadzone zostaną czynności kontrolne w zakresie gospodarki finansowej spółki oraz zleconych przez gminę zadań; Gmina terminowo reguluje zobowiązania oraz bezzwłocznie dokona aktualizacji Wieloletniej Prognozy Finansowej w przypadku podtrzymania przez NSA w Warszawie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2015-2020.

Ustalenia w zakresie podwyższenia kapitału zakładowego spółki ze 100% udziałem kapitału Gminy Aleksandrów Łódzki opisano w dalszej części protokołu kontroli.

W swoich wystąpieniach dotyczących realizacji wniosków pokontrolnych w zakresie ujmowania w sprawozdaniach Rb-Z oraz zapisach wieloletnich prognoz finansowych zobowiązań wynikających z zawartej umowy sprzedaży, dzierżawy i zobowiązania do odkupu nieruchomości Gmina Aleksandrów Łódzki podnosiła, że w zakresie wykazania zobowiązań z tytułu realizacji opisanych wyżej umów w sprawozdaniach Rb-Z w odniesieniu do tytułów dłużnych oraz ujęcia zobowiązań z tytułu realizacji przedsięwzięcia dotyczącego dzierżawy i odkupu nieruchomości w miejscowości Brużyczka Księstwo w wieloletnich prognozach finansowych Gminy, stosowne działania zostaną podjęte po ostatecznym rozstrzygnięciu powyższego zagadnienia przez Naczelny Sąd Administracyjny, do którego gmina złożyła skargę kasacyjną.

Kontrolującym okazano kopię odpisu wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego sygn. akt II GSK2904/15 z dnia 5 kwietnia 2016 roku, którym oddalono skargę kasacyjną Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim od wyroku Wojewódzkiego Sądu

Administracyjnego w Łodzi z dnia 23 czerwca 2015 roku sygn. akt I SA/Łd 511/15 w przedmiocie skargi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na uchwałę nr III/28/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku. Przedmiotowym orzeczeniem NSA wskazał nietrafność zarzutów skargi kasacyjnej podnoszących naruszenie przepisów prawa przez Sąd I instancji, w tym zarzutów naruszenia prawa materialnego. W uzasadnieniu wyroku określono, że analiza akt sprawy potwierdza leasingowy charakter zawartych przez Gminę Aleksandrów Łódzki umów wskazując, iż konsekwencją zawartych umów nie jest dzierżawa lecz korzystanie mające cechy leasingu. Z powyższego uzasadnienia wynika, że Naczelny Sąd Administracyjny uznał trafność ustaleń Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi i Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi dotyczących charakteru zawartej umowy. W podsumowaniu stwierdzono, że wobec faktu, iż wydatki majątkowe i bieżące związane z realizacją odkupu nieruchomości w Brużycze Księstwo nie zostały objęte kwotą długu wykazaną w wieloletniej prognozie finansowej Gminy, to uchwała Rady Gminy potwierdzająca ten stan jest niezgodna z prawem.

Zgodnie z deklaracjami Burmistrza Aleksandra Łódzkiego zawartymi w odpowiedziach na wnioski pokontrolne udzielonych:

- pismem FN.3035.3.2015 z 5 października 2015 roku wobec wystąpienia WK-602/34/2015 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 31 sierpnia 2015 roku, w zakresie wykazywania zobowiązań z tytułów dłużnych wynikających z zawartych umów mających charakter leasingu w sprawozdaniach Rb-Z oraz w wieloletniej prognozie finansowej,
- pismem Fn.3251.01.2015 z dnia 30 grudnia 2015 roku Delegaturze w Łodzi Najwyższej Izby Kontroli wobec wniosku zawartego w wystąpieniu pokontrolnym LLO.410.013.02.2015 P/15/014 z dnia 4 grudnia 2015 roku,

wydanie opisanego wyżej rozstrzygnięcia Naczelnego Sądu Administracyjnego skutkować winno sporządzeniem korekt sprawozdań Rb-Z w celu prawidłowego wykazania zobowiązań dłużnych oraz aktualizacją wieloletnich prognoz finansowych Gminy Aleksandrów Łódzki w zakresie ujęcia prawidłowych wartości zobowiązań.

Jak ustalono w toku czynności kontrolnych, **Gmina Aleksandrów Łódzki nie złożyła korekt sprawozdań Rb-Z w opisanym wyżej zakresie, a zobowiązań z tytułu zawartych umów „sprzedaży zwrotnej” nie ujęto w wieloletnich prognozach finansowych Gminy w kwocie zadłużenia wykazywanej w załączniku nr 1.**

Wydatki dotyczące odkupu i czynszu dzierżawnego wykazano jako wydatki bieżące (czynsz dzierżawny) i majątkowe (odkup gruntów) w załącznikach nr 2 *Wykaz przedsięwzięć do WPF* Wieloletnich Prognoz Finansowych. Wskazać należy, że **wielkości te ujęto w wartościach netto (uchwała nr III/28/14 z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2015-2020 i uchwały zmieniające)**, zaś dane w kwotach brutto zgodnych z zawartymi umowami wykazywano począwszy od uchwały nr XII/106/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 30 lipca 2015 roku w sprawie: zmiany uchwały nr III/28/14 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2015 - 2020.

Kontrolujące wskazują, że wartości wynikające z zaciągniętych zobowiązań wynikających z umów sprzedaży, dzierżawy i odkupu nieruchomości powinny zostać ujęte w wieloletniej prognozie finansowej zarówno w wykazie przedsięwzięć stanowiącym załącznik do uchwały sporządzony według wzoru określonego załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 92) jak i w załączniku sporządzonym według wzoru określonego załącznikiem nr 1 do ww. rozporządzenia: w pozycji 6 - Kwota długu oraz w danych

uzupełniających o dług i jego spłacie w pozycji 14.2. - Kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków budżetu, 14.3. – Wydatki zmniejszające dług, w tym nr 14.3.2. Wydatki zmniejszające dług związane z umowami zaliczanymi do tytułów dłużnych wliczanych do państwowego długu publicznego – w kwotach właściwych dla poszczególnych lat.

Z ustaleń kontrolujących wynika, że **w Wieloletnich Prognozach Finansowych Gminy Aleksandrów Łódzki obowiązujących w latach 2014 (począwszy od grudnia), 2015 i 2016 nie ujmowano zobowiązań wynikających z transakcji sprzedaży zwrotnej nieruchomości** w załączniku sporządzonym zgodnie ze wzorem określonym załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Wobec faktu, że **analogiczne uchybienie stwierdzone przez organ nadzoru stanowiło podstawę ustalenia przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi oraz Naczelny Sąd Administracyjny niezgodności z prawem uchwały nr III/28/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku, konsekwentnie – z powyższego wywieść należy niezgodność z prawem wszystkich uchwał w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki przyjętych przez Radę Miejską w roku 2015 i w okresie od 1 stycznia do 4 kwietnia 2016 roku.**

Jak wynikało z ustaleń dokonanych w trakcie kontroli doraźnej przeprowadzonej w 2015 roku oraz ustaleń kontrolujących, jednostka w sprawozdaniach Rb-Z za 2014 rok oraz cztery kwartały 2015 roku i za I kwartał 2016 roku nie ujęła opisanej wyżej transakcji zwrotnej jako tytułu dłużnego w zakresie dotyczącym opisanej umowy sprzedaży zwrotnej nieruchomości w miejscowości Brużyczka Księstwo oraz, w odniesieniu do sprawozdań według stanu na 31 grudnia 2015 roku i za I kwartał 2016 roku – w zakresie opisanej w dalszej części protokołu – sprzedaży, dzierżawy i odkupu nieruchomości położonej w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Daszyńskiego.

Wskazać należy, że wobec zastosowanej konstrukcji prawnej polegającej na odpłatnym przeniesieniu prawa własności rzeczy z obowiązkiem ponownego jej nabycia po upływie ustalonego czasu, przy zachowaniu przez zbywcę prawa do korzystania z rzeczy i pobierania pożytków za wynagrodzeniem na rzecz nowego właściciela (do czasu odkupu), kwoty zobowiązań z tytułu zawartych umów w zakresie kwot odkupu (zapłata analogiczna do spłaty kapitału) należy zaliczyć do kategorii tytułów dłużnych, o których mowa w przepisach rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 roku w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego (Dz.U. nr 1767, poz. 298). Wobec powyższego winny one zostać wykazane w sprawozdaniach Rb-Z - kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji w pozycji E.2.2. - kredyty i pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku, 31 marca 2015 roku, 30 czerwca 2015 roku, 30 września 2015 roku, 31 grudnia 2015 roku i 30 marca 2016 roku w zakresie odkupu nieruchomości Brużyczka Księstwo w kwocie 7.909.598,94 zł wraz z wynikającą z umowy kwotą czynszu pozostałą do zapłaty na dany okres sprawozdawczy oraz według stanu na 31 grudnia 2015 roku i 30 marca 2016 roku również w zakresie odkupu nieruchomości przy ul. Daszyńskiego w Aleksandrowie Łódzki w kwocie 2.460.123,00 zł wraz z pozostałą do zapłaty na ostatni dzień ww. okresów sprawozdawczych sumą czynszów dzierżawnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tekst jednolity z 2014 roku, poz. 1773) w ww. wierszu sprawozdania Rb-Z wykazuje się zobowiązania wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek, jak również z umów sprzedaży, w których cena jest płatna w ratach, umów leasingu zawartych z

producentem lub finansującym, w których ryzyko i korzyści z tytułu własności są przeniesione na korzystającego z rzeczy (tzw. leasing finansowy), a także z umów nienazwanych o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związanych z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu.

Gmina Aleksandrów Łódzki nie sporządziła korekt sprawozdań Rb-Z złożonych według stanu na 31 grudnia 2014 roku, I, II, III, IV kwartał 2015 roku w zakresie określonym wnioskami pokontrolnymi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi oraz Najwyższej Izby Kontroli, a w sprawozdaniu za I kwartał 2016 roku nie wykazała właściwych danych dotyczących kwoty długu.

Wyjaśnienie dotyczące realizacji wniosków pokontrolnych Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi i Najwyższej Izby Kontroli Delegatura w Łodzi w zakresie wykazania tytułów dłużnych wynikających z zawartych umów „sprzedaży zwrotnej” wobec wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego sygn. akt II GSK2904/15 z dnia 5 kwietnia 2016 roku złożył Skarbnik Gminy Aleksandrów Łódzki. Przedmiotowe wyjaśnienie **stanowi załącznik nr 7 protokołu kontroli.**

Skarbnik Gminy wyjaśnił, że Gmina Aleksandrów Łódzki nie dokonała korekt sprawozdań Rb-Z za 2014 rok, I, II, III i IV kwartał 2015 roku i nie wykazała zadłużenia z tytułu opisanych transakcji za I kwartał 2016 roku wobec faktu, że w dacie wydania orzeczenia przez Naczelny Sąd Administracyjny powyższe zobowiązanie nie istniało, wobec czego sprawę uznano za bezprzedmiotową.

Kserokopia wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego sygn. akt IIGSK 2904/15 z dnia 5 kwietnia 2016 roku stanowi akta kontroli strony 1-10.

Wskazać należy, że zgodnie z zapisami § 10 ust. 5 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w przypadku zmiany stanu faktycznego w ewidencji księgowej lub w przypadku stwierdzenia błędu w uprzednio przekazanym sprawozdaniu jednostka niezwłocznie sporządza oraz przekazuje korektę sprawozdania nieodpowiadającego stanowi faktycznemu do jednostki będącej odbiorcą tego sprawozdania. Wyjątek od tej zasady stanowi przypadek, że od końca okresu sprawozdawczego upłynęło 6 miesięcy, a zmiana stanowi mniej niż 0,001% PKB za rok budżetowy, którego sprawozdanie dotyczy. Z treści powołanego przepisu prawa wynika, że **Gmina Aleksandrów Łódzki, wobec wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego sygn. akt II GSK2904/15 z dnia 5 kwietnia 2016 roku, była zobowiązana do złożenia korekt sprawozdań Rb-Z według stanu na 30 września 2015 roku, 31 grudnia 2015 roku oraz wykazania w sprawozdaniu sporządzonym za I kwartał 2016 roku danych w zakresie wysokości zobowiązań w wartościach obejmujących zobowiązania z tytułu transakcji sprzedaży zwrotnej nieruchomości w Brużycze Księżstwo (sprawozdanie za III kwartał 2015 roku) oraz nieruchomości w miejscowości Brużyczka Księżstwo i Aleksandrów Łódzki, ul. Daszyńskiego – sprawozdanie za IV kwartał 2015 roku i I kwartał roku 2016. Brak złożenia korekt ww. sprawozdań stanowił naruszenie uregulowań § 10 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, zaś nieuwjęcie w sprawozdaniu Rb-Z za I kwartał 2016 roku opisanych wyżej zobowiązań – naruszenie zapisów § 2 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 9 Instrukcja sporządzania sprawozdań ww. rozporządzenia, gdzie w rozdziale 1. Sprawozdanie Rb-Z kwartalne o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji określono, że w układzie przedmiotowym prezentowane są zobowiązania wynikające z tytułów dłużnych, w tym kredyty i pożyczki - rozumiane jako zobowiązania wynikające z zaciągniętych**

kredytów i pożyczek, jak również z umów sprzedaży, w których cena jest płatna w ratach (tzw. sprzedaż na raty), umów leasingu zawartych z producentem lub finansującym, w których ryzyko i korzyści z tytułu własności są przeniesione na korzystającego z rzeczy (tzw. leasing finansowy), a także z umów nienazwanych o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związanych z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu.

6. BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI

Wybór banku

Bankową obsługę budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki wykonywał Bank Spółdzielczy w Aleksandrowie Łódzkim z siedzibą w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Senatorska 2A na podstawie umowy ZP.272.37.2014 zawartej 18 grudnia 2014 roku podpisanej z Prezesem i wiceprezesem Zarządu Banku przez Burmistrza Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. Przedmiotową umowę zawarto na czas określony od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2017 roku po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zapytania ofertowego, bez stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 1994 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity z 2013 roku, poz. 907 ze zm.) na podstawie jej art. 4 pkt 8.

W treści umowy określono:

- zasady otwarcia i prowadzenia rachunku bieżącego i rachunków pomocniczych, rachunków bieżących i pomocniczych jednostek organizacyjnych oraz innych rachunków, których konieczność otwarcia nastąpi w okresie trwania umowy, a wykaz prowadzonych rachunków zawarto w załączniku nr 1 do umowy,
- zasady składania i realizacji dyspozycji rozliczeniowych,
- obowiązki, uprawnienia i odpowiedzialność Banku oraz posiadacza rachunku,
- opłaty i prowizje bankowe zgodne z *Taryfą prowizji i opłat bankowych pobieranych przez Bank Spółdzielczy w Aleksandrowie Łódzkim dla klientów instytucjonalnych* z zastrzeżeniem ich zgodności z treścią złożonej oferty, a szczegółowy wykaz opłat za poszczególne czynności zawarto w § 9 pkt 9 umowy,
- oprocentowanie środków na rachunkach bieżących ustalone w oparciu o stopę WIBID ON pomniejszoną o marżę Banku wynoszącą 0,50 pp (naliczenie na koniec każdego miesiąca kalendarzowego) oraz automatyczne lokowanie środków pieniężnych stanowiących wielokrotność kwoty 100.000,00 zł na lokatach krótkoterminowych overnight z oprocentowaniem naliczanym w oparciu o WIBID ON (wg notowania z dnia roboczego poprzedzającego dzień, za który naliczane są ods etki) pomniejszonym o marżę banku wynoszącą 0,20 pp (naliczenie na początku każdego dnia roboczego),
- dostęp do systemu bankowości elektronicznej na zasadach określonych *Regulaminem otwierania i prowadzenia rachunków bankowych dla klientów instytucjonalnych w Banku Spółdzielczym w Aleksandrowie Łódzkim* poprzez nieodpłatne dostarczenie, zainstalowanie i obsługę systemu bankowości elektronicznej z ochroną zasobów oraz przeszkoleniem pracowników,
- zasady objęcia zgromadzonych środków polskim systemem gwarantowania przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny,
- podstawy, zasady i termin wypowiedzenia umowy przez Bank oraz zasady jej rozwiązania.

Przedmiotowa umowa obejmowała ponadto udzielenie przez Bank Posiadaczowi rachunku kredytu w rachunku bieżącym na pierwszy dzień roboczy każdego roku budżetowego do wysokości limitu określonego § 14 umowy oraz: zasady korzystania z kredytu, jego spłaty do 31 grudnia każdego roku, nie pobieranie prowizji od kwoty przyznanego kredytu oraz prowizji od zaangażowania (tj. niewykorzystanej części kredytu), oprocentowanie naliczane w oparciu o stawkę WIBOR ON wg notowań z dnia roboczego poprzedzającego dzień, za który naliczane są odsetki, pobierane za okres korzystania z kredytu z naliczeniem i potrąceniem ze środków na rachunku bieżącym przy pierwszym wpływie na rachunek, prawne zabezpieczenie kredytu w postaci weksła in blanco z deklaracją wekslową.

Do 31 grudnia 2014 roku obsługa bankowa Gminy Aleksandrów Łódzki i jej jednostek organizacyjnych prowadzona była przez Bank Spółdzielczy w Aleksandrowie Łódzkim na podstawie umowy z dnia 30 grudnia 2011 roku zawartej na czas określony od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2014 roku między Gminą Aleksandrów Łódzki reprezentowaną przez Burmistrza, przy kontrasygnacie Skarbnika z Prezesem Zarządu i Wiceprezesem Zarządu Banku Spółdzielczego w Aleksandrowie Łódzkim. Przedmiotowa umowa zawierała, analogicznie jak opisana wyżej, uregulowania w zakresie uprawnień i obowiązków stron, zasad oprocentowania środków na rachunku bankowym, odpłatności za czynności realizowane przez Bank oraz możliwości udzielenia kredytu w rachunku bieżącym.

Rachunki bankowe

Wysokość środków finansowych zgromadzonych na poszczególnych rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawiono w tabeli:

Kontrolujące ustaliły, że wykazane w ww. tabeli salda poszczególnych rachunków bankowych były zgodne z saldami kont księgowych 133 (ze stosownym rozszerzeniem) oraz 130-1, 135-1, 139-1, 139-2, stanem środków na rachunkach bankowych według wyciągów bankowych i danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych - korekta nr 1 z 23 lutego 2016 roku.

	Nazwa rachunku bankowego	Konto	Stan na 31.12.2015
Rachunki bankowe prowadzone dla organu			
1	Gmina Aleksandrow L (64-8)	133-1	10.418,70
2	Lokaty Gmina (73-27)	133-3	200.000,00
3	Urząd Wojewódzki-udostępnienie danych (80-11)	133-2	7.611,28
5	Dokształcanie młodocianych (48-102)	133-6	0
6.	Modernizacja budynku OPS w Aleksandrowie Ł. (26-110)	133-7	0
7.	Budowa zintegrowanego systemu e-usług (47-120)	133-8	0
8.	Modernizacja Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (21-103)	133-10	0
9.	Budowa boiska w Bełdowie (90-122)	133-17	0
10.	Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej (08-125., 78-126)	133-21-1 133-21-2	0 0
11.	Rewitalizacja zdegradowanej substancji architektonicznej (26-13)	133-22	0
12.	Przez doskonalenie do sukcesu (53-12)	133-23	0
13.	Budowa parkingów dla osób niepełnosprawnych przy OPS i SPZOZ (40-131)	133-26	0
14.	Dobry Start-to sukces w przyszłość (67-130)	133-27	0
15.	Budowa kolektorów słonecznych (94-129)	133-20	0
16.	Termomodernizacja obiektów edukacyjno-kulturalnych(58-116)	133-28	0
17.	Elclusion (82-151)	133-29	0
18.	Podmiot zatrudnienie socjalne (28-153)	133-30	0
19.	Program asystent rodziny (98-154)	133-31	0
20.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publiczne (71-155)	133-34	0
21.	Zakup samochodu pożarniczego (44-156)	133-35	0
22.	Budowa drogi dojazdowej LSSE (87-158)	133-36	0
Rachunki bankowe prowadzone dla jednostki			
1	Budżet Urzędu (91-7)	130-1-2	0
2	Fundusz Świadczeń Socjalnych (10-10)	135-1	22.309,30
3	Zabezpieczenia – wadia (37-9)	139-1	6.166,35
4	Lokaty wadia (19-29)	139-2	200.000,00
5	Lokaty Urząd (46-28)	130-3	0,00

7. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORĘCZENIA, AKCJE I UDZIAŁY

Zaciągnięte kredyty i pożyczki - 2015 rok

W budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki na rok 2015 przyjętym uchwałą nr III/29/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok zaplanowano dochody budżetu w wysokości 88.000.000,00 zł, w tym dochody bieżące w wysokości 73.668.947,00 zł i dochody majątkowe - 14.331.053,00 zł, a wydatki na kwotę 84.250.000,00 zł, w tym wydatki bieżące w wysokości 68.960.247,00 zł i wydatki majątkowe w kwocie 15.289.753,00 zł. Różnicę między dochodami i wydatkami

stanowiła planowana nadwyżka budżetu gminy w wysokości 3.750.000,00 zł przeznaczona na spłatę zobowiązań z tytułu wcześniej zaciągniętych kredytów długoterminowych i wyemitowanych papierów wartościowych. W budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok nie planowano przychodów z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych, a łączna kwota rozchodów budżetu gminy zaplanowana została w wysokości 3.750.000,00 zł.

Przedmiotową uchwałą organ stanowiący ustalił limit kredytów i pożyczek zaciąganych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetowego w kwocie 1.550.000,00 zł upoważniając Burmistrza Aleksandra Łódzkiego do zaciągania kredytów i pożyczek krótkoterminowych na pokrycie występującego w ciągu roku 2015 przejściowego deficytu budżetowego do wysokości 1.500.000,00 zł.

Po zmianach w trakcie roku budżetowego, dochody budżetu zaplanowano na 101.407.787,74 zł, w tym bieżące – 84.106.925,74 zł, majątkowe – 17.300.862,00 zł, zaś wydatki w kwocie 101.813.378,40 zł, z czego 79.958.780,42 zł to wydatki bieżące a 21.854.597,98 zł - majątkowe, co wynikało z uchwały nr XVIII/178/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 17 grudnia 2015 roku w sprawie zwiększenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok, uchwał Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 17 grudnia 2015 roku w sprawie przeniesień planowanych wydatków pomiędzy grupami wydatków w ramach budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok – nr XVIII/179/15 i nr XVIII/196/15 oraz zarządzeń Burmistrza Aleksandra Łódzkiego nr 234/2015 z 22 grudnia 2015 roku i nr 236/2015 z 29 grudnia 2015 roku. Planowany deficyt budżetu w kwocie 405.590,66 zł oraz rozchody w wysokości 3.750.000,00 zł przeznaczone na spłatę otrzymanych kredytów i pożyczek (kwota 750.000,00 zł) oraz wykup papierów wartościowych (3.000.000,00 zł) zaplanowano pokryć przychodami w kwocie 4.155.590,66 zł pochodzącymi z wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Ww. kwoty planowanych dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz zasad finansowania deficytu i rozchodów były zgodne z danymi ze sprawozdania Rb-NDS sporządzonego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku w dniu 19 lutego 2016 roku.

Z analizy zapisów ewidencji księgowej w zakresie kont 134 i 260 wynikało, że w roku 2015 jednostka nie zaciągnęła zobowiązań określonych uregulowaniami art. 89 ust. 1 pkt 2, 3 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, tj. na finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów lub zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

W 2015 roku Gmina Aleksandrów Łódzki korzystała z kredytu na pokrycie przejściowego deficytu budżetu, określonego zapisami art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Jak opisano powyżej, uchwałą nr III/29/14 Rady Gminy Aleksandrów Łódzki z dnia 18 grudnia 2014 roku organ stanowiący określił limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek przeznaczonych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w wysokości 1.550.000,00 zł i upoważnił Burmistrza Gminy Aleksandrów Łódzki do zaciągania kredytów i pożyczek krótkoterminowych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu do kwoty 1.500.000,00 zł. W trakcie roku budżetowego organ stanowiący nie dokonywał zmian

ww. limitu zobowiązań oraz zmian w zakresie upoważnienia organu wykonawczego do ich zaciągania.

Ustaleniami, opisanymi we wcześniejszej części protokołu, umowy ZP.272.37.2014 bankowej obsługi budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki zawartej w dniu 18 grudnia 2014 roku z Bankiem Spółdzielczym w Aleksandrowie Łódzkim określono, między innymi, możliwość udzielenia przez Bank kredytu w rachunku bieżącym oraz zasady jego uruchamiania i spłaty (do 31 grudnia każdego roku). Zapisami ww. umowy ustalono niepobieranie prowizji od kwoty przyznanego kredytu oraz prowizji od niewykorzystanej części kredytu, zasady i podstawy naliczania i pobierania oprocentowania poprzez potrącenie ze środków na rachunku bieżącym przy pierwszym wpływie na rachunek, w kwocie wyliczonej zgodnie z okresem korzystania z kredytu i jego wysokością, w oparciu o stawkę WIBOR ON według notowań z dnia roboczego poprzedzającego dzień, za który naliczane są odsetki. Prawnym zabezpieczeniem kredytu ustanowiono weksel in blanco z deklaracją wekslową.

Z zapisów ewidencji księgowej oraz analizy wyciągów z rachunku bankowego podstawowego prowadzonego dla organu wynikało, że Gmina Aleksandrów Łódzki w 2015 roku korzystała z kredytu krótkoterminowego w rachunku bieżącym:

- pierwsze wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 czerwca 2015 roku do kwoty 45.782,79 zł,
- zadłużenie z tytułu kredytu w rachunku bieżącym występowało w czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 2015 roku każdorazowo przez kilka-kilkanaście dni. Wskazać należy, że **jednostka nie wykazała w sprawozdaniu Rb-Z za III kwartały 2015 roku zadłużenia w rachunku bieżącym występującego na dzień 30 września 2015 roku w kwocie 593.468,18 zł.** Powyższe nie było zgodne z zasadami sporządzania sprawozdań Rb-Z określonymi zapisami rozdziału 1 załącznika nr 9 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 1773), zgodnie z którymi kwota kredytu krótkoterminowego podlegała wykazaniu w wierszu E.2.1 i w konsekwencji – w wierszu E.2 sprawozdania, którego wzór stanowił załącznik nr 1 do ww. zarządzenia,

*Kserokopia sprawozdania Rb-Z za III kwartały 2015 roku oraz wydruk z ewidencji księgowej w zakresie obrotów konta 133 według stanu na 30 września 2015 roku stanowią **akta kontroli strony 11-14.***

- kwota wykorzystania kredytu ulegała zmianie, jej najniższa wartość (wyciąg z 14 grudnia 2015 roku) stanowiła 9.525,72 zł, zaś najwyższe wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 2 listopada 2015 roku i stanowiło kwotę 1.495.913,44 zł.

Analiza danych dotyczących wykorzystania kredytu w rachunku bieżącym wykazała, że Burmistrz Gminy Aleksandrów Łódzki zobowiązanie – kredyt krótkoterminowy w rachunku bieżącym zaciągnął do wysokości zgodnej z powołaną wyżej uchwałą nr III/29/2014 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na rok 2015 ze zmianami wprowadzonymi w trakcie roku budżetowego, w granicach udzielonego przez organ stanowiący upoważnienia.

Koszty korzystania z kredytu w rachunku bieżącym stanowiące określone umową odsetki Bank naliczał i pobierał z rachunku bankowego, a operacje ewidencjonowano na podstawie wyciągów bankowych Wn 240-2-1-2 Ma 133-1 i na podstawie PK Wn 223-1 Ma 240-2-1-2. Jak wynikało z ewidencji księgowej oraz ustnej informacji Naczelnika

Wydziału Finansowego, jednostka nie przekazywała środków na rachunek bankowy organu z rachunku bankowego Urzędu z tytułu refundacji pobranych z rachunku organu kosztów obsługi kredytu, a rozliczenie wydatków z tytułu odsetek następowało „bezgotówkowo”, miesięcznie sprawozdaniami Rb-28S. Operacje naliczenia odsetek ewidencjonowano na kontach jednostki budżetowej na podstawie PK na kontach Wn 751-1-1 Ma 130-1-2 z klasyfikacją dział 757 rozdział 75702 § 8110.

Sposób zaewidencjonowania na kontach jednostki i organu nie był zgodny z zapisami załącznika nr 2 i załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 289), zgodnie z którymi operacja podlegała zaewidencjonowaniu na podstawie wyciągu bankowego na kontach organu: Wn 240-1 133-1 (pobranie odsetek) i Wn 133-1 Ma 240-1 - przekazanie środków na rachunek bankowy organu z rachunku bankowego Urzędu tytułem refundacji wydatków z tytułu odsetek potrąconych przez Bank i na kontach jednostki budżetowej: Wn 751 Ma 130-2.

Analiza obrotów konta 240-2-1-2 w odniesieniu do danych wynikających z zapisów ewidencji księgowej w zakresie klasyfikacji budżetowej wykazała, że w dziale 757 rozdział 75702 § 8110 wydatki z tytułu odsetek od kredytu w rachunku bieżącym zaewidencjonowano na kwotę 4.288,66 zł, zaś faktyczne koszty wyniosły 4.486,68 zł. Ponadto wydatki w księgach rachunkowych Urzędu zaewidencjonowano na kontach: Wn 751-1-1 w kwocie 1.943,41 zł i 750-2-1 w kwocie 2.345,25 zł Ma 130-1-2. Wyjaśnienie dotyczące ww. różnic oraz zasad zaewidencjonowania wydatków złożyła Naczelnik Wydziału Finansowego i **stanowi ono załącznik nr 8 protokołu kontroli.**

Jak wynika z powyższego wyjaśnienia – **część wydatków dotyczących odsetek od kredytu w rachunku bieżącym pomyłkowo zaewidencjonowano w dziale 750 rozdział 75023 § 4300, zamiast w dziale 757 rozdział 75702 § 8110, co wskazuje na ujęcie wydatku w nieprawidłowej podziale klasyfikacji budżetowej, tj. niezgodnie z uregulowaniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych** (tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 1053 ze zm.).

Na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

W roku 2015 Gmina Aleksandrów Łódzki nie zaciągała zobowiązań określonych zapisami art. 89 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, co opisano we wcześniejszej części niniejszego protokołu, wobec powyższego kontrolujące przeanalizowały tryb zaciągnięcia w I półroczu 2016 roku zobowiązania – emisja obligacji z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Uchwałą nr XVIII/183/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 17 grudnia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2016 rok ustalono dochody budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na rok 2016 w wysokości 83.500.000,00 zł, w tym dochody bieżące - 80.300.000,00 zł i dochody majątkowe na kwotę 3.200.000,00 zł, wydatki budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na rok 2016 w wysokości 81.700.000,00 zł, z czego wydatki bieżące stanowiły 75.250.966,00 zł, a wydatki majątkowe - 6.449.034,00 zł. Planowaną nadwyżkę budżetu gminy w wysokości 1.800.000,00 zł przeznaczono na spłatę zobowiązań z tytułu wcześniej

zaciągniętych kredytów długoterminowych i wyemitowanych papierów wartościowych. Łączną kwotę przychodów budżetu gminy zaplanowano na 3.000.000,00 zł, zaś łączną kwotę rozchodów budżetu gminy - w wysokości 4.800.000,00 zł. Zapisami § 7 ww. uchwały organ stanowiący ustalił na kwotę 3.405.000,00 zł limit zobowiązań z tytułu kredytów zaciąganych i obligacji emitowanych na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i emisji papierów wartościowych.

Uchwałą nr XX/212/16 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 lutego 2016 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki na 2016 rok dokonano zwiększenia budżetu Gminy o kwotę 10.400.000,00 zł tytułem wprowadzenia środków pozyskanych z dodatkowej emisji obligacji komunalnych, w budżecie Gminy na 2016 rok zwiększając wydatki o kwotę 10.400.000,00 zł i zwiększając przychody o kwotę 10.400.000,00 zł. Załącznikiem nr 1 do przedmiotowej uchwały określono wzrost wydatków w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa, rozdział 70095 Pozostała działalność § 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych o kwotę 10.400.000,00 zł z przeznaczeniem na odkup nieruchomości gruntowej w Brużycach Księżwie w wysokości 7.909.598,94 zł, odkup nieruchomości gruntowej przy ulicy Daszyńskiego w Aleksandrowie Łódzkim w kwocie 2.460.123,00 zł oraz wykup gruntów - 30.278,06 zł, zaś załącznik nr 2 określał wzrost o 10.400.000,00 zł kwoty przychodów z tytułu przychodów ze sprzedaży innych papierów wartościowych, ustalając ich łączną wysokość na 13.400.000,00 zł. Powyższe zmiany budżetu Gminy były spójne z treścią podjętej przez Radę Miejską w Aleksandrowie Łódzkim uchwały nr XX/210/16 z dnia 18 lutego 2016 roku w sprawie emisji obligacji i znalazły odzwierciedlenie w zapisach uchwały nr XX/213/16 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 lutego 2016 roku w sprawie zmiany uchwały nr XVIII/183/15 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2016 rok. Przedmiotową uchwałą określono: planowany deficyt budżetu gminy w wysokości 8.600.000,00 zł i jego pokrycie przychodami pochodzącymi z wyemitowanych papierów wartościowych; łączną kwotę przychodów budżetu gminy na kwotę 13.400.000,00 zł; łączną kwotę rozchodów budżetu gminy w wysokości 4.800.000,00 zł oraz ustalono limity zobowiązań w kwocie 16.874.000,00 zł z tytułu zaciąganych kredytów i emitowanych papierów wartościowych na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i emisji papierów wartościowych oraz pokrycie planowanego deficytu budżetowego.

Zapisy powyższych uchwał były spójne ze zmianami Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2016-2024, przyjętymi uchwałą nr XX/209/16 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 lutego 2016 roku, gdzie w załączniku nr 1 wykazano dochody ogółem budżetu Gminy na 2016 rok na kwotę 83.510.159,00 zł, z czego 80.310.159,00 zł to dochody bieżące a 3.200.000,00 zł - dochody majątkowe, wydatki ogółem - 92.110.159,00 zł, z czego 75.722.867,00 zł stanowiły wydatki bieżące, a 16.387.292,00 zł - wydatki majątkowe. Planowany wynik budżetu zamykał się deficytem w wysokości 8.600.000,00 zł, a jego pokrycie oraz finansowanie rozchodów budżetu w kwocie 4.800.000,00 zł przeznaczonej na spłatę rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, zaplanowano przychodami na łączną kwotę 13.400.000,00 zł.

Emisja obligacji

Uchwałą Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim nr XX/210/16 z dnia 18 lutego 2016 roku w sprawie emisji obligacji, organ stanowiący ustalił, że:

- Gmina Aleksandrów Łódzki wyemituje 13.400 obligacji o wartości nominalnej 1.000 zł każda, na łączną kwotę 13.400.000,00 zł poprzez propozycję nabycia skierowaną do indywidualnych adresatów w liczbie mniejszej niż 150 osób, obligacji na okaziciela, które nie będą posiadały formy dokumentu i nie będą zabezpieczone,

- środki uzyskane z emisji przeznaczone zostaną na pokrycie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę zaciągniętych wcześniej zobowiązań z tytułu kredytów i wyemitowanych obligacji,
- wartość emitowanych obligacji wyniesie, w seriach: A16 - kwotę 2.000.000,00 zł, B16 - kwotę 2.000.000,00 zł, C16 - 2.000.000,00 zł, D16 - 2.000.000,00 zł, E16 - 2.000.000,00 zł, F16 - 2.000.000,00 zł i G16 - 1.400.000,00 zł,
- emisja obligacji przeprowadzona zostanie w 2016 roku,
- cena emisyjna będzie równa wartości nominalnej,
- wydatki związane z przeprowadzeniem emisji obligacji pokryte zostaną z dochodów własnych Gminy,
- wykup obligacji nastąpi w terminach: seria A16 w 2021 roku, B16 i C16 - w 2022 roku, D16 i E16 - w 2023 roku, F16 i G16 - w 2023 roku, według wartości nominalnej, z zastrzeżeniem prawa wykupu przez Gminę przed terminem wykupu, w celu umorzenia,
- oprocentowanie zmienne równe stawce WIBOR 6M ustalonej na dwa dni robocze przed rozpoczęciem okresu odsetkowego powiększonej o marżę Banku w wysokości 1,3%, naliczane od wartości nominalnej, wypłacane w następnym dniu po upływie okresu odsetkowego, w okresach półrocznych liczonych od daty emisji, z tym, że pierwszy okres odsetkowy może trwać maksymalnie dwanaście miesięcy,
- pokrycie wydatków związanych z wykupem i wypłatą oprocentowania z dochodów własnych Gminy Aleksandrów Łódzki w zakresie oprocentowania - w latach 2016-2024 oraz w zakresie wykupu - w latach 2021-2024.

Wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi Aleksandrowa Łódzkiego.

Uchwałą nr I/38/2016 z dnia 3 marca 2016 roku Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi pozytywnie zaopiniował możliwość wykupu obligacji w łącznej wysokości 13.400.000,00 zł emitowanych przez Gminę Aleksandrów Łódzki w 2016 roku z terminem wykupu w latach 2021-2024.

W dniu 15 marca 2016 roku Burmistrz Gminy Aleksandrów Łódzki przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy zawarł z pełnomocnikami Banku Powszechna Kasa Oszczędności BP S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Puławskiej umowę organizacji, prowadzenia i obsługi emisji obligacji.

Postanowieniami powyższej umowy Bankowi Polska Kasa Oszczędności S.A. z siedzibą w Warszawie Emitent zlecił zorganizowanie i obsługę emisji niepublicznej 13.400 sztuk obligacji o wartości nominalnej 1.000,00 zł na łączną kwotę 13.400.000,00 zł w seriach: A16 - 2.000 szt., B16 - 2.000 szt., C16 - 2.000 szt., D16 - 2.000 szt., E 16 - 2.000 szt., F16 - 2.000 szt., G16 - 1.400 szt., tj. zgodnie z ustaleniami uchwały Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim.

W treści umowy określono:

- zakres realizowanych przez Bank usług, tj.: przyjęcie propozycji nabycia obligacji, prowadzenie ewidencji, obliczanie odsetek dla każdej serii, wypłata świadczeń z obligacji ze środków przekazanych przez Emitenta w terminach wynikających z warunków emisji, współpracę z przedstawicielami Emitenta w zakresie objętym umową,
- termin realizacji umowy - przeprowadzenie emisji do 30 grudnia 2016 roku,
- ogólne właściwości obligacji będących papierami wartościowymi na okaziciela, nie posiadającymi formy dokumentu i nie posiadającymi zabezpieczenia, o wartości

- nominalnej 1.000,00 zł za jedną obligację oraz termin ich wykupu w seriach: A16 – w 2021 roku, B16 i C16 w 2022 roku, D16 i E16 – 2023 rok, F16 i G16 -2024 roku,
- oprocentowanie w danym okresie odsetkowym ustalane jako suma stawki WIBOR 6M z drugiego dnia roboczego przed rozpoczęciem okresu odsetkowego oraz marży w wysokości 1,30%
 - płatności kwot należnych z tytułu oprocentowania obligacji w okresach półrocznych z dołu, z zastrzeżeniem, że pierwszy okres odsetkowy może trwać maksymalnie 12 miesięcy, terminy, miejsce płatności oraz zasady ustalania praw do odsetek, oprocentowania w przypadku opóźnień w zapłacie świadczeń,
 - udzielenie przez Emitenta pełnomocnictwa Bankowi w zakresie dokonania przydziału Obligacji, wypłaty świadczeń z obligacji oraz umarzania wykupionych obligacji,
 - oświadczenia i zobowiązania Emitenta w zakresie uzyskania niezbędnych do przeprowadzenia emisji upoważnień i akceptacji, jego sytuacji finansowej oraz w zakresie doręczania dokumentów informacyjnych, w szczególności sprawozdań z realizacji budżetu, kwartalnych sprawozdań budżetowych, uchwał budżetowych, uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej,
 - oświadczenia i zobowiązania Banku, w szczególności dotyczące posiadania, w dacie emisji, środków finansowych na wykonanie obowiązków wynikających z umowy,
 - ustalenia dotyczące gwarancji dojścia emisji do skutku,
 - zasady prowadzenia ewidencji obligacji oraz dokonywania wypłat świadczeń obligatariuszom,
 - upoważnienie udzielone przez Emitenta w zakresie opracowania i udostępniania materiałów informacyjnych,
 - wynagrodzenie Banku w kwocie 26.800,00 zł (prowizja) z tytułu wykonania zlecenia objętego umową oraz podstawy i termin wystawienia faktury (po przekazaniu środków z tytułu objęcia obligacji na rachunek Emitenta) oraz jej zapłaty, w ciągu 21 dni od daty wystawienia,
 - zasady rozwiązania, wypowiedzenia i zmiany postanowień umowy.

Na dzień zawarcia umowy zapisy uchwały w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2016 rok uzasadniały wysokość zaciąganego zobowiązania określając planowany deficyt budżetu na kwotę 8.600.000,00 zł, który, wraz z rozchodami zaplanowanymi na 4.800.000,00 zł, zaplanowano pokryć przychodami z zaciągniętych kredytów i emisji papierów wartościowych w wysokości 13.400.000,00 zł, a dane te były zgodne z ustaleniami, obowiązującej w tej dacie, uchwały nr XXI/218/16 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim w sprawie zmiany uchwały nr XX/209/16 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2016-2014.

Środki pozyskane w I półroczu 2016 roku w wyniku emisji obligacji przekazane zostały w kwocie 11.400.000,00 zł na rachunek bankowy Emitenta, w terminach i kwotach zgodnych z zapisami umowy, na podstawie złożonych propozycji nabycia obligacji, co zaewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego (wb 64/5) w dniu 25 marca 2016 roku na kontach organu: Wn 133-1 Ma 260-1.

Pobranie prowizji, zgodnie z zapisami umowy, nastąpiło na podstawie faktury VAT DFP/16011421 z 31 marca 2016 roku wystawionej przez Bank Powszechna Kasa Oszczędności BP S.A., Warszawa, której wpływ do Urzędu odnotowano w dniu 5 kwietnia 2016 roku. Faktura wystawiona na kwotę 26.800,00 zł brutto (zgodną z zapisami umowy) określała termin płatności na 21 dni od daty jej wystawienia. Płatności

dokonano, na podstawie opisanej wyżej faktury, której sprawdzenie pod względem merytorycznym potwierdziła upoważniona do tych czynności pracownica. Weryfikacji dowodu księgowego pod względem formalnym i rachunkowym, dokonała Naczelnik Wydziału Finansów, potwierdzenia zgodności wydatku z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dokonał Skarbnik Gminy. Wydatek zatwierdził do wypłaty Zastępca Burmistrza posiadający stosowne upoważnienie AGK.077.63.2014 z dnia 1 lipca 2014 roku wydane na podstawie art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych przez Burmistrza Aleksandra Łódzkiego. Powyższą operację zaewidencjonowano na kontach jednostki Wn 402-1 Ma 201-1/1704 i Ma 998 z **klasyfikacją dział 750 rozdział 750023 § 4300**, a dokonanie zapłaty potwierdzał wyciąg bankowy z dnia 14 kwietnia 2016 roku (wb-1-80/13) zaewidencjonowany na kontach jednostki: Wn 201-1/1704 Ma 130-1-2. Wskazać należy, że **ujęcie wydatku wynikającego z uiszczenie prowizji w dziale 750 rozdział 750023 § 4300 nie było zgodne z uregulowaniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych**, zgodnie z którym - przedmiotowy wydatek podlega zaewidencjonowaniu w dziale 757 Obsługa długu publicznego, 75702 Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego § 8090 Koszty emisji samorządowych papierów wartościowych oraz inne opłaty i prowizje.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że opisane powyżej zobowiązanie zostało zaciągnięte zgodnie z zapisami art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, tj. w ramach limitu kredytów i pożyczek oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych zaciąganych na finansowanie planowanego deficytu oraz spłatę zobowiązań pochodzących z wcześniej zaciągniętych kredytów i emisji papierów wartościowych, określonego przez organ stanowiący uchwałą budżetową na 2016 ze zmianami. Podstawę zawarcia umowy stanowiła podjęta przez Radę Miejską uchwała określająca przeznaczenie środków z emisji na finansowanie planowanego deficytu i spłatę zaciągniętych wcześniej kredytów i wyemitowanych papierów wartościowych.

Możliwość spłaty zaciąganych zobowiązań została pozytywnie zaopiniowana przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, co wypełniało dyspozycję art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Jak opisano powyżej, w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok nie planowano zaciągnięcia zobowiązań na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów, a zapisy ewidencji księgowej oraz sprawozdań z realizacji budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki za 2015 rok potwierdzają nie zaciąganie ww. zobowiązań. Wobec powyższego kontrolujące przeanalizowały procedurę zaciągnięcia zobowiązań określonych zapisami art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych w 2016 roku, co opisano we wcześniejszej części protokołu kontroli *Emisja obligacji*, wobec wyemitowania w 2016 roku przez Gminę Aleksandrów Łódzki obligacji, z których środki przeznaczono na pokrycie planowanego deficytu budżetu Gminy oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów.

Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych).

W 2015 roku Gmina Aleksandrów Łódzki nie zaciągała zobowiązań na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii

Europejskiej, co wynikało z analizy zapisów ewidencji księgowej i zostało potwierdzone oświadczeniem Skarbnika Gminy, które *stanowi załącznik nr 9 protokołu kontroli*.

Udzielone gwarancje i poręczenia – rok 2014, 2015 i I półrocze 2016 roku

W latach 2014 – 2015 i I półroczu 2016 roku Gmina Aleksandrów Łódzki nie udzielała poręczeń i gwarancji określonych zapisami art. 94 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz nie posiadała zobowiązań z tytułu udzielonych w latach poprzednich gwarancji i poręczeń, co potwierdzały zapisy sprawozdań: Rb-Z sporządzonego w dniu 19 lutego 2015 roku według stanu na koniec IV kwartału 2014 roku, Rb-Z sporządzonego według stanu na koniec IV kwartału 2015 roku - korekta nr 1 z 8 marca 2016 roku, Rb-Z według stanu na koniec II kwartału 2016 roku sporządzonego 21 lipca 2016 roku oraz oświadczenie Skarbnika Gminy, które *stanowi załącznik nr 10 protokołu kontroli*.

Wyemitowane papiery wartościowe

W latach 2008-2014 Gmina Aleksandrów Łódzki wyemitowała obligacje komunalne na łączną kwotę 24.320.000,00 zł, a zadłużenie z tego tytułu wynosiło na 31 grudnia 2014 roku 11.120.000,00 zł, a na 31 grudnia 2015 roku – 8.120.000,00 zł. Na rok 2016 w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki zaplanowano emisję obligacji na łączną kwotę 13.400.000,00 zł. Z okazanej kontrolującym dokumentacji wynikało, że obligacje wyemitowano zgodnie ze stosowną uchwałą organu stanowiącego, po uzyskaniu opinii organu nadzoru, z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i wyemitowanych papierów wartościowych. Szczegółowo procedurę dotyczącą emisji obligacji w 2016 roku opisano powyżej, w części dotyczącej zobowiązań określonych uregulowaniami art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych

Obowiązujący w objętym kontrolą okresie, wprowadzony zarządzeniem nr 254/2014 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości dla Gminy Aleksandrów Łódzki oraz jednostki budżetowej Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim zakładowy plan kont dla Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim jako jednostki budżetowej (określony załącznikiem nr 2 do załącznika *Polityka rachunkowości dla Gminy Aleksandrów Łódzki oraz jednostki budżetowej Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim*), wyszczególniał konto 030 Długoterminowe aktywa finansowe i określał zasady jego funkcjonowania.

W obowiązującym do 31 grudnia 2014 roku zakładowym planie kont dla Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim jako jednostki budżetowej, stanowiącym załącznik nr 2 do *Polityki rachunkowości dla Gminy Aleksandrów Łódzki oraz jednostki budżetowej Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim*, będącej załącznikiem do zarządzenia nr 133/2012 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 16 lipca 2012 roku nie ujęto konta 030, z tym, że w księgach rachunkowych Urzędu konto to funkcjonowało w oparciu o ustalenia zakładowego planu kont dla Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim stanowiącego załącznik nr 5 do zarządzenia nr 50/11 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 maja 2011 roku w sprawie prowadzenia zasad polityki rachunkowości, który to załącznik utracił moc z dniem 1 stycznia 2012 roku na podstawie zapisów zarządzenia nr 25/2012 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 30 stycznia 2012 roku ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 177/2013 z dnia 22 kwietnia 2013 roku.

Konto 030 Długoterminowe aktywa finansowe - służy do ewidencji, w szczególności: akcji i udziałów w obcych podmiotach gospodarczych, akcji i innych długoterminowych papierów wartościowych, traktowanych jako lokaty o terminie wykupu dłuższym niż rok oraz innych długoterminowych aktywów finansowych. Saldo początkowe na 2015 rok konta 030 po stronie Wn wynosiło 32.218.429,84 zł, zaś na dzień 31 grudnia 2015 roku stanowiło wartość po stronie Wn 32.575.794,42 zł. Z zestawienia obrotów i sald kont jednostki wynikało, że wartość odnotowaną na koncie 030 w całości stanowiły akcje i udziały (analityka 030-1). Zgodnie z zasadami polityki rachunkowości, do przedmiotowego konta winien być prowadzony drugi stopień analityki. Zestawienie danych dotyczących wartości udziałów i akcji (analityka do konta 030) sporządzone przez Naczelnik Wydziału Finansowego według stanu na 31 grudnia 2015 roku **stanowi załącznik nr 11 protokołu kontroli.**

Z przedmiotowego zestawienia wynika, że według stanu na 31 grudnia 2015 roku Gmina Aleksandrów Łódzki posiadała udziały i akcje w siedmiu podmiotach, w tym jedna spółka prawa handlowego ze 100% udziałem Gminy, na łączną wartość 32.575.794,42 zł, co było zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji syntetycznej konta 030.

W 2015 roku na koncie 030 odnotowano zmniejszenie o 4.635,42 zł i zwiększenie na kwotę 362.000,00 zł, co wynikało ze zmian w zakresie posiadanych przez Gminę akcji i udziałów (030-1), a na podstawie okazanej kontrolującym dokumentacji ustalono, że zmiany te dotyczyły:

- zmniejszenia kapitału zapasowego spółki z ograniczoną odpowiedzialnością CIEPŁOWNIA z siedzibą w Aleksandrowie Łódzkim w wyniku dokonanej na rzecz wspólnika – Gminy Aleksandrów Łódzki wypłaty z kapitału zapasowego kwoty 4.635,42 zł **w terminie do 15 czerwca 2013 roku na podstawie uchwały Zarządu tej spółki podjętej w dniu 29 kwietnia 2015 roku** w oparciu o zapisy § 28 umowy Spółki. Analogiczne uchwały zarządu z dnia 3 czerwca 2013 roku i z dnia 13 czerwca 2014 roku zobowiązywały spółkę do wypłaty kwot po 4.635,42 zł w terminach, odpowiednio, do 15 czerwca 2013 roku i do 30 czerwca 2014 roku. Przekazanie kwoty 4.635,42 zł w 2015 roku zaewidencjonowano w dniu 7 maja 2015 roku na podstawie wyciągu bankowego (wb 89/13) z 7 maja 2015 roku na kontach Wn 130-1-1 Ma 720-1 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0690 oraz Wn 800 Ma 030-1,
- podwyższenia kapitału zakładowego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej sp. z o.o. w Aleksandrowie Łódzkim o kwotę 362.000,00 zł i objęcie nowych 724 udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł każdy udział, poprzez wniesienie wkładu niepieniężnego o wartości 362.000,00 zł. Na opisane podwyższenie kapitału zakładowego PGKiM sp. z o.o. uchwałą nr XVI/165/15 z dnia 26 listopada 2015 roku wyraziła zgodę Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim, a operację powyższą na podstawie PK 3171/1/2015 z 26 listopada 2015 roku zaewidencjonowano na kontach Wn 030-1 Ma 800-1-3.

Wniesienie aportu nastąpiło na podstawie uchwały nr LI/530/2013 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 19 grudnia 2013 roku w sprawie wyposażenia PGKiM sp. z o.o. z siedzibą w Aleksandrowie Łódzkim w majątek, a w treści ww. uchwały organ stanowiący wyraził wolę wyposażenia PGKiM sp. z o.o. z siedzibą w Aleksandrowie Łódzkim w majątek w postaci niezabudowanych nieruchomości położonych w obrębie A-5 przy ul. Pabianickiej 43 w Aleksandrowie Łódzkim, obejmujących działki o numerach ewidencyjnych 119/4 o pow. 0,2137 ha i nr 120/4 o pow. 0,2156 ha (łącznie 0,4293 ha) o łącznej wartości 362.000,00 zł.

Zapisów w ewidencji księgowej dotyczących zmniejszenia wartości środków trwałych w zakresie gruntów (zdjęcie z ewidencji opisanych powyżej działek o numerach ewidencyjnych 120/4 i 119/4 położonych w obrębie A-5 (ul. Pabianicka w Aleksandrowie Łódzkim) dokonano w dniu 4 grudnia 2013 roku zgodnie z PK-3-223 sporządzonym na

podstawie uchwały nr LI/530/2013 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 29 grudnia 2013 roku poprzez ujęcie na kontach jednostki: Wn 800-1 Ma 011-1-1 w wartości 362.000,00 zł. **Wskazać należy na niespójność dat ujęcia w ewidencji księgowej zmniejszenia wartości środków trwałych - 4 grudnia 2013 roku z datą podjęcia uchwały nr LI/530/2013 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 19 grudnia 2013 roku w sprawie wyposażenia PGKiM sp. z o.o. z siedzibą w Aleksandrowie Łódzkim w majątek.**

Zdjęcie z ewidencji środków trwałych działek o numerach ewidencyjnych 120/4 i 119/4 położonych w obrębie A-5 przekazanych przez Gminę na rzecz PGKiM sp. z o.o. na podstawie uchwały nr LI/530/2013 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 19 grudnia 2013 roku nie skutkowało objęciem przez Gminę dodatkowych 724 udziałów i dokonaniem stosownych zapisów w ewidencji księgowej jednostki, co potwierdzały zapisy obrotów konta 030 za 2014 rok, a dane w tym zakresie ujęto również w ustaleniach kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli Delegatura w Łodzi w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim (P/15/014 *Wpływ operacji finansowych stosowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na ich sytuację finansową*).

Z dokumentacji okazanej kontrolującemu wynikało, że przekazanie mienia w postaci wyszczególnionych wyżej działek gruntu i objęcie w zamian udziałów w spółce nastąpiło na podstawie aktu notarialnego repertorium A 511/2015 z 16 marca 2015 roku – umowa przeniesienia własności przedmiotowych nieruchomości, zgodnie z którym Gmina przekazała wkład niepieniężny o łącznej wartości 362.000,00 zł na rzecz PGKiM sp. z o.o. obejmując dodatkowych 724 udziałów po 500,00 zł.

Wskazać należy, że **opisane powyżej niespójności w zakresie terminu zdjęcia z ewidencji środków trwałych – gruntów przekazanych PGKiM sp. z o.o. (zmniejszenie w zakresie konta 011 w 2013 roku) i nie zaewidencjonowanie objęcia w zamian udziałów (o wartości 362.000,00 zł) skutkowało nieprawidłowym wykazaniem w ewidencji księgowej wartości majątku Gminy jak również nieprawidłowym wykazaniem wartości mienia Gminy Aleksandrów Łódzki w załączniku nr 12 do sprawozdania Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 30 marca 2015 roku z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki w 2014 roku, sporządzonego w oparciu o zapisy art. 267 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, gdzie wykazano finansowy majątek Gminy w wartości 32.218.429,84 zł, z czego 31.861.000,00 zł stanowiły akcje PGKiM sp. z o.o., co było zapisem nieprawidłowym, gdyż majątek Gminy w ww. Spółce stanowiły udziały. **Niebieżące ujęcie w ewidencji księgowej objęcia przez Gminę udziałów PGKiM sp. z o.o. w zamian za przekazane aportem nieruchomości nie było zgodne z uregulowaniami art. 20 ust 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości**, który stanowi, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.**

Z okazanej kontrolującemu dokumentacji wynikało, że uchwała nr LI/530/2013 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 19 grudnia 2013 roku zrealizowana została z dniem podpisania aktu notarialnego repertorium A 511/2015 w dniu 16 marca 2015 roku, wobec czego **dokonanie w 2013 roku w ewidencji księgowej zapisów dotyczących zmniejszenia wartości środków trwałych w wyniku zdjęcia z ewidencji działek przeznaczonych do przekazania nie było zgodne z uregulowaniami powołanego wyżej art. 20 ust 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.**

Wskazać należy również, że:

- działka o numerze ewidencyjnym 120/4 została wprowadzona do ewidencji środków trwałych Gminy Aleksandrów Łódzki w dniu 4 grudnia 2013 roku zgodnie z PK-3 nr

203 z 4 grudnia 2013 roku (dowód księgowy 4167/2013) na podstawie aktu notarialnego repertorium A 4167/2013 z dnia 4 grudnia 2013 roku – umowa zamiany nieruchomości Skarbu Państwa na nieruchomość stanowiąca własność Gminy Aleksandrów, zawartej między Starostą Zgierskim a Burmistrzem Aleksandrowa Łódzkiego, co skutkowało wprowadzeniem działki na stan środków trwałych (nr inwentarzowy 04094/050/UM) i zostało zaewidencjonowane na kontach jednostki Wn 011-1-1 Ma 800-1,

- podstawę wprowadzenia na stan środków trwałych działki nr 119/4 (nabycie z dnia 19 grudnia 2013 roku środka trwałego o numerze 041000/050/UM) stanowiła uchwała nr LI/530/2013 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim w sprawie wyposażenia „PGKiM” Sp. z o.o. z siedzibą w Aleksandrowie Łódzkim w majątek, a treść przedmiotowa uchwały określała jedynie wolę Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim w zakresie wyposażenia PGKiM w wyszczególnione działki gruntu, nie dając podstaw do wprowadzenia środka trwałego na majątek jednostki. Z okazanej kontrolującym dokumentacji wynikało, że przedmiotowy środek trwały został wprowadzony do ewidencji księgowej w dniu 19 grudnia 2013 roku na podstawie PK ze wskazaniem nieprawidłowej podstawy nabycia – akt notarialny repertorium A 4167/2013 z 4 grudnia 2013 roku, podczas gdy przedmiotowy akt nie obejmował działki o numerze ewidencyjnym 119/4 w obrębie A-5, a przedmiotowa działka została nabyta na mocy aktu notarialnego w 2005 roku. Jak z powyższego wynika, ewidencję księgową w tym zakresie prowadzono niezgodnie z uregulowaniami art. 20 ust 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którymi - do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Wartość aportu przekazanego w 2015 roku przez Gminę do PGKiM sp. z o.o. określona na 362.000,00 zł zgodna była z wartością księgową działek o numerach ewidencyjnych 120/4 i 119/4 w obrębie A- 5 (środki trwałe o numerach inwentarzowych 04094/050/UM i 041000/050/UM) i wartością wynikającą z operatu szacunkowego.

Po dokonaniu stosownych zapisów w 2015 roku na koncie 030 na podstawie aktu notarialnego repertorium A 511/2015 z 16 marca 2015 roku – umowa przeniesienia własności przedmiotowych nieruchomości na rzecz PGKiM sp. z o.o. dane ujęte w zestawieniu zbiorczym mienia komunalnego Gminy Aleksandrów Łódzki, stanowiącym załącznik nr 12 do sprawozdania Burmistrza z dnia 30 marca 2016 roku z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki, sporządzonego według stanu na 31 grudnia 2015 roku wykazywały wartość akcji w PGKiM sp. z o.o. stanowiących majątek finansowy Gminy na kwotę 32.043.000,00 zł - zgodną z wartością posiadanych przez Gminę udziałów w tej spółce, stosownie do zestawienia obrotów i sald wg stanu na 31 grudnia 2015 roku w zakresie konta 030.

Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – 2014, 2015 rok, I półrocze 2016 roku

Stan zadłużenia Gminy Aleksandrów Łódzki ustalony na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za 2014, 2015 rok i I półrocze 2016 roku, tj. sprawozdań o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń według stanu na koniec IV kwartału - Rb-Z za 2014, 2015 rok i na koniec II kwartału 2016 roku, sprawozdań Rb – 28S za 2014, 2015 rok oraz ewidencji księgowej przedstawiał się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie wg tytułów	Kwota zadłużenia na dzień		
		31 grudnia 2014 roku (w zł)	31 grudnia 2015 roku (w zł)	30 czerwca 2016 roku (w zł)
1	Kredyty	19.750.000,00	19.000.000,00	17.100.000,00

2	Pożyczki	0,00	0,00	0,00
3	Przyjęte depozyty	0,00	0,00	0,00
4	Emisja papierów wartościowych	0,00	0,00	0,00
5	Emisja obligacji samorządowych	11.120.000,00	8.120.000,00	19.520.000,00
6	Zobowiązania wymagalne	0,00	0,00	0,00
7	Zobowiązania wymagalne z tytułu gwarancji i poręczeń	0,00	0,00	0,00
	RAZEM	30.870.000,00	27.120.000,00	36.620.000,00

Przeprowadzona przez kontrolujące analiza danych w zakresie zadłużenia prezentowanych w sprawozdaniach wykazała ich zgodność z ewidencją księgową.

Specyfikację zadłużenia Gminy Aleksandrów Łódzki według stanu na 31 grudnia 2014 roku, 31 grudnia 2015 roku i 30 czerwca 2016 roku przedstawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 12 protokołu kontroli*.

Z analizy zawartych w ww. załączniku danych wynika, że:

- na 31 grudnia 2014 roku całkowitą kwotę zadłużenia w wysokości 30.870.000,00 zł stanowiły trzy kredyty (63,98% kwoty) i zobowiązanie w wysokości 11.120.000,00 zł z tytułu emisji obligacji samorządowych,
- na 31 grudnia 2015 roku na całkowite zadłużenie w kwocie 27.120.000,00 zł składały się dwa kredyty na łączną kwotę 19.000.000,00 zł i 8.120.000,00 zł stanowiące zobowiązanie z tytułu emisji obligacji samorządowych,
- na 30 czerwca 2016 roku łączna kwota zadłużenia w zakresie zobowiązań długoterminowych wynosiła 36.620.000,00 zł, w tym dwa kredyty stanowiące 46,70% wartości długu oraz 19.520.000,00 zł z tytułu emisji obligacji.

Powyższe dane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej w zakresie kont 134 i 260.

Jak wynikało z ewidencji księgowej i sprawozdań Rb-Z za IV kwartały 2014 i 2015 roku, Gmina Aleksandrów Łódzki na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2015 roku nie posiadała zadłużenia z innych tytułów dłużnych określonych rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego z dnia 28 grudnia 2011 roku (Dz. U. nr 298, poz. 1767).

Wskazać należy jednak, że **dane zawarte w sprawozdaniach Rb-Z oraz ewidencji księgowej nie obejmowały zadłużenia wynikającego z zawartych przez jednostkę umów „sprzedaży zwrotnej” nieruchomości położonych w miejscowości Bruzyczka Księstwo i Aleksandrów Łódzki, ul. Daszyńskiego, z których zobowiązania w zakresie wydatków dotyczących odkupu nieruchomości oraz określonych w umowach kwot czynszu dzierżawnego stanowiły tytuły dłużne w rozumieniu ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 roku**. Przedmiotowe zagadnienie opisano szczegółowo we wcześniejszej części niniejszego protokołu, a z dokonanych przez kontrolujące ustaleń wynikało, że w ewidencji księgowej jednostki nie ujęto zobowiązań Gminy Aleksandrów Łódzki wynikających z zawarcia umów sprzedaży (z warunkowymi umowami odkupu) i dzierżawy opisanych wyżej nieruchomości, które to zobowiązania stanowiły kwoty, odpowiednio 7.909.598,94 zł i 2.460.123,00 zł wraz kwotami należnymi (w danej dacie) z tytułu czynszu dzierżawnego.

Zgodnie z danymi wynikającymi ze sprawozdań Rb-28S według stanu na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2015 roku Gmina Aleksandrów Łódzki nie posiadała zobowiązań wymagalnych. Z danych zawartych w sprawozdaniu Rb-28S (korekta nr 5 z 6 maja 2016 roku) i ewidencji księgowej wynikało, że Gmina Aleksandrów Łódzki: w 2015 roku poniosła wydatki na odsetki ujęte w § 4580: w dziale 600 rozdział 60016 w kwocie 656,40 zł, w dziale 700 rozdział 70005 - 0,91 zł, dział 750 rozdział 750023 -

1.148,11 zł, dział 801 rozdział 80101 - 0,71 zł, dział 852 rozdział 85295 - 2,37 zł i rozdział 85212 - 46,50 zł i dział 900 rozdział 90015 - 86,75 zł, w § 0457 w kwocie: 49.170,00 zł w dziale 926 rozdział 92604, 491.220,14 zł dział 756 rozdział 75615 i dział 801: rozdział 80101 -1.239,00 zł, rozdział 80104 - 392,00 zł, rozdział 80110 -1.181,31 zł oraz § 4560 - 6.000,00 zł dział 852 rozdział 85212. Jak wynikało z wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Finansowego, wydatki z tytułu odsetek wynikały z nieterminowej zapłaty faktur (remont drogi, energia elektryczna), zaś w przeważającej części, uiszczono odsetki dotyczyły wpłat zaległości w podatku od nieruchomości (podatnik Gmina i jednostki organizacyjne) w wyniku opisanej we wcześniejszej części protokołu kontroli, kontroli w tym zakresie przeprowadzonych przez Urząd Kontroli Skarbowej.

Splata zaciągniętych zobowiązań - w szczególności z tytułu kredytów i pożyczek

Wysokość planowanej i wykonanej kwoty spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych wraz z należnymi odsetkami ustalona na podstawie uchwał budżetowych (oraz ich zmian), ewidencji księgowej, sprawozdań z wykonania budżetu za 2014, 2015 i I półrocze 2016 roku przedstawiono w tabeli:

Dane dotyczące stanu zadłużenia na 31 grudnia 2014 roku, 31 grudnia 2015 roku i na koniec I półrocza 2016 roku, z których wynika wysokość dokonanych w 2015 i I półroczu 2016 roku spłat poszczególnych kredytów i wykupu obligacji zestawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 12 protokołu kontroli*.

Kontrolujące przyjęły do szczegółowej analizy terminowość dokonywania w 2014, 2015 i I półroczu 2016 roku:

- spłaty rat i odsetek kredytu udzielonego Gminie Aleksandrów Łódzki umową nr 03/018/11/Z/IN z dnia 11 marca 2011 roku stwierdzając, że:
 - umowę kredytu inwestycyjnego dla jednostek samorządu terytorialnego na kwotę 13.000.000,00 zł z BRE Bankiem S.A. z s. w Warszawie, Oddział Korporacyjny w Łodzi, zawarł w dniu 11 marca 2011 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy z Zastępcą Dyrektora O/K i pełnomocnikiem w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego. Umową ustalono:
 - przekazanie kredytu inwestycyjnego w wysokości 13.000.000,00 zł

Tytuł spłaty	2014 rok		2015 rok		2016	
	planowane	Wykonane na 31 grudnia	planowane	Wykonane na 31 grudnia	Planowane	Wykonane na 30 czerwca
1. Kredyty	2.200.000,00	2.200.000,00	750.000,00	750.000,00	3.800.000,00	1.900.000,00
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku						
2. Obligacje	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	1.000.000,00	0,00
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku						
3. Odsetki od kredytów	710.000,00	709.982,77	488.700,00	488.671,57	600.000,00	220.725,58
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku						
4. Odsetki od obligacji	445.000,00	442.765,20	307.010,00	307.007,60	419.000,00	125.535,20
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku						
5. Pozostałe odsetki	25.000,00	22.400,46	4.290,00	4.288,66	50.000,00	1.519,89
Razem	6.380.000,00	6.375.148,43	4.550.000,00	4.549.967,83	5.869.000	2.247.780,67

udzielonego na sfinansowanie planowanego na 2011 rok deficytu i spłatę zaciągniętych wcześniej zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów oraz emisji papierów wartościowych, w jednej transzy poprzez realizację zleceń płatniczych kredytobiorcy, po przedstawieniu dokumentów potwierdzających ustanowienie określonych umową prawnych zabezpieczeń,

- oprocentowanie kredytu według zmiennej stopy procentowej obliczane w stosunku rocznym od kwoty wykorzystanego kredytu wyliczone w oparciu o zmienną stopę procentową WIBOR 1M powiększoną o marżę Banku w wysokości 0,65%, co na dzień podpisywania umowy stanowiło 4,52%. Płatność odsetek w okresach trzymiesięcznych do 30 dnia kończącego każdy kwartał kalendarzowy w latach 2012-2020 (do 30 grudnia 2020 roku), a pierwszy termin odsetkowy ustalono na 30 marca 2012 roku,
- opłaty i prowizje Banku, tj. nie pobieranie prowizji i opłat od przedterminowej spłaty, uiszczenie prowizji przygotowawczej w wysokości 0,04% od kwoty przyznanego kredytu w terminie 5 dni od zawarcia umowy, przysługującej również w przypadku niewykorzystania kredytu w całości i niepodlegającej zwrotowi w przypadku wcześniejszej spłaty,
- zasady dokonywania spłat rat kapitałowych, w 20 ratach po 650.000,00 zł płatnych do 30 dnia każdego miesiąca kończącego kwartał począwszy od 30 marca 2016 roku, do 30 grudnia 2020 roku, zasady informowania o zmianie oprocentowania,
- zobowiązania kredytobiorcy w zakresie zasad wykorzystania kredytu, udzielania informacji i wyjaśnień, przedkładania wskazanych dokumentów potwierdzających sytuację finansową kredytobiorcy,
- zasady postępowania w przypadku naruszenia warunków kredytu, zasady wypowiedzenia i rozwiązania umowy kredytu,
- wysokość oprocentowania od należności przeterminowanych (czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym).

Podpisanym przez strony w dniu 29 marca 2013 roku aneksem nr 1 wprowadzono do umowy zmiany w zakresie harmonogramu płatności rat odsetkowych (przesunięcie terminu płatności pierwszej raty za 2013 rok),

- wykupu obligacji i wypłaty odsetek od obligacji wyemitowanych przez Gminę Aleksandrów Łódzki zgodnie z umową nr DSF/4/2008 organizacji, prowadzenia i obsługi emisji obligacji zawartą w dniu 30 czerwca 2008 roku między Gminą Aleksandrów Łódzki, reprezentowaną przez Burmistrza Aleksandra Łódzkiego przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy z pełnomocnikami Banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. Postanowieniami powyższej umowy Emitent zlecił zorganizowanie i obsługę emisji niepublicznej 1.500 sztuk obligacji o wartości nominalnej 10.000,00 zł na łączną kwotę 15.000.000,00 zł w seriach: A, B, C, D, E, F, D, H, I, J, K, L, M, N, O po 100 szt., na łączną kwotę każdej serii po 1.000.000,00 zł.

W treści umowy określono:

- zakres realizowanych przez Bank usług, tj.: przyjęcie propozycji nabycia obligacji, prowadzenie ewidencji, obliczanie odsetek dla każdej serii, wypłata świadczeń z obligacji ze środków przekazanych przez Emitenta, w terminach wynikających z warunków emisji, współpracę z przedstawicielami Emitenta w zakresie objętym umową,

- termin realizacji umowy – przeprowadzenie emisji serii A, B, C, D i E w 2008 roku, F, G, H, I, J w 2009 roku i K, L, M, N, O w 2010 roku,
- ogólne właściwości obligacji będących papierami wartościowymi na okaziciela, nie posiadającymi formy dokumentu i nie posiadającymi zabezpieczenia, o wartości nominalnej po 10.000,00 zł każda oraz termin ich wykupu w seriach: A, B, C i F po upływie 3 lat od daty emisji, D, E, G, H, I, K, L – po upływie czterech lat od daty emisji i J, M, N, O - po upływie pięciu lat od daty emisji,
- oprocentowanie w okresie odsetkowym ustalane jako suma stawki WIBOR 3M z drugiego dnia roboczego przed rozpoczęciem okresu odsetkowego oraz marży w wysokości 0,14%,
- płatności kwot należnych z tytułu oprocentowania obligacji w okresach kwartalnych z dołu, miejsce płatności oraz zasady oprocentowania w przypadku opóźnień w zapłacie świadczeń,
- udzielenie przez Emitenta pełnomocnictwa Bankowi w zakresie dokonania wypłaty świadczeń z obligacji oraz umarzania wykupionych obligacji,
- oświadczenia i zobowiązania Emitenta w zakresie uzyskania niezbędnych do przeprowadzenia emisji upoważnień i akceptacji, jego sytuacji finansowej oraz w zakresie doręczania dokumentów informacyjnych, w szczególności sprawozdań z realizacji budżetu, kwartalnych sprawozdań budżetowych, uchwał budżetowych, opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej,
- oświadczenia i zobowiązania Banku, w szczególności dotyczące posiadania, w dacie emisji, środków finansowych na wykonanie obowiązków wynikających z umowy,
- ustalenia dotyczące gwarancji dojścia emisji do skutku,
- zasady prowadzenia ewidencji obligacji oraz dokonywania wypłat świadczeń obligatariuszom,
- wynagrodzenie Banku w kwocie 12.000,00 zł (prowizja) z tytułu wykonania zlecenia objętego umową płatne w trzech ratach w terminie 21 dni od daty wystawienia faktury na podstawie dokonanej przez Bank wpłaty środków corocznie (2008, 2009 i 2010 rok) z tytułu objęcia pierwszej serii obligacji,
- zasady rozwiązania, wypowiedzenia i zmiany postanowień umowy.

Kontrolujące zweryfikowały dokumentację źródłową dotyczącą terminowości dokonywania w latach 2014, 2015 i I półroczu 2016 roku spłat rat odsetkowych oraz pierwszej raty kapitałowej płatnej do 30 marca 2016 roku, opisanego wyżej kredytu, z którego zobowiązanie stanowiło 42,41% kwoty zadłużenia Gminy Aleksandrów Łódzki na dzień 31 grudnia 2014 roku, 47,94 % kwoty zadłużenia na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31,95% zadłużenia według stanu na 30 czerwca 2016 roku. Ustalenia w zakresie terminowości dokonywania spłat rat kapitałowych oraz rat odsetkowych zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 13 protokołu kontroli**.

Ponadto dokonano weryfikacji terminowości dokonania w 2014 i 2015 roku (ostatnią serię obligacji wykupiono w dniu 6 lipca 2015 roku) wykupu obligacji wyemitowanych zgodnie z opisaną powyżej umową emisji zawartą z PKO BP nr DSF/4/2008 oraz dokonywania w 2014 i 2015 roku wypłaty odsetek od obligacji, a dane w tym zakresie zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 13 protokołu kontroli**.

Na podstawie dokumentacji źródłowej ustalono:

- spłaty raty kapitałowej opisanego kredytu dokonano w wysokości i terminie określonych zapisami umowy, a operację powyższą zaewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego na kontach: Wn 134-3 Ma 133-1,

- wykupu obligacji w 2014 i 2015 roku dokonano w wysokościach i terminach wynikających z harmonogramu wykupu określonego umową, a operacje te ewidencjonowano na kontach Wn 260-1 M 133-1,
- odsetki od kredytu uiszczano w wysokościach określonych informacjami przekazywanymi przez Bank w formie elektronicznej lub telefonicznie w terminach zgodnych z harmonogramem, a operacje powyższe ewidencjonowano na podstawie wyciągów bankowych na kontach: Wn 751-1-1 Ma 130-1-2 z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110,
- należne odsetki od obligacji naliczone od poszczególnych serii uiszczano w wysokościach określonych informacjami przekazywanymi przez Bank, w terminach wynikających z zapisów umowy, a powyższe operacje ujmowano na podstawie wyciągów bankowych na kontach Wn 751-1-1 Ma 130-1-2 w dziele 757 rozdział 75702 § 8110.

Na koniec roku kalendarzowego jednostka dokonywała na koncie 909 przypisu odsetek od kredytów i obligacji.

Udzielone pożyczki

W latach 2014, 2015 i I półroczu 2016 roku Gmina Aleksandrów Łódzki nie udzielała pożyczek innym podmiotom, co wynikało z ewidencji księgowej i co potwierdzało oświadczenie Skarbnika Gminy *stanowiące załącznik nr 14 protokołu kontroli*.

III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH.

Zasady prowadzenia rachunkowości określił Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zarządzeniem nr 254/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku, którego załącznikiem była *Polityka rachunkowości dla Gminy Aleksandrów Łódzki oraz jednostki budżetowej Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim*, w której zawarto:

- wykaz przepisów prawa będących podstawą określenia szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości dla Gminy i Urzędu z wyszczególnieniem podstawowych zasad prowadzenia rachunkowości, odpowiedzialności w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz podstawowych celów przyjęcia tych uregulowań,
- ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym: miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych, zasady i terminy zamykania i otwierania ksiąg rachunkowych, zasady prowadzenia ewidencji księgowej dla projektów, dla których odrębne przepisy określają obowiązek wyodrębnienia ewidencji księgowej, zasady ewidencjonowania ponoszonych kosztów oraz dokonywania umorzenia środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych,
- określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych ustalając, że rokiem obrotowym jest rok budżetowy stanowiący rok kalendarzowy od 1 stycznia do 31 grudnia, najkrótszy okres sprawozdawczy, którym jest miesiąc, z powołaniem, jako podstaw prawnych sporządzania sprawozdań, rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. nr 20, poz. 103), rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. nr 43, poz. 247) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy

celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,

- metody wyceny aktywów i pasywów z powołaniem zasad określonych ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami majątku ruchomego, w który wyposażone są jednostki budżetowe (Dz. U. nr 114, poz. 761),
- podstawowe zasady funkcjonowania kont określonych zakładowym planem kont dla Gminy ustalonym załącznikiem nr 1 do polityki rachunkowości i zakładowym planem kont dla Urzędu ustalonych załącznikiem nr 2 do polityki rachunkowości w odniesieniu do zapisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, a ponadto zasady wyodrębnienia analityki na poszczególnych poziomach w zależności od potrzeb, możliwość uzupełnienia planu kont oraz wyodrębnienia ewidencji księgowej dla projektów współfinansowanych ze środków unijnych, a także wskazanie jako elementu analitycznego klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych,
- wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z wyszczególnieniem stosowanego oprogramowania komputerowego z określeniem wersji oprogramowania oraz zasad ewidencjonowania dowodów księgowych, nanoszenia wyszczególnionych informacji na ujętym w systemie dokumencie źródłowym, wyszczególnieniem prowadzonych ksiąg pomocniczych do księgi głównej, zasadami oznakowania ksiąg rachunkowych oraz zapewnienia kontroli ciągłości zapisów oraz przenoszenia obrotów i sald,
- opis systemu komputerowego rachunkowości ze wskazaniem elementów ujętych w dokumentacji opisującej poszczególne programy oraz opisem poszczególnych stosowanych aplikacji, w szczególności określającym możliwości, stosowane algorytmy, zasady wprowadzania danych oraz terminy rozpoczęcia użytkowania stosowanych programów,
- opis systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym: odpowiedzialność pracowników Wydziału Obsługi Informatycznej za zabezpieczenie danych, stosowanie oprogramowania antywirusowego, ochronę danych poprzez system haseł dostępu na poszczególnych poziomach, określenie ścieżek dostępu, zasady nadawania uprawnień w odniesieniu do poszczególnych poziomów dostępu oraz zabezpieczenie fizyczne przed dostępem osób nieupoważnionych poprzez stosowne zabezpieczenia w postaci szaf, zabezpieczenia pomieszczeń, w których przechowuje się zbiory księgowe. Ponadto określono, że dla zabezpieczenia danych stosuje sięienne i tygodniowe tworzenie kopii zapasowych z określeniem zasad ich przechowywania i archiwizacji w odniesieniu do zapisów *Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim* i *Polityce bezpieczeństwa* oraz ustalono dodatkowe stosowanie profilaktyki antywirusowej, zabezpieczenie przed atakiem z zewnątrz i system podtrzymywania napięcia (UPS),

- w załączniku nr 1 *Zakładowy plan kont dla budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki* wyszczególniono stosowane konta bilansowe i pozabilansowe z opisem zasad ich funkcjonowania,
- załącznik nr 2 *Zakładowy plan kont dla Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim* jako jednostki budżetowej zawierał wykaz kont bilansowych i pozabilansowych stosowanych dla prowadzenia ewidencji księgowej Urzędu i opis zasad ich funkcjonowania.

Mimo powołania rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 roku, nr 208, poz. 1375) **nie określono zasad funkcjonowania kont pozabilansowych: 990 - Rozrachunki z osobami trzecimi z tytułu ich odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe podatnika i 991 - Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników, wymaganych zapisami tego rozporządzenia.**

Ponadto, w objętym kontrolą okresie obowiązywały ustalenia:

- *Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim*, stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 211/2012 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 24 grudnia 2012 roku, która weszła w życie z dniem 1 lutego 2013 roku,
- *Instrukcji kasowej*, będącej załącznikiem nr 9 do zarządzenia nr 50/2011 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 maja 2011 roku,
- *Instrukcji inwentaryzacyjnej*, określonej załącznikiem nr 10 do zarządzenia nr 50/2011 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 maja 2011 roku.

Powyższa dokumentacja:

- opisywała w języku polskim przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości,
- określała rok obrachunkowy, którym był rok budżetowy, tj. rok kalendarzowy od 1 stycznia do 31 grudnia, podzielony na okresy sprawozdawcze - najkrótszym okresem sprawozdawczym określono miesiąc,
- opisywała metody wyceny aktywów i pasywów oraz sposób ustalenia wyniku finansowego,
- zawierała wykaz i sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- zawierała wykaz i opis zasad funkcjonowania kont dla budżetu Gminy,
- zawierała wykaz i określenie zasad funkcjonowania kont dla Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim jako jednostki budżetowej,
- zawierała wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe w systemie komputerowym,
- zawierała wykaz i opis zasad funkcjonowania kont dla ewidencji podatków i opłat z tym, że jak wskazano powyżej, **nie przewidziano funkcjonowania kont 990 i 991 wymaganych rozporządzeniem w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego,**
- opisywała system przetwarzania danych - w tym wykaz stosowanych programów komputerowych finansowo-księgowych z opisem ich zastosowania, możliwości i algorytmów z określeniem, że opis poszczególnych modułów udostępniony jest w dokumentacji użytkownika ze wskazaniem ścieżek dostępu,
- opisywała zasady ochrony danych, w tym, w szczególności, ochrony fizycznej i uniemożliwienia dostępu osobom trzecim poprzez zabezpieczenie pomieszczeń

odpowiednimi zamkami i dodatkowe zabezpieczenie dokumentów, tj. ich przechowywanie w zamykanych szafach, zasady przechowywania zatwierdzonych sprawozdań finansowych, dokumentacji płacowej, dowodów księgowych, dokumentów inwentaryzacyjnych, ksiąg rachunkowych oraz dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości, ochronę systemu i oprogramowania tworzącego księgi rachunkowe poprzez zapewnienie awaryjnego zasilania z zastosowaniem urządzeń podtrzymujących zasilanie, oprogramowania antywirusowego, zabezpieczenia przed atakiem z zewnątrz oraz ochrony systemów informatycznych przed nieuprawnionym dostępem poprzez zabezpieczenia hasłem dostępu, zarządzanie hasłami użytkowników oraz tworzenie kopii zapasowych z określeniem procedur i zasad ich tworzenia i przechowywania.

W polityce rachunkowości określono, że księgi rachunkowe prowadzone są przy użyciu licencjonowanego oprogramowania komputerowego PAKIET DLA ADMINISTRACJI zakupionego od firmy PROINFO, opracowanego przez Firmę Usługi Informatyczne INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek s.j. z siedzibą w Legionowie. W skład pakietu wchodzi systemy: KSIĘGOWOŚĆ BUDŻETOWA, KASA, KSIĘGOWOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ, ŚROKI TRWAŁE, KADRY I PŁACE, PODATKI, JGU, AUTA, OPŁATY LOKALNE, DZIERŻAWY, UŻYTKOWANIE WIECZYSTE, KSIĘGOWOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ z opisem ich zastosowania i daty wprowadzenia do eksploatacji. Ponadto w jednostce użytkowany jest program „Płatnik” opracowany przez firmę „PROCOM” udostępniony do użytku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, program „Bestia” – system zarządzania budżetami jednostek samorządu terytorialnego oraz program „e-PFRON” udostępniony przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Przyjęte unormowania w zakresie rachunkowości zawierały opisy ewidencji zdarzeń na poszczególnych kontach księgowych jednostki i organu, określały zasady prowadzenia kont pomocniczych oraz powiązań z kontami księgi głównej.

Analiza wymienionych dokumentów wykazała, że odpowiadały one wymogom określonym w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

2. URZĄDZENIA KSIĘGOWE

Obowiązująca w objętym kontrolą okresie, opisana powyżej, polityka rachunkowości określała funkcjonowanie w siedzibie Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim odrębnych ksiąg rachunkowych dla:

- budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki,
- Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim

prowadzonych techniką komputerową.

Księgi rachunkowe obejmowały zbiory zapisów księgowych tworząc:

- dziennik – z chronologicznym ujęciem zdarzeń, kolejno numerowanymi zapisami, których sumę (obroty) liczono w sposób ciągły i których obroty wykazywały zgodność z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej,
- księga główna – prowadzona w sposób spełniający zasady: podwójnego zapisu, systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych, powiązania dokonanych zapisów z zapisami dziennika,
- księgi pomocnicze stanowiące zapisy szczegółowe dla wybranych kont księgi głównej,
- zestawienie obrotów i sald księgi głównej sporządzane na koniec każdego miesiąca oraz zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych – na koniec każdego roku budżetowego.

Księgi rachunkowe w sposób trwały oznaczono nazwą jednostki oraz nazwą oznaczającą rodzaj księgi, nazwą programu oraz zapisami stanowiącymi określenie roku obrotowego i okresu sprawozdawczego.

Księgi pomocnicze prowadzone w systemie informatycznym obejmowały ewidencję środków trwałych, płace, księgowość zobowiązań i kasę, a także niewymienione w polityce rachunkowości - ewidencję pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Prawidłowość dokonywania ewidencji księgowej w dzienniku obrotów „Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim Gmina Aleksandrów Łódzki” skontrolowano na podstawie analizy operacji księgowych z okresu od 1 do 30 kwietnia 2015 roku (od numeru 2712 do numeru 3785).

Analiza zapisów dziennika organu wykazała, że:

- każdy zapis księgowy zawierał datę dokonania operacji, kwotę, datę jego dokonania oraz oznaczenie kont, których operacje dotyczyły (dekretacja),
- w dzienniku organu ujęto operacje zgodnie z zasadami funkcjonowania kont organu określonymi załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 254/2014 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości dla Gminy Aleksandrów Łódzki oraz jednostki budżetowej Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim, tj.:
 - zrealizowane przez jednostkę dochody przekazywane na rachunek bankowy organu, co ewidencjonowano: Wn 133-1, Ma 222 z analityką umożliwiającą ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami (oraz dochody zrealizowane za pośrednictwem rachunku bankowego i wpłat kasowych), zapisów na koncie 901 dokonując: Wn 222 (z rozszerzeniem) Ma 901 (z analityką) miesięcznie na podstawie PK sporządzanego w oparciu o sprawozdanie Rb-27S z tym, że miesięcznego rozliczenia dochodów dokonywano z jednostką budżetowa Urząd Miejski, zaś **dochody zrealizowane przez pozostałe jednostki ewidencjonowano na podstawie okresowych sprawozdań tych jednostek na koniec każdego kwartału, co nie było zgodne z zasadami ewidencjonowania zdarzeń** określonymi treścią art. 20 ust 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku, którą określono, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, wobec ustalenia zapisami polityki rachunkowości miesiąca jako najkrótszego okresu sprawozdawczego,
 - otrzymane dotacje ewidencjonowano Wn 133-1 Ma 901-1, zaś udziały przekazane przez Urzędy Skarbowe: Wn 133-1 Ma 224 (z rozszerzeniem),
 - wpływ wygezekwowanych środków - fundusz alimentacyjny Wn 133-1 Ma 224 (z rozszerzeniem) oraz ich przekazanie Wn 224 Ma 133 (z rozszerzeniem),
 - przekazanie środków na wydatki dokonywane na podstawie dyspozycji Skarbnika w uzgodnieniu z kierownikami poszczególnych jednostek, a powyższej dyspozycji nie dokumentowano stosownym dokumentem potwierdzającym weryfikację merytoryczną, zgodność z planem finansowym i zatwierdzenie wydatku przez kierownika jednostki, ewidencjonowano na kontach: Wn 223 (z analityką umożliwiającą ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami) Ma 133-1 oraz rozliczenie zrealizowanych wydatków miesięcznie w oparciu o sprawozdania Rb-28S, na kontach: Wn 902 (z rozszerzeniem) Ma 223 (z analityką),
 - prowizje od operacji Wn 240 (z rozszerzeniem) Ma 133 -1,

- operacje ujmowano chronologicznie i systematycznie, a obroty dziennika wg stanu na 30 kwietnia 2015 roku były zgodne z danymi z zestawienia obrotów i sald sporządzonego dla organu wg stanu na 30 kwietnia 2015 roku.

Prawidłowość dokonywania ewidencji księgowej w dzienniku jednostki skontrolowano na podstawie analizy wybranych zapisów i dowodów stanowiących podstawę ich dokonania w odniesieniu do zapisów dziennika prowadzonego dla Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim za okres od 1 do 30 kwietnia 2015 roku od numeru 7631 do numeru 10716.

Analiza wymienionych operacji księgowych wykazała, że ujęte w dzienniku jednostki operacje zaewidencjonowano na kontach przewidzianych załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 254/2014 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowości dla Gminy Aleksandrów Łódzki oraz jednostki budżetowej Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim, zgodnie z zasadami ich funkcjonowania. Kontrolujące w oparciu o opisaną wyżej próbę stwierdziły, że:

- każdy zapis wskazywał kwotę i datę jego dokonania, oznaczenie kont, na których ewidencjonowano przedmiotowe operacje (dekretacja, klasyfikacja budżetowa) oraz krótką i zrozumiałą treść operacji,
- na dowodach księgowych zamieszczano numerację, która umożliwiała ich weryfikację z zapisami w księgach rachunkowych,
- w zakresie dochodów, wpłaty dokonane w kasie Urzędu i za pośrednictwem rachunku bankowego ewidencjonowano w dacie zapłaty na podstawie wyciągów bankowych zbiorczo, w podziale na rodzaje zobowiązania (ze stosowną klasyfikacją budżetową) z tym, że **odprowadzenie środków z kasy na rachunek bankowy ewidencjonowano z pominięciem zapisów na koncie 141, co nie było zgodne z uregulowaniami Polityki rachunkowości** określonej zarządzeniem nr 254/2014 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 grudnia 2014 roku, w której załączniku nr 2 określono zasady funkcjonowania kont 101, 130 i 141 Środki pieniężne w drodze, a także uregulowaniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 289),
- dowody księgowe dotyczące zrealizowanych wydatków były wolne od błędów rachunkowych, sprawdzone merytorycznie przez upoważnionych do tych czynności pracowników, zweryfikowane pod względem formalno - rachunkowym przez pracowników Referatu Finansowego upoważnionych do wykonywania tych czynności,
- kompletność i rzetelność dokumentów dotyczących danej operacji, zgodność wydatków z planem finansowym oraz ich celowość potwierdził na wymienionych dokumentach Skarbnik Gminy, a w jednym przypadku Jego Zastępca,
- dokumenty pod względem zgodności wydatku z zapisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych zostały zweryfikowane przez upoważnionego do dokonania tej czynności pracownika, z tym, że w jednym przypadku – brak potwierdzenia takiej weryfikacji poz.7762 rachunek nr RA/8/2015/04 - konserwacja podnośnika,
- zatwierdzenia dokumentów do wypłaty dokonał Burmistrz lub Zastępca Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego,
- płatności zrealizowano przelewami, w terminach zgodnych z zawartymi umowami i datami wyznaczonymi na fakturach z tym, że stwierdzono jeden przypadek

sześciodniowego przekroczenia terminu zapłaty (określonego fakturą VAT 1121/03/2015 z dnia 31 marca 2015 roku wystawioną przez Zakład Robót Sanitarnych SANATOR Sp. z o.o. Rąbień do 14 kwietnia 2015 roku – zapłaty dokonano 20 kwietnia 2015 roku).

Jak wynikało z wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Finansowego oraz okazanej kontrolującym dokumentacji, **przypisu dochodów podatkowych dokonywano kwartalnie**, na podstawie PK w szczególności działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej, na kontach Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720. **Powyższe nie było zgodne z uregulowaniami art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości w związku z uregulowaniami § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej** (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz. 1015 ze zm.), które stanowią, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym określając miesiąc jako najkrótszy okres sprawozdawczy.

Kontrolujące stwierdziły, że księgi rachunkowe za rok 2014 i 2015 zostały zamknięte zgodnie z art. 12 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

W celu sprawdzenia prawidłowości dokumentowania obrotu bezgotówkowego oraz ciągłości sald rachunków bankowych, kontrolujące analizie poddały ostatnie wyciągi z 2014 roku oraz pierwsze z 2015 roku, ostatnie wyciągi z grudnia 2015 roku i pierwsze wyciągi z 2016 roku, ostatnie wyciągi z grudnia 2016 roku i pierwsze wyciągi ze stycznia 2017 roku oraz ostatnie wyciągi z sierpnia i pierwsze wyciągi z września 2016 roku rachunku podstawowego budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki, rachunku wadów i zabezpieczeń, Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz rachunku dochodów i wydatków jednostki. Kwoty ww. sald końcowych zweryfikowano z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej kont: 133 (konto organu), 139, 130 i 135 wg stanu na dzień 31 grudnia 2014, 2015 i 2016 roku oraz 31 sierpnia 2016 roku.

Zestawienie danych dotyczących wysokości środków na opisanych wyżej rachunkach bankowych według stanu końcowego na dzień 31 grudnia 2014 roku, 2015 roku i 2016 roku oraz 31 sierpnia 2016 roku i sald początkowych na dzień 1 stycznia 2015, 2016, 2017 roku oraz 1 września 2016 roku **stanowi załącznik 15 protokołu kontroli**.

Zasady oraz prawidłowość ewidencjonowania operacji finansowych na poszczególnych kontach przeanalizowano dodatkowo na podstawie przykładowych księgowani wymienionych niżej:

- wpływ w grudniu subwencji oświatowej na rok następny

Wpływ subwencji oświatowej w 2015 roku z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanych wydatków 2016 roku w kwocie 1.395.617,00 zł zewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego (wb 272/9) z dnia 23 grudnia 2015 roku na kontach księgi głównej organu: Wn 133-1, Ma 909-1-1. Z datą 1 stycznia 2016 roku na podstawie polecenia księgowania nr 11 1/1 kwotę tę w całości przeksięgowano na dochody budżetu w roku następnym, ewidencjonując tę operację na kontach organu: Wn 909-1, Ma 901-1 z klasyfikacją budżetową dział 758 rozdział 75801 § 2920,

- wpływ dotacji na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Wpływ dotacji na realizację przez Gminę Aleksandrów Łódzki zadań wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. poz. 195) zewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego z 23 lutego 2016 roku (wb 39/6) w kwocie 22.000,00 zł i w kwocie 26.105,07 zł (wb 39/5.) Operację ujęto w tej dacie na kontach organu: Wn 133-1, Ma 901-3 z klasyfikacją dział 852 rozdział 85295 § 2010. W dniu 6 kwietnia 2016 roku dotację celową, której wpływ

dokumentował wyciąg bankowy z dnia 6 kwietnia 2016 roku (wb 73/3) na kwotę 1.030.000,00 zł zaewidencjonowano z klasyfikacją dział 852 rozdział 85211 § 2060 na kontach Wn 133-1 Ma 901-3. Na podstawie wyciągu bankowego (wb 40/9 i 40/10) kwoty 26.105,07 zł i 22.000,00 zł przekazano do Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim realizującego zadanie. Środki na dokonanie wypłat przekazywano sukcesywnie zgodnie z zapotrzebowaniem składanym przez OPS na podstawie sporządzonych list wypłat, co dokumentowały wyciągi bankowe: z 27 kwietnia 2016 roku na kwotę 30.000,00 zł, z 29 kwietnia 2016 roku (wb 90/5 i 90/8/) - 30.000,00 i 270.000,00 zł, z 12 maja 2016 (wb 100/3) - 200.000,00 zł, 19 maja 2016 roku (wb 105/6) - 200.000,00 zł i 23 maja 2016 roku (wb 107/3) - 300.000,00 zł, co zaewidencjonowano na kontach: Wn 223-3 Ma 133-1.

Zmiany budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki dotyczące dochodów i wydatków w zakresie przyznaných Gminie dotacji celowych na 2016 rok na wydatki w zakresie obsługi zadań wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadzone zostały zarządzeniem Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego nr 42/2015 z 29 lutego 2015 roku i nr 50/2016 z 17 marca 2016 roku w sprawie zwiększenia budżetu Gminy na 2016 rok oraz na realizację świadczenia wychowawczego-zarządzeniem nr 71/2016 z dnia 11 kwietnia 2016 roku, gdzie zaplanowano zwiększenie dochodów w dziale 852 rozdział 85295 § 2010 o kwotę 10.779.930,93 zł i wydatków o tę samą kwotę, a zarządzeniem nr 84/2016 z dnia 9 maja 2015 roku dokonano przeniesienia planowanych wydatków z rozdziału 85295 do rozdziału 85211 Świadczenia wychowawcze. Wprowadzone ww. zarządzeniami zmiany budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki znalazły odzwierciedlenie w uchwale nr XXIV/246/16 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 maja 2016 roku w sprawie zmiany uchwały nr XX/209/16 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2016-2024,

- wpływ na rachunek bankowy środków stanowiących zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz zwrot zabezpieczenia

Wykonawca „EFEKT” Iwona Kamińska, Łódź, ul. Sieradzka 1 w dniu 15 czerwca 2015 roku wniósł w formie pieniężnej zabezpieczenie należytego wykonania „Przebudowy poddasza użytkowego na pomieszczenia filii biblioteki publicznej wraz z przebudową instalacji wewnętrznych w budynku Szkoły Podstawowej w Beldowie”, w zgodnej z zapisami § 11 umowy wysokości 11.616,57 zł, stanowiącej 10% wartości brutto zadania, co zostało zaewidencjonowane na podstawie wyciągu bankowego (dowód księgowy 123/3) na kontach: Wn 139-1 Ma 240-1-4/4045. Zabezpieczenie podlegało zwrotowi w wysokości odpowiadającej 70% jego wartości w terminie 30 dni od daty dokonania odbioru końcowego robót, a pozostałe 30% - w terminie 15 dni od daty upływu okresu rękojmi, na zasadach zgodnych z przepisami art. 151 ustawy Prawo zamówień publicznych. Na wniosek Naczelnika Wydziału Zamówień Publicznych z dnia 20 października 2015 roku IR.7013.19.2015.MŁ, w dniu 29 października 2015 roku (co dokumentował wyciąg bankowy - dowód księgowy nr 189/1 i 2) dokonano wypłaty kwoty 8.161,20 zł, z czego 8.131,60 zł stanowiło 70% wartości zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu, a 29,60 zł - odsetki od środków przechowywanych na rachunku bankowym. Do przedmiotowego wniosku stanowiącego dowód księgowy będący podstawą dokonania wypłaty załączono kopię pisma wykonawcy w sprawie zwrotu tej części zabezpieczenia oraz kserokopię protokołu odbioru robót potwierdzającego zasadność i termin zwrotu zabezpieczenia. Dokument został zweryfikowany pod względem merytorycznym przez Naczelnika Wydziału Inwestycji i Ochrony Środowiska, sprawdzony pod względem formalno-rachunkowym przez Naczelnika Wydziału Finansowego i po akceptacji przez Skarbnika Gminy zatwierdzony przez Zastępcę Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego, a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 240-1-4/4045 i 410-1-4/1511 Ma 139-1. Z okazanej kontrolującym

dokumentacji wynikało, że zwrotu ww. części zabezpieczenia dokonano w terminie i na zasadach określonych zapisami art. 151 ust. 1 i 2 w związku z art. 148 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych, z tym że na dowodzie księgowym brak zapisu określonego § 15 ust. 6 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim, tj. adnotacji wraz z podpisem potwierdzającej dokonanie przelewu,

- wpływ i zwrot wadium do przetargu na zbycie nieruchomości

W dniu 1 września 2015 roku na rachunek bankowy Urzędu wpłynęły dwa wadia do przetargu na sprzedaż nieruchomości w kwotach po 70.000,00 zł, wpłacone przez *KONSPORT* i *MM INWESTMENT*, które na podstawie wyciągu bankowego zaewidencjonowano na kontach: Wn 139-1 Ma 240-1-4/1675 (pozycja księgowa 8147/1 i 8147/2). Zwrotu wadium dokonano w dniu 9 września 2015 roku przelewami: na rachunek bankowy Gminy Aleksandrów Łódzki kwoty 70.000,00 zł (dowód księgowy 8153/3) wadium wpłaconego przez firmę *KONSPORT* i na rachunek bankowy firmy *MM INWESTMENT* w kwocie 70.000,00 zł (dowód księgowy 8153/4) z odsetkami w kwocie 14,88 zł (dowód księgowy 8153/5), a powyższe operacje zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 240-1-4 Ma 139-1. Środki z rachunku bankowego wypłacono na podstawie złożonych przez Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej wniosków stanowiących dowód księgowy, a dokumenty te które zostały zweryfikowane pod względem merytorycznym, sprawdzone pod względem formalno-rachunkowym, zaakceptowane przez Skarbnika Gminy i zatwierdzone przez Zastępcę Burmistrza z tym, że na dowodzie stanowiącym podstawę dokonania wypłaty brak było adnotacji wymaganej zapisami § 15 ust. 6 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim.

Jak wynikało z wniosku GG.6840.13.2015.MN z dnia 8 września 2015 roku dot. zwrotu wadium przedsiębiorstwu *KONSPORT* Mieczysław Majewski, przedmiotowa kwota podlegała przekazaniu na poczet ceny nabycia nieruchomości, co na podstawie wyciągu bankowego (dowód księgowy Wb 187/18) zaewidencjonowano na kontach: Wn 130-1-1 Ma 221-1,

- zapłata faktury za roboty inwestycyjne

Faktura VAT nr 92/2015 dnia 26 października 2015 roku (data wpływu do Urzędu Gminy w Aleksandrowie Łódzkim - 26 października 2015 roku) na kwotę 4.305,00 zł brutto, za „Wykonanie dokumentacji projektowej wykonania budowy oświetlenia ulicznego w ul. Konstantynowskiej (na odcinku od istniejącego oświetlenia do ul. Poselskiej)”, wystawiona przez MS. Michał Simiński, ul. Klonowa 15, 95-050 Konstantynów Łódzki, zgodnie z umową IR.2151.1.33.2015 z 8 czerwca 2015 roku z aneksem nr 1 z 30 września 2015 roku przedłużającym termin realizacji zamówienia do 31 października 2015 roku, na podstawie protokołu przekazania dokumentacji z 26 października 2015 roku. Określony fakturą termin płatności do 25 listopada 2015 roku był zgodny z terminem określonym zapisami umowy - 30 dni od daty złożenia faktury.

Sprawdzenie dowodu księgowego pod względem merytorycznym potwierdziła Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa, pod względem formalno-rachunkowym - Naczelnik Wydziału Finansowego, zaś Skarbnik Gminy potwierdził przeprowadzenie weryfikacji dowodu księgowego w zakresie określonym uregulowaniami art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Dokument w zakresie stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych zweryfikowała Naczelnik Wydziału Zamówień Publicznych, a zatwierdzony przez Zastępcę Burmistrza dowód księgowy stanowił podstawę dokonania zapłaty w dniu 24 listopada 2015 roku, co potwierdzał dowód księgowy 1 239/14 i co wskazuje na terminową realizację zobowiązania. Przypis zobowiązania zaewidencjonowano na

podstawie ww. faktury z datą 26 października 2015 roku (dowód księgowy 5 2802/1) na kontach jednostki: Wn 080-1-336 Ma 201-1/3096 z klasyfikacją budżetową dział 900 rozdział 90015 § 6050, a zapłatę w ewidencji księgowej ujęto na kontach Wn 201-1/3096 Ma 130-1-2. Faktura nie zawierała adnotacji wraz z podpisem potwierdzającej dokonanie przelewu.

Faktura 59/2015 na kwotę 69.754,04 zł za wykonanie budowy linii kablowej oświetlenia ulicznego wraz ze słupami elektroenergetycznymi w ul. Konarskiego wystawiona w wyniku realizacji umowy nr IR.2151.2.30.2015 z 2 października 2015 roku, na podstawie sporządzonego 16 listopada 2015 roku protokołu odbioru końcowego robót z 13 listopada 2015 roku, przez P.P.H.U."JURYS-POL"S.C. ul. Niemojewskiego 23/10, 91-849 Łódź w dniu 13 listopada 2015 roku wpłynęła do Urzędu Gminy Aleksandrów Łódzki 13 listopada 2015 roku, a określony na fakturze termin płatności do 13 grudnia 2015 roku zgodny był z zapisami § 8 umowy, gdzie określono 30-dniowy, od dnia dostarczenia faktury, termin jej zapłaty. Umowny termin zakończenia realizacji zadania określono na 30 listopada 2015 roku, ustalając jako podstawę wystawienia faktury końcowej protokół odbioru końcowego robót. Sprawdzenie dowodu księgowego pod względem merytorycznym wraz z określeniem podziałki klasyfikacji budżetowej, w której przewidziano środki na realizację zadania potwierdził merytoryczny pracownik, weryfikację pod względem formalno-rachunkowym – Naczelnik Wydziału Finansów, zaś Skarbnik Gminy dokonał weryfikacji dowodu księgowego w zakresie określonym uregulowaniami art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Naczelnik Wydziału Zamówień Publicznych potwierdziła realizację wydatku zgodnie z zapisami art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych. Zatwierdzony przez Zastępcę Burmistrza dowód księgowy stanowił podstawę dokonania zapłaty w dniu 11 grudnia 2015 roku, co potwierdzał wyciąg bankowy (dowód księgowy 1 254/15), a co wskazuje na terminową realizację zobowiązania, zaś operację ujęto na kontach: Wn 201-/2309 Ma 130-1-2 w dziale 900 rozdział 90015 §6050.

Przypis zobowiązania zaewidencjonowano na podstawie ww. faktury z datą 13 listopada 2015 roku (dowód księgowy 5 3058/1) na kontach jednostki: Wn 080-1-336 Ma 201-1/2309 i Ma 998-1 z klasyfikacją budżetową dział 900 rozdział 90015 § 6050, a dowód księgowy nie zawierał zapisu określonego § 15 ust. 6 Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim, tj. adnotacji o dokonaniu zapłaty,

- wpłata podatku od nieruchomości na rachunek bankowy

Podatek od nieruchomości wpłacony na rachunek bankowy w kwocie 7.132,34 zł na podstawie wyciągu bankowego nr 64 z 31 marca 2015 roku zaewidencjonowano w urządzeniach księgowych jednostki na kontach: Wn 130-1-1 Ma 221-1 z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0310. Przypisu zobowiązania dokonano zbiorczo na kontach jednostki: Wn 221-1 i Ma 720 z klasyfikacją 756 rozdział 75616 § 0310.

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ

Na podstawie okazanych sprawozdań jednostkowych sporządzonych według stanu na 31 maja 2015 roku i 31 grudnia 2015 roku kontrolujące ustaliły, że jednostki organizacyjne Gminy Aleksandrów Łódzki terminowo przekazywały sprawozdania budżetowe określone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2014 roku poz. 119, ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz. 1015), oprócz stwierdzonego przypadku sporządzenia i złożenia w dniu 19 czerwca 2015 roku sprawozdania Rb-28S za okres od

początku roku do 31 maja 2015 roku przez Szkołę Podstawową im. Ryszarda Wyrzykowskiego w Bełdowie oraz braku potwierdzenia daty złożenia za ten okres sprawozdań przez Młodzieżowy Dom Kultury w Aleksandrowie Łódzkim, Szkołę Podstawową nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Aleksandrowie Łódzkim i Szkołę Podstawową z oddziałami integracyjnymi im. Janusza Korczaka w Rudzie Bugaj. Jak wynika z ustnego wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Finansowego, sprawozdania jednostek przekazywane są w formie elektronicznej, a forma papierowa jest dodatkowo składanym dokumentem, wobec czego wpływ okazanych kontrolującym sprawozdań w formie papierowej do Urzędu Miejskiego nie jest równoznaczny z faktyczną datą przekazania sprawozdania. Kontrolujące wskazują, że Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zarządzeniem nr 66/2014 z dnia 12 marca 2014 roku, na podstawie zapisów § 12 ust. 3 ww. rozporządzenia, określił, że sprawozdania przekazywane są w formie papierowej.

W trakcie kontroli uregulowania w tym zakresie dostosowano do faktycznie stosowanych zasad przekazywania sprawozdań, tj. zarządzeniem nr 17/2017 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 21 lutego 2017 roku określono, że sprawozdania budżetowe jednostek organizacyjnych przekazywane są zarządowi jednostki samorządu terytorialnego w formie elektronicznej i pisemnej.

Ustalono, że jednostki organizacyjne sporządziły i przedłożyły do Urzędu Miejskiego sprawozdania finansowe określone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 289 obecnie ze zm.) oraz sprawozdania wymagane rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Z wykonania budżetu za 2014 i 2015 rok Gmina Aleksandrów Łódzki sporządziła sprawozdania budżetowe określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych:

- miesięczne – Rb-27S, Rb-28S,
- kwartalne – Rb-27S, Rb-28S, Rb-Z, Rb-ZN, Rb-N, Rb-50, Rb-NDS, Rb-27ZZ, Rb-34S,
- półroczne – Rb-27S, Rb-28S, Rb-Z, Rb-N, Rb-NDS, Rb-50, Rb-ZN, Rb-27ZZ, Rb-34S i informacje o przebiegu wykonania budżetu Gminy,
- roczne – Rb-27S, Rb-28S, Rb-34S, Rb-Z, Rb-ZN, Rb-N, Rb-UZ, Rb-NDS, Rb-PDP, Rb-ST, Rb-50, Rb-27ZZ,

oraz sprawozdania finansowe określone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej: dla Gminy Aleksandrów Łódzki, dla Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim, skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego i bilans łączny.

Do sprawozdań za 2015 rok złożono korekty, w niektórych przypadkach kilkakrotne, w zakresie: Rb-Z (nr 1 z 8 marca 2016 roku), Rb-PDP (nr 1 z 8 marca 2016 roku), Rb-NDS

(nr 1 z 9 marca 2016 roku i nr 2 z 11 maja 2016 roku), Rb-N (nr 2 z 8 marca 2016 roku), Rb-50 (w poszczególnych działach nr 1 z 23 lutego 2016 roku, nr 1 z 15 lutego 2016 roku, nr 2 z 23 lutego 2016 roku), Rb-ST (nr 1 z 23 lutego 2016 roku), Rb-28S (nr 5 z 6 maja 2016 roku), Rb-27S (nr 4 z 8 marca 2016 roku).

Sprawozdania budżetowe, sprawozdania w zakresie operacji finansowych za 2014 i 2015 rok Gmina Aleksandrów Łódzki przekazała w terminach:

-rodzaj sprawozdania	wymagany termin przekazania sprawozdania	Faktyczny termin przekazania za 2014 rok	Faktyczny termin przekazania za 2015 rok	Adresat
Rb- 27S	20 lutego	20 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-28S	20 lutego	20 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-34S	20 lutego	20 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-50	15 lutego	13 lutego	12 lutego	dysponenci przekazujący dotacje Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi (do wiadomości) Delegatury Najwyższej Izby Kontroli (do wiadomości)
Rb-ST	20 lutego	20 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb – PDP	20 lutego	20 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-27ZZ	10 lutego	13 lutego	5 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi dysponenci przekazujący dotacje
Rb-NDS	20 lutego	20 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-Z,	23 lutego	20 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-N	23 lutego	20 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi
Rb-ZN	7 lutego	13 lutego	9 i 5 lutego	dysponenci główni przekazujący dotacje
Rb-UZ,	23 lutego	20 lutego	19 lutego	Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi

Jak wynika z powyższych danych sprawozdania budżetowe i sprawozdania w zakresie operacji finansowych przekazywano w terminach wymaganych uregulowaniami powołanych wyżej rozporządzeń oprócz opóźnienia w przekazaniu sprawozdań za 2014 rok: **Rb-27ZZ o trzy dni oraz Rb-ZN o pięć dni**, co było przedmiotem stosownego postępowania. Sprawozdania budżetowe Rb-27S, Rb-PDP, Rb-28S, Rb-NDS i Rb-ST za IV kwartały 2015 roku przekazano w formie wymaganej zapisami § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, sprawozdania Rb-Z, Rb-UZ, Rb-N w formie określonej § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w terminach zgodnych z określonymi zapisami ww. rozporządzeń, do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

Roczne sprawozdania budżetowe podpisane zostały przez Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego lub Jego Zastępcę oraz przez Skarbnika Gminy.

Sprawozdania finansowe za 2014 rok: Gminy Aleksandrów Łódzki sporządzono w dniu 31 marca 2015 roku i przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi 14 maja 2015 roku, Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim sporządzono w dniu 31 marca 2015 roku i przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi 14 maja 2015 roku, a bilans skonsolidowany jednostki sporządzono 26 czerwca 2015 roku i przekazano 30 czerwca 2015 roku.

Sprawozdania finansowe, tj. bilans jednostki budżetowej, rachunek zysków i strat oraz zestawienie zmian w funduszu, bilans skonsolidowany jednostki samorządu terytorialnego, bilans z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki za 2014 rok podpisał Skarbnik Gminy i Burmistrz Gminy lub działający z Jego upoważnienia Zastępca Burmistrza, zaś sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki - Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego.

Sprawozdania finansowe - określone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej - za 2015 rok sporządzono i przekazano w terminach zgodnych z obowiązującymi uregulowaniami, tj. dla Gminy Aleksandrów Łódzki przekazano 29 kwietnia 2016 roku, Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim sporządzono w dniu 31 marca 2016 roku i przekazano w dniu 6 maja 2016 roku, bilans skonsolidowany sporządzono i przekazano w dniu 23 czerwca 2016 roku. Sprawozdania finansowe podpisał Skarbnik Gminy Aleksandrów Łódzki i działający z upoważnienia Burmistrza - Zastępca Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego, sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki za 2015 rok podpisał Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego.

Sprawozdanie Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia 2015 rok - korekta nr 4 z 8 marca 2016 roku

Plan dochodów po zmianach wynosił 101.407.787,74 zł, dochody wykonano na dzień 31 grudnia 2015 roku w 96,59 %, co stanowiło kwotę 97.947.907,48 zł zgodną z sumą obrotów za 2015 rok strony Ma konta 901.

Należności na 31 grudnia 2015 roku wynosiły 6.076.849,39 zł, a na kwotę tę składały się zaległości wynikające z tytułu: dochodów z najmu i dzierżawy składników majątkowych - 8.524,41 zł, opłat pochodzących z użytkowania wieczystego

nieruchomości – 381.979,56 zł, wpływów z lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw (dział 756, rozdział 75618 § 0490), gdzie ujmowano w 2015 roku również dochody z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi - 498.224,77 zł, wpływów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności – 142.874,46 zł oraz 80.979,89 zł – z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej – 283.925,45 zł, z podatków: od nieruchomości w wysokości 1.402.989,21 zł, rolnego – 56.787,75 zł, leśnego – 4.919,32 zł, od środków transportowych - 113.820,55 zł, od spadków i darowizn – 74.362,79 zł, od czynności cywilnoprawnych – 38.426,61 zł oraz z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat – 527.948,94 zł, podatku dochodowego od osób fizycznych 1.039,00 zł, opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – 7,53 zł oraz dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i wpływów z innych dochodów w kwocie 47.261,41 zł a także innych zadań zleconych ustawami – 2.412.777,74 zł (ujęto w dziale 852 rozdział 85212 § 2360 na podstawie sprawozdania za 2015 rok Ośrodka Pomocy Społecznej realizującego zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego).

Rb-28S - z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego na 31 grudnia 2015 roku - korekta nr 5 z 6 maja 2016 roku

Plan po zmianach na 31 grudnia 2015 roku wynosił 101.813.378,40 zł, wydatki wykonano w kwocie 98.931.045,11 zł, co stanowiło 97,17% planu. Kwota wykonanych wydatków wykazana w sprawozdaniu wynikała z sumy obrotów strony Wn konta 902. Zobowiązania według danych powyższego sprawozdania na 31 grudnia 2015 roku wynosiły 4.320.934,50 zł i nie były zobowiązaniami wymagalnymi.

Sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie - sporządzone wg. stanu na 31 grudnia 2015 roku - korekta nr 4 z 24 maja 2016 roku

Dane dotyczące planu dla wymienionego okresu wykazano na podstawie planu budżetu jednostki, natomiast dane dotyczące wykonania wykazane zostały na podstawie kont księgowych. Dochody wykonane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS za 2015 rok w pozycji A wynosiły 97.947.907,48 zł, a wykonanie wydatków wykazane w poz. B stanowiło kwotę 98.931.045,11 zł, co było zgodne z obrotami, odpowiednio, strony Ma konta 901 i konta 902 - strona Wn. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS w zakresie dochodów (w poz. A.) były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie 7 - dochody wykonane, natomiast dane wykazane w poz. B sprawozdania Rb-NDS, były zgodne z danymi ze sprawozdania Rb-28S z kolumny 6 - wydatki wykonane. W poz. C przedmiotowego sprawozdania po stronie planu wykazano deficyt budżetowy w wysokości 405.590,56 zł, zaś wykonanie ujęte w wartości zgodnej z saldem konta 961 strony Wn stanowiło deficyt budżetowy w kwocie 983.137,63 zł. W poz. D.1 kwota planowanych i wykonanych przychodów wynosiła 4.155.590,66 zł i w całości pochodziła z wolnych środków (zarówno po stronie planu jak i wykonania) wynikających z rozliczenia kredytów i pożyczek z lat ubiegłych. Wykazana w poz. D.2 kwota wykonanych rozchodów w wysokości 3.750.000,00 zł była zgodna z planowaną po zmianach.

Na wartość wykonanych rozchodów składały się spłaty rat kredytów i pożyczek w kwocie 750.000,00 zł (poz. D.21) stanowiącej sumę obrotów strony Wn konta 134 z uwzględnieniem wyłączenia kwoty 1.099.980,91 zł stanowiącej naliczone na 2016 rok odsetki od kredytów i obligacji oraz kwoty 13,08 zł (konto analityczne 134-2), która, jak stwierdzono na podstawie okazanej dokumentacji, dotyczyła dokonanej przez bank zwrotu nadpłaty z tytułu rozliczenia spłaconego w roku poprzednim (2014) kredytu i wykazany na stronie Wn konta 260 wykup obligacji - 3.000.000,00 zł.

Sprawozdanie Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia 2015 roku wg. korekty 23 lutego 2016 roku

Wykazany w rocznym sprawozdaniu stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na 31 grudnia 2015 roku wynosił 218.029,98 zł, w tym kwota niewykorzystanych w roku budżetowym dotacji 107.225,25 zł stanowiąca część salda strony Ma konta 224 oraz 110.804,73 zł - środki pochodzące z subwencji przekazane w grudniu 2015 roku na wydatki roku następnego, **co nie było zgodne z saldem konta 909-1-1, które po stronie Ma na 31 grudnia 2015 roku wynosiło 1.395.617,00 zł, a którą to kwotę stanowiła subwencja ogólna przekazana w dniu 23 grudnia 2015 roku na wydatki roku 2016.** Stan środków na rachunku bankowym był zgodny saldem konta 133 strona Wn oraz stanem środków na rachunku bankowym prowadzonym dla budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki - wyciąg bankowy z dnia 31 grudnia 2015 roku (WB 279).

*Kserokopia sprawozdania Rb-ST za 2015 rok oraz wydruku zestawienia obrotów i sald kont organu wg stanu na 31 grudnia 2015 roku stanowią **akta kontroli** strony 15-22.*

Wyjaśnienie dotyczące niezgodności wielkości wykazanej w sprawozdaniu Rb-ST za 2015 rok - korekta nr 1 z 23 lutego 2016 roku kwoty środków dotacji i subwencji przekazanej w grudniu na styczeń następnego roku w wysokości 110.804,73 zł z saldem konta 909-1 na 31 grudnia 2015 roku stanowiącym wartość przekazanej na 2016 rok subwencji, tj. według ewidencji księgowej jednostki kwotę 1.395.617,00 zł (po stronie Ma), złożyła Naczelnik Wydziału Finansowego. Przedmiotowe wyjaśnienie *stanowi załącznik nr 16 protokołu kontroli.*

Z wyjaśnienia wynika, że **różnica między poz. 2 sprawozdania Rb-ST za 2015 rok a faktyczną kwotą otrzymanej w 2015 roku subwencji oświatowej na rok 2016 wynikała z wydatkowania środków subwencji w roku 2015** z tym, że Gmina miała wiedzę o możliwości skorzystania w dniu 2 stycznia 2016 roku z kredytu w rachunku bieżącym oraz należnej kwocie udziałów w podatku dochodowym za 2015 rok z wpływem do 8 stycznia 2016 roku. Powyższe wyjaśnienie spójne jest z wyjaśnieniem Skarbnika Gminy Aleksandrów Łódzki w zakresie finansowania budżetu, które *stanowi załącznik nr 20 protokołu kontroli.*

Kontrolujące wskazują, iż dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz. 198 ze zm.), zaliczają się do dochodów gminy, a o ich przeznaczeniu decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Ustawodawca pozostawiając subwencjonowanemu swobodę w zakresie wykorzystania środków wprowadził jednak ograniczenia w odniesieniu do terminu ich rozdysponowania. Z zapisów art. 34 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy wynika, że część oświatowa subwencji ogólnej przekazywana jest jednostce samorządu terytorialnego w dwunastu ratach miesięcznych, w terminie do 25 dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty wynagrodzeń, co ma szczególne znaczenie w odniesieniu do raty subwencji dotyczącej wynagrodzeń wypłacanych w styczniu, która winna być przekazana do 25 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy, z przeznaczeniem na rok następny. Wpływ styczniowej raty subwencji oświatowej otrzymanej w grudniu roku poprzedniego (stanowiącej rozliczenie międzyokresowe) podlega ujęciu w ewidencji księgowej jako dochód otrzymany, lecz nie wykonany, co znajduje odzwierciedlenie w sprawozdaniach budżetowych i wpływa na wysokość dochodów budżetowych planowanych na rok następny, ponieważ otrzymana w grudniu kwota subwencji przypisana jest do planu finansowego roku następnego (dochodów roku następnego).

Biorąc pod uwagę zapisy art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, który określa, w szczególności, że w toku wykonywania budżetu jednostki

samorządu terytorialnego dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w związku z brzmieniem art. 211 ust. 1 ww. ustawy, który stanowi, że budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki należy stwierdzić, że wydatkowanie w 2015 roku środków stanowiących dochód roku kolejnego jest nieuprawnione.

Wskazać jednak należy, że Gmina Aleksandrów Łódzki w kolejnym roku budżetowym (tj. 2016) otrzymała dochody dotyczące roku 2015, do których wydatkowania w 2015 roku była uprawniona na podstawie powołanych wyżej przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Tak więc jednostka mogła wykorzystać środki pochodzące z subwencji (oraz ewentualnie - niewykorzystanej dotacji) na wydatki roku 2015 w kwocie, która znalazła pokrycie w dochodach, których wpływ na rachunek bankowy zaewidencjonowano w kolejnym roku budżetowym (2016), a stanowiących dochód i ujętych w planie finansowym roku 2015. Do dochodów takich (które jednostki otrzymują w roku następnym) należy zaliczyć należne udziały w podatkach dochodowych przekazywane przez Ministerstwo Finansów, inne dochody podatkowe przekazywane przez Urzędy Skarbowe oraz inne dochody należne za dany rok, a otrzymane w roku następnym.

Jak wynika z okazanych kontrolującym dokumentów, saldo Wn konta 224-4-rozrachunki z Ministerstwem Finansów według stanu na 31 grudnia 2015 roku stanowiło kwotę 698.861,00 zł, zaś rozliczenia z Urzędami Skarbowymi zamykały się wartością 6.079,12 zł (saldo Wn konta 224-5). Jednostka mogła więc kwotę w tej wysokości wydatkować z kwoty otrzymanej w 2015 roku części oświatowej subwencji ogólnej przeznaczonej na wydatki roku 2016.

Z ewidencji księgowej jednostki i okazanej kontrolującym dokumentacji źródłowej wynikało, że jednostka uprawniona była do wydatkowania, z przekazanej w 2015 roku kwoty 1.395.617,00 zł subwencji, środków w wysokości 707.265,30 zł, zaś zrealizowane wydatki z tych środków stanowiły 1.284.812,27 zł (1.395.617,00 zł minus 110.804,73 zł pozostające na rachunku bankowym na dzień 31 grudnia 2015 roku), z czego wynika, że **wartość środków wydatkowanych bez stosownego umocowania stanowiła 577.546,97 zł.**

Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji według stanu na koniec IV kwartału 2015 roku korekta nr 2 z 8 marca 2016 roku

W sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań wg stanu na 31 grudnia 2015 roku wykazano zadłużenie jednostki w kwocie 27.120.000,00 zł, co było zgodne z sumą sald strony Ma kont 134 (w łącznej wysokości 19.670.000,00 zł, a po wyeliminowaniu salda Ma konta 134-5 stanowiącego naliczone odsetki od kredytów w kwocie 670.000,00 zł - w kwocie 19.000.000,00 zł) i 260 (8.120.000,00 zł) stanowiącej wartość niewykupionych wyemitowanych przez Gminę obligacji komunalnych.

Wskazać należy, że **jednostka nie wykazała w sprawozdaniu Rb-Z według stanu na 31 grudnia 2015 roku zobowiązań zaciągniętych w wyniku przeprowadzonych transakcji tzw. sprzedaży zwrotnej nieruchomości w miejscowości Bruźniczka Księżstwo i Aleksandrów Łódzki, ul. Daszyńskiego na łączną kwotę 10.369.721,94 zł należności głównej wraz z czynszem dzierżawnym w wysokości wynikającej z zawartych umów** (wg stanu na 31 grudnia 2015 roku), a zagadnienie to opisano we wcześniejszej części protokołu kontroli.

Z części B przedmiotowego sprawozdania wynikało, że jednostka nie udzielała poręczeń i gwarancji oraz nie posiadała zobowiązań z tego tytułu, zaś w danych uzupełniających sprawozdania (część C) – kredyty i pożyczki oraz wyemitowane papiery wartościowe na realizację programów, projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, wykazano brak takich zobowiązań.

Kontrolowana jednostka nie posiadała zobowiązań z tytułu wykupu papierów wartościowych, spłat kredytów i pożyczek oraz przejętego zadłużenia SPZOZ, a także z tytułu wykupu obligacji nominowanych w walutach obcych wyemitowanych na rynki zagraniczne przed 1 stycznia 2010 roku oraz zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę. Z danych przedstawionych w części D przedmiotowego sprawozdania wynikało, że jednostka nie posiadała zobowiązań z tytułu umów nienazwanych związanych z finansowaniem usług, dostaw i robót budowlanych.

Z części E sprawozdania dotyczącej zobowiązań jednostek posiadających osobowość prawną z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego wynikało, że kontrolowana jednostka nie posiadała zobowiązań z tytułu odsetek.

Analiza zapisów wybranych operacji księgowych zaewidencjonowanych na kontach organu, tj. 222 i 223, 901 i 902 w 2015 roku, które stanowiły podstawę danych wynikowych przedstawionych w sprawozdaniach finansowych Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, nie wykazała nieprawidłowości.

Sprawozdania Rb-PDP sporządzone według stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz na 31 grudnia 2015 roku z wykonania dochodów podatkowych

Z analizy sprawozdań Rb – PDP i Rb – 27S za 2014 rok i 2015 rok wynikało, że wykazane w nich skutki obniżenia górnych stawek podatków, skutki udzielonych ulg i zwolnień oraz skutki finansowe decyzji wydanych przez Burmistrza Aleksandra Łódzkiego na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. z 2012 roku, poz. 749 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 613 ze zm.) wykazano odrębnie dla poszczególnych podatków w odpowiednich kolumnach (umorzenia zaległości, rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności) ww. sprawozdań, które zostały sporządzone zgodnie z zasadami określonymi w § 3 ust. 1 pkt 9-11 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego*, stanowiącej załącznik nr 39 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Kwoty skutków finansowych udzielonych ulg w postaci umorzeń w podatku od nieruchomości, podatku rolnym i podatku od środków transportowych oraz skutków obniżenia górnych stawek podatków wykazane w sprawozdaniach Rb – PDP i Rb–27S za 2014 i 2015 rok przedstawiono poniżej:

Rok	2014 rok		2015 rok	
	Rb- PDP	Rb-27S	Rb- PDP	Rb-27S
w zakresie podatku rolnego				
umorzenia	1.201,00	1.201,00	6.187,00	6.187,00
w tym:				
- osoby prawne		88,00		0,00
- osoby fizyczne		1.113,00		6.187,00
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym:				
- osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
ulgi i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym:				
- osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
obniżenie górnych stawek podatkowych	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym:				
- osoby prawne		0,00		0,00

- osoby fizyczne		0,00		0,00
w zakresie podatku od nieruchomości				
Umorzenia	68.730,97	68.730,97	72.080,80	72.080,80
w tym		39.630,00		41.738,00
- osoby prawne		29.100,97		30.342,80
- osoby fizyczne				
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia	13.572,00	13.572,00	16.290,00	16.290,00
w tym		0,00		0,00
- osoby prawne		13.572,00		16.290,00
- osoby fizyczne				
ulgi i zwolnienia	22.858,08	22.858,08	43.180,87	43.180,87
w tym:		22.858,08		43.180,87
- osoby prawne				
- osoby fizyczne		0,00		0,00
obniżenie górnych stawek podatkowych	3.454.586,00	3.454.586,00	3.897.937,01	3.897.937,01
w tym:		1.341.349,00		2.604.519,01
- osoby prawne		2.113.237,00		1.293.418,00
- osoby fizyczne				
w zakresie podatku leśnego				
Umorzenia	0,00	0,00	583,00	583,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		583,00
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
ulgi i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
obniżenie górnych stawek podatkowych	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
w zakresie podatku od środków transportowych				
umorzenia	700,00	700,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		700,00		0,00
ulgi i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
obniżenie górnych stawek podatkowych	221.233,00	221.233,00	248.911,79	248.911,79
w tym: - osoby prawne		50.486,00		67.407,60
- osoby fizyczne		170.747,00		181.504,19

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika zgodność danych w zakresie skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, wykazanych w sprawozdaniach Rb-PDP za 2014 i 2015 rok z danymi zawartymi w sprawozdaniach Rb – 27S za analogiczne okresy sprawozdawcze.

W Urzędzie Miejskim skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatkach od nieruchomości, podatku rolnym, leśnym oraz podatku od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych wyliczone zostały za pomocą programu komputerowego.

Kontrolujące zweryfikowały prawidłowość dokonania wyliczeń stanowiących podstawę wykazania w sprawozdawczości skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w zakresie podatku od środków transportowych za 2014 i 2015 rok.

Na podstawie bazy danych udostępnionych przez jednostkę kontrolującą dokonano wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób fizycznych i od osób prawnych za 2014 rok i 2015 rok w wybranych grupach pojazdów.

Wyliczenie skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku transportowym od osób fizycznych za 2014 i 2015 rok w wybranych grupach pojazdów zestawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 17 protokołu kontroli*.

Wyliczenia skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby fizyczne sporządzone przez kontrolującą w odniesieniu do wyliczeń jednostki stanowiących podstawę wykazania danych w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP w wybranych grupach pojazdów, kształtowały się następująco:

- GE – samochód ciężarowy z zawieszeniem innym od 12 poniżej 17 ton:
2014 rok: wg wyliczeń jednostki – **6.959,00 zł**, wg wyliczeń kontrolujących **6.960,58 zł**,
2015 rok: wg wyliczeń jednostki **6.854,00 zł**, wg wyliczeń kontrolujących **6.853,27 zł**,
- grupa: LC – przyczepy i naczepy z zawieszeniem pneumatycznym od 12 poniżej 28 ton
2014 rok: wg wyliczeń jednostki **2.758,00zł**, wg wyliczeń kontrolujących **2.757,11 zł**,
2015 rok: wg wyliczeń jednostki **3.295,00zł**, wg wyliczeń kontrolujących **3.291,75 zł**.

Ponadto przeanalizowano prawidłowość dokonania wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób prawnych w odniesieniu do dwóch grup pojazdów, a wielkości ustalone przez kontrolującą zestawiono z wyliczeniami sporządzonymi przez jednostkę:

- grupa: FG – samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym i równoważnym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 23 ton:
2014 rok: jednostka wykazała **5.394,00 zł**, wg wyliczeń kontrolujących **5.395,85zł**,
2015 rok: wg wyliczeń jednostki **5.802,00zł**, wg wyliczeń kontrolujących **5.802,28 zł**,
- grupa: GG – samochody ciężarowe z zawieszeniem innym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 23 ton
2014 rok: wg wyliczeń jednostki **1.117,00 zł**, wg wyliczeń kontrolujących **1.117,04 zł**,
2015 rok: wg wyliczeń jednostki **1.688,00 zł**, wg wyliczeń kontrolujących **1.688,07 zł**.

Wyliczenia dotyczące skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby prawne za 2014 i 2015 rok w zakresie wybranych grup pojazdów sporządzone przez kontrolującą zestawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 18 protokołu kontroli*.

Z analizy przedstawionych powyżej danych wynika zgodność wyliczonych przez kontrolującą skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby fizyczne i osoby prawne w zakresie wybranych grup pojazdów z wielkościami ustalonymi przez jednostkę.

Bilans Gminy Aleksandrów Łódzki z wykonania budżetu sporządzony na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Prawidłowość wykazywania danych w bilansie z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki zweryfikowano na podstawie bilansu sporządzonego w dniu 28 kwietnia 2016 roku wg stanu na 31 grudnia 2015 roku. Bilans zamknął się sumą bilansową aktywów i pasywów w wysokości 1.592.970,10 zł i został podpisany przez Zastępcę Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego i Skarbnika Gminy. Stan aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek roku 2015 był zgodny ze stanem na dzień 31 grudnia 2014 roku wynikającym z bilansu Gminy Aleksandrów Łódzki sporządzonego w dniu 31 marca 2015 roku według stanu na 31 grudnia 2014 roku.

W bilansie z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki sporządzonym wg stanu na 31 grudnia 2015 roku wykazano następujące dane:

AKTYWA	Saldo konta	PASYWA	Saldo konta
I. Środki pieniężne	218.029,98	I. Zobowiązania	27.894.900,07
1. Środki pieniężne	218.029,98	1. Zobowiązania finansowe	27.120.000,00
1.1. Środki pieniężne budżetu	113.129,91	1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00
1.2. Pozostałe środki pieniężne	104.900,07	1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	27.120.000,00
II. Należności i rozliczenia	704.940,12	2. Zobowiązania wobec budżetów	112.801,87
1. Należności finansowe	0,00	3. Pozostałe zobowiązania	662.098,20
1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00	II. Aktywa netto budżetu	
1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0,00	1. Wynik wykonania budżetu (+,-)	-983.137,63
2. Należności od budżetów	704.940,12	1.1. Nadwyżka budżetu (+)	0,00
3. Pozostałe należności i rozliczenia	0,00	1.2. Deficyt budżetu (-)	-983.137,63
		1.3. Niewykonane wydatki (-)	0,00
		2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)	0,00
		3. Rezerwa na niewygasające wydatki	0,00
		4. Środki z prywatyzacji	0,00
		5. Skumulowany wynik budżetu (+, -)	-26.714.409,34
III. Inne aktywa	670.000,00	III. Inne pasywa	1.395.617,00
Suma aktywów	1.592.970,10	Suma pasywów	1.592.970,10

Środki pieniężne

wykazana kwota 218.029,98 zł wynikała z salda konta 133 strona Wn.

Środki pieniężne budżetu

kwota 113.129,91 zł stanowiła saldo konta 133 pomniejszone o 104.900,07 zł (saldo strony Ma konta 224 w wartości 112.846,87 zł pomniejszone o kwotę 7.946,80 zł - persaldo konta 240 (Wn)).

Pozostałe środki pieniężne

ujęte w bilansie pozostałe środki pieniężne w wysokości 104.900,07 zł stanowiły kwotę wynikającą z salda strony Ma konta 224 (strona Ma konta 224-3 plus strona Ma konta 224-6), tj. środki podlegające zwrotowi do budżetów wynikające z rozliczeń z Łódzkim Urzędem Wojewódzkim w wartości 112.846,87 zł pomniejszoną o 7.946,80 zł stanowiące persaldo konta 240 (Wn).

Należności od budżetów

wykazano w kwocie 704.940,12 zł wynikającej z salda strony Wn konta 224.

Inne aktywa

wykazane w kwocie 670.000,00 zł zgodnej ze stroną Wn konta 909-1-2 stanowiły koszty finansowe przyszłych okresów (tj. odsetki od zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji zaewidencjonowane w korespondencji z kontem 134-5). Podstawę ujęcia kwoty 670.000,00 zł stanowiło PK 194/3 z dnia 31 grudnia 2015 roku, a operację ujęto w urzędzeniach księgowych organu po stronie Wn konta 909-1 w korespondencji z kontem 134-5 (strona Ma). **Powyższa wartość stanowiła pełną kwotę obsługi zadłużenia w 2016 roku**, co potwierdzały zapisy załącznika nr 2 do uchwały nr XVIII/183/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 17 grudnia 2015 roku w sprawie: uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2016 rok, gdzie w dziale 757 Obsługa długu publicznego rozdział 75702 Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego ujęto wydatki bieżące planowane na 2016 rok w kwocie 670.000,00 zł oraz załącznika nr 1 do uchwały nr XVIII/182/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 17 grudnia 2015 roku w sprawie: uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2016-2021, w której załączniku nr 1 w wierszu 2.1.3 (kolumna 1 – rok 2016) wykazano kwotę wydatków bieżących na obsługę długu w kwocie 670.000,00 zł.

Wyjaśnienie dotyczące podstaw ustalenia wysokości kwoty ujętej w ewidencji księgowej na koncie 909-1-2 w wartości 670.000,00 zł złożyła Naczelnik Wydziału Finansowego i **stanowi ono załącznik nr 19 protokołu kontroli.**

Jak wynika z powołanego wyżej wyjaśnienia kwota 670.000,00 zł wykazana w poz. III Inne aktywa stanowiła odsetki naliczone od kredytów i obligacji stanowiące koszty obsługi zadłużenia planowane na rok 2016.

Odnosząc się do powyższego wyjaśnienia, kontrolujące wskazują, że zasady ewidencjonowania rozliczeń międzyokresowych w budżecie na koncie 909 regulują przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z opisem zasad funkcjonowania konta 909 zawartym w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia, na stronie Wn konta 909 ujmuje się, w szczególności, koszty finansowe stanowiące wydatki przyszłych okresów, np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek w korespondencji z kontami 134 *Kredyty bankowe* oraz 260 *Zobowiązania finansowe*, a ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 909 powinna umożliwić ustalenie stanu rozliczeń międzyokresowych według ich tytułów zarówno w zakresie kosztów jak i przychodów finansowych. Saldo Wn konta 909 oznacza stan kosztów finansowych, a saldo Ma - stan przychodów finansowych.

Zgodnie z zasadą memoriału wynikającą z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, tak więc przypisanie przychodu i kosztu do okresu, którego dotyczą jest niezależne od momentu wpływu gotówki lub poniesienia wydatku. Jednostki samorządu terytorialnego dokonują czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, w tym również kosztów danego okresu sprawozdawczego, jeżeli koszty te spowodują w przyszłych okresach sprawozdawczych konieczność dokonania wydatków budżetowych. Dotyczy to, w szczególności, zarachowania odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Określenie, w opisie konta 909, że na stronie Wn ujmuje się odsetki od zaciągniętych kredytów lub pożyczek w korespondencji z kontami 134 i 260 nie oznacza, że na koncie 909 ujmuje się całość odsetek należnych za okres objęty spłatą kredytu lub pożyczki. Zapis ten należy odnieść, uwzględniając wskazaną wyżej zasadę memoriału, wyłącznie do odsetek należnych na koniec okresu sprawozdawczego, których zapłata spowoduje wystąpienie wydatków w następnym roku budżetowym. Konieczność ujęcia na koncie 909 *Rozliczenia międzyokresowe* naliczonych odsetek od kredytów dotyczyć będzie zatem opłacenia odsetek „z dołu” czyli np. odsetek za grudzień danego roku płatnych do 10 stycznia roku następnego. Tak więc ujęcie na stronie Wn konta 909 *Rozliczenia międzyokresowe* pełnej kwoty odsetek przypadających do zapłaty na cały kolejny rok budżetowy, w kontekście powyższych ustaleń, było nieuzasadnione z tym, że wobec ujęcia tych wartości zarówno po stronie aktywów jak i pasywów bilansu, nie miało wpływu na zgodność wartości aktywów i pasywów bilansu.

Zobowiązania finansowe

wykazane w kwocie 27.120.000,00 zł wynikały z sumy sald kont 134 i 260 strona Ma pomniejszonej o wartość salda Ma konta 134-5 (naliczone odsetki w kwocie 670.000,00 zł) i stanowiły w całości zobowiązania długoterminowe (poz. I.1.2).

Zobowiązania wobec budżetów

wykazana kwota 112.801,87 zł nie obejmowała pełnego salda strony Ma konta 224 (stanowiącego sumę sald strony Ma konta 224-6 i 224-3) w wartości 112.846,87 zł i jak wynika z wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Finansowego stanowiła saldo Ma konta 224-3, zaś saldo Ma konta 224-6 (rozrachunki z tytułu funduszu alimentacyjnego) w kwocie 45,00 zł ujęto w kwocie zobowiązań wobec budżetów (poz. I.3 pozostałe zobowiązania pasywów bilansu). Wyjaśnienie złożone przez Naczelnik Wydziału Finansowego *stanowi załącznik nr 19 protokołu kontroli*.

Pozostałe zobowiązania

kwota pozostałych zobowiązań stanowiła 662.098,20 zł i wynikała z salda konta 134-5 strona Ma (670.000,00 zł) – naliczone odsetki od kredytów i obligacji powiększonego o 45,00 zł stanowiące część salda strony Ma konta 224 (224-6-2) i pomniejszonego o persaldo konta 240 w kwocie 7.946,80 zł (strona Wn),
Wyjaśnienie dotyczące sald kont składających się na wartość wykazaną w poz. I.3 Pozostałe pasywa bilansu złożyła Naczelnik Wydziału i *stanowi ono załącznik nr 19 protokołu kontroli*.

Nadwyżka lub niedobór wykonania budżetu

wykazana w bilansie kwota 983.137,63 zł deficytu budżetu za 2015 rok była zgodna z saldem Wn konta 961.

Skumulowana nadwyżka lub niedobór wykonania budżetu

wartość 26.714.409,34 zł stanowiąca skumulowany ujemny wynik budżetu wynikała z salda Wn konta 960.

Inne pasywa

kwota 1.395.617,00 zł wynikająca z salda Ma konta 909 (909-1-1) stanowiła subwencję oświatową przekazaną w roku 2015 na wydatki roku 2016.

Wyliczona na podstawie danych wykazanych w bilansie wysokość wolnych środków **stanowiła wartość ujemną w kwocie 577.546,97 zł** i była zgodna z danymi wykazanymi w sprawozdaniu budżetowym Rb - NDS za I kwartał 2016 roku, gdzie wolne środki wykazano również w wartości ujemnej 577.546,97 zł.

*Kserokopie: bilansu Gminy Aleksandrów Łódzki sporządzonego według stanu na 31 grudnia 2015 roku w dniu 28 kwietnia 2016 roku, sprawozdania budżetowego Rb-NDS za okres od początku do 31 marca 2016 roku oraz wydruki za 2015 rok obrotów wybranych kont stanowiących podstawę ujęcia w bilansie opisanych wyżej pozycji aktywów I.1.2, III i pasywów I.3 stanowią **akta kontroli** strony **23-37**, a wydruk zestawienia obrotów i sald kont organu za 2015 rok – **akta kontroli** strony **17-22**.*

Wskazać należy, że **wykazanie w bilansie wartości stanowiących podstawę wyliczenia wolnych środków w wartości ujemnej, a wartość taką potwierdzają również dane powołanego wyżej sprawozdania Rb-NDS - poz. D.16 wynikało z pokrycia wydatków roku 2015 środkami pochodzącymi z dochodów przyszłych okresów (subwencja oświatowa na rok 2016, której wpływ odnotowano w dniu 23 grudnia 2015 roku)**. Powyższe znajduje również odzwierciedlenie w zapisach sprawozdania Rb-ST sporządzonego według stanu na 31 grudnia 2015 roku w dniu 23 lutego 2016 roku – korekta nr 1, co opisano we wcześniejszej części niniejszego protokołu kontroli.

Wyjaśnienie dotyczące wykazania ujemnej wartości wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych za 2015 rok złożył Skarbnik Gminy Aleksandrów Łódzki i **stanowi ono załącznik nr 20 protokołu kontroli**.

Jak wynika z wyjaśnienia Skarbnika Gminy Aleksandrów Łódzki, brak zbilansowania budżetu roku 2015 powstał wskutek niedostatecznego monitorowania przez służby finansowe Urzędu stanu środków na podstawowym rachunku Gminy w ostatnich dniach 2015 roku, w szczególności zaś niedostatecznej analizy źródeł dochodów. Jak wskazał Skarbnik Gminy okres grudzień-styczeń dwóch następujących po sobie lat budżetowych to środki otrzymane wcześniej na wydatki kolejnego roku (część oświatowa subwencji ogólnej) oraz środki otrzymane później, a dotyczące roku minionego (udziały Gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych), a wzajemne przenikanie środków finansowych dotyczących różnych lat budżetowych przy niedostatecznej kontroli oraz koncentracji na terminowym zrealizowaniu wydatków mijającego roku, spowodowało zaistniałą sytuację. Jak podkreślił Skarbnik Gminy, postępowanie takie pozwoliło uniknąć zobowiązań wymagalnych na koniec roku budżetowego 2015 nie powodując zagrożenia zachwiania płynności finansowej Gminy wobec obowiązującej umowy na obsługę rachunku bankowego, zgodnie z którą Gmina dysponowała kredytem w rachunku bieżącym do kwoty 1.500.000,00 zł.

Przedmiotowe wyjaśnienie **potwierdza realizację wydatków roku 2015 ze środków części oświatowej subwencji ogólnej przekazanej Gminie Aleksandrów Łódzki w dniu 23 grudnia 2015 roku (wb nr 272) na wydatki roku 2016**.

Powyższe ustalenia potwierdza analiza danych wyciągu bankowego z rachunku organu według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku (wb 277-280), ewidencji księgowej oraz wyciągu bankowego nr 1 z 4 stycznia 2016 roku.

*Kserokopie wyciągów bankowych: wb nr 272 z 23 grudnia 2015 roku, wb 277-280 z 31 grudnia 2015 roku i nr 1 z 4 stycznia 2016 roku oraz wydruków z ewidencji księgowej w zakresie zaewidencjonowania subwencji oświatowej na 2016 rok, jej przebiegania na wydatki roku 2016 oraz zestawienie obrotów i sald konta 133 za okres 1 stycznia -31 grudnia 2015 roku stanowią **akta kontroli** strony **38-79**.*

Wobec opisanych wyżej ustaleń w zakresie nieprawidłowego finansowania wydatków skutkującego wykazaniem ujemnej wartości wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz wykazaniem wysokiej wartości wolnych środków w sprawozdaniu Rb-NDS sporządzonym za I kwartał 2015 roku stanowiących główne źródło finansowania

rozchodów roku 2015, kontrolując dokonały dodatkowo analizy bilansu z wykonania budżetu za rok 2014.

Bilans z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki sporządzony wg stanu na 31 grudnia 2014 roku w dniu 31 marca 2015 roku przedstawiał się następująco:

AKTYWA	Saldo konta	PASYWA	Saldo konta
I. Środki pieniężne	6.021.464,83	I. Zobowiązania	33.195.236,02
1. Środki pieniężne	6.021.464,83	1. Zobowiązania finansowe	30.870.000,00
1.1. Środki pieniężne budżetu	4.796.228,81	1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00
1.2. Pozostałe środki pieniężne	1.225.236,02	1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	30.870.000,00
II. Należności i rozliczenia	634.436,85	2. Zobowiązania wobec budżetów	17.840,04
1. Należności finansowe	0,00	3. Pozostałe zobowiązania	2.307.395,98
1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00	II. Aktywa netto budżetu	- 26.714.409,34
1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0,00	1. Wynik wykonania budżetu (+, -)	2.560.546,31
2. Należności od budżetów	634.435,80	1.1. Nadwyżka budżetu (+)	2.560.546,31
3. Pozostałe należności i rozliczenia	1,05	1.2. Deficyt budżetu (-)	0,00
		1.3. Niewykonane wydatki (-)	0,00
		2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)	0,00
		3. Rezerwa na niewygasające wydatki	0,00
		4. Środki z prywatyzacji	0,00
		5. Skumulowany wynik budżetu (+, -)	-29.274.955,65
III. Inne aktywa	1.100.000,00	III. Inne pasywa	1.275.075,00
Suma aktywów	7.755.901,68	Suma pasywów	7.755.901,68

Środki pieniężne

wykazana w poz. I aktywów kwota 6.021.464,83 zł wynikała z salda konta 133 strona Wn.

Środki pieniężne budżetu

wykazane na kwotę 4.796.228,81 zł stanowiącą saldo konta 133 pomniejszone o sumę sald strony Ma konta 224-3, 240-3, 240-4, 240-6, 240-29, 240-31, 245-2 i 224-6.

Pozostałe środki pieniężne

ujęte w bilansie pozostałe środki pieniężne w wysokości 1.225.236,02 zł stanowiły kwotę, na którą składały się: w wysokości 17.603,65 zł (saldo strony Ma konta 224-3) środki dotacji do zwrotu, środki w drodze 1.206.752,20 zł (strona Ma konta 240-3 pozostałe rozrachunki stanowiące rozrachunki z tytułu podatku VAT w kwocie 1.204.920,74 zł plus strona Ma konta 240-4 plus strona Ma konta 240-6, 240-29 i 240-31), saldo konta 245-2 sumy do wyjaśnienia w kwocie 627,12 zł, rozrachunki z OPS (konto 224-6) w kwocie 253,05 zł .

Należności i rozliczenia

na wykazaną w bilansie w poz. II należności i rozliczenia kwotę 634.436,85 zł składały się w wysokości 634.435,80 zł (poz. II.3) należności od budżetów oraz w kwocie 1,05 zł - pozostałe należności i rozliczenia.

Należności od budżetów

należności wobec budżetów (poz. II. 2) w kwocie 634.435,80 zł były zgodne z saldem strony Wn konta 224 (224-4 plus 224-5).

Pozostałe należności i rozliczenia

wykazana w poz. II.3 wartość 1,05 zł stanowiła saldo strony Wn konta 240-18 (rozrachunki z Ośrodkiem Pomocy Społecznej).

Inne aktywa

wartość 1.100.000,00 zł była zgodna ze stroną Wn konta 909-1-2 i stanowiły ją koszty finansowe przyszłych okresów (tj. przypadające do zapłaty w 2015 roku odsetki od zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji zaewidencjonowane w korespondencji z kontem 134-5). Podstawę ujęcia kwoty 1.100.000,00 zł stanowiło polecenie księgowania nr 189 z 31 grudnia 2014 roku.

Wartość ta stanowiła pełną kwotę obsługi zadłużenia w 2015 roku, co potwierdzały zapisy załącznika nr 2 do uchwały nr III/24/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie: uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok, gdzie w dziale 757 Obsługa długu publicznego rozdział 75702 Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego ujęto wydatki bieżące planowane na 2015 rok w kwocie 1.100.000,00 zł oraz załącznika nr 1 do uchwały nr III/28/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie: uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2015-2020, w której załączniku nr 1 w kolumnie 2.1.3 (wiersz 1 – rok 2015) wykazano wydatki bieżące na obsługę długu w kwocie 1.100.000,00 zł.

Wyjaśnienie dotyczące podstaw ustalenia wysokości kwoty ujętej w ewidencji księgowej na koncie 909-1-2 w wartości 1.100.000,00 zł złożyła Naczelnik Wydziału Finansowego i **stanowi ono załącznik nr 21 protokołu kontroli.**

Z powołanego wyżej wyjaśnienia wynika, że kwota 1.100.000,00 zł wykazana w poz. III Inne aktywa stanowiła odsetki naliczone od kredytów i obligacji stanowiące koszty obsługi zadłużenia planowane na rok 2015.

Kontrolujące wskazują, że zgodnie z zasadami ewidencjonowania rozliczeń międzyokresowych w budżecie, zaewidencjonowaniu na koncie 909 na dzień 31 grudnia 2014 roku podlegały wyłącznie odsetki w wartości należnej na koniec okresu sprawozdawczego, których termin zapłaty przypada w roku kolejnym, a zapłata spowoduje wystąpienie wydatków w następnym roku budżetowym. Ujęcie na stronie Wn konta 909 *Rozliczenia międzyokresowe* pełnej kwoty odsetek przypadających do zapłaty na cały kolejny rok budżetowy było nieuzasadnione, nie miało jednak wpływu na zgodność wartości aktywów i pasywów bilansu. Zagadnienie powyższe szczegółowo opisano we wcześniejszej części niniejszego protokołu, w odniesieniu do bilansu sporządzonego według stanu na 31 grudnia 2015.

Zobowiązania finansowe

wykazane w kwocie 30.870.000,00 zł wynikały z sumy sald kont 134 i 260 strona Ma pomniejszonej o wartość salda Ma konta 134-5 (naliczone odsetki przypadające do zapłaty w 2015 roku w kwocie 1.100.000,00 zł) i stanowiły w całości zobowiązania długoterminowe (poz. I.1.2).

Zobowiązania wobec budżetów

kwota 17.840,04 zł ujęta w poz. I.2 stanowiła saldo strony Ma konta 224 pomniejszone o saldo strony Ma konta 224-6-2 stanowiącej 16,66 zł - środki dotyczące rozliczenia funduszu alimentacyjnego pochodzące z wpłaty komorniczej z tytułu egzekucyjnego, która to kwota została wykazana w poz. I.3 Pozostałe zobowiązania.

Pozostałe zobowiązania

kwota pozostałych zobowiązań w wysokości 2.307.395,98 zł wynikała z salda konta 134-5 strona Ma (1.100.000,00 zł – naliczone odsetki od kredytów i pożyczek) i została powiększona o 16,66 zł stanowiącą część salda strony Ma konta 224 (224-6-2) oraz saldo Ma konta 240 w kwocie 1.206.752,20 zł (suma sald strony Ma kont 240-3, 240-4, 240-30, 240-31 stanowiących w wysokości 1.204.920,74 zł rozliczenia podatku VAT) i saldo Ma konta 245 w kwocie 627,12 zł – mylna wpłata.

Wyjaśnienie dotyczące podstaw ustalenia wartości wykazanych w poszczególnych pozycjach bilansu za 2014 rok złożyła Naczelnik Wydziału Finansowego i **stanowi ono załącznik nr 21 protokołu kontroli.**

Nadwyżka lub niedobór wykonania budżetu

wykazana w bilansie kwota 2.560.546,31 zł stanowiąca nadwyżkę budżetu za 2014 rok była zgodna z saldem strony Ma konta 961.

Skumulowana nadwyżka lub niedobór wykonania budżetu

kwota 29.274.955,65 zł stanowiąca skumulowany ujemny wynik budżetu wynikała z salda Wn konta 960.

Inne pasywa

wykazana kwota 1.275.075,00 zł stanowiła saldo strony Ma konta 909-1-1 i była zgodna z kwotą subwencji oświatowej przekazanej w roku 2014 na wydatki roku 2015.

Wyliczona na podstawie danych wykazanych w bilansie kwota wolnych środków stanowiła 4.155.590,66 zł była zgodna z wartością wykazaną w poz. D.16 sprawozdania Rb-NDS sporządzonego według stanu na 31 marca 2015 roku w dniu 22 kwietnia 2016 roku.

Bilanse sporządzono zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Bilans jednostki na dzień 31 grudnia 2015 roku

Zgodnie z bilansem jednostki budżetowej sporządzonym dla Urzędu Gminy Aleksandrów Łódzki w dniu 31 marca 2016 roku według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, stan aktywów i pasywów wynosił 242.334.668,07 zł. Stan aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek roku 2015 był zgodny z wielkością odnotowaną w bilansie Urzędu Gminy Aleksandrów Łódzki sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2014 roku.

Kontrolą objęto wszystkie pozycje bilansu za 2015 rok:

Aktywa

Aktywa trwałe, które wykazano w kwocie 236.029.344,33 zł

Poz. A. I Wartości niematerialne i prawne - wykazane w bilansie stanowiły kwotę 1.281,20 zł, która wynikała z sumy salda konta 020 strona Wn wartości niematerialne i prawne w kwocie 376.107,67 zł pomniejszonej o umorzenie (wynikające z sumy sald konta 071-1 strona Ma w kwocie 91.356,14 zł i 072-2 - 283.470,33 zł).

Poz. A. II. Rzeczowe aktywa trwałe wykazano na kwotę 202.993.256,66 zł, na którą składały się środki trwałe o wartości netto 194.354.113,27 zł oraz środki trwałe w budowie (inwestycje) w kwocie 8.639.143,39 zł.

Poz.A.II.1 Środki trwałe - wykazana w bilansie wartość wynosiła 194.354.113,27 zł, którą w całości stanowiły środki trwałe wynikające z ewidencji konta 011 w kwocie 237.939.292,39 zł (saldo konta 011 strona Wn) pomniejszone o wartość umorzenia środków trwałych w wys. 43.585.179,12 zł (część salda konta 071 strona Ma), z czego:

- grunty stanowiły wartość - 61.703.474,00 zł, która była zgodna z danymi z ewidencji księgowej (saldo strony Wn konta 11-1). Powyższe dane były zgodne z wartością gruntów wykazaną w *Zestawieniu zbiorczym mienia komunalnego Gminy Aleksandrów Łódzki*, stanowiącym załącznik do *Sprawozdania Burmistrza Aleksandra Łódzkiego z dnia 30 marca 2016 roku z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki*, tj. informacją sporządzoną na dzień 31 grudnia 2015 roku zgodnie z uregulowaniami art. 267 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, wartości gruntów Gminy Aleksandrów Łódzki,
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupy 1 i 2) - o wartości 131.769.015,60 zł (wartość brutto 172.744.882,77 zł minus umorzenie 40.975.867,17 zł - część salda konta 071),
- urządzenia techniczne i maszyny (grupy od 3 do 6) - wartość netto 277.830,94 zł, zgodna z ewidencją księgową, tj. wartością 1.590.983,75 zł brutto stanowiącą część salda konta 011 minus umorzenie w kwocie 1.313.152,81 zł (część salda konta 071),
- środki transportowe (grupa 7) - wykazano w wartości 172.418,79 zł, co było zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, tj. części salda strony Wn konta 11 w wartości 819.645,33 zł pomniejszonej o umorzenie w kwocie 647.226,54 zł (część salda konta 071),
- inne środki trwałe - grupa 8 wartość bilansowa wykazana w kwocie 431.373,94 zł stanowiła część salda konta 011 w wysokości 1.080.306,54 zł minus umorzenie 648.932,60 zł (część salda konta 071).

Wartości początkowe oraz wartość umorzenia przyjęte do wyliczenia wartości bilansowej środków trwałych były zgodne z ich stanem na 31 grudnia 2015 roku wynikającym z ksiąg inwentarzowych oraz danymi ewidencji księgowej.

Poz.A.II.2. Środki trwałe w budowie (inwestycje) - wykazano w bilansie na kwotę 8.639.143,39 zł zgodną z wartością wynikającą z konta księgowego 080.

Poz.A.III Należności długoterminowe wykazano w bilansie na kwotę 459.012,05 zł zgodną z wartością strony Wn konta księgowego 226.

Poz.A.IV Długoterminowe aktywa finansowe wykazana w bilansie kwota 32.575.794,42 zł była zgodna z wartością strony Wn konta księgowego 030.

Poz. B. Aktywa obrotowe - w bilansie wykazano wartość 6.305.323,74 zł, którą stanowiły należności krótkoterminowe (poz. B.II w kwocie 6.076.848,09 zł) i krótkoterminowe aktywa finansowe ujęte w poz. B.III na kwotę 228.475,65 zł.

Poz. B.II. Należności krótkoterminowe wykazane w kwocie 6.076.848,09 zł stanowiły w całości pozostałe należności (poz. B. II. 4).

Poz.B.II.4 Pozostałe należności - wartość wykazana w bilansie to 6.076.848,09 zł, na które składały się należności podatkowe bądź inne opłaty i dochody budżetowe uzyskiwane przez Gminę w całości stanowiące wartość salda konta 221 strona Wn.

Poz.B.III. Krótkoterminowe aktywa finansowe w całości, tj. w kwocie 228.475,65 zł stanowiły środki pieniężne na rachunkach bankowych - *poz. B.III.2* zgodne z sumą sald strony Wn kont 135 i 139.

Pasywa

Fundusz wykazano w poz. A na wartość 239.509.667,94 zł, na którą składały się wartości ujęte:

w *Poz. A.I. Fundusz jednostki* na koniec okresu w kwocie 176.976.380,39 zł wynikającej z wartości wykazanych w zestawieniu zmian w funduszu jednostki: fundusz jednostki na początek roku obrotowego 114.839.991,12 zł, zwiększenia funduszu w ciągu roku budżetowego w łącznej kwocie 191.397.296,46 zł (tj. zysk bilansowy za rok ubiegły w kwocie 83.025.744,26 zł, zrealizowane wydatki budżetowe 52.930.521,51 zł, środki na inwestycje 19.288.078,03 zł i wartość nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych i środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych – 36.152.952,66 zł) oraz zmniejszenia funduszu o 129.260.907,19 zł, na którą to wartość składały się: zrealizowane dochody budżetowe 97.948.707,48 zł, dotacje i środki na inwestycje 19.288.078,03 zł, wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych i środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych w wysokości 7.269.927,33 zł i inne zmniejszenia na 4.754.194,35 zł. Fundusz jednostki na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 176.976.380,39 zł, co było zgodne z saldem konta 800 strona Ma,

w *Poz. A.II. Wynik finansowy netto* w wartości zgodnej z saldem konta 860 strona Ma oraz rachunkiem zysków i strat,

Poz. C. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – wykazana w bilansie kwota 2.343.678,78 zł to wartość w całości dotycząca zobowiązań krótkoterminowych (C.II), na które składały się: zobowiązania z tytułu dostaw i usług (C.II.1) w kwocie 1.189.100,35 zł (saldo strony Ma konta 201), zobowiązania wobec budżetów (C.II.2) w wysokości 46.584,00 zł (saldo strony Ma konta 225), zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń (C.II.3) w kwocie 268.653,47 zł (saldo strona Ma konta 229), zobowiązania z tytułu wynagrodzeń (C.II.4) na kwotę 466.851,73 zł (saldo strony Ma konta 231), pozostałe zobowiązania (C.II.5) na kwotę 1.343,21 zł (saldo strony Ma konta 221 pomniejszone o saldo Ma konta 221-8), sumy obce (C.II.6) w kwocie 206.166,35 zł (saldo Wn konta 139) oraz rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych – 164.979,67 zł wykazane w poz. C.II.7 zgodne z saldem konta 221 (strona Ma konta 221-2),

Poz. D Fundusze specjalne wykazane w bilansie na kwotę 22.309,30 zł w całości stanowił Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (D.1) w wartości zgodnej z saldem strony Wn konta 135,

Poz. E Rozliczenia międzyokresowe – ujęte w wartości 459.012,05 zł w całości stanowiły rozliczenia międzyokresowe przychodów (E.I) w kwocie zgodnej z saldem strony Wn konta 226.

Kontrolujące stwierdziły, że wykazane w bilansie wartości odpowiadały danym zawartym w ewidencji księgowej jednostki.

Okazane kontrolującym sprawozdanie finansowe Urzędu Gminy Aleksandrów Łódzki za 2015 rok obejmujące bilans, rachunek zysów i strat oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki sporządzono w dniu 31 marca 2016 roku, a dokumenty te zostały podpisane przez działającego z upoważnienia Burmistrza – Zastępcę Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego oraz Skarbnika Gminy.

Bilans sporządzono zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

IV. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

1. ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI. TERMINOWOŚĆ REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ (LATA 2014 - 2015)

Zgodnie z obowiązującymi w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim zasadami funkcjonowania kont, stanowiącymi załącznik do zarządzenia Burmistrza Aleksandra Łódzkiego nr 254/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku, konto 201 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług, a także należności z tytułu przychodów finansowych. Ewidencja szczegółowa dla konta prowadzona jest według kontrahentów i zapewnia możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów.

Stan zobowiązań na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 1.189.100,35 zł i składały się na niego następujące dowody księgowe (zobowiązania wynikające z faktur) **stanowiące załącznik nr 22 protokołu kontroli.**

Ponadto kontrolą objęto zobowiązania Gminy z tytułu świadczenia dostaw i usług przez wybranych kontrahentów w 2014 i 2015 roku:

Gaja-Maszy, Flagi G.K.Gaj- faktury wystawiane na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki

Lp.	Pozycja księgowa	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1.	FV5-641	19.03.2014	20.03.2014	1.04.2014	WB1-66/5	FA/563/2014	2.04.2014	587,95
2.	FV5-980	25.04.2014	28.04.2014	8.05.2014	WB1-92/5	FA/1115/2014	9.05.2014	234,94
3.	FV5-1927	12.08.2014	13.08.2014	26.08.2014	WB1-172/2	FA/2617/2014	26.08.2014	2.615,00
4.	FV5-2717	29.10.2014	30.10.2014	12.11.2014	WB1-230/75	FA/3495/2014	12.11.2014	65,20
5.	FV5-2718	28.10.2014	29.10.2014	12.11.2014	WB1-230/74	FA/3484/2014	12.11.2014	79,96

Biuro Usług Geodezyjnych i Kartograficznych GEO-ALEX s.c. – faktury wystawiane na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki

Lp.	Pozycja księgowa	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1.	FV5-223	4.02.2014	4.02.2014	28.02.2014	WB1-42/20	13/2014	4.03.2014	4.800,00
2.	FV5-276	5.02.2014	6.02.2014	3.03.2014	WB1-44/15	14/2014	6.03.2014	3.800,00
3.	FV5-263	7.02.2014	10.02.2014	5.03.2014	WB1-46/4	15/2014	10.03.2014	3.900,00
4.	FV5-388	18.02.2014	19.02.2014	18.03.2014	WB1-55/3	21/2014	18.03.2014	3.250,00
5.	FV5-839	14.04.2014	15.04.2014	5.05.2014	WB1-89/26	44/2014	5.05.2014	1.230,00

INSTAL DOM- faktury wystawiane na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki

Lp.	Pozycja księgowa	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1.	FV5-396	21.02.2014	24.02.2014	21.03.2014	58/7	120/2014	23.03.2014	615,00
2.	FV5-2581	16.10.2014	16.10.2014	14.11.2014	232/7	644/2014	15.11.2014	640,01
3.	FV5-3002	21.11.2014	21.11.2014	19.12.2014	258/49	745/2014	21.12.2014	369,00
4.	FV5-3043	1.12.2014	1.12.2014	10.12.2014	251/10	766/2014	15.12.2014	369,00
5.	FV5-3084	4.12.2014	4.12.2014	17.12.2014	256/24	774/2014	18.12.2014	227,54
6.	FV5-3140	11.12.2014	11.12.2014	9.01.2015	611/1	788/2014	10.01.2015	319,00

Polski Związek Głuchych- faktury wystawiane na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1.	FV5-667	3.03.2014	3.03.2014	21.03.2014	WB1-58/3	14-RKWT/0052	24.03.2014	223,00
2.	FV5-763	2.04.2014	2.04.2014	22.04.2014	WB1-80/50	14-RKWT/0085	23.04.2014	50,00
3.	FV5-1067	5.05.2014	7.05.2014	23.05.2014	WB1-103/28	14-RKWT/0115	26.05.2014	50,00
4.	FV5-1358	3.06.2014	5.06.2014	23.06.2014	WB1-124/8	14-RKWT/0144	24.06.2014	50,00
5.	FV5-1683	4.07.2014	8.07.2014	24.07.2014	WB1-148/29	14-RKWT/0178	25.07.2014	50,00
6.	FV5-1982	11.08.2014	13.08.2014	1.09.2014	WB1-177/11	14-RKWT/0208	1.09.2014	50,00
7.	FV5-2095	2.09.2014	4.09.2014	22.09.2014	WB1-192/22	14-RKWT/0241	23.09.2014	50,00
8.	FV5-2465	1.10.2014	7.10.2014	22.10.2014	WB1-215/2	14-RKWT/0289	23.10.2014	50,00
9.	FV5-2805	3.11.2014	5.11.2014	21.11.2014	WB1-237/18	14-RKWT/0331	24.11.2014	50,00
10.	FV5-3078	1.12.2014	4.12.2014	22.12.2014	WB1-259/24	14-RKWT/0380	22.12.2014	50,00

AGA-DOR- faktury wystawiane na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1.	FV5-222	31.01.2014	31.01.2014	20.02.2014	WB1-36/7	2/2014	21.02.2014	14.145,00
2.	FV5-1773	14.07.2014	16.07.2014	7.08.2014	WB1-160/10	7/2014	6.08.2014	3.690,00
3.	FV5-2646	27.10.2014	28.10.2014	14.11.2014	WB1-232/10	11/2014	18.11.2014	5.904,00
4.	FV5-2647	27.10.2014	28.10.2014	14.11.2014	WB1-232/9	14.11.2014	18.11.2014	6.150,00

Zakład Elektroinstalacyjny EL-POR- faktury wystawiane na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1.	FV5-1377	28.05.2015	1.06.2015	26.06.2015	WB1-127/36	31/05/2015	27.06.2015	10.455,00
2.	FV5-2975	28.10.2015	29.10.2015	26.11.2015	WB1-241/12	79/10/2015	28.11.2015	15.990,00
3.	FV5-3011	28.10.2015	29.10.2015	26.11.2015	WB1-241/6,176	78/10/2015	28.11.2015	9.717,00
4.	FV5-3133	19.11.2015	19.11.2015	18.12.2015	WB1-259/7	85/11/2015	19.12.2015	2.029,50
5.	FV5-3170	20.11.2015	23.11.2015	18.12.2015	WB1-259/16	87/11/2015	20.12.2015	35.606,38

Firma Transportowo-Handlowa WOTEX- faktury wystawiane na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1.	FV5-148	21.01.2015	22.01.2015	19.02.2015	WB1-34/23	1/2015	21.02.2015	74.076,75
2.	FV5-764	14.04.2015	14.04.2015	12.05.2015	WB1-93/11	17/2015	14.05.2015	80.977,05
3.	FV5-1228	19.05.2015	26.05.2015	15.06.2015	WB1-118/14	23/2015	25.06.2015	42.551,85
4.	FV5-1229	25.05.2015	26.05.2015	15.06.2015	WB1-118/13	24/2015	25.06.2015	10.184,40
5.	FV5-3086	3.11.2015	13.11.2015	2.12.2015	WB1-247/4	56/2015	3.12.2015	6.562,05
6.	FV5-3087	3.11.2015	13.11.2015	2.12.2015	WB1-247/5	55/2015	3.12.2015	10.345,50
7.	FV5-3156	3.11.2015	24.11.2015	22.12.2015	WB1-261/30	58/2015	24.12.2015	5.479,65

8.	FV5-3157	3.11.2015	24.11.2015	22.12.2015	WB1-261/29	57/2015	24.12.2015	5.852,00
----	----------	-----------	------------	------------	------------	---------	------------	----------

ADAR- Dariusz Kępski- faktury wystawiane na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1.	FV5-1124	26.04.2015	18.05.2015	26.05.2015	WB1-103/8	58/2015	17.06.2015	1.400,00
2.	FV5-3284	7.11.2015	1.12.2015	10.12.2015	WB1-253/9	251/2015	31.12.2015	270,00
3.	FV5-3285	26.12.2015	1.12.2015	10.12.2015	WB1-253/16	269/2015	15.12.2015	250,00
4.	FV5-3384	13.12.2015	13.12.2015	22.12.2018	WB1-261/12	286/2015	27.12.2015	648,00

Sąd Rejonowy w Zgierzu I Wydział Cywilny- faktury wystawiane na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1.	FV5-235/1	9.02.2015	9.02.2015	16.02.2015	WB1-31/10	I C 624/11	16.02.2015	62,13
2.	FV5-443/1	9.03.2015	9.03.2015	11.03.2015	WB1-49/22	Pozew o zapłatę opł. rocznych z tyt. użytkowania wieczystego	23.03.2015	114,00
3.	FV5-440	9.03.2015	9.03.2015	11.03.2015	WB1-49/23	Pozew o zapłatę opł. rocznych z tyt. użytkowania wieczystego	16.03.2015	389,00
4.	FV5-1339	3.06.2015	3.06.2015	8.06.2015	WB1-113/18	I Ns 1413/14	10.06.2015	56,00
5.	FV5-1542	18.06.2015	18.06.2015	19.06.2015	WB1-122/44	I C 490/14	2.07.2015	1.572,70
6.	FV5-1628	18.06.2015	18.06.2015	19.06.2015	WB1-122/45	Oплата od pozwu	18.06.2015	597,00
7.	FV5-3358	10.12.2015	9.12.2015	18.12.2015	WB1-259/19	Oплата sądowa o zapłatę opł. rocznych z tyt. użytkowania wieczystego	23.12.2015	1.610,00

WERTINI Arkadiusz Żyrek- faktury wystawiane na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1.	FV5-962	1.05.2015	6.05.2015	14.05.2015	WB1-95/17	47/2015	20.05.2015	2.530,00
2.	FV5-1416	30.05.2015	5.06.2015	12.06.2015	WB1-117/27	74/2015	19.06.2015	3.430,00
3.	FV5-2527	20.09.2015	24.09.2015	7.10.2015	WB1-205/11	168/2015	8.10.2015	4.580,00

W wyniku kontroli ww. dokumentów stwierdzono:

- **nie wszystkie zobowiązania regulowane były terminowo (dotyczy dowodów księgowych składających się na stan zobowiązań na dzień 31 grudnia 2015 roku), co stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być ponoszone w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań;**
- dowody księgowe posiadały datę wpływu do Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim;
- dokumenty podlegały wstępnej kontroli przez Skarbnika Gminy zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych;

- faktury będące podstawą zapisów księgowych spełniały wymogi dotyczące dokumentu źródłowego określone w art. 21 i 22 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości;
- zatwierdzenia do wypłaty dokonywał Burmistrz lub z-ca Burmistrza.

2. ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE

Konto 225 – rozrachunki z budżetami

W zakładowym planie kont odnotowano między innymi, iż konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetami w szczególności z tytułu podatków – podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku VAT.

Urząd Gminy Aleksandrów Łódzki sporządził deklarację roczną o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy (PIT-4R) za 2015 rok.

Terminowość przekazywania zaliczek na podatek dochodowy za miesiące lipiec, sierpień i wrzesień 2015 roku przedstawia tabela:

Należność za miesiące 2015 r.	Deklaracja na zaliczkę na podatek dochodowy		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego	
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)
Lipiec	PIT – 4R	58.079,00	20.08.2015	38.645,00	20.08.2015	WB1-168	0,00
				59,00	15.07.2015	WB66-24	
				325,00	15.07.2015	WB66-24	
				304,00	2.07.2015	WB66-22	
				486,00	27.07.2015	WB28-26	
				2.813,00	9.07.2015	WB28-24	
				493,00	23.07.2015	WB75-32	
				86,00	15.07.2015	WB75-31	
				14.868,00	20.08.2015	WB4-24	
Sierpień	PIT – 4R	36.303,00	21.09.2015	34.914,00	21.09.2015	WB1-191	
				486,00	27.08.2015	WB28-27	
				493,00	24.08.2015	WB75-38	
				324,00	21.09.2015	WB4-27	
				86,00	20.08.2015	WB75-37	
Wrzesień	PIT – 4R	51.828,00	20.10.2015	47.144,000	20.10.2015	WB1-214	0,00
				342,00	25.09.2015	WB75-42	
				200,00	15.09.2015	WB75-41	
				86,00	15.09.2015	WB75-41	
				480,00	25.09.2015	WB28-28	
				1.056,00	16.09.2015	WB72-15	
				2.520,00	20.10.2015	WB4-31	

Ewidencji przekazanych zaliczek podatku dokonywano na kontach Wn 225, Ma 130.

Konto 229 – pozostałe rozrachunki publicznoprawne

W zakładowym planie kont, odnośnie konta 229 zapisano, że służy ono do ewidencji innych niż z budżetami rozrachunków publicznoprawnych w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.

Sprawdzono terminowość zapłaty zobowiązań z tytułu naliczonych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy od wynagrodzeń pracowników Urzędu za miesiące lipiec, sierpień i wrzesień 2015 roku.

Terminowość przekazywania składek przedstawia tabela:

Należność za miesiące 2015 r.	Składki zadeklarowane według DRA		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego	
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)
Lipiec	Społeczne	157.385,13	5.08.2015	1.748,44	23.07.2015	WB75-32	0,00
				211,44	7.07.2015	WB66-23	
				11.951,97	9.07.2015	WB28-24	
				143.473,28	27.07.2015	WB1-158	
				6.08.2015			
Zdrowotne	42.645,40	5.08.2015	5.08.2015	549,84	23.07.2015	WB75-27	0,00
				902,41	15.07.2015	WB66-23	
				2.958,89	2.07.2015	WB28-24-26	
				38.234,26	7.07.2015	WB1-158	
				15.07.2015			
				9.07.2015			
				27.07.2015			
				6.08.2015			
Fundusz Pracy	10.061,76	5.08.2015	5.08.2015	136,55	23.07.2015	WB75-27	0,00
				8,35	7.07.2015	WB66-23	
				933,45	9.07.2015	WB28-24-26	
				8.983,41	27.07.2015	WB1-158	
				6.08.2015			
Fundusz Emerytur Pomostowych	195,06	5.08.2015	5.08.2015	195,06	23.07.2015	WB75-27	0,00
					7.07.2015	WB66-23	
					9.07.2015	WB28-24-26	
					27.07.2015	WB1-158	
					6.08.2015		
Sierpień	Społeczne	138.988,49	7.09.2015	1.976,31	27.08.2015	WB28-26	0,00
				1.748,44	24.08.2015	WB75-38	
				135.263,74	8.09.2015	WB1-182	
Zdrowotne	36.982,22	7.09.2015	7.09.2015	489,27	27.08.2015	WB28-27	0,00
				549,84	24.08.2015	WB75-38	
				35.943,11	20.08.2015	WB1-182	
				8.09.2015			
Fundusz Pracy	8.897,62	7.09.2015	7.09.2015	154,35	27.08.2015	WB28-27	0,00
				136,55	24.08.2015	WB75-38	
				8.606,72	8.09.2015	WB1-182	
Fundusz Emerytur Pomostowych	194,33	7.09.2015	7.09.2015	194,33	7.09.2015	WB1-182	0,00
Wrzesień	Społeczne	141.469,84	5.10.2015	1.449,29	25.09.2015	WB28-27	0,00
				3.921,25	16.09.2015	WB75-42	
				1.213,93	25.09.2015	WB72-15	
				134.885,37	6.11.2015	WB1-228	
Zdrowotne	40.166,60	5.10.2015	5.10.2015	464,05	25.09.2015	WB28-28	+0,52
				970,75	16.09.2015	WB75-42	
				687,52	15.09.2015	WB72-15	
				38.044,80	25.09.2015	WB1-228	
				6.11.2015			
Fundusz Pracy	9.640,63	5.10.2015	5.10.2015	113,19	25.09.2015	WB28-27	0,00
				306,25	16.09.2015	WB75-42	
				94,81	25.09.2015	WB72-15	
				9.126,38	6.11.2015	WB1-228	
Fundusz Emerytur Pomostowych	197,85	5.10.2015	5.10.2015	197,85	4.11.2015	WB1-228	0,00

Po przeanalizowaniu przedłożonych do kontroli dokumentów źródłowych oraz wydruków ewidencji księgowej stwierdzono nieterminowe przekazanie pochodnych od wynagrodzeń na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, co stanowiło naruszenie przepisów art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 121), zgodnie z którym - płatnik składek opłaca składki za dany miesiąc do 5 dnia następnego miesiąca. Nieterminowe przekazanie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Emerytur Pomostowych dotyczyło miesięcy lipiec, sierpień, wrzesień 2015 roku. Jednostka nieterminowo przekazała do ZUS należne składki wynikające z deklaracji DRA za ww. miesiące, w następujących kwotach i terminach:

- za miesiąc lipiec 2015 roku – składkę na ubezpieczenie społeczne w kwocie 143.478,28 zł, składkę na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 38.234,26 zł, składkę na Fundusz Pracy w kwocie 8.983,41 zł oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych w kwocie 195,06 zł - przekazano w dniu 6 sierpnia 2015 roku (1 dzień po terminie);
- za miesiąc sierpień 2015 roku – składkę na ubezpieczenie społeczne w kwocie 135.263,74 zł, składkę na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 35.943,11 zł oraz składkę na Fundusz Pracy w kwocie 8.606,72 zł - przekazano w dniu 8 września 2015 roku (1 dzień po terminie);
- za miesiąc wrzesień 2015 roku – składkę na ubezpieczenie społeczne w kwocie 134.885,37 zł, składkę na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 38.044,80 zł oraz składkę na Fundusz Pracy w kwocie 9.126,38 zł – przekazano w dniu 6 listopada 2015 roku (32 dni po terminie). Natomiast składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych w kwocie 197,85 zł przekazano w dniu 4 listopada 2015 roku (30 dni po terminie).

Ponadto należy wskazać, że odprowadzenie składek po ustawowym terminie skutkowało powstaniem obowiązku zapłaty odsetek. Z dokumentów przedłożonych kontrolującym wynika, że jednostka nie ustaliła, a następnie nie dokonała zapłaty odsetek ustawowych do ZUS, które należy opłacać łącznie z zaległymi składkami za dany okres.

Z oświadczenia złożonego przez Burmistrza Jacka Lipińskiego oraz Skarbnika Grzegorza Siech wynika, że: „Opóźnienie w zapłacie składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Emerytur Pomostowych za miesiące lipiec, sierpień i wrzesień 2015 roku związane było z przejściowymi trudnościami w zachowaniu płynności finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki. Spowodowane to było odbiegającą od przyjętej do planu realizacją dochodów majątkowych, przede wszystkim tych ze sprzedaży mienia komunalnego. Z kolei duży wpływ na realizację wydatków w omawianym okresie miało prowadzenie w 2015 roku trzech dużych projektów z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Dotrzymywanie umownych terminów płatności związanych z działaniami w ramach projektów było priorytetowe w korespondencji z konsekwencją utraty dofinansowania. Nie można też pominąć wrażliwego tematu terminowości wypłat wynagrodzeń dla pracowników wszystkich jednostek organizacyjnych Gminy. Wszystkie wymienione wyżej okoliczności miały wpływ na zachowanie organu wykonawczego w Gminie w zakresie utrzymywania odpowiedniego poziomu płynności finansowej i kolejności realizowania poszczególnych płatności przy wykonywaniu planu wydatków. Przez niedochowanie należytej staranności przy wykonywaniu swoich obowiązków służbowych pracownik odpowiedzialny za naliczenie wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń nie dokonał naliczenia odsetek od nieterminowej wpłaty składek, o której wyżej. Informuję ponadto, że opóźnienie płatności składek przez Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim za miesiące lipiec,

sierpień i wrzesień 2015 roku nie spowodowało również naliczenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zapłacenia przez Gminę odsetek ustawowych.”

Wyjaśnienie Burmistrza Jacka Lipińskiego oraz Skarbnika Grzegorza Siech w sprawie nieterminowego przekazywania składek do ZUS oraz nie przekazania należnych odsetek stanowi załącznik nr 23 protokołu kontroli.

Odnosząc się do wyjaśnień złożonych przez Burmistrza Jacka Lipińskiego oraz Skarbnika Grzegorza Siech należy zauważyć, że zapłata składek jest wydatkiem przewidywalnym, planowanym i cyklicznym. Burmistrz odpowiada za całość gospodarki finansowej Gminy, w tym za realizację jej budżetu oraz za realizację planu finansowego Urzędu. Do jego obowiązków należy takie prowadzenie gospodarki, aby wydatki były zharmonizowane z dochodami i były dokonywane terminowo. Znając terminy płatności składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Emerytur Pomostowych, kierownik jednostki winien zapewnić odpowiednie środki na ich terminowe opłacenie.

Ponadto podkreślić należy, że zgodnie z przepisem art. 46 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy oraz inne składki i opłaty obowiązkowe korzystają z pierwszeństwa realizacji. W orzecznictwie i doktrynie jednoznacznie krytycznie ocenia się zachowania naruszające zasadę bezwzględnego pierwszeństwa terminowej realizacji zobowiązań ustawowych i destabilizujące ład finansów publicznych. Dokonując wydatków, niedopuszczalne jest indywidualne, sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym ustalanie hierarchii ważności w zakresie kolejności realizacji zobowiązań publicznoprawnych. Zgodnie ze stanowiskiem treści orzeczenia Głównej Komisji Orzekającej z dnia 5 marca 2009 roku, sygn. BDF1/4900/3/3/09/75 - sytuacja, w której trzeba dokonywać wyboru, co do kolejności zaspokajania zobowiązań, ponieważ nie można ich terminowo regulować, jest wynikiem błędnej gospodarki finansowej, a zwłaszcza braku zharmonizowania pokrywanych kosztów i opłacanych zobowiązań z posiadanymi środkami i uzyskiwanymi przychodami. Dlatego wydatkowanie środków na inne cele, nawet i pragmatycznie uzasadnione, z pominięciem płatności zobowiązań obowiązkowych i ustawowo obwarowanych odsetkami za opóźnienie w zapłacie, nie może być wystarczającym usprawiedliwieniem braku środków w terminach ich płatności. Także wydanie posiadanych środków na inny cel na krótko przed terminem płatności obowiązkowych i ustawowo obwarowanych odsetkami za opóźnienie w zapłacie świadczeń nie może być usprawiedliwieniem braku środków w ostatnim dniu terminu płatności.

Wobec powyższego, Burmistrz miał obowiązek tak zorganizować wydatki Gminy, aby zapewnić środki na terminowe uiszczenie składek z ww. tytułów. Przy tym nie można pominąć okoliczności, że w odniesieniu do części tych składek Burmistrz był jedynie płatnikiem, a to oznacza, że składki potrącone z wynagrodzeń pracowników, zamiast przekazać do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wydatkowane zostały na inne cele.

Kserokopie deklaracji DRA za miesiące lipiec, sierpień i wrzesień 2015 roku, wyciągi bankowe potwierdzające terminy płatności składek, wyciągi z rachunku bankowego jednostki potwierdzające zestawienie obrotów i sald dla rachunku jednostki za poszczególne okresy oraz zestawienie obrotów i sald konta 133 za poszczególne okresy stanowią akta kontroli strony 80-159.

Z dalszych czynności kontrolnych wynika, że kontrolowana jednostka na podstawie art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz

zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity z 2011 roku Dz. U. nr 127, poz. 721 ze zm.) była zobowiązana dokonywać miesięcznych wpłat na Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli stwierdzono, że w okresie styczeń-marzec oraz maj-wrzesień 2015 roku jednostka była zobowiązana i sporządzała deklaracje miesięczne do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ogółem za 2015 rok na rzecz PFRON przekazano kwotę 7.446,00 zł. Kwota comiesięcznych wpłat na PFRON ujęta w ewidencji księgowej w 2015 roku była zgodna z kwotami do zapłaty wynikającymi z deklaracji. W pozostałych miesiącach 2015 roku jednostka składała comiesięczne informacje INF-1.

Wpłaty na PFRON w 2015 roku obrazuje tabela:

Należność za miesiące 2015 r.	Deklaracja miesięcznych wpłat na PFRON		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego	
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)
Styczeń	DEK-I-a	1.002,00	20.02.2015	1.002,00	19.02.2015	WB1-34/20	0,00
Luty	DEK-I-a	956,00	20.03.2015	956,00	19.03.2015	WB1-55/15	0,00
Marzec	DEK-I-a	651,00	20.04.2015	651,00	20.04.2015	WB 1-77/29	0,00
Maj	DEK-I-a	487,00	20.06.2015	487,00	19.06.2015	WB 1-122/9	0,00
Czerwiec	DEK-I-a	1.174,00	20.07.2015	1.174,00	20.07.2015	WB1-145/15	0,00
Lipiec	DEK-I-a	1.050,00	20.08.2015	1.050,00	20.08.2015	WB1-168/28	0,00
Sierpień	DEK-I-a	1.198,00	21.09.2015	1.198,00	21.09.2015	WB 1-191/28	0,00
Wrzesień	DEK-I-a	928,00	20.10.2015	928,00	<u>23.10.2015</u>	WB 1-217/19	0,00

Z dokumentacji przedłożonej do kontroli wynika, że kontrolowana jednostka za miesiąc wrzesień 2015 roku dokonała wpłaty na PFRON z opóźnieniem, co stanowiło naruszenie przepisów art. 49 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym pracodawcy dokonują wpłat, o których mowa w ust. 1, w terminie do dnia 20 następnego miesiąca po miesiącu, w którym zaistniały okoliczności powodujące powstanie obowiązku wpłat. Jednostka przekazała na konto Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych należność w kwocie 928,00 zł w dniu 23 października 2015 roku, tj. 2 dni po terminie.

Kserokopia deklaracji DEK-I-a za miesiąc wrzesień 2015 roku oraz wyciągu bankowego potwierdzającego termin płatności składki stanowią akta kontroli strony 160-162.

3. POZOSTAŁE ROZRACHUNKI

Konto 240 – pozostałe rozrachunki (jednostka)

Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta opisanymi w zarządzeniu nr 254/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie przyjęcia zasad (polityki) rachunkowości, na koncie 240 ujmuje się należności i roszczenia oraz zobowiązania nieobjęte ewidencją na kontach 201 - 234.

Próbie kontrolnej poddano dwie losowo wybrane pozycje składające się na obroty konta strona Ma, tj.:

- kwota 4.339,53 zł – zwrot 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr ZP.272.12.2014 zawartej w dniu 6 czerwca 2014 roku z Tadeuszem Iwaniukiem i Elżbietą Iwaniuk, prowadzącymi wspólnie działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą ELTIC IWANIUK s.c. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Elżbieta i Tadeusz Iwaniuk z siedzibą w Zgierz, ul. Żytnia 57, na wykonanie zadania pn. „Budowa oświetlenia ulicznego na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 72 z drogami w Nowym i Starym Adamowie”. Kwota ogółem zabezpieczenia wynosiła 6.199,33 zł, z tego 70% - zgodnie z zapisami zawartej umowy należało zwrócić w ciągu 30 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, a 30 % - w terminie 15 dni po upływie okresu gwarancji i rękojmi. Protokół odbioru robót sporządzono w dniu 14 sierpnia 2014 roku. Okres gwarancji i rękojmi ustalono na 60 miesięcy licząc od dnia bezusterkowego końcowego odbioru robót. Okres gwarancji i rękojmi upływa z dniem 13 sierpnia 2019 roku. W dniu **25 września 2014 roku** zwrócono wykonawcy kwotę 4.339,53 zł. **Stwierdzono nieterminowy zwrot zabezpieczenia należytego wykonania, co stanowiło naruszenie art. 151 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane;**
- kwota 8.131,60 zł – zwrot 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr ZP.272.11.2015 zawartej w dniu 25 czerwca 2015 roku z Iwoną Kamińską prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą „EFEKT” Iwona Kamińska z siedzibą w Łodzi, ul. Sieradzka 1, na wykonanie zadania pn. „Adaptacja pomieszczeń poddasza użytkowego budynku Szkoły Podstawowej w Bełdowie na pomieszczenia Filii Biblioteki Publicznej w Aleksandrowie Łódzkim”. Kwota ogółem zabezpieczenia wynosiła 11.616,57 zł, z tego 70% - zgodnie z zapisami zawartej umowy należało zwrócić w ciągu 30 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, a 30 % - w terminie 15 dni po upływie okresu gwarancji i rękojmi. Protokół odbioru robót sporządzono w dniu 1 października 2015 roku. Okres gwarancji i rękojmi ustalono na 60 miesięcy licząc od dnia bezusterkowego końcowego odbioru robót. Okres gwarancji i rękojmi upływa dnia 30 września 2020 roku. W dniu 29 października 2015 roku zwrócono wykonawcy kwotę 8.131,60 zł.

Na **koncie 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń** ewidencjonuje się rozrachunki z pracownikami jednostki i innymi osobami fizycznymi z tytułu wpłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych zaliczanych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do wynagrodzeń a w szczególności należności za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej i innych umów zawartych zgodnie z odrębnymi przepisami.

Saldo konta na 31 grudnia 2015 roku wynosiło po stronie Ma – 466.851,73 zł i kwotę tę stanowiło naliczone dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2015 rok, wypłacone w dniu 3 marca 2016 roku. Saldo konta po stronie Wn wynosiło 0,00 zł.

Konto 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami. Na koncie dokonuje się ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia (zaliczki, delegacje, zwroty wydatków dokonanych w imieniu jednostki i pożyczki mieszkaniowe). Saldo konta 234 na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 0,00 zł (strona Wn). Wartość udzielonych i rozliczonych do końca 2015 roku zaliczek wyniosła 0,00 zł.

V. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE – 2015 ROK, I PÓŁROCZE ROKU 2016.

Dochody i przychody budżetu

Plan dochodów i przychodów Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok określono uchwałą nr III/29/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok.

Ww. uchwałą dochody budżetu Gminy na 2015 rok ustalono na kwotę 88.000.000,00 zł (w tym dochody bieżące - 73.668.947 zł i dochody majątkowe - 14.331.053,00 zł), która w wyniku zmian w trakcie roku budżetowego ostatecznie zaplanowana została w wysokości 101.407.787,74 zł, a zrealizowana w kwocie 97.947.907,48 zł (w tym dochody bieżące 84.491.774,19 zł i 13.456.133,29 zł – majątkowe), co stanowiło 96,59% planu. W pierwotnym budżecie na 2015 rok nie planowano przychodów, które po zmianach budżetu określone zostały na kwotę 4.155.590,66 zł pochodzącą z wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, co było zgodne z wykonaniem przychodów za rok 2015.

Uchwałą nr XVIII/183/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 17 grudnia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2016 rok organ stanowiący ustalił plan dochodów budżetu na kwotę 83.500.00,00 zł, a plan przychodów określono na 3.000.000,00 zł pochodzące z zaciągniętych kredytów i wyemitowanych obligacji. Według stanu na 30 czerwca 2016 roku, plan dochodów po zmianach przewidywał ich wysokość na 103.446.804,11 zł, a realizacja dochodów za I półrocze stanowiąca 55,05% planu zamknęła się kwotą 56.945.544,04 zł, zaś plan przychodów po zmianach określał ich kwotę na 13.400.000,00 zł pochodzącą ze sprzedaży innych papierów wartościowych, która zrealizowana została w wysokości 11.400.000,00 zł.

Dane w zakresie dochodów i przychodów Gminy Aleksandrów Łódzki za rok 2015 i I półrocze 2016 roku zestawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	plan 2015 rok po zmianach	wykonanie za 2015 rok	plan na 30 czerwca 2016 roku po zmianach	wykonanie na 30 czerwca 2016 roku
DOCHODY OGÓŁEM	101.407.787,74	97.947.907,48	103.446.804,11	56.945.544,04
Dochody bieżące	84.106.925,74	84.491.774,19	94.630.281,59	50.926.209,77
Dochody majątkowe	17.300.862,00	13.456.133,29	8.816.522,52	6.019.334,27
Dotacje	21.643.672,74	19.551.623,79	23.442.126,59	12.127.267,09
z tego:				
- z budżetu Wojewody	11.943.528,74	10.896.473,52	22.497.284,59	11.398.984,24
- środki zagraniczne	7.989.029,00	7.135.744,21	0,00	133.985,67
- inne	1.711.205,00	1.519.406,06	944.842,00	594.297,18
PRZYCHODY	4.155.590,66	4.155.590,66	13.400.000,00	10.822.453,03
z tego:				
Kredyty, pożyczki, obligacje	0,00	0,00	13.400.000,00	11.400.000,00
Nadwyżka z lat poprzednich	0,00	0,00	0,00	0,00
Inne (wolne środki)	4.155.590,66	4.155.590,66	0,00	-577.546,97

Planowane w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok dochody pochodzące z dotacji w wysokości 21.643.672,74 zł zostały zrealizowane w 90,33% (kwota 19.551.623,79 zł).

Szczegółowe zestawienie planowanych po zmianach i wykonanych kwot dotacji w roku 2015 z wyszczególnieniem źródeł pochodzenia środków i środków przeznaczonych na wydatki majątkowe zawarto w tabeli:

	plan po zmianach	Wykonanie	w tym majątkowe
Dotacje	21.643.672,74	19.551.623,79	7.370.838,65
z tego:			
- z budżetu Wojewody w tym:	11.943.528,74	10.896.473,52	0,00
- na zadania zlecone	8.155.976,74	7.153.489,53	0,00
- na zadania własne bieżące	3.787.552,00	3.742.983,99	-
- na zadania własne majątkowe	-	-	-
Inne:			
- POKL	8.166.487,00	7.344.540,53	7.017.738,59
- WFOŚiGW	158.290,00	158.290	158.290,00
- na podstawie porozumień pomiędzy jst	1.375.457,00	1.152.319,74	194.810,06

Wydatki i rozchody budżetu.

Uchwałą nr III/29/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok, Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim ustaliła plan wydatków i rozchodów Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok, zgodnie z którym wydatki budżetowe Gminy na 2015 rok określono na kwotę 84.250.000,00 zł, w tym wydatki bieżące w wysokości 68.960.247 zł i wydatki majątkowe w kwocie 15.289.753,00 zł.

Plan wydatków budżetowych na 2015 rok uległ zmianie w trakcie roku budżetowego i ostatecznie ich planowana kwota wyniosła 101.813.378,40 zł (w tym 79.958.780,42 zł to wydatki bieżące, a 21.854.597,98 zł - wydatki majątkowe), a jego wykonanie w kwocie 98.931.045,11 zł stanowiło 97,17% planu. Wydatki bieżące wykonano w kwocie 77.692.809,93zł, a wydatki majątkowe w wysokości 21.238.235,18 zł. Plan rozchodów na 2015 rok wynosił 3.750.000,00 zł i w tej kwocie został wykonany.

Budżet Gminy Aleksandrów Łódzki na 2016 rok przyjęty uchwałą nr XVIII/183/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 17 grudnia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2016 rok określał plan wydatków na kwotę 81.700.000,00 zł, w tym wydatki bieżące w wysokości 75.250.966,00 zł i wydatki majątkowe - 6.449.034,00 zł. Wysokość rozchodów ustalono na 4.800.000,00 zł. Po zmianach w trakcie roku budżetowego, według stanu na 30 czerwca 2016 roku łączną kwotę wydatków ustalono na 112.046.804,11 zł (90.769.678,59zł - wydatki bieżące i 21.277.125,52zł - wydatki majątkowe). Za I półrocze 2016 roku realizacja wydatków zamknęła się kwotą 57.496.785,63 zł (stanowiącą 51,13% planu), z czego 45.130.228,16 zł stanowiły wydatki bieżące, a 12.366.557,47 zł - wydatki majątkowe, natomiast rozchody, których planowana wysokość na 30 czerwca 2016 roku nie uległa zmianie, zrealizowano w kwocie 1.900.000,00 zł stanowiącej 39,58% planu.

Dane w zakresie planowanych po zmianach i wykonanych wydatków i rozchodów Gminy Aleksandrów Łódzki za 2015 rok i I półrocze 2016 roku przedstawiono w tabeli:

wyszczególnienie	plan 2015 rok po zmianach	wykonanie 2015 rok	plan na 30 czerwca 2016 roku	Wykonanie na 30 czerwca 2016 roku
------------------	---------------------------	--------------------	------------------------------	-----------------------------------

WYDATKI OGÓŁEM	101.813.378,40	98.931.045,11	112.046.804,11	57.496.785,63
z tego:				
Wydatki majątkowe	21.854.597,98	21.238.235,18	21.277.125,52	12.366.557,47
Wydatki bieżące	79.958.780,42	77.692.809,93	90.769.678,59	45.130.228,16
ROZCHODY	3.750.000,00	3.750.000,00	4.800.000,00	1.900.000,00
w tym: - spłata kredytów i pożyczek	750.000,00	750.000,00	3.800.000,00	1.900.000,00
- wykup obligacji	3.000.000,00	3.000.000,00	1.000.000,00	0,00

Wieloletnia prognoza finansowa

Wieloletnia prognoza finansowa

W latach 2014, 2015 i I półroczu 2016 roku obowiązywały uchwały Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na poszczególne lata:

- uchwała nr LI/519/13 z dnia 19 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2014 -2020, w której ujęto wykaz przedsięwzięć na lata 2014 – 2017 i prognozę długu na lata 2014 – 2020, zmieniona uchwałami: nr LIII/564/14 z 20 lutego 2014 roku, nr LIV/584/14 z 20 marca 2014 roku, nr LVI/610/14 z 29 maja 2014 roku, nr LVII/629/14 z 26 czerwca 2014 roku, nr LXII/651/14 z 25 września 2014 roku, nr II/23/14 z 4 grudnia 2014 i nr III/27/14 z 18 grudnia 2014 roku,
- uchwała nr III/28/14 z dnia grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2015-2020 z wykazem przedsięwzięć na lata 2015-2018 i prognozą długu na lata 2015-2020 zmieniona uchwałami: nr V/47/15 z 26 lutego 2015 roku, nr VI/70/14 z 26 marca 2015 roku, nr XI/97/15 z 25 czerwca 2015 roku, nr XII/106/15 z 30 lipca 2015 roku, nr XIV/148/15 z 24 września 2015 roku, nr XV/153/15 z 22 października 2015 roku i nr XVIII/181/15 z dnia 17 grudnia 2015 roku,
- uchwała nr XVIII/182/15 z dnia 17 grudnia 2015 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2016-2021 obejmująca wykaz przedsięwzięć na lata 2016-2019 i prognozę długu na lata 2016-2021, ze zmianami wynikającymi z uchwał: nr XX/209/16 z 18 lutego 2016 roku, nr XXI/218/16 z 24 marca 2016 roku, nr XXIV/246/16 z 18 maja 2016 roku,

sporządzone na podstawie uregulowań rozdziału 2 *Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego* Działu V ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, na okres zgodny z ustaleniami zawartymi w art. 227 ww. ustawy.

Dane ujęte w ww. dokumentach wypełniały wymogi określone zapisami art. 229 powołanej ustawy.

W treści uchwały nr LI/519/13 z dnia 19 grudnia 2013 roku, uchwały nr III/28/14 z dnia grudnia 2014 roku oraz uchwały nr XVIII/182/15 z dnia 17 grudnia 2015 roku organ stanowiący udzielił upoważnienia Burmistrzowi Aleksandrowa Łódzkiego w pełnym zakresie wynikającym z uregulowań art. 228 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Wskazać należy, że **w wartościach ujętych w załącznikach do wieloletnich prognoz finansowych Gminy Aleksandrów Łódzki (ostatecznej z 2014 roku, za rok 2015 i pierwotnej z 2016 roku) sporządzonych według wzoru określonego załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia**

2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego, nie ujęto kwot zadłużenia i jego spłat w zakresie umów zwrotnej sprzedaży nieruchomości w miejscowości Brużyczka Księstwo (kwota zobowiązania zaciągniętego w dniu 12 grudnia 2014 roku w wysokości 7.909.598,94 zł brutto z terminem wykupu do 12 grudnia 2017 roku) i w Aleksandrowie Łódzkim ul. Daszyńskiego (zobowiązanie w kwocie 2.460.123,00 zł zaciągnięte w dniu 30 listopada 2015 roku z terminem wykupu do 14 grudnia 2018 roku) oraz czynszu należnego zgodnie z zapisami umów dzierżawy ww. nieruchomości, co opisano we wcześniejszej części niniejszego protokołu.

Zestawienie określonych opisywanymi Wieloletnimi Prognozami Finansowymi planowanych kwot dochodów bieżących oraz dochodów ze sprzedaży majątku i dochodów majątkowych, wydatków bieżących oraz przychodów, rozchodów i wskaźnika określonego zapisami art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych na lata 2014-2018, według danych ujętych w prognozach pierwotnych i ostatecznych z lat 2014, 2015 i I półrocza 2016 roku zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 24 protokołu kontroli*.

Kontrolujące dokonały analizy podstawowych danych dotyczących okresu od 2014 do 2018 roku zawartych w ww. Wieloletnich Prognozach Finansowych w kontekście wymogu, określonej art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, realistyczności zawartych w tych dokumentach wielkości.

Dane w zakresie dynamiki planowanych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi dochodów i wydatków bieżących na lata 2014-2018 zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 25 protokołu kontroli*.

Analiza planowanych wielkości w zakresie podstawowych danych zawartych w Wieloletnich Prognozach Finansowych z lat 2014, 2015 i I półrocza 2016 roku wykazała:

Dochody bieżące

w opisanych wyżej Wieloletnich Prognozach Finansowych, na lata 2014-2018 wzrost dochodów bieżących w poszczególnych latach w odniesieniu do dochodów bieżących planowanych na rok poprzedni zakładano na poziomie nie przekraczającym prognoz Ministerstwa Finansów oprócz: zakładanego pierwotną wersją tego dokumentu z 2014 roku zmniejszenia dochodów bieżących w 2014 roku w stosunku do ich realizacji za 2013 rok (0,13%), planowanego ostateczną wersją wieloletniej prognozy finansowej z tegoż roku wzrostu dochodów bieżących roku 2014 w odniesieniu do ich wykonania w roku 2013 o 7,65%; zwiększenia o 6,27% dochodów bieżących planowanych na rok 2017 w stosunku do planu na 2016 rok założonego pierwotną wersją wieloletniej prognozy finansowej z roku 2015; zwiększenia o 12,47% ujętych w wieloletniej prognozie finansowej w wersji ostatecznej z 2015 roku dochodów bieżących roku 2015 w stosunku do ich wykonania za 2014 rok oraz zmniejszenia o 7,89% dochodów planowanych na 2016 rok tą prognozą w stosunku do planu tych dochodów na rok 2015 a także zmniejszenia o 4,96% dochodów bieżących zaplanowanych na 2016 rok w stosunku do wykonania tych dochodów za rok 2015, co zakładano pierwotną wersją wieloletniej prognozy finansowej z 2016 roku oraz wzrostu o 11,47% dochodów bieżących 2016 roku w stosunku do ich wykonania za 2015 rok i planowanych na 2017 rok dochodów bieżących (wzrost o 14,67%) w odniesieniu do ich planu na rok 2016, co ujęto w wieloletniej prognozie finansowej obowiązującej na 30 czerwca 2016 roku.

Informacje dotyczące podstaw planowania wielkości dochodów bieżących uzasadniały opisany wzrost dochodów bieżących roku 2014 w stosunku do ich wykonania za 2013 rok głównie ujęciem w pełnej wysokości dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami (w 2013 roku dochody te obejmowały drugie półrocze), zwiększenie dochodów

bieżących na 2015 rok planowanych Wieloletnią Prognozą Finansową z roku 2015 - zaplanowaniem dochodów pochodzących z dofinansowania projektów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej, zaś wzrost planowanych dochodów bieżących w trakcie roku budżetowego (2014, 2015 i półrocze 2016) był konsekwencją zmian budżetu Gminy w tym zakresie.

Ponadto przyjęcie opisanej dynamiki wielkości założonych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi w zakresie dochodów bieżących Gminy Aleksandrów Łódzki planowanych na lata 2014-2018 wyjaśnił Skarbnik Gminy, a wyjaśnienie to **stanowi załącznik nr 26 protokołu kontroli**.

Jak wynika z powyższego wyjaśnienia, znaczny wzrost dochodów bieżących roku 2014 planowanych Wieloletnią Prognozą Finansową z 2014 roku w wersji ostatecznej w stosunku do wykonania roku poprzedniego oraz planu na początek 2014 roku wynikał ze zwiększenia w trakcie roku budżetowego planu dochodów bieżących, w szczególności o dotacje w zakresie oświaty, pomocy społecznej i edukacyjnej opieki wychowawczej, refundacji z Funduszu Pracy oraz zwiększenia dochodów z tytułu opłat za odbiór odpadów komunalnych i dochodów podatku od nieruchomości od osób fizycznych i osób prawnych. Zwiększenie dochodów planowanych na 2017 rok w odniesieniu do planu na 2016 rok określone zapisami Wieloletniej Prognozy Finansowej w wersji pierwotnej na 2015 rok wynikało z zaplanowania zwiększonych wpływów z podatków lokalnych, głównie z podatku od nieruchomości, zaś wzrost dochodów bieżących roku 2015 w stosunku do wykonania tych dochodów za rok ubiegły (o 12,47%) i w stosunku do pierwotnie zakładanej wielkości (o 14,16%), w wersji ostatecznej z 2015 roku Wieloletniej Prognozy Finansowej był wynikiem zwiększenia w trakcie roku dochodów budżetu pochodzących, w szczególności, z udziałów gminy w podatku dochodowym, podatków od nieruchomości od osób prawnych i fizycznych oraz dotacji na działalność w zakresie pomocy społecznej i oświaty. Zmniejszenie planowanych Wieloletnią Prognozą Finansową (wersja pierwotna z 2016 roku) dochodów bieżących roku 2016 w odniesieniu do ich wykonania za 2015 rok (o 4,96%) było wynikiem skorygowania o jednorazowe wpłaty zaległości z tytułu podatku od nieruchomości, natomiast znaczne (o 11,47%) zwiększenie dochodów bieżących planowanych na 2016 rok w trakcie roku budżetowego (Wieloletnia Prognoza Finansowa w wersji z 30 czerwca 2016 roku) było wynikiem głównie ujęcia dochodów z tytułu dotacji na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, dochodów z tytułu należnych gminie udziałów oraz dotacji na realizację zadań oświatowych.

Dochody majątkowe, w tym dochody ze sprzedaży składników majątkowych

Wielkości dochodów ze sprzedaży składników majątkowych zaplanowanych opisywanymi wieloletnimi prognozami finansowymi z lat 2014 i 2015 założono: na 2015 rok w kwocie 4.000.000,00 zł, na 2016 rok - w kwocie 3.000.000,00 zł, zaś na lata 2017 i 2018 - po 2.000.000,00 zł. W Wieloletnich Prognozach Finansowych z 2016 roku dochody ze sprzedaży składników majątkowych zaplanowano na 2016 rok w wielkości 3.000.000,00 zł, a na lata 2017 i 2018 - po 2.000.000,00 zł. Wieloletnimi Prognozami Finansowymi z 2014 roku dochody ze sprzedaży majątku na 2014 rok zaplanowano - w wersji pierwotnej na 6.200.000,00 zł, zaś w wersji ostatecznej - na 9.832.000,00 zł, co było zgodne z zapisami budżetu. Planowane wielkości dochodów z tytułu sprzedaży składników majątku założono w wartościach adekwatnych do wielkości i wartości gminnego zasobu nieruchomości.

Jak ustaliły kontrolujące, dochody majątkowe zaplanowane na rok 2014 zapisami Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2014 roku w wersji pierwotnej (35.404.000,00 zł) i ostatecznej (41.234.212,74 zł), oprócz opisanych wyżej dochodów ze sprzedaży składników majątkowych obejmowały dochody pochodzące z dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej zadania inwestycyjnego *Kompleksowe rozwiązania gospodarki ściekowej na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki*, zaś dochody majątkowe zaplanowane

na 2015 rok – w wersji pierwotnej w kwocie 14.331.053,00 zł i w wersji ostatecznej Wieloletnich Prognoz Finansowych z 2015 roku w kwocie 17.300.862,00 zł, oprócz planowanych dochodów ze sprzedaży składników majątkowych obejmowały środki pochodzące z dofinansowania projektów z budżetu Unii Europejskiej: *Kompleksowe rozwiązania gospodarki ściekowej na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki, Termomodernizacja obiektów edukacyjno-kulturalnych, Budowa boiska przy Szkole Podstawowej w Rąbieniu, Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz Internet-kluczem przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu*, a planowane na 2016 rok Wieloletnią Prognozą Finansową z 2016 roku dochody majątkowe stanowiące, oprócz dochodów ze sprzedaży składników majątkowych, kwotę 5.616.522,52 zł pochodzić miały z rozliczeń projektów zrealizowanych z udziałem unijnego dofinansowania. Przyjęte wartości znajdowały oparcie w zapisach zawartych przez jednostkę umów o dofinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków zewnętrznych.

Planowane wydatki bieżące

Wieloletnimi Prognozami Finansowymi z lat 2014 – 2016 dynamikę wydatków bieżących na lata 2014 - 2018 w stosunku do roku poprzedniego planowano na poziomie od 0,06% do 4,51%, zakładając na rok 2018 brak wzrostu tych wydatków w stosunku do planu na rok 2017 Wieloletnią Prognozą Finansową z 2014 roku, a na 2017 rok w stosunku do 2016 roku - Wieloletnimi Prognozami Finansowymi z 2015 roku. Planowane Wieloletnimi Prognozami Finansowymi z 2014 roku i 2015 roku zmniejszenie wydatków (roku 2014 w odniesieniu do ich realizacji za 2013 rok i roku 2015 w stosunku do wykonania 2014 roku) uzasadniono racjonalizowaniem kosztów bieżącej działalności Urzędu i jednostek organizacyjnych, ograniczeniem wydatków na administrację. Wieloletnimi Prognozami Finansowymi z 2016 roku zaplanowano utrzymanie wydatków bieżących na stałym poziomie, zaś wzrost wydatków bieżących w trakcie roku budżetowego (2014, 2015 i 2016) wynikał ze zmian budżetu danego roku.

Wyjaśnienie dotyczące założonej Wieloletnimi Prognozami Finansowymi dynamiki wydatków bieżących Gminy Aleksandrów Łódzki planowanych na lata 2014-2018 złożone przez Skarbnika Gminy **stanowi załącznik nr 26 protokołu kontroli**.

Jak wyjaśnił Skarbnik Aleksandrowa Łódzkiego, wynikające z Wieloletniej Prognozy Finansowej z roku 2014 w wersji pierwotnej zmniejszenie wydatków bieżących roku 2014 w odniesieniu do ich wykonania za 2013 rok było wynikiem racjonalizowania kosztów funkcjonowania Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych gminy, jak również przyjęciem ograniczenia wydatków na sport i promocję, zaś w ostatecznej wersji Wieloletniej Prognozy Finansowej z tegoż roku zwiększenie (o 11,98%) w stosunku do wykonania z roku poprzedniego było wynikiem przyjęcia do budżetu realizacji zadań finansowanych z dotacji – sześć projektów realizowanych z dofinansowaniem z budżetu Unii Europejskiej, co było widoczne również we wzroście dochodów bieżących. Analogiczne założenia dotyczące ograniczania wydatków bieżących były przyczyną ustalenia w Wieloletniej Prognozie Finansowej w wersji pierwotnej z 2015 roku kwoty wydatków na rok 2015, a zwiększenie (o 14,40% w trakcie roku budżetowego) było wynikiem realizacji zadań z dotacji na zadania własne i zlecone, w szczególności zaś wprowadzenia do budżetu wydatków na realizację pięciu projektów w udziale dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej (co znalazło, opisane powyżej, odbicie po stronie dochodów). Zwiększenie zapisami Wieloletniej Prognozy Finansowej (z 30 czerwca 2016 roku) wydatków bieżących roku 2016 (o 16,83%) było spowodowane zwiększeniem wydatków na obsługę zadłużenia (wobec opisanej we wcześniejszej części protokołu, emisji obligacji), wzrostem wydatków w zakresie oświaty oraz wydatków związanych z realizacją zadań określonych ustawą z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Planowane przychody

Wieloletnimi Prognozami Finansowymi z 2014 roku w wersji pierwotnej i ostatecznej przewidywano przychody jedynie na 2014 rok w kwocie 1.900.000,00 zł, Wieloletnią Prognozą Finansową z 2015 roku przychody zaplanowano jedynie wersją ostateczną i jedynie na 2015 rok – w kwocie 4.155.590,66 zł, zaś Wieloletnia Prognoza Finansowa zakładała przychody jedynie na 2016 rok, według wersji pierwotnej – w kwocie 3.000.000,00 zł, a według wersji obowiązującej na 30 czerwca 2016 roku – w wysokości 13.400.000,00 zł. Przychody planowano w wielkościach zgodnych z planowanym wynikiem budżetu i planowanymi rozchodami. Na pokrycie deficytu budżetu: w kwocie 1.595.044,35 zł planowanego na 2014 rok Wieloletnią Prognozą Finansową w wersji ostatecznej z 2014 roku, w kwocie 405.590,66 zł planowanego wersją ostateczną Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2015 rok na rok 2015 oraz w kwocie 8.600.000,00 zł na rok 2016 (według zapisów Wieloletniej Prognozy Finansowej obowiązującej na 30 czerwca 2016 roku), planowano przychody: na rok 2014 w łącznej kwocie 6.795.044,35 zł, z czego 4.895.044,35 zł pochodzące z wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, na 2015 rok – w kwocie 4.155.590,66 zł pochodzącej z wolnych środków i 2016 – w kwocie 13.400.000,00 zł z emisji obligacji.

Planowane rozchody i wydatki na obsługę zadłużenia

Rozchody budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki określone Wieloletnimi Prognozami Finansowymi na lata 2014-2018 zaplanowano w wielkościach zgodnych z harmonogramami spłat rat kapitałowych kredytów i okresem zapadalności obligacji, tj. zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich z uwzględnieniem planowanych do zaciągnięcia zobowiązań (przychody z tytułu emisji obligacji w 2014 roku na kwotę 1.900.000,00 zł i w 2016 roku na kwotę 13.400.000,00 zł).

Wysokość planowanych opisywanymi Wieloletnimi Prognozami Finansowymi wydatków na obsługę zadłużenia w poszczególnych latach przeanalizowanych przez kontrolujące za okres 2014-2018 była spójna z wyliczeniami sporządzonymi przez kontrolujące na podstawie danych zawartych w umowach o udzielenie kredytu i emisję obligacji, w szczególności dotyczących terminów naliczania i płatności odsetek, wysokości ich oprocentowania, terminów i kwot zapadalności obligacji oraz terminów naliczania i wypłat świadczeń z obligacji i zasad ustalania ich wysokości. W wyliczeniach i danych zawartych w analizowanych Wieloletnich Prognozach Finansowych uwzględniono dokonanie wykupu obligacji wcześniejszego niż zakładała umowa emisji i obsługi obligacji zawarta z PKO BP S.A. w dniu 8 sierpnia 2012 roku: przedmiotową umową określono termin zapadalności obligacji serii A12 na kwotę 1.200.000,00 zł na 2015 rok, a wykupu dokonano w dniu 5 sierpnia 2013 roku bez sporządzania aneksu do umowy o emisję obligacji.

Wyliczenie kwot spłat rat kapitałowych i wykupu obligacji oraz wydatków na obsługę zadłużenia sporządzone przez kontrolujące na podstawie danych wynikających z umów zawartych przez Gminę Aleksandrów Łódzki na lata 2014 – 2018 zestawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 27 protokołu kontroli*.

2 PRZESTRZEGANIE ZASAD GOSPODARKI FINANSOWEJ OKREŚLONYCH W ART. 254 PKT 3 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNIĄ 2009 ROKU O FINANSACH PUBLICZNYCH

Kontrolujące zweryfikowały przestrzeganie zasad gospodarki finansowej określonych w art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych dokonując analizy wydatków dokonanych na dzień: 24 grudnia 2014 roku, 24 czerwca 2015 roku, 21 grudnia 2015 roku oraz 30 marca 2016 roku w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Dział 750 Administracja publiczna rozdział 75023 – urzędy gmin:

- § 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników,
- § 4040 - dodatkowe wynagrodzenie roczne,
- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia,
- § 4300 – zakup pozostałych usług,
- § 4410 - podróże służbowe krajowe.

Wykonanie na dzień 24 grudnia 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	4.606.895,00	4.495.693,01	97,59
750 75023 § 4210	549.000,00	517.692,17	94,30
750 75023 § 4300	807.323,00	769.876,09	95,36
750 75023 § 4410	40.000,00	38.622,60	96,56

Wykonanie na dzień 24 czerwca 2015 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	4.220.400,00	2.191.613,20	51,93
750 75023 § 4210	318.000,00	303.104,20	95,32
750 75023 § 4300	529.000,00	560.718,18	106,00
750 75023 § 4410	25.000,00	23.420,22	93,68

Wykonanie na dzień 21 grudnia 2015 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	4.500.000,00	4.472.757,60	99,39
750 75023 § 4210	680.000,00	529.534,60	77,87
750 75023 § 4300	1.056.244,00	976.460,06	92,45
750 75023 § 4410	45.000,00	38.788,24	86,20

Wykonanie na dzień 30 marca 2016 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	4.500.000,00	1.376.983,35	30,60
750 75023 § 4210	540.000,00	116.164,84	21,51
750 75023 § 4040	400.000,00	285.417,44	71,35
750 75023 § 4300	686.682,00	230.601,02	33,58
750 75023 § 4410	50.000,00	9.544,47	19,09

Dział 600 Transport i łączność, rozdział 60016 drogi publiczne gminne:

- § 4170 – wynagrodzenia bezosobowe,
- § 4270 – zakup usług remontowych
- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia,
- § 4300 – zakup usług pozostałych,
- § 6050 – wydatki inwestycyjne

Wykonanie na dzień 24 grudnia 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4170	0,00	0,00	0,00
600 60016 § 4210	5.000,00	4.762,43	95,25
600 60016 § 4300	5.000,00	0,00	0,00
600 60016 § 6050	2.105.863,00	1.931.512,95	91,42

Wykonanie na dzień 24 czerwca 2015 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4170	0,00	0,00	0,00
600 60016 § 4210	5.000,00	0,00	0,00

600 60016 § 4300	4.000,00	0,00	0,00
600 60016 § 6050	1.613.000,00	536.120,27	33,24

Wykonanie na dzień 21 grudnia 2015 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	812.345,00	768.732,43	94,63
600 60016 § 4210	5.000,00	4.981,50	18,50
600 60016 § 4300	4.000,00	846,72	21,17
600 60016 § 6050	1.847.595,00	1.715.478,47	92,85

Wykonanie na dzień 30 marca 2016 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	949.500,00	49.075,00	5,17
600 60016 § 4210	5.000,00	0,00	0,00
600 60016 § 4300	5.000,00	1.399,40	27,99
600 60016 § 6050	2.176.372,00	140.183,42	6,44

Jak wynika z powyższych danych, analiza wykonania wydatków w wybranych datach i podziałkach klasyfikacji budżetowej przeprowadzona na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych dla Urzędu Miejskiego, uchwał organu stanowiącego i zarządzeń Burmistrza Aleksandra Łódzkiego wykazała, że wydatki na wskazane dni w opisanych wyżej podziałkach klasyfikacji budżetowej, zostały wykonane w granicach kwot określonych w planie finansowym **za wyjątkiem wydatków zrealizowanych na dzień 24 czerwca 2015 roku w dziale 750 Administracja rozdział 750023 Urzędy miast i gmin § 4300 Zakup usług pozostałych, gdzie stwierdzono przekroczenie planu finansowego o kwotę 31.718,18 zł.** Na dzień 24 czerwca 2015 roku plan wydatków ustalony uchwałą nr III/29/14 z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok ze zmianami i zarządzeniem nr 5/2015 Burmistrza Aleksandra Łódzkiego z dnia 12 stycznia 2015 roku w sprawie: przyjęcia Planu Finansowego Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 14/2015 Burmistrza Aleksandra Łódzkiego z dnia 30 stycznia 2015 roku w sprawie przeniesień w planie wydatków w ramach budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok i zarządzenia Burmistrza Aleksandra Łódzkiego nr 40/2015 z dnia 31 marca 2015 roku w sprawie przeniesień w planie wydatków w ramach budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok w tej podziale klasyfikacji budżetowej **wynosił 529.000,00 zł, a realizacja wydatków stanowiła 560.718,18 zł.** Powyższe **wynikało z dokonania:**

- **w dniu 3 czerwca 2015 roku zapłaty faktury VAT nr FA/78/S/04/2015 z dnia 30 kwietnia 2015 roku wystawionej przez XSystem S.A. na kwotę 3.701,99 zł brutto,** dotyczącej serwisu urządzenia wielofunkcyjnego zgodnie z umową. Wpływu ww. faktury do Urzędu nie odnotowano, a jej opisu pod względem merytorycznym dokonał Naczelnik Wydziału Obsługi Informatycznej. Faktura pod względem formalnym i rachunkowym zweryfikowana została przez Naczelnik Wydziału Finansowego, **akceptacji wydatku dokonał Skarbnik Gminy.** Wskazać należy, że zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych podpis złożony przez głównego księgowego na dokumentach dotyczących danej operacji jest dowodem dokonania wstępnej kontroli, w tym kompletności i rzetelności dokumentów jej dotyczących oraz zgodności z planem finansowym. Złożenie podpisu przez głównego księgowego na dokumencie, obok podpisu pracownika właściwego rzeczowo oznacza, że zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym jednostki. **Zgodność z planem finansowym (dział 750 rozdział 75023 § 4300-5) potwierdził Naczelnik Wydziału Obsługi Informatycznej. Wydatek został zatwierdzony przez Zastępcę Burmistrza,** który posiadał, wydane przez Burmistrza Gminy Aleksandrów Łódzki, stosowne upoważnienie do zatwierdzania dokumentów finansowych.

Realizację zapłaty potwierdzał wyciąg bankowy nr 1 111/8 i 111/9 z dnia 3 kwietnia 2015 roku, a operację zaewidencjonowano pod pozycją księgową 5796. **Zapłata powyższa spowodowała przekroczenie planu finansowego na 3 czerwca 2015 roku o kwotę 3.410,67 zł,**

- **w dniu 5 czerwca 2015 roku zapłaty faktury VAT nr 722/S1F08/2015 z dnia 25 maja 2015 roku wystawionej przez Sobiesław Zasada Automotive Sp. z o.o. Mercedes Benz na kwotę 2.859,73 zł brutto za usługę motoryzacyjną.** Wpływ ww. faktury do Urzędu odnotowano w dniu 26 maja 2015 roku, a termin płatności określono fakturą do 1 czerwca 2015 roku. Weryfikacji dokumentu pod względem merytorycznym dokonała **Sekretarz Gminy, która potwierdziła również zgodność wydatku z planem finansowym w dziale 750 rozdział 750025 § 4300.** Fakturę pod względem formalnym i rachunkowym sprawdziła Naczelnik Wydziału Finansowego, **akceptacji wydatku dokonał Skarbnik Gminy, a wydatek zatwierdził Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego.** Realizację zapłaty potwierdzał wyciąg bankowy nr 1 112/6, a operację zaewidencjonowano pod pozycją księgową 5796. **Dokonanie opisanego wydatku zwiększyło przekroczenie planu na 5 czerwca 2015 roku do kwoty 6.270,40 zł,**
- **w dniu 12 czerwca 2015 roku zapłaty faktury VAT nr 380/2015/FK Usługi Informatyczne PROINFO z dnia 1 czerwca 2015 roku na kwotę 5.108,35 zł brutto** dotyczącej usługi serwisu oprogramowania finansowo-księgowego, której wpływ do Urzędu Miejskiego odnotowano w dniu 2 czerwca 2015 roku, a termin płatności określono do 15 czerwca 2015 roku. Weryfikacji dokumentu pod względem merytorycznym dokonał informatyk Adam Krzysiński, który **potwierdził również zgodność wydatku z planem finansowym w dziale 750 rozdział 750025 § 4300.** Sprawdzenia faktury pod względem formalnym i rachunkowym dokonała Naczelnik Wydziału Finansowego, **wydatek zaakceptował Skarbnik Gminy, a zatwierdził Zastępca Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego.** Realizację zapłaty potwierdzał wyciąg bankowy z 12 czerwca 2015 roku dowód księgowy 1 117/14-17, a operację zaewidencjonowano pod pozycją księgową 5796, **a powyższe spowodowało zwiększyło przekroczenie planu do kwoty 11.378,75 zł na 12 czerwca 2015 roku,**
- **w dniu 19 czerwca 2015 roku zapłaty faktury VAT nr 108/2015 z 22 maja 2015 roku wystawionej przez AVIS s.c. z terminem płatności do 21 czerwca 2015 roku, na kwotę 7.408,04 zł brutto** za zakup zestawu zabawek, której wpływ do Urzędu odnotowano w dniu 22 maja 2015 roku. Sprawdzenie dokumentu pod względem merytorycznym potwierdziła Naczelnik Wydziału Inwestycji i Ochrony Środowiska, która **potwierdziła także zgodność wydatku z planem finansowym w dziale 750 rozdział 750025 § 4300.** Weryfikacji faktury pod względem formalnym i rachunkowym dokonała posiadająca stosowne umocowanie inspektor Wydziału Finansowego, **wydatek zaakceptowała z upoważnienia Skarbnika Gminy Naczelnik Wydziału Finansowego** posiadająca upoważnienie w tym zakresie udzielone przez Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego pismem Or.077.36.2013 z dnia 25 lutego 2013 roku, **zaś jego zatwierdzenia dokonał Zastępca Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego.** Realizację zapłaty potwierdzał wyciąg bankowy z 19 czerwca 2015 roku dowód księgowy 1 122/18, a operację zaewidencjonowano pod pozycją księgową 5796, **co zwiększyło przekroczenie planu do kwoty 18.786,79 zł. W dniu 19 czerwca 2015 roku dokonano również zapłaty faktury nr 3/100/001/00437/2015 z 8 czerwca 2015 roku z terminem płatności do 22 czerwca 2015 roku na kwotę 4.230,30 zł brutto** za naprawę pojazdu. Wpływ faktury do Urzędu odnotowano w dniu 8 czerwca 2015 roku, jej sprawdzenie pod względem merytorycznym potwierdziła Sekretarz Gminy, która stwierdziła także **zgodność wydatku z planem finansowym w**

dziale 750 rozdział 750025 § 4300. Weryfikacji dokumentu pod względem formalnym i rachunkowym dokonała Naczelnik Wydziału Finansowego, **wydatek zaakceptowany przez Skarbnika Gminy zatwierdził Zastępca Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego.** Realizację zapłaty potwierdzał wyciąg bankowy z 19 czerwca 2015 roku dowód księgowy 1 122/27-28, **a powyższe zwiększyło przekroczenie wydatków do 23.017,09 zł,**

oraz **w dniu 22 czerwca 2015 roku zapłaty faktury VAT nr FV-15704/G0400/09/SFAKA/P/05/15 Poczta Polska z 5 czerwca 2015 roku z terminem płatności 30 dni od daty otrzymania faktury na kwotę 8.701,09 zł brutto** za usługę pocztową. Wpływ faktury do Urzędu Gminy zaewidencjonowano w dniu 8 czerwca 2015 roku, jej sprawdzenie pod względem merytorycznym potwierdziła Naczelnik Wydziału Obsługi Mieszkańców, która **potwierdziła także zgodność wydatku z planem finansowym w dziale 750 rozdział 750025 § 4300,** weryfikacji pod względem formalnym i rachunkowym dokonała Naczelnik Wydziału Finansowego, **wydatek zaakceptował Skarbnik Gminy, a zatwierdził Zastępca Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego.** W wyniku realizacji zapłaty, co potwierdzał wyciąg bankowy z 22 czerwca 2015 roku dowód księgowy 1 123/6-7, którą to operację zaewidencjonowano pod pozycją księgową 5796, **przekroczenie planu wzrosło do kwoty 31.718,18 zł.**

Wysokość planowanych wydatków w § 4300 działu 750 *Administracja* rozdział 750023 *Urzędy miast i gmin* została podwyższona o 100.000,00 zł (tj. do kwoty 600.000,00 zł) zarządzeniem nr 120/2015 Burmistrza Gminy Aleksandrów Łódzki z dnia 30 czerwca 2015 roku w sprawie rozdysponowania rezerwy ogólnej budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok, co wyeliminowało opisane wyżej przekroczenie planu wydatków w powyższej podziałce klasyfikacji budżetowej.

Kserokopie faktur: VAT nr FA/78/S/04/2015, 722/S1F08/2015, VAT nr 380/2015/FK, nr 108/2015, nr FV-15704/G0400/09/SFAKA/P/05/15 wraz z opisami i dekreacją, dowodami zapłaty oraz wydrukami z ewidencji księgowej i zarządzeń Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego nr 5/2015, nr 14/2015, nr 40/2015 i nr 120/2015 stanowią akta kontroli strony 163-200.

Realizacja wydatków w wysokości przekraczającej kwotę określoną planem finansowym, co opisano powyżej, nie była zgodna z uregulowaniami art. 254 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, który określa że w toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy *stanowiące załącznik nr 28 protokołu kontroli* potwierdza zrealizowanie wydatków budżetowych na dzień 24 czerwca 2015 roku w dziale 750 rozdział 75023 § 4300 w wysokości przekraczającej kwotę określoną planem finansowym.

VI. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. DOCHODY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH - 2014 - 2015

1) Rachunkowość w zakresie podatków i opłat. Plan kont

Zasady prowadzenia ewidencji podatków i opłat organu podatkowego jednostki samorządu terytorialnego uregulowano w zarządzeniu nr 254/2014 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia polityki

rachunkowości dla Gminy Aleksandrów Łódzki oraz jednostki budżetowej Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim w załączniku nr 2.

W zarządzeniu określono wykaz kont bilansowych dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat, w tym m.in. konto 221 – *Należności z tytułu dochodów budżetowych*, 720 – *Przychody z tytułu dochodów budżetowych*. Ewidencja szczegółowa do kont analitycznych prowadzona jest w Wydziale Finansowym i służy do rozrachunków z podatnikami, które podlegają przypisaniu na kontach oraz w zakresie dokonywanych wpłat i ich rozliczenia w systemie komputerowym, „*KSZOB - system Księgowości zobowiązań Podatkowych*” U.I.INFO-SYSTEM, Roman i Tadeusz Groszek s.c. z Legionowa.

Prawidłowość dokonanych zapisów księgowych oraz zapisów na kontach podatników przeanalizowano w oparciu o dokumenty źródłowe (deklaracje podatkowe, decyzje określające wysokość zobowiązania, decyzje umorzeniowe, dowody wpłaty) dotyczące podatku od nieruchomości.

2) Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

W Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim zagadnieniem podatków i opłat zajmuje się siedem osób zatrudnionych w Wydziale Finansowym. Naliczenie przypisu, ewidencja, pobór i egzekucja podatków: rolnego, leśnego, od nieruchomości i od środków transportowych dokonywana jest z wykorzystaniem programu komputerowego finansowo-księgowego firmy U.I.INFO-SYSTEM, Roman i Tadeusz Groszek s.c. Ewidencja analityczna (konto 221), prowadzona jest w formie odrębnych kont, oddzielnie dla każdego rodzaju podatku. Na poszczególnych kontach podatników ewidencjonowane są przypisy, odpisy, zaległości, odsetki i nadpłaty. Na koniec każdego roku budżetowego ustalane są stany kont zobowiązań pieniężnych poszczególnych podatników.

Na podstawie obowiązujących w jednostce uregulowań ustalono, że do ewidencji podatków i opłat lokalnych służą konta: 133, 222, 101, 130, 141, 221, 720 i 226. Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 litera „b” i „c” ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zasady przetwarzania i ochrony danych osobowych w systemie informatycznym opracowano i zawarto w zarządzeniu nr 6/2013 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 16 stycznia 2013 roku. Ponadto w jednostce kontrolowanej obowiązuje polityka bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim, zgodnie z zarządzeniem nr 1/2011 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 4 stycznia 2011 roku w sprawie: *wprowadzenia dokumentacji przetwarzania i ochrony danych osobowych, polityki bezpieczeństwa systemów informatycznych służących do przetwarzania danych osobowych oraz instrukcji zarządzania systemem informatycznym w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim*.

W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim nr XIV/143/00 z dnia 23 lutego 2000 roku w sprawie poboru podatku od nieruchomości, podatku rolnego i leśnego w drodze inkasa oraz określenia inkasentów, terminów płatności dla inkasentów i wynagrodzenia za inkaso.

Terminy rozliczania się inkasentów z dwóch losowo wybranych sołectw, z pobranych podatków przedstawia poniższa tabela:

(...)⁴

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W wyniku kontroli dokumentacji źródłowej ustalono, że:

- inkasenci zebrane kwoty wpłacali do kasy Urzędu Miejskiego;
- rozliczenie się przez inkasentów z pobranych kwot odbywało się w terminie wynikającym z uchwały Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim nr XIV/143/00 z dnia 23 lutego 2000 roku w sprawie poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego w drodze inkasa oraz określenia inkasentów, terminów płatności dla inkasentów i wynagrodzenia za inkaso;
- ustalenie wysokości prowizji od zainkasowanych kwot następowało zgodnie z postanowieniami uchwały;
- **kontrolowana jednostka nie prowadziła konta pozabilansowego 991, co stanowiło naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planu kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z § 26 ust. 1 rozporządzenia, na pozabilansowym koncie 991 - Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników, ewidencjonuje się kwoty należne do pobrania i pobrane przez inkasentów. Na stronie Wn konta 991 księguje się: przypisy w wysokości należności do pobrania, odsetki za zwłokę i inne należności uboczne w kwocie wpłaconej. Na stronie Ma konta 991 księguje się: wpłaty kwot pobranych, dokonane na rachunek bieżący Urzędu, wpłaty kwot pobranych, dokonane do kasy Urzędu, odpisy kwot należności przypisanych inkasentowi do pobrania, ale niepobраниch. Na koncie 991 księgowania dokonuje się nie stosując zasady dwustronnego zapisu.**

Realizację dochodów Gminy Aleksandrów Łódzki z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2014 – 2015 roku przedstawiono w poniżej zamieszczonych tabelach:

Tabela
Plan i realizacja dochodów w 2014 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
	DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem	114.422.362,80	111.682.192,55	97,61	X
1.	Podatek od nieruchomości	13.599.945,00	13.786.902,44	101,37	12,34
2.	Podatek rolny	403.000,00	509.132,21	126,34	0,46
3.	Podatek leśny	55.000,00	66.543,03	120,99	0,06
4.	Podatek od środków transportowych	320.000,00	331.663,21	103,64	0,30
5.	Opłata targowa	40.000,00	46.522,50	116,31	0,04
6.	Pozostałe dochody własne	39.543.139	42.055.502,29	106,35	37,66
	Dochody własne ogółem	7 035 829,61	56.796.265,68	105,25	50,86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim.

Tabela
Plan i realizacja dochodów w 2015 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu
-----	------------------	-------------	------------------	-------------------------	-------------------------------

1	2	3	4	5	budżetu 6
DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem		101.407.787,74	97.947.907,48	96,59	X
1.	Podatek od nieruchomości	17.191.683,00	17.508.924,12	101,82	17,88
2.	Podatek rolny	403.000,00	431.654,31	107,11	0,44
3.	Podatek leśny	60.000,00	73.945,26	123,24	0,08
4.	Podatek od środków transportowych	320.000,00	319.513,41	99,85	0,33
5.	Oплата targowa	40.000,00	44.716,50	111,79	0,05
6.	Pozostałe dochody własne	38.075.252,00	39.022.449,20	102,49	39,84
Dochody własne ogółem		56.089.935,00	57.401.202,80	102,34	58,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim.

3) Podatek od nieruchomości

W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim nr L/484/13 z dnia 28 listopada 2013 roku w sprawie zmiany uchwały nr XIX/162/11 w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz uchwała Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim nr II/17/14 z dnia 4 grudnia 2014 roku w sprawie zmiany uchwały nr XIX/162/11 w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.

Prawidłowość przyjętych przez Radę Miejską stawek podatku od nieruchomości, skontrolowano porównując je ze stawkami określonymi w: obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 2013 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2014 roku (MP z 2013 roku poz. 724) oraz obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2015 roku (MP z 2014 roku poz. 718).

Przedmiot opodatkowania	Górne granice stawek podatkowych uchwalone przez Radę Miejską (w zł)	
	rok 2014	rok 2015
Od budynków mieszkalnych lub ich części od 1m ² (art.5 ust.1 pkt 2 lit a)	<u>0,74</u> 0,66	<u>0,75</u> 0,70
Od budynków lub ich części związanych z działalnością gospodarczą oraz części budynków mieszkalnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej (art.5 ust.1 pkt 2 lit. b)	<u>23,03</u> 19,50	<u>23,13</u> 21,00
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym (art.5 ust.1 pkt 2 lit. c)	<u>10,75</u> 8,62	<u>10,80</u> 8,62
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych od 1m ² (art.5 ust.1 pkt 2 lit. d)	<u>4,68</u> 4,20	<u>4,70</u> 4,50
Od budynków zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego i pozostałe pozarządowe (art.5 ust.1 pkt 2 lit. e)	<u>7,73</u> 3,80	<u>7,77</u> 3,80
Od 1m ² powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków(art.5 ust.1 pkt1 lit. a)	<u>0,89</u> 0,81	<u>0,90</u> 0,85
Od pozostałych gruntów od 1m ² w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe(art.5 ust.1 pkt 1 lit. c)	<u>0,46</u> 0,16	<u>0,47</u> 0,16
Grunty pod jeziorami, zbiornikami wodnymi, elektrowniami wodnymi od 1ha powierzchni (art.5 ust.1 .pkt 1 lit. b)	<u>4,56</u> 3,61	<u>4,58</u> 3,61
Od budowli art.5 ust.1 pkt .3)	a) 2% ich wartości określonej w art.4 ust.1 pkt 3 i ust.3-7,	a) 2% ich wartości określonej w art.4 ust.1 pkt 3 i ust.3-7,

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że obowiązujące na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki stawki nie przekroczyły wysokości górnych stawek podatku za 2014 i 2015 rok określonych w cytowanych wyżej przepisach.

Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim wprowadziła ponadto zwolnienia z podatku od nieruchomości uchwałą nr XXXVIII/339/13 z dnia 21 marca 2013 roku zwolniono całkowicie od podatku od nieruchomości budynki i grunty związane z prowadzoną działalnością przeciwpożarową i bezpieczeństwem publicznym, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Ponadto Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim podjęła uchwałę nr XXVII/240/12 z dnia 28 czerwca 2012 roku w sprawie zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Aleksandrów Łódzki i jej jednostkom organizacyjnym. Przedmiotową uchwałę zmieniono uchwałą nr LV/589/14 z dnia 17 kwietnia 2014 roku w sprawie zmiany uchwały nr XXVII/240/12 w sprawie zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Aleksandrów Łódzki i jej jednostkom organizacyjnym.

W kontrolowanym okresie obowiązywała uchwała nr XXXIII/310/12 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji podatkowych.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2014 - 2015 plan i wykonanie dochodów w podatku od nieruchomości od osób prawnych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2014 rok (w zł)	2015 rok (w zł)
75615 § 0310	Dochody planowane po zmianach	8 399.945,00	11 171.683,00
	Dochody wykonane	8 349.098,93	11 157.504,35

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-275 z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2014 rok i 2015 rok

W okresie objętym kontrolą, ilość podatników - osób prawnych w zakresie podatku od nieruchomości kształtowała się w następujący sposób: 2014 rok – 154 podatników oraz 2015 rok – 194 podatników.

Kontrolą objęto prawidłowość określenia wysokości podatku (wymiar), terminowość wpłat rat podatku, prowadzenie ewidencji księgowej oraz zakres podejmowanych przez organ podatkowy czynności windykacyjnych wobec piętnastu losowo wybranych podatników.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

(...)⁵

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach

- deklaracje w latach 2014-2015 zostały złożone przez wszystkich podatników, **za wyjątkiem podatnika (...)⁶, który nie złożył deklaracji za 2015 rok. Organ podatkowy nie skorzystał z kompetencji przepisu art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku;**
- stwierdzono przypadki złożenia deklaracji po terminie. Opóźnienia w złożeniu deklaracji dotyczyły podatników (...)⁷. Zgodnie z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach o opłatach lokalnych (tekst jednolity z 2010 roku, Dz. U. nr 95, poz. 613 ze zm.), osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku;
- deklaracje zawierały pieczętkę z datą i nr pozycji rejestracji wpływu deklaracji do Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim;
- **złożone przez podmioty w 2014 i 2015 roku deklaracje podatkowe, nie zawierały adnotacji pracownika organu podatkowego o sprawdzeniu poprawności deklaracji pod względem formalno-rachunkowym, co daje podstawy do stwierdzenia, że organ podatkowy nie dokonał czynności sprawdzających, wynikających z art.272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;**
- deklaracje objęte kontrolą były prawidłowe pod względem obowiązującej w danym roku stawki podatkowej;
- **w przypadku podatnika (...)⁸ stwierdzono brak opodatkowania podatnika za miesiąc styczeń 2015 roku, pomimo istniejącego obowiązku. Zgodnie z dokumentacją przedłożoną do kontroli, podatnik istniał do dnia 20 stycznia 2015 roku (wypis aktu notarialnego repertorium nr 266/2015 z dnia 20 stycznia 2015 roku w sprawie przeniesienia na rzecz innej osoby praw**

postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

własności zabudowanej nieruchomości). Przepis art. 6 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych stanowi, że obowiązek podatkowy wygasa z upływem miesiąca, w którym ustały okoliczności uzasadniające ten obowiązek. Zatem podatnik był zobowiązany do złożenia deklaracji za miesiąc styczeń 2015 roku oraz uiszczenia kwoty należnego podatku za ten okres. Skutkiem finansowym braku podjęcia przez organ czynności zmierzających do opodatkowania podatnika za miesiąc styczeń 2015 roku, jest **kwota 124,00 zł (...)**⁹;

Kserokopia aktu notarialnego w sprawie przeniesienia na rzecz innej osoby praw własności oraz wydruk z konta podatnika za 2015 rok - stanowi akta kontroli strony 201-209.

- jednostka ma dostęp do danych ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w formie komputerowej;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami w ewidencji gruntów;
- podatnicy zazwyczaj uiszczali podatek w terminach wynikających z art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Nieterminowych wpłat rat podatku dokonywali podatnicy o nr: (...)¹⁰. W przypadku braku wpłat organ podatkowy wystawiał upomnienia. Od nieterminowych wpłat naliczano i pobierano odsetki oraz koszty upomnień. **W przypadku podatnika (...)**¹¹, na którego koncie brak było dokonanych wpłat podatku z tytułu I-XII raty za 2014 rok oraz I-XII raty za 2015 rok – organ podatkowy wystawił jedynie wezwania do zapłaty zaległości powstałych z tytułu nieuiszczonych opłat, nie wystawiając po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu - tytułu wykonawczego. Wskazać należy, że zaniechanie lub podejmowanie działań windykacyjnych ze znaczną zwłoką stanowi naruszenie postanowień: [1] rozporządzenia Ministra Finansów dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji obowiązującego do 20 maja 2014 roku, zgodnie z którym to § 3 ust. 1 rozporządzenia po upływie terminu płatności danego zobowiązania powinno być wystawione dłużnikowi upomnienie, określające termin jego zapłaty, a w myśl § 5 ust. 1 cytowanego rozporządzenia po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu powinien być wystawiony tytuł wykonawczy. Windykację każdej nieuiszczonej w obowiązującym terminie raty podatku, przeprowadza się przed upływem terminu wpłaty kolejnej; [2] rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

2014 r., poz. 656) obowiązującego od 20 maja 2014 roku, zgodnie z którym to § 6 wierzyciel niezwłocznie wystawia tytuł wykonawczy, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy;

- organ podatkowy proporcjonalnie zaliczał wpłaty na poczet zaległości i odsetek, a następnie podatnik dokonywał wpłaty kwoty odsetek, jako dopełnienie należnej kwoty podatku;
- w związku ze zmianami w przedmiocie opodatkowania podatnicy składali korekty deklaracji na podatek od nieruchomości zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Zmiana wysokości należnego podatku następowała od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaszła zmiana;
- w okresie kontrolowanym Gmina Aleksandrów Łódzki złożyła deklaracje podatkowe w następujących terminach: na 2014 rok na kwotę 338.876,00 zł – w dniu 20 kwietnia 2015 roku; na 2015 rok na kwotę 474.427,00 zł – w dniu 7 kwietnia 2015 roku, **co stanowiło naruszenie art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku;**
- na przykładzie deklaracji złożonych przez ww. podatników nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczących dokonywania przypisu/odpisu podatku na podstawie złożonych deklaracji podatkowych na 2014 i 2015 rok. Stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375) oraz art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, na szczegółowych kontach podatników przypisu podatku należy dokonywać pod datą złożenia deklaracji.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

W okresie objętym kontrolą, ilość podatników - osób fizycznych w zakresie podatku od nieruchomości kształtowała się w następujący sposób: 2014 rok – 24 180 podatników oraz 2015 rok – 25 006 podatników.

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2014 i 2015 plan i wykonanie dochodów w podatku od nieruchomości od osób fizycznych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2014 rok (w zł)	2015 rok (w zł)
75616 § 0310	Dochody planowane po zmianach	5 200.000,00	6 020.000,00
	Dochody wykonane	5 437.803,51	6 351.419,77

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2014 rok i 2015 rok

Kontrolą objęto prawidłowość ustalenia wysokości podatku (wymiar), terminowość wpłat rat podatku, prowadzenie ewidencji księgowej oraz zakres podejmowanych przez organ podatkowy czynności windykacyjnych wobec dwudziestu losowo wybranych podatników.

Dane dotyczące daty doręczenia decyzji podatkowej oraz wysokości podatku za lata 2014-2015 przedstawia poniższa tabela:

(...)¹²

Kontrolujące ustaliły, co następuje:

- podatek od nieruchomości ustalono w prawidłowej wysokości, tj. wg stawek podatku określonych przez Radę Miejską w Aleksandrowie Łódzkim;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami z ewidencji gruntów i budynków oraz w oparciu o informacje na podatek złożone przez podatników;
- w przypadkach gdy obowiązek podatkowy powstał w ciągu roku, podatek za ten rok ustalono proporcjonalnie do liczby miesięcy, od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające jego powstanie zgodnie z art. 6 ust. 1 i ust. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz dokonywano zmiany decyzji, którą ustalono podatek, co wynikało z art. 6 ust. 8 ww. ustawy;
- decyzje doręczano w terminie nie późniejszym niż 14 dni przed ustawowym terminem płatności zobowiązania podatkowego zgodnie z art. 47 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa. **W przypadku podatników (...) ¹³, kontrolującym nie przedłożono potwierdzenia daty doręczenia decyzji wymiarowych odpowiednio na 2014 rok i 2015 rok, w związku z czym kontrolujące nie miały podstaw do stwierdzenia terminowości doręczenia decyzji;**
- należności podatkowe płacono w równych ratach w terminach ustawowych. Nieterminowych wpłat rat dokonali podatnicy: [1] podatnik o numerze (...) ¹⁴, II ratę za 2014 rok zapłacił w dniu 13 czerwca 2014 roku. Z powodu braku wpłaty wysłano upomnienie nr 3432.2014 z dnia 30 maja 2014 roku; [2] podatnik o numerze (...) ¹⁵ nie dokonał wpłaty IV raty za 2015 rok. Organ podatkowy wystawił z tytułu ww. zaległości upomnienie nr 5194.2015 z dnia 3 grudnia 2015 roku. Do dnia prowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi czynności kontrolnych, podatnik nie dokonał wpłaty zaległości. **Organ podatkowy pomimo istniejącej zaległości na kwotę 1.166,00 nie wystawił tytułu wykonawczego, co**

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

stanowiło naruszenie postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656) obowiązującego od 20 maja 2014 roku, zgodnie z którym to § 6 wierzyciel niezwłocznie wystawia tytuł wykonawczy, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy;

- na podstawie decyzji wymiarowych doręczonych w 2014 i 2015 roku stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczące dokonywania przypisu podatku pod inną datą niż data doręczenia decyzji wymiarowych. Organ podatkowy dokonywał w ewidencji przypisu podatku pomimo niedoręczenia decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego. Ustalenia w tym zakresie obrazuje poniższa tabela:

(...)¹⁶

Powyższe stanowiło naruszenie przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, w związku z art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji ustalającej wysokość tego zobowiązania. W wyniku weryfikacji kart kontowych podatników stwierdzono, że organ podatkowy dokonywał wymiaru w dniu sporządzenia decyzji. Powyższe oznacza, że organ podatkowy przypisywał nieistniejące zobowiązanie podatkowe. Prawidłowym rozwiązaniem jest pojawienie się przypisu podatku w księgowości podatkowej w momencie skutecznego doręczenia decyzji ustalającej wymiar podatku.

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	10	osoby fizyczne – 29.100,97 zł; odsetki - 903,00 zł osoby prawne - 39.630,00 zł; odsetki - 843,00 zł
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	1	osoby fizyczne - 9.633,00 zł

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	2	osoby fizyczne - 9.969,28 zł; odsetki - 317,00 zł
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	1	osoby fizyczne - 12.843,00 zł; odsetki - 461,00 zł

2015 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	14	osoby fizyczne - 30.342,80 zł; odsetki - 11.604,00 zł osoby prawne - 41.738,00 zł; odsetki - 75.446,00 zł
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	1	osoby fizyczne - 13.785,00 zł
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	1	osoby fizyczne - 12.843,00 zł; odsetki - 1.050,00 zł

Kontrolą objęto dziesięć decyzji dotyczących umorzenia zaległości podatkowych:

1. 3120.5.26.2015 z dnia 8 grudnia 2015 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu III raty za 2015 rok w kwocie 9.400,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 119,00 zł - data wpływu wniosku 12 listopada 2015 roku;
2. 3120.5.25.2015 z dnia 8 grudnia 2015 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu II i III raty za 2015 rok w wysokości 18.770,00 zł wraz z odsetkami w kwocie 517,00 zł - data wpływu wniosku 17 listopada 2015 roku;
3. 3120.5.11.2015 z dnia 23 kwietnia 2015 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu I, II i III raty za 2015 rok w wysokości 9.237,00 zł wraz z odsetkami w kwocie 106,00 zł - data wpływu wniosku 14 kwietnia 2015 roku;
4. 3120.5.9.2015 z dnia 1 kwietnia 2015 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu od V do XII raty za 2014 rok w kwocie 948,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 9,00 zł - data wpływu wniosku 25 marca 2015 roku;
5. 3120.5.5.2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu od IV do XII raty za 2013 rok w kwocie 1.000,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 30,00 zł - data wpływu wniosku 28 marca 2014 roku;
6. 3120.5.6.2014 z dnia 22 kwietnia 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu I, II i III raty za 2014 rok w kwocie 8.604,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 109,00 zł - data wpływu wniosku 8 kwietnia 2014 roku;
7. 3120.5.17.2014 z dnia 4 listopada 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu I, II i III raty za 2014 rok w kwocie 14.409,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 374,00 zł - data wpływu wniosku 15 października 2014 roku;

8. 3120.5.13.2014 z dnia 9 lipca 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu 50% I raty oraz II raty za 2014 rok w kwocie 12.967,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 212,00 zł – data wpływu wniosku 24 czerwca 2014 roku;
9. 3120.5.12.2014 z dnia 14 lipca 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu III raty za 2014 rok w kwocie 29.054,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 438,00 zł – data wpływu wniosku 16 maja 2014 roku;
10. 3120.5.2.2014 z dnia 12 lutego 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości za 2013 rok w kwocie łącznej 351,80 zł – data wpływu wniosku 10 stycznia 2014 roku.

Na podstawie przeanalizowanej dokumentacji w powyższym zakresie ustalono:

- wszystkie sprawy z wniosków podatników dotyczących umorzeń zaległości, zgodnie z art. 207 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji;
- organem wydającym decyzje był Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne zgodnie z art. 210 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- w przypadkach przedłużenia terminu załatwienia sprawy wydawano postanowienia o nowym terminie wydania decyzji na podstawie art. 140 § 1 i art. 216 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- instytucję umorzenia zastosowano wyłącznie do podatków, co do których upłynął termin płatności;
- w sytuacji, gdy wniosek podatnika był niekompletny organ podatkowy wzywał go do uzupełnienia braków formalnych poprzez przedłożenie stosownych dokumentów np. dokumentów finansowych;
- organ podatkowy wyznaczał stronie 7-dniowy termin do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego;
- okoliczności i fakty zawarte we wnioskach były udokumentowane przez podatników, tym samym uzasadniały ważny interes podatnika lub ważny interes publiczny. Stanowiły podstawę do zastosowania przez organ podatkowy ulgi. Do wniosków były dołączone następujące dokumenty: oświadczenia o sytuacji finansowej i osobistej podatnika, zaświadczenia o zatrudnieniu, PIT-36, CIT-8, rachunki zysków i strat, umowy kredytowe, zaświadczenie z urzędu pracy o pobieraniu zasiłku, faktury za energię elektryczną, wodę czy ścieki, karta informacyjna leczenia szpitalnego, zwolnienia lekarskie, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o stanie zdrowia, czy zestawienie zobowiązań podatkowo-budżetowych na dany dzień;
- nie stwierdzono, aby w postępowaniu podatkowym brali udział pracownicy organu podatkowego podlegający wyłączeniu od udziału w postępowaniu na podstawie art. 130 ww. ustawy.

4) Podatek rolny

Udzielone ulgi i zwolnienia w zakresie podatku rolnego (w szczególności ulga inwestycyjna i z tytułu nabycia gruntów)

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	-	-
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	2	osoby fizyczne -158,00
Ulga żołnierska	-	-
Umorzenie zaległości, odsetek	3	osoby fizyczne -1.113,00; odsetki - (108,00) osoby prawne – 88,00
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	-	-
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	-	-

2015 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	-	-
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	3	osoby fizyczne - 292,00
Ulga żołnierska	-	-
Umorzenie zaległości, odsetek	1	osoby fizyczne - 6.187,00; odsetki - (620,00)
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	-	-
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	-	-

Kontrolą objęto następujące decyzje:

1. FN.3121.5.1.2014 z dnia 3 lipca 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatku rolnego z tytułu I i II raty za 2014 rok w kwocie 88,00 zł - data wpływu wniosku 24 czerwca 2014 roku;
2. FN.3121.5.1.2015 z dnia 8 października 2015 roku w sprawie umorzenia zaległości podatku rolnego za 2013 rok (II, III i IV rata) oraz za 2014 rok (I, II i III rata) w kwocie 6.187,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 620,00 zł – data wpływu wniosku 11 sierpnia 2015 roku;
3. FN.3121.5.9.2014 z dnia 18 lutego 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatku rolnego z tytułu II, III i IV raty za 2013 rok w kwocie 1.018,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 108,00 zł – data wpływu wniosku 20 grudnia 2013 roku;
4. FN.3121.8.2.2015 z dnia 12 czerwca 2015 roku w sprawie zwolnienia od dnia 1 kwietnia 2015 roku do dnia 31 marca 2020 roku od podatku rolnego powierzchni gruntów 4,406 ha z tytułu nabycia gruntów na powiększenie gospodarstwa rolnego – data wpływu wniosku 15 maja 2015 roku;
5. FN.3121.8.2.2014 z dnia 20 października 2014 roku w sprawie zwolnienia od dnia 1 sierpnia 2014 roku do dnia 31 lipca 2019 roku od podatku rolnego powierzchni gruntów 2,1443 ha z tytułu nabycia gruntów na powiększenie gospodarstwa rolnego – data wpływu wniosku 19 sierpnia 2014 roku;
6. FN.3121.8.1.2014 z dnia 3 lipca 2014 roku w sprawie zwolnienia od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 marca 2019 roku od podatku rolnego powierzchni gruntów 0,9169 ha z tytułu nabycia gruntów na powiększenie gospodarstwa rolnego – data wpływu wniosku 9 czerwca 2014 roku.

Z przeanalizowanej dokumentacji wynika, że:

- sprawy z wniosku podatnika dotyczące umorzeń zaległości, zgodnie z art. 207 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji;
- organem wydającym decyzje był Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne ich wydania, zgodnie z art.210 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- instytucję umorzenia zastosowano wyłącznie do podatków, co do których upłynął termin płatności;
- podstawą do wydania decyzji były zaświadczenia lekarskie, rachunki za lekarstwa, protokół z oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwie;
- ulgi z tytułu nabycia gruntów zostały udzielone od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawarto umowy nabycia - sprzedaży zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o podatku rolnym, zaś zastosowanie ulgi następowało od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek, o czym stanowił art. 13 d ust. 3 ww. ustawy. Po okresie zwolnienia w pierwszym roku podatnikowi obniżano podatek rolny o 75%, natomiast w drugim roku - jego wysokość obniżona będzie o 50%.

5) Podatek od środków transportowych

W 2014 i 2015 roku obowiązywały stawki podatku od środków transportowych przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim nr XIX/163/11 z dnia 30 listopada 2011 roku w sprawie ustalenia stawek podatku od środków transportowych.

Rada Miejska nie skorzystała z uprawnienia do wprowadzenia innych zwolnień przedmiotowych niż ustawowe, na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Jednostka otrzymuje od Starostwa Powiatowego w Zgierzu miesięczne informacje dotyczące pojazdów z terenu Gminy zarejestrowanych bądź wyrejestrowanych w danym miesiącu i okresach wcześniejszych.

Podatek od środków transportowych – osoby prawne

W okresie objętym kontrolą, tj. w roku 2014 i 2015, plan i wykonanie dochodów w podatku od środków transportowych od osób prawnych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2014 rok (w zł)	2015 rok (w zł)
75615 § 0340	Dochody planowane po zmianach	70.000,00	70.000,00
	Dochody wykonane	59.596,23	77.417,07

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2014 rok i 2015

W okresie objętym kontrolą, ilość podatników - osób prawnych w zakresie podatku od środków transportowych kształtowała się w następujący sposób: 2014 rok – 23 podatników oraz 2015 rok – 23 podatników.

Kontrolą objęto prawidłowość zastosowanej przez podatników stawki podatków, terminowość wpłat, powszechność opodatkowania oraz zakres podejmowanych czynności windykacyjnych w latach 2014-2015 wobec dziesięciu losowo wybranych podatników posiadających pojazdy o następujących numerach:

(...)¹⁷

Terminowość złożenia deklaracji na podatek obrazuje poniższa tabela:

(...)¹⁸

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- termin złożenia deklaracji wynikającego z art. 9 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych zachowali wszyscy podatnicy objęci próbą kontroli, za wyjątkiem podatnika o numerze (...) ¹⁹, który złożył deklarację na podatek na 2015 rok w dniu 23 lutego 2015 roku. Na deklaracjach odnotowywano daty wpływu deklaracji do organu podatkowego;
- w przypadku powstania obowiązku podatkowego w trakcie roku podatnicy przestrzegali 14-dniowego terminu złożenia deklaracji od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie powyższego obowiązku, co wynikało z art. 9 ust. 6 pkt 2 ustawy;
- dane wykazywane w deklaracjach podatkowych, posiadały informacje pozwalające na weryfikację prawidłowości zastosowanej stawki podatku;
- w sytuacji powstania obowiązku podatkowego w trakcie roku wysokość podatku ustalono proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek podatkowy, o czym stanowił art. 11 ust. 3 ustawy;
- stawki zastosowane przez podatników były zgodne ze stawkami określonymi przez Radę Miejską w Aleksandrowie Łódzkim;
- **złożone przez podmioty w 2014 i 2015 roku deklaracje podatkowe nie zawierały adnotacji pracownika organu podatkowego o sprawdzeniu poprawności deklaracji pod względem formalno-rachunkowym, co daje podstawy do stwierdzenia, że organ podatkowy nie dokonał czynności sprawdzających, wynikających z art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;**
- nie stwierdzono przypadków nieobjęcia opodatkowaniem podatników, na których ciążył obowiązek podatkowy;
- kontrola terminowości wpłat podatku wykazała, że podatnicy płacili należności podatkowe w terminach ustawowych, za wyjątkiem podatnika o nr (...) ²⁰, który

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

nieterminowo dokonał wpłat z tytułu I i II raty podatku za 2014 rok. W związku z powyższym w dniu 5 marca 2014 roku organ wystawił upomnienie nr 19/2014 z tytułu zaległości I raty podatku za 2014 rok, a następnie po upływie 7 dni od daty otrzymania upomnienia i tym samym braku wpłaty, wystawiono tytuł wykonawczy nr 12/2014 z dnia 27 marca 2014 roku. Z tytułu braku wpłaty II raty podatku za 2014 rok, organ w dniu 30 września 2014 roku wystawił upomnienie nr 70/2014. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że podatnik dokonał wpłat zaległych rat za 2014 rok, odpowiednio w dniu 29 września 2014 roku oraz 8 października 2014 roku.

Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne

W okresie objętym kontrolą, tj. w roku 2014 i 2015 plan i wykonanie dochodów w podatku od środków transportowych od osób fizycznych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2014 rok (w zł)	2015 rok (w zł)
75616 § 0340	Dochody planowane po zmianach	250.000,00	250.000,00
	Dochody wykonane	272.066,98	242.096,34

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-275 z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2014 i 2015 rok

W okresie objętym kontrolą, ilość podatników - osób fizycznych w zakresie podatku od środków transportowych kształtowała się w następujący sposób: 2014 rok – 79 podatników oraz 2015 rok – 80 podatników.

Kontrolą objęto prawidłowość zastosowanej przez podatników stawki podatków, terminowość wpłat, powszechność opodatkowania oraz zakres podejmowanych czynności windykacyjnych w latach 2014 - 2015 w oparciu o pojazdy o następujących numerach:

(...)²¹

Terminowość złożenia deklaracji na podatek obrazuje poniższa tabela:

(...)²²

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- terminu złożenia deklaracji wynikającego z art. 9 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych do 15 lutego danego roku podatkowego, nie zachowali podatnicy

²¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

(...)²³. Na deklaracjach odnotowywano daty wpływu deklaracji do organu podatkowego;

- w związku ze zbyciem/nabyciem pojazdu, w ewidencji księgowej dokonywano odpisów lub przypisów należności podatkowej;
- w przypadku powstania/wygaśnięcia obowiązku podatkowego w trakcie roku nie wszyscy podatnicy zachowali 14-dniowy termin złożenia deklaracji wymagany przepisem art. 9 ust. 6 pkt 2 ustawy (w razie zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie lub wygaśnięcie obowiązku podatkowego, lub zmianę miejsca zamieszkania, lub siedziby - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tych okoliczności), np. [1] podatnik (...) ²⁴ zbył pojazd (...) ²⁵ w dniu 28 sierpnia 2014 roku, natomiast deklaracja wpłynęła do organu w dniu 23 września 2014 roku; [2] podatnik (...) ²⁶ nabył pojazd (...) ²⁷ w dniu 5 maja 2014 roku, natomiast deklaracja wpłynęła dopiero w dniu 8 października 2014 roku. **W przypadku niezłożenia przez podatników deklaracji w terminie, organ podatkowy nie skorzystał z kompetencji przepisu art. 274a § 1 ordynacji podatkowej, zgodnie z którym organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku;**
- stawki zastosowane przez podatników były zgodne ze stawkami określonymi przez Radę Miejską w Aleksandrowie Łódzkim;
- dane wykazywane w deklaracjach podatkowych, posiadały informacje pozwalające na weryfikację prawidłowości zastosowanej stawki podatku;
- w sytuacji powstania/wygaśnięcia obowiązku podatkowego w trakcie roku wysokość podatku ustalono proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek podatkowy, o czym stanowił art. 11 ust. 3 ustawy, **za wyjątkiem podatnika (...) ²⁸,**

²³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

który zbył pojazd (...) ²⁹. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że ww. pojazd został zbyty w dniu 28 sierpnia 2014 roku, zatem prawidłowa wysokość podatku ustalona proporcjonalnie do ilości miesięcy, przy rocznej stawce opodatkowania w kwocie 2.300,00 zł powinna wynosić 1.533,00 zł, co wynika z następującego obliczenia: 8 m-cy x (2.300,00 zł : 12 m-cy). Natomiast zgodnie z przedłożoną do kontroli deklaracją wysokość podatku ustalono w kwocie 1.725,00 zł, co skutkowało nieprawidłowością w wymiarze finansowym;

- w naliczeniu podatku nie stwierdzono błędów rachunkowych;
- nie stwierdzono przypadków nieobjęcia opodatkowaniem podatników, na których taki obowiązek podatkowy ciążył;
- złożone przez podmioty deklaracje podatkowe nie zawierały adnotacji pracownika organu podatkowego o sprawdzeniu poprawności deklaracji pod względem formalno-rachunkowym, co daje podstawy do stwierdzenia, że organ podatkowy nie dokonał czynności sprawdzających, wynikających z art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- kontrola terminowości wpłat podatku wykazała, że w przyjętej do kontroli próbie podatnik (...) ³⁰ opłacił I ratę podatku nieterminowo. Organ podatkowy w dniu 5 marca 2014 roku wystawił upomnienie nr 4/2014. Od nieterminowej wpłaty naliczono odsetki oraz koszty upomnienia. Natomiast podatnik (...) ³¹ nieterminowo opłacił I i II ratę podatku za 2014 rok. Organ podatkowy wystawił odpowiednio w dniu 24 marca upomnienie nr 20/2014 oraz w dniu 30 września upomnienie nr 34/2014.

Udzielone ulgi w zakresie podatku od środków transportowych (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	1	osoby fizyczne - 700,00 zł; odsetki – 27,00 zł
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-

²⁹Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

2015 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	-	-
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

Kontrolą objęto decyzję 3124.2.2014 z dnia 1 sierpnia 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości z tytułu I raty podatku od środków transportowych za 2014 rok w kwocie 700,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 27,00 zł – data wpływu wniosku 7 lipca 2014 roku;

Na podstawie przeanalizowanej dokumentacji w powyższym zakresie ustalono:

- sprawa z wniosku podatnika zgodnie z art. 207 ustawy Ordynacja podatkowa, została załatwiona w drodze decyzji;
- organem wydającym decyzję był Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego;
- decyzja zawierała uzasadnienie faktyczne i prawne jej wydania, zgodnie z art. 210 ustawy Ordynacja podatkowa,
- decyzja wydana została na podstawie dokumentów potwierdzających opisywane we wniosku okoliczności stanowiące podstawę zastosowania ulgi w podatku, np. zaświadczeń o zatrudnieniu, PIT-36, oświadczenie o stanie majątkowym, decyzja PUP o uznaniu osoby za bezrobotną.

6) Opłata targowa

Dochody Gminy Aleksandrów Łódzki z tytułu opłaty targowej za rok 2014 wynosiły 46.522,50 zł i stanowiły 0,04% wykonanych dochodów własnych. W 2015 roku dochody z powyższego tytułu wynosiły 44.716,50 zł i stanowiły 0,05% wykonanych dochodów własnych. Z uwagi na niewielki procentowy udział dochodów uzyskanych z powyższego tytułu w dochodach własnych jednostki, odstąpiono od czynności kontrolnych w powyższym zakresie.

7) Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

Kwoty zaległości w poszczególnych rodzajach podatków oraz zestawienie działań windykacyjnych, podejmowanych przez jednostkę w latach 2014-2015 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 1

2014 rok

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Rodzaj podatku	Kwota zaległości na koniec roku	Kwota odsetek naliczona na koniec roku	Upomnienia	Upomnienia	Tytuły wykonawcze	Tytuły wykonawcze	Kwota wyegzekwowanych zaległości (oraz kwota wyegzekwowanych odsetek) także tych wcześniejszych
			Ilość	Wartość	Ilość	Wartość	
Łączne zobowiązanie pieniężne (podatek od nieruchomości, rolny i leśny) – osoby fizyczne	704 975,54	313 195,00	6290	1 550 493,52	1341	236 828,28	235 212,00 (25 711,70)
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	680 914,81	17 3915,00	230	1 108 835,06	54	299 081,90	167 739,76 (5 538,75)
Podatek rolny – osoby prawne	0,00	0,00	3	132,00	0	-	0,00 (0,00)
Podatek leśny	87,00	0,00	1	40,00	0	-	0,00 (0,00)
Podatek od środków transportowych	91 712,64	34 746,00	77	118 815,08	51	81 510,76	40 480,11 (6 761,34)

Tabela nr 2

2015 rok

Rodzaj podatku	Kwota zaległości na koniec roku	Kwota odsetek naliczona na koniec roku	Upomnienia	Upomnienia	Tytuły wykonawcze	Tytuły wykonawcze	Kwota wyegzekwowanych zaległości (oraz kwota wyegzekwowanych odsetek) także tych wcześniejszych
			Ilość	Wartość	Ilość	Wartość	
Łączne zobowiązanie pieniężne (podatek od nieruchomości, rolny i leśny) – osoby fizyczne	993 829,79	340 629,00	6440	1 777 734,79	1286	381 041,50	174 101,95 (14 299,91)
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	468 742,75	128 379,00	116	342 487,64	26	50 608,34	1 970 296,02 (501 106,17)
Podatek rolny – osoby prawne	120,00	0,00	3	137,00	0	-	0,00 (0,00)
Podatek leśny	151,00	0,00	1	15,00	1	123,00	0,00 (0,00)
Podatek od środków	11 3820,55	42 559,00	62	75 106,20	2	825,00	

transportowych							3 148,54 (6 854,54)
----------------	--	--	--	--	--	--	------------------------

Prawidłowość i terminowość podejmowania oraz przeprowadzania działań windykacyjnych, przeanalizowano na przykładzie czynności podejmowanych przez organ podatkowy w odniesieniu do zaległości z tytułu I raty 2015 roku w zakresie podatku od nieruchomości osoby prawne, II raty z roku 2014 – osoby fizyczne i II raty z roku 2015 w zakresie podatku od środków transportowych, co zestawiono w poniższych tabelach:

Podatek od nieruchomości od osób prawnych – I rata 2015 r. (termin zapłaty 31 stycznia 2015 r.)

(...)³²

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych – II rata 2014 r. (termin zapłaty 15 maja 2014 r.)

(...)³³

Podatek od środków transportowych – II rata 2015 r. (termin zapłaty 15 września 2015 r.)

(...)³⁴

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że działania windykacyjne organu podatkowego w odniesieniu do podatnika (...) ³⁵ były prowadzone niesystematycznie. Stwierdzono podjęcie działań ze znaczną zwłoką. **Wskazać należy, że zaniechanie lub podejmowanie działań windykacyjnych ze znaczną zwłoką stanowi naruszenie postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656), zgodnie z którym to § 5 wierzyciel niezwłocznie doręcza zobowiązanemu upomnienie, w przypadku, gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów**

³² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

upomnienia albo, gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy.

Powyższą próbę uzupełniono danymi dotyczącymi podatników z największymi kwotami zaległości na dzień 31 grudnia 2015 roku, w zakresie podatku od nieruchomości od osób prawnych. Skontrolowano działania windykacyjne z lat 2014-2015.

(...)³⁶

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że działania windykacyjne organu podatkowego w odniesieniu do wszystkich trzech podatników posiadających największe zaległości na dzień 31 grudnia 2015 roku, z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych były prowadzone niesystematycznie. Stwierdzono podejmowanie działań ze znaczną zwłoką lub nie podejmowanie działań. **Wskazać należy, że zaniechanie lub podejmowanie działań windykacyjnych ze znaczną zwłoką stanowi naruszenie postanowień: [1] rozporządzenia Ministra Finansów dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji obowiązującego do 20 maja 2014 roku, zgodnie z którym to § 3 ust. 1 rozporządzenia po upływie terminu płatności danego zobowiązania powinno być wystawione dłużnikowi upomnienie, określające termin jego zapłaty, a w myśl § 5 ust. 1 cytowanego rozporządzenia po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu powinien być wystawiony tytuł wykonawczy. Windykację każdej nieuiszczonej w obowiązującym terminie raty podatku, przeprowadza się przed upływem terminu wpłaty kolejnej; [2] rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656) obowiązującego od 20 maja 2014 roku, zgodnie z którym to § 5 wierzyciel niezwłocznie doręcza zobowiązanemu upomnienie, w przypadku, gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo, gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy.**

2. DOCHODY Z MAJĄTKU

Zapisami *Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim*, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 100/2016 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 3 czerwca 2016 roku, jak również obowiązującego w okresie objętym kontrolą tekstu jednolitego *Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim* będącego załącznikiem do zarządzenia nr 212/2014 z dnia 21 października 2014 roku ze zmianami, zadania w zakresie gospodarowania gminnym zasobem gruntów i nieruchomości powierzono Wydziałowi Geodezji i Gospodarki Przestrzennej Rozwoju Gospodarczego, zaś w zakresie mieszkaniowego zasobu Gminy - Biuru Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym. Analogiczne zapisy w tym zakresie zawarto również w *Regulaminie Organizacyjnym* stanowiącym załącznik do zarządzenia nr

³⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

181/2011 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 14 listopada 2011 roku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu w Aleksandrowie Łódzkim ze zmianami.

Do Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej należały zadania dotyczące nadzoru i planowania pracy Wydziału, co wynikało z zakresu czynności Krzysztofa Appla z dnia 20 stycznia 2012 roku. Bezpośrednio zadania dotyczące gospodarowania nieruchomościami wykonywały: inspektor Mirosława Niemier zatrudniona na stanowisku ds. gospodarki nieruchomościami I, co wynikało z zakresu czynności, którego daty ustalenia i przyjęcia przez pracownika nie określono oraz inspektor Magdalena Gruda-Kiełbik zatrudniona na stanowisku ds. gospodarki nieruchomościami II, co ustalono na podstawie zakresu czynności ww. pracownika, a w treści tego dokumentu nie określono daty ustalenia i przyjęcia zakresu czynności.

Gmina Aleksandrów Łódzki w ramach corocznych sprawozdań z realizacji budżetu Gminy przedkładała informację wymaganą uregulowaniami art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, co kontrolujące ustaliły na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za 2015 rok i za 2014 rok sporządzonych, odpowiednio, 30 marca 2016 roku i 30 marca 2015 roku.

Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim, na mocy dyspozycji art. 18 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, uchwałą nr XVI/191/08 z dnia 31 stycznia 2008 roku określiła zasady nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości. Do uchwały tej wprowadzono uchwałą nr XXVII/247/12 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 28 czerwca 2012 roku zmianę w zakresie zasad składania przez Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego sprawozdań z jej realizacji.

Uchwałą nr XVI/190/08 z dnia 31 stycznia 2008 roku Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim określiła zasady wydzierżawiania nieruchomości gminnych zezwalając na zawieranie kolejnych umów dzierżawy tej samej nieruchomości na kolejny okres do 3 lat, wydzierżawiania nieruchomości na czas określony do 10 lat, w tym odstąpienia od obowiązku oddawania nieruchomości w dzierżawę w trybie przetargowym.

Zarządzeniem nr 173/2015 z 5 października 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa postanowił przyjąć *Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2016-2018*, którego treść stanowiła załącznik do ww. zarządzenia. *Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości na 2015 rok* określono zarządzeniem nr 74/2015 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 13 maja 2015 roku w sprawie Planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, a dokumenty te zawierały elementy określone zapisami art. 23 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 25 ust. 1d ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (obecnie tekst jednolity z 2015 roku, Dz. U. nr 782 ze zm.). W latach poprzednich dokumentu takiego nie sporządzano.

Zasady opracowywania danych do budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki, w tym w zakresie planowanych kwot dochodów i wydatków w podziale na dochody bieżące i majątkowe, organ stanowiący określił uchwałą nr LVIII/527/10 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 30 września 2010 roku w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej.

Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego nie ustalił wewnętrznych uregulowań dotyczących zasad opracowywania i przekazywania danych do przygotowania projektu budżetu Gminy przez jednostki organizacyjne gminy i komórki organizacyjne Urzędu. Jak wynikało z ustnych informacji udzielonych przez Skarbnika Gminy, dane bazowe do opracowania projektu budżetu przekazywali merytoryczni kierownicy komórek organizacyjnych.

W zakresie dochodów z mienia Gminy, plan dochodów bieżących ustalano na podstawie danych dotyczących realizacji dochodów w tym zakresie w latach poprzednich oraz przypisów wynikających z przekazanych przez merytoryczny Wydział danych dotyczących zawieranych umów.

Dochody majątkowe planowano w oparciu o opracowane przez Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej propozycje w zakresie sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Gminy.

Jak wynikało z informacji Skarbnika Gminy wydatki na nabycie nieruchomości ujmowano w projekcie budżetu jako wydatki majątkowe w dziale 700 rozdział 70095 na podstawie informacji przekazywanych przez Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej, w tym w zakresie zakupów niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych - w porozumieniu z Naczelnikiem Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, a aktualizacji dokonywano w trakcie roku budżetowego zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami. Wskazać należy, że zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 1053), wydatki dotyczące nabycia nieruchomości podlegają ujęciu w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami.

Planowane dochody z majątku Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2014, 2015 i 2016 kontrolujące ustaliły na podstawie zapisów:

- uchwały nr LI/520/13 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 19 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2014 rok, którą w odniesieniu do dochodów z majątku planowanych na 2014 rok, w załączniku nr 1 Budżet 2014 - Dochody w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdział 70005 zaplanowano: wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste w § 0470 w kwocie 1.200.000,00 zł, w § 0490 wpływy z innych opłat lokalnych pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie ustaw - 50.000,00 zł, w § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych - dochody z najmu i dzierżaw zaplanowano w kwocie 185.000,00 zł, w § 0760 wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności ujęto 500.000,00 zł oraz w § 0770 wpływy z tytułu odpłatnego nabycia nieruchomości w kwocie 6.200.000,00 zł. Po zmianach w trakcie roku budżetowego, na 31 grudnia 2014 roku plan w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami zamknął się kwotami: § 0470 wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste - 1.200.000,00 zł, § 0490 wpływy z innych opłat lokalnych pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie ustaw - 50.000,00 zł, § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych - 185.000,00 zł, § 0760 wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności - 500.000,00 zł oraz w § 0770 wpływy z tytułu odpłatnego nabycia nieruchomości - 9.832.000,00 zł,
- uchwały nr III/29/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok, w której załączniku nr 1 ujęto w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdział 70005 dochody: w § 0470 wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości w kwocie 1.000.000,00 zł, § 0490 wpływy z innych opłat lokalnych pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie ustaw - 20.000,00 zł, § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych w wysokości 170.000,00 zł, § 0760 wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności - 150.000,00 zł oraz w § 0770 wpływy z tytułu odpłatnego nabycia nieruchomości prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego w kwocie 4.000.000,00 zł. Na 31 grudnia 2014 roku, tj. po zmianach

dokonanych w trakcie roku budżetowego, organ stanowiący dochody z majątku określił w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami: w § 0470 wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste – 1.000.000,00 zł, § 0490 wpływy z innych opłat lokalnych pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie ustaw – 20.000,00 zł, w § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych – 170.000,00 zł, w § 0760 wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – 150.000,00 zł oraz w § 0770 wpływy z tytułu odpłatnego nabycia nieruchomości – 4.000.000,00 zł,

- uchwały nr XVIII/183/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 17 grudnia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2016 rok, w której załączniku nr 1 *Dochody* ujęto w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdział 70005 dochody: w § 0470 wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości w kwocie 700.000,00 zł, w § 0490 wpływy z innych opłat lokalnych pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie ustaw – 10.000,00 zł, w § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych w wysokości 170.000,00 zł, w § 0760 wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – 200.000,00 zł oraz w § 0770 wpływy z tytułu odpłatnego nabycia nieruchomości prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego w kwocie 3.000.000,00 zł. Według stanu na 30 czerwca 2016 roku plan dochodów w tym zakresie nie uległ zmianie.

Kontrolującym okazano wnioski Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej do budżetu na 2014 oraz na lata 2015 i 2016 nie zawierające daty opracowania i przekazania tego dokumentu, w których ujęto wykaz proponowanych do sprzedaży nieruchomości obejmujący: adres, powierzchnię i cenę ustaloną, jak ustnie wyjaśnił Naczelnik Wydziału, na podstawie rozeznania rynku w oparciu o wiedzę pracowników w zakresie transakcji na terenie Gminy.

Analiza danych dotyczących zasobu nieruchomości stanowiącego własność Gminy Aleksandrów Łódzki w odniesieniu do planowanych dochodów z tytułu zbycia majątku wykazała, że jednostka dysponowała majątkiem uzasadniającym ujęcie w planie przedmiotowych dochodów.

Dane ujęte w budżecie na 2016 rok w zakresie sprzedaży nieruchomości były zgodne z wielkością określoną w planie wykorzystania zasobu przyjętym zarządzeniem nr 173/2015 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego i spójne z danymi w zakresie dochodów z dzierżawy i użytkowania wieczystego określonymi tym dokumentem oraz wielkością przypisów.

Kwoty dochodów z tytułu: sprzedaży nieruchomości gruntowych zabudowanych, niezabudowanych i lokali mieszkalnych, opłat z tytułu użytkowania wieczystego, czynszów dzierżawnych i innych opłat w budżecie na 2015 rok ujęto w wielkościach zgodnych z *Planem wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości* określonym zarządzeniem nr 74/2015 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 13 maja 2015 roku, a data wprowadzenia tego uregulowania wskazuje na dostosowanie ujętych w nim danych do przyjętego przez organ stanowiący budżetu.

Analiza podstaw ujęcia w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki dochodów z tytułu użytkowania i użytkowania wieczystego oraz dzierżawy i najmu składników majątkowych wykazała, że przypisy należności z tytułu opłat określonych w umowach dotyczących oddania w te formy władania zasobów Gminy, uzasadniały wysokość kwot ujętych w planie dochodów budżetu w tym zakresie.

Plan wydatków na 2014 rok określony załącznikiem nr 2 do powołanej wyżej uchwały w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki jak również plan wydatków po zmianach według stanu na 31 grudnia 2014 roku, nie obejmował wydatków

majątkowych ujętych w dziale 700 rozdział 70005 w zakresie nabycia nieruchomości (§ 6060), wydatki majątkowe zaplanowano w rozdziale 70095 nie planując wydatków z tytułu nabycia nieruchomości do mienia Gminy. Zgodnie z danymi dotyczącymi wykonania budżetu za 2014 rok, według planu na dzień 31 grudnia 2014 roku przewidywano wydatki w dziale 700 rozdział 70095 § 6060 na wykup gruntów w kwocie 115.000,00 zł, a realizacja planu, zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28 S sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2014 roku, w tej podziałce klasyfikacji budżetowej wynosiła 59.643,00 zł.

Z zestawienia danych rzeczowych dotyczących nabycia nieruchomości do zasobu Gminy w 2014 roku wynika, że Gmina nabyła sześć nieruchomości o łącznej powierzchni 0,6773 ha za kwotę 55.005,00 zł, a ich zestawienie ujęto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 29 protokołu kontroli*.

Wyjaśnienie dotyczące różnicy między danymi rzeczowymi w zakresie nabycia nieruchomości a danymi finansowymi, tj. realizacją wydatków w dziale 700 rozdział 70095 § 6060, gdzie ujmowano wydatki na nabycie gruntów złożyła Naczelnik Wydziału Finansowego Regina Pietrzak i *stanowi ono załącznik nr 30 protokołu kontroli*.

Z powyższego wyjaśnienia wynika, że **poniesione przez Gminę Aleksandrów Łódzki w 2014 roku wydatki na zakup działek ujętych w rzeczowej realizacji przez merytoryczny Wydział zostały pomyłkowo zaksięgowane w dziale 700 rozdział 70005 § 4300**, a realizacja wydatków za 2014 rok w dziale 700 rozdział 70005 § 6060 dotyczy zapłaty odszkodowania za działki gruntu, które stały się własnością Gminy Aleksandrów Łódzki na mocy ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 2031). Powyższą informację potwierdzały dane ewidencji księgowej dotyczące wykonania wydatków, a **ujęcie wydatków majątkowych poniesionych na nabycie gruntów w § 4300 klasyfikacji budżetowej nie było zgodne z uregulowaniami** rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, którym określono, że wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych ujmuje się w § 6060. Zaewidencjonowanie wydatku w niewłaściwej podziałce klasyfikacji budżetowej wskazuje na nieprawidłowości w zakresie przeprowadzenia weryfikacji dowodu księgowego podlegającego zaewidencjonowaniu w księgach rachunkowych jednostki i było wynikiem uchybień w funkcjonowaniu kontroli finansowej.

Uchwałą nr III/29/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok w załączniku nr 2 *Wydatki* nie planowano wydatków majątkowych w zakresie zakupu gruntów. Również po zmianach w trakcie roku budżetowego, według stanu na 31 grudnia 2015 roku, nie przewidywano wydatków majątkowych w zakresie nabycia nieruchomości (dział 700 rozdział 70005 § 6060), a nie realizowanie wydatków w tym zakresie potwierdzają dane sprawozdania Rb-28S. W dziale 700 rozdziale 70095 ujęto wydatki majątkowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne na kwotę 628.000,00 zł nie planując w tym zakresie wydatków na nabycie nieruchomości (załącznik nr 3 do uchwały nr III/29/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku). Według planu budżetu na dzień 31 grudnia 2015 roku w dziale 700 rozdział 70005 nie planowano wydatków majątkowych, a w rozdziale 70095 zaplanowano wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne w łącznej kwocie 712.422,00 zł, zaś realizacja budżetu w tym zakresie zamknęła się kwotą 703.755,84 zł i nie obejmowała zakupu gruntów.

Z danych dotyczących odpłatnego nabycia przez Gminę Aleksandrów Łódzki gruntów do gminnego zasobu nieruchomości wynika, że w 2015 roku nabyto cztery nieruchomości obejmujące pięć działek o łącznej powierzchni 0,3418 ha za łączną kwotę 41.990,00 zł.

Zestawienie danych dotyczących nabycia nieruchomości przez Gminę Aleksandrów Łódzki w 2015 roku ujęto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 29 protokołu kontroli*.

Wobec niewykazania w sprawozdaniu z realizacji budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki za 2015 rok wydatków na nabycie gruntów, co nie było zgodne danymi dotyczącymi nabycia nieruchomości ujętymi w ww.załączniku, kontrolujące zwróciły się o wyjaśnienie różnicy między danymi rzeczowo-finansowymi przedłożonymi przez merytoryczny Wydział a danymi z ewidencji księgowej, a stosowne wyjaśnienie Naczelnik Wydziału Finansów Reginy Pietrzak *stanowi załącznik nr 30 protokołu kontroli*.

Jak wynika z ww. wyjaśnienia **niewykazanie w danych ewidencji księgowej wydatków za 2015 rok na nabycie nieruchomości do zasobu nieruchomości Gminy Aleksandrów Łódzki wynikało z błędnego ujęcia wydatków w kwocie 41.990,00 zł na zakup wyszczególnionych w wyjaśnieniu działek w dziale 700 rozdział 70005 § 4300**, co potwierdzały zapisy ewidencji księgowej w tym zakresie. **Ujęcie wydatków majątkowych poniesionych na nabycie gruntów w § 4300 klasyfikacji budżetowej nie było zgodne z uregulowaniami** rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych. Powyższe wskazuje na nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w zakresie kontroli finansowej, której procedury nakładały obowiązek przeprowadzenia weryfikacji, w tym w zakresie zgodności z planem finansowym, dowodu księgowego podlegającego zaewidencjonowaniu w księgach rachunkowych jednostki.

Wskazać należy, że **zrealizowane wydatki na nabycie nieruchomości, które winny zostać zaklasyfikowane w dziale 700 rozdział 70005 § 6050 nie zostały zaplanowane w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok (wydatki majątkowe na nabycie nieruchomości).**

Na 2016 rok uchwałą nr XVIII/183/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 17 grudnia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2016 rok nie planowano wydatków majątkowych w zakresie działu 700 rozdział 70005, w rozdziale 70095 zaplanowano wydatki majątkowe na kwotę 500.000,00 zł z przeznaczeniem na inwestycje i zakupy inwestycyjne (zgodnie z załącznikiem nr 3 na modernizację budynków komunalnych), a na dzień 30 czerwca 2016 roku w dziale 700 rozdział 70005 przewidziano jedynie wydatki bieżące, zaś w rozdziale 70095 ujęto planowane wydatki majątkowe przeznaczone na inwestycje i zakupy inwestycyjne na kwotę 11.110.751,52 zł, w tym wydatki na odkup dwóch nieruchomości oraz wykup gruntów, a ujęcie przedmiotowych wydatków w powyższym rozdziale klasyfikacji budżetowej nie było zgodne z obowiązującymi w tym zakresie uregulowaniami, co opisano we wcześniejszej części niniejszego protokołu. Realizacja wydatków w ramach działu 700 rozdział 70095 zamknęła się na 30 czerwca 2016 roku kwotą 10.718.134,34 zł, z czego w § 6060 - 10.369.721,94 zł (plan w rozdziale 70095 § 6060 stanowił 10.430.751,52 zł), a z załącznika nr 5 *Wykonanie planu inwestycji – I półrocze 2016* wynikało, że wykonane wydatki dotyczyły odkupu nieruchomości gruntowej przy ul. Daszyńskiego w Aleksandrowie Łódzkim za kwotę 2.460.123,00 zł i nieruchomości gruntowej w Brużycze Księżtwie za 7.909.598,94 zł.

Uchwałą nr XXVII/240/12 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 28 czerwca 2012 roku w sprawie zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Aleksandrów Łódzki i jej jednostkom organizacyjnym, organ stanowiący określił zasady umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny. Przedmiotowa uchwała weszła w życie z dniem 28 sierpnia 2012 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego poz. 2434 i została zmieniona uchwałą Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim nr LV/589/14 z dnia

17 kwietnia 2014 roku, którą opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego poz. 2297 z 29 maja 2014 roku.

Nabywanie nieruchomości

Jak opisano powyżej, Gmina Aleksandrów Łódzki w latach 2014, 2015 nabyła odpłatnie do zasobu Gminy dziesięć nieruchomości, a zestawienia danych w zakresie mienia nabytego w latach 2014 i 2015 zawarto w załącznikach powołanych we wcześniejszej części protokołu.

Kontrolujące przyjęły do analizy dokumentację dotyczącą nabycia w 2015 roku nieruchomości zlokalizowanej w Woli Grzymkowej oraz odkupu w 2016 roku nieruchomości w Brużycze Księżtwie a także odkupu w 2016 roku i sprzedaży w 2015 roku (w ramach tematyki sprzedaży nieruchomości) działek gruntu położonych w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Daszyńskiego.

Zakup nieruchomości Wola Grzymkowa

Zarządzeniem nr 41/2015 z 2 kwietnia 2015 roku w sprawie nabycia gruntu na cel związany z inwestycjami infrastrukturalnymi w zakresie działki nr 250/15 położonej we wsi Wola Grzymkowa, podjętym na podstawie uchwały nr XVI/191/08 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 31 stycznia 2008 roku, Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego wyraził zgodę na odpłatne nabycie **części** nieruchomości położonej w obrębie geodezyjnym Wola Grzymkowa, o numerze ewidencyjnym 250/15 o powierzchni 0,0677 ha.

Analiza okazanej kontrolującym dokumentacji dotyczącej nabycia w 2015 roku działki o numerze ewidencyjnym 250/15 w obrębie Wola Grzymkowa, o powierzchni 0,0677 ha, wykazała, że:

- na wniosek z dnia 22 sierpnia 2014 roku współwłaścicieli nieruchomości stanowiącej, po podziale, między innymi, działkę o numerze ewidencyjnym 250/15 o pow. 0,0677 ha w obrębie Wola Grzymkowa, zajęta pod drogę gminną, Wydział Geodezji i Gospodarki Przestrzennej uzyskał wyrażoną pismem IR.7021.3.108.2014.MR z 19 września 2013 roku (co stanowiło oczywistą omyłkę pisarską, gdyż odbiór pisma potwierdzono 23 września 2014 roku) opinię, z której wynikało, że przedmiotowa działka została zajęta pod budowę nawierzchni asfaltowej drogi gminnej. Z okazanej dokumentacji wynikało więc, że spełnione zostały wymogi § 1 ust. 1 uchwały nr XVI/191/08 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzki z dnia 31 stycznia 2008 roku w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości,
- w dniu 14 października 2014 roku do Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim, po przekazanej właścicielom informacji o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, wpłynęło ich pismo z propozycją ceny wykupu w wysokości 65,00 zł/ m²,
- operatem szacunkowym sporządzonym w dniu 5 lutego 2015 roku rzeczoznawca majątkowy o numerze uprawnień 5302 określił wartość prawa własności niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 36 w Woli Grzymkowej, Gmina Aleksandrów Łódzki oznaczonej numerem ewidencyjnym 250/15 o powierzchni 0,0677 ha na 39.882,00 zł,
- w dniu 8 kwietnia 2015 roku działający z upoważnienia Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego Naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej podpisał z jednym z właścicieli działającym na mocy pełnomocnictwa udzielonego w formie aktu notarialnego rep. A nr 382/2014 z 25 lutego 2014 roku w imieniu obojga współwłaścicieli (na mocy ustawowej wspólności małżeńskiej) protokół rokowań w sprawie nabycia gruntów na cele związane z inwestycjami infrastrukturalnymi dotyczący nabycia na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki działki gruntu położonej w obrębie geodezyjnym Wola Grzymkowa o numerze ewidencyjnym 250/15 o

powierzchni 0,0677 ha. W treści niniejszego protokołu określono: dane dotyczące nieruchomości będącej przedmiotem rokowań, przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, ustaloną w rokowaniach cenę nieruchomości na kwotę 20.310,00 zł płatną przelewem na wskazany rachunek bankowy w terminie 21 dni od daty sporządzenia aktu notarialnego, zobowiązanie Gminy do wystąpienia, w terminie 30 dni z wnioskiem o sporządzenie aktu sprzedaży, którego koszty poniesie kupujący, obowiązek poinformowania nabywcy o terminie i miejscu podpisania umowy notarialnej oraz zastrzeżenie, że nieuzasadnione niestawienie się sprzedającego w oznaczonym terminie i miejscu oznaczać będzie odstąpienie od umowy, a protokół rokowań stanowi podstawę zawarcia umowy notarialnej,

- na mocy aktu notarialnego repertorium A nr 1082/2015 z dnia 22 kwietnia 2015 roku, Burmistrz Gminy Aleksandrów Łódzki działając na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki nabył do jej zasobu nieruchomość stanowiącą działkę o numerze ewidencyjnym 250/15 w Woli Grzymkowej, z przeznaczeniem na cel związany z inwestycjami infrastrukturalnymi. Cena nabycia określona została na kwotę 20.310,00 zł, a Burmistrz zobowiązał się do jej zapłaty w terminie 21 dni od dnia zawarcia umowy, na wskazany rachunek bankowy. W treści aktu notarialnego określono, że Skarbnik Gminy udzielił w dniu 2 kwietnia 2015 roku stosownej kontrasygnaty nr GG.6823.4.2015.PB, potwierdzającej iż Gmina Aleksandrów Łódzki posiada środki na zakup przedmiotowej nieruchomości. Powyższe nie było zgodne z dokonanymi przez kontrolujące ustaleniami opisanymi we wcześniejszej części niniejszego protokołu, z których wynikało, że **w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok nie planowano wydatków majątkowych na zakup nieruchomości**, co potwierdzały zapisy, obowiązujące na dzień zaciągnięcia zobowiązania i realizacji wydatku, uchwały nr VI/69/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 26 marca 2015 roku w sprawie zmiany uchwały nr III/29/14 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok ze zmianą wynikającą z uchwały nr VII/71/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 14 kwietnia 2015 roku w sprawie przeniesień planowanych wydatków pomiędzy grupami wydatków w ramach budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2015 rok,

*Kserokopia uchwały nr VI/69/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 26 marca 2015 roku z załącznikiem nr 1, uchwały nr VII/71/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 14 kwietnia 2015 roku z załącznikiem i uchwały nr XVIII/180/15 z załącznikiem nr 1 oraz aktu notarialnego repertorium A nr 1082/2015 z dnia 22 kwietnia 2015 roku stanowią **akta kontroli strony 211-230.***

- dokonanie zapłaty w ustalonej aktem notarialnym i protokołem rokowań kwocie 20.310,00 zł dokumentował wyciąg bankowy z dnia 11 maja 2015 roku, co potwierdzało wywiązanie się z terminu zapłaty ustalonego aktem notarialnym, a operację zaewidencjonowano w dniu 27 kwietnia 2015 roku na kontaktach Wn 011-1-1 Ma 201-1/3859 i Ma 998-1 (dowód księgowy 5 852/1 i 5 852/2) oraz Wn 201-1/3859 Ma 130-1-2 (w dniu 11 maja 2015 roku) z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 **§ 4300, co wskazuje na zaewidencjonowanie wydatku na nabycie nieruchomości jako wydatku bieżącego. Powyższy sposób ujęcia w klasyfikacji budżetowej wydatku na nabycie nieruchomości nie był zgodny z uregulowaniami** rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych. Ponadto **w uchwale budżetowej Rady Gminy Aleksandrów Łódzki obowiązującej w dacie dokonania zapłaty brak było upoważnienia do wydatkowania środków w zakresie wydatków majątkowych na nabycie nieruchomości, wobec czego realizacja wydatku nastąpiła z naruszeniem uregulowań określonych**

zapisami art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku, które określają, że w toku wykonywania budżetu dokonywane wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,

Wydruki z ewidencji księgowej: przelewu dokonanego na rzecz zbywców, opisu FV-5 nr 852 z dekreacją dotyczącą zaklasyfikowania wydatku oraz wydruk w zakresie zaewidencjonowania wydatku stanowią akta kontroli strony 231-233.

- na podstawie faktury nr 1/15 z dnia 6 lutego 2015 roku wystawionej przez Kasjan Nieruchomości-Finanse Janusz Olesik, Łódź, ul. Kasprzaka 7/9 bud. C, której wpływ do Urzędu Miejskiego odnotowano w dniu 6 lutego 2015 roku, a weryfikację pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym potwierdzili posiadający stosowne upoważnienia do dokonania tych czynności Naczelnicy Wydziałów, akceptacji wydatku dokonał Skarbnik Gminy, a jego zatwierdzenia - Burmistrz Gminy, dokonano wydatku dotyczącego sporządzenia operatu szacunkowego określającego wartość nieruchomości. Przedmiotowa faktura zawierała potwierdzenie przez Naczelnika Wydziału Zamówień Publicznych zgodności wydatku z zapisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych, a Naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej wskazał podziałkę klasyfikacji budżetowej, z której dokonywany jest wydatek (dział 700 rozdział 70005 § 4300). Z opisu faktury wystawionej na łączną kwotę 693,72 zł wynikało, że wynagrodzenie za sporządzenie wyceny nieruchomości stanowiącej działkę o numerze ewidencyjnym 250/15 w Woli Grzymkowej stanowiło 221,40 zł brutto. Zapłatę kwoty wynikającej z faktury w dniu 6 marca 2015 roku (tj. w terminie zgodnym z datą płatności określoną na dowodzie księgowym - do 8 marca 2015 roku) potwierdzał wyciąg bankowy, a operacje zaewidencjonowano na kontach jednostki: przypis Wn 402-1 Ma 201-1/3585 (z datą 6 lutego 2015 roku dowód nr 5 223/1) i Ma 998-1, zapłatę (z datą 6 marca 2015 roku dowód księgowy 1 46/5) na kontach Wn 201-1/3585 Ma 130-1-2 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 4300,
- na podstawie faktury nr 26/2015 wystawionej w dniu 22 kwietnia 2015 roku przez Kancelarię Notarialną w Aleksandrowie Łódzkim dokonano zapłaty kwoty 1.388,28 zł, co potwierdzał wyciąg bankowy z dnia 5 maja 2015 roku (dowód 1 88/46), w terminie zgodnym z terminem płatności określonym do 6 maja 2015 roku, a powyższą operację zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 402-1 Ma 201-1/154 Ma 998-1 i zapłatę: Wn 201-1/154 Ma 130-1-2 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 4300. Przedmiotowa faktura wystawiona za sporządzenie aktu notarialnego repertorium A 1082/2015, posiadając stosowne adnotacje o sprawdzeniu pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym przez umocowanych do tych czynności pracowników, akceptacji przez Skarbnika Gminy i zatwierdzeniu przez Zastępcę Burmistrza oraz wskazaniu przez Naczelnika Wydziału podziałki klasyfikacji budżetowej, w której należy zaewidencjonować wydatek (dział 700 rozdział 70005 § 4300) spełniała wymogi dowodu księgowego podlegającego zaewidencjonowaniu w urządzeniach księgowych jednostki,
- środek trwały został wprowadzony do ewidencji w dniu 28 kwietnia 2015 roku pod numerem 05203/050/Um na podstawie aktu notarialnego repertorium A nr 1082/2015 w wartości początkowej 20.310,00 zł, obejmującej jedynie kwotę dokonanej na rzecz zbywcy zapłaty. **Nieujęcie w wartości środka trwałego kosztów jego pozyskania, tj. wyszczególnionych powyżej kosztów sporządzenia aktu notarialnego (w kwocie 1.388,28 zł brutto) i wyceny nieruchomości (221,40 zł brutto) stanowiących łącznie 1.609,68 zł nie było zgodne z zasadami rachunkowości określonymi zapisami art. 28 ust. 1 pkt 1**

i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, którymi określono, że środki trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, a cena nabycia, to cena zakupu obejmująca kwotę należną sprzedającemu powiększoną o koszty bezpośrednio związane z zakupem. Wskazać należy, że zaewidencjonowanie wydatków dotyczących nabycia nieruchomości w § 4300 i na koncie 402, tj. jako wydatku bieżącego skutkowało, opisanym wyżej nieuwzględnieniem kosztów nabycia nieruchomości w wartości środka trwałego.

Wydruk karty środka trwałego nr 05203/-050/UM - działka o numerze ewidencyjnym 250/15 Wola Grzymkowa, wydruki z ewidencji księgowej i dokumenty dotyczące poniesionych kosztów zakupu, tj. usługi notarialnej oraz operatu szacunkowego stanowią akta kontroli strony 234-245.

Odkup nieruchomości

Aktem notarialnym repertorium A nr 4887/2014 z dnia 5 grudnia 2014 roku, działający w imieniu i na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki, Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zawarł z pełnomocnikiem zarządu spółki M.W. TRADE Spółka Akcyjna, wyłonionej w przetargu jako nabywca, warunkową umowę sprzedaży i przedwstępną umowę sprzedaży niezabudowanej nieruchomości położonej w miejscowości Brużyczka Księstwo składającej się z działek gruntu o numerach ewidencyjnych nr 43/2 o powierzchni 11,6275 ha, nr 44/2 o powierzchni 3,1522 ha i nr 46 o powierzchni 3,6911 ha. Wartość nieruchomości określono na 3.291.500,00 zł netto, a na jej sprzedaż Gmina ogłosiła przetarg pisemny nieograniczony, którego protokół sporządzony w dniu 26 listopada 2014 roku przedłożono do aktu. Zgodnie z warunkową umową sprzedaży Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego oświadczył, że sprzedaje opisaną nieruchomość rolną o łącznej powierzchni 18,4708 ha na rzecz spółki M.W. TRADE S.A. Cenę sprzedaży ustalono na 6.801.000,00 zł netto, z czego 4.819.995,38 zł netto stanowiło cenę gruntów przeznaczonych pod zabudowę, a 1.981.004,62 zł – cenę gruntów rolnych i leśnych, podatek VAT od części podlegającej opodatkowaniu – na kwotę 1.108.598,94 zł, wobec czego łączna cena brutto wynosiła 7.909.598,94 zł. Powyższe było zgodne z ofertą nabywcy złożoną do przetargu, a zagadnienie powyższe było przedmiotem szczegółowej analizy w ramach kontroli doraźnej przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi w 2015 roku.

W treści umowy zawarto w szczególności ustalenia w zakresie:

- zawarcia umowy sprzedaży pod warunkiem nie skorzystania przez Agencję Nieruchomości Rolnych z prawa pierwokupu przysługującego jej na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego (tekst jednolity z 2012 r., Dz.U. poz. 803 ze zm.),
- zobowiązania stron do zawarcia, na okres 3 lat od dnia podpisania umowy przenoszącej własność nieruchomości, umowy dzierżawy, na mocy której M.W. TRADE S.A. z chwilą nabycia nieruchomości odda Gminie do użytkowania i pobierania pożytków przedmiotową nieruchomość, a Gmina obejmie nieruchomość w dzierżawę wraz ze zobowiązaniem zapłaty czynszu dzierżawnego,
- zobowiązania Gminy Aleksandrów Łódzki do odkupienia do dnia 17 grudnia 2017 roku od M.W. TRADE S.A. nieruchomości będącej przedmiotem umowy sprzedaży za cenę 6.801.000,00 zł netto, do której zostanie doliczony podatek od towarów i usług, zgodnie z obowiązującymi przepisami na dzień zawarcia umowy sprzedaży,
- 14 dniowego terminu na zawarcie przyrzeczonej umowy sprzedaży od dnia rozwiązania umowy dzierżawy,

- zapłaty na rzecz M.W. TRADE S.A. kary umownej stanowiącej równowartość ceny netto nieruchomości, powiększonej o naliczony podatek VAT, płatnej w terminie 7 dni po upływie oznaczonego terminu do zawarcia umowy przyrzeczonej w przypadku nie zawarcia w wymaganym terminie umowy sprzedaży z tym, że zapłata kary umownej nie zwalnia Gminy z obowiązku zawarcia przyrzeczonej umowy sprzedaży, przy czym kwota zapłaconej kary zostanie zaliczona na poczet ceny sprzedaży. Zabezpieczeniem zapłaty kary umownej był wystawiony przez Gminę weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową,
- możliwości żądania przez Gminę wcześniejszej odsprzedaży nieruchomości z zastrzeżeniem, że zawarcie umowy przenoszącej własność nie może nastąpić wcześniej niż w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia Spółce takiego żądania. W przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy dzierżawy należność z tytułu czynszu dzierżawnego zostanie rozliczona proporcjonalnie do okresu trwania umowy, a z tytułu wcześniejszej odsprzedaży nieruchomości Gmina zobowiązana będzie do zapłaty na rzecz Spółki prowizji w wysokości 10% pozostałej do zapłaty sumy czynszów dzierżawnych,
- możliwości przedłużenia terminu odkupu na uzgodnionych zasadach, co skutkować będzie koniecznością zmian przedmiotowej umowy.

Umową repertorium A nr 4989/2014 zawartą w dniu 12 grudnia 2014 roku Gmina Aleksandrów Łódzki przeniosła na rzecz M.W. TRADE S.A. własność działek nr 43/2, 44/2, 46 o łącznej powierzchni 18,4708 ha za cenę 6.801.000,00 zł netto – 7.909.598,94 zł brutto. Na poczet ceny nabycia zaliczono wniesione do przetargu wadium (680.000,00 zł – przelane w dniu 27 listopada 2014 roku), a pozostała kwota w wysokości 7.229.598,94 zł została uiszczona w dniu 11 grudnia 2014 roku na podstawie wystawionej przez Gminę Aleksandrów Łódzki w dniu 12 grudnia 2014 roku faktury VAT nr FAS/561/2014 na 7.909.598,94 zł.

Zgodnie z uchwałą nr LXII/650/2014 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 25 września 2014 roku w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości Gminy, jej dzierżawę i ponowne nabycie, aktem notarialnym repertorium nr 4996/2014 z dnia 12 grudnia 2014 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zawarł z nabywcą nieruchomości obejmującej działki nr 42, 44/2 i 46 w Brużycze Księżstwie umowę dzierżawy na okres od momentu podpisania umowy, do 12 grudnia 2017 roku. W treści umowy ustalono, w szczególności, że po upływie okresu dzierżawy strony zawrą umowę sprzedaży na zasadach określonych w warunkowej umowie sprzedaży i umowie przedwstępnej oraz: zasady i podstawy rozwiązania umowy, warunki dzierżawy, prawa i obowiązki stron, odpowiedzialność w przypadku naruszenia postanowień umowy, czynsz dzierżawny płatny przez Gminę miesięcznie do ostatniego dnia miesiąca, za który został naliczony, a harmonogram płatności czynszu określono załącznikiem nr 1 (o treści zgodnej z ofertą złożoną do przetargu). Ponadto określono uprawnienie do naliczania odsetek w przypadku opóźnienia w zapłacie, zasady i podstawy rozwiązania umowy, zabezpieczenie umowy w postaci weksla własnego in blanco z deklaracją wekslową. Harmonogram płatności określony powołanym wyżej załącznikiem określał spłatę czynszu dzierżawnego w 37 ratach w łącznej kwocie 1.767.069,78 zł brutto, tj. 1.436.641,95 zł netto.

Kwoty wynikające z powyższego harmonogramu dotyczące zapłaty czynszu dzierżawnego (płatne od 31 grudnia 2014 roku do 31 grudnia 2017 roku) **w wartości netto: na 2015 - 475.428,00 zł, na 2016 rok - 475.428,00 zł i na 2017 rok - 460.686,00 zł z limitem zobowiązań 1.411.542,00 zł**, ujęte zostały jako wydatki bieżące w Wykazie przedsięwzięć do WPF stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały nr III/28/14 z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2015-2020 – zadanie *Odkup nieruchomości gruntowej w Brużycze Księżstwie*. W przedmiotowym załączniku

wykazano również wydatki majątkowe **w kwocie 6.801.000,00 zł, co stanowiło cenę netto** na zadanie *Odkup nieruchomości gruntowej w Brużyczce Księżtwie* przewidziane na rok 2017, a wynikające ze zobowiązania do odkupu nieruchomości zawartego w umowie jej sprzedaży. Zasady ujęcia w wieloletnich prognozach finansowych Gminy Aleksandrów Łódzki zobowiązań z tytułu czynszu dzierżawnego i wydatków majątkowych na zakup nieruchomości będących przedmiotem „sprzedaży zwrotnej” opisano szczegółowo w protokole kontroli doraźnej przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi w 2015 roku oraz wcześniejszej części niniejszego protokołu kontroli.

Stosownie do zapisów umowy sprzedaży (§ 6 pkt 6 aktu notarialnego repertorium A nr 4887/2014 z 5 grudnia 2014 roku warunkowej umowy sprzedaży i umowy przedwstępnej sprzedaży) oraz umowy przeniesienia własności (akt notarialny repertorium A nr 4989/2014 z dnia 12 grudnia 2014 roku), pismem z dnia 16 marca 2016 roku skierowanym do M.W. TRADE Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu (doręczonym 17 marca 2016 roku), Gmina Aleksandrów Łódzki wniosła o wcześniejszą sprzedaż nieruchomości obejmującej działki o numerach ewidencyjnych 43/2, 44/2 i 46 o powierzchni łącznej 18,4708 ha. Pismem z dnia 30 marca 2016 roku Spółka wyraziła zgodę na zawarcie umowy przenoszącej własność pod warunkiem dochowania wszystkich postanowień § 6 umowy warunkowej.

Zarządzeniem nr 56/2016 z dnia 21 marca 2016 roku w sprawie nabycia niezabudowanej nieruchomości gruntowej, Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zarządził nabycie, zgodnie z § 3 uchwały nr LXII/650/2014 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 25 września 2014 roku, niezabudowanej nieruchomości gruntowej oznaczonej numerami ewidencyjnymi 43/2, 44/2 i 46 o łącznej powierzchni 18,4708 ha, położonej w miejscowości Brużyczka Księżtwa.

Powoływaną w zarządzeniu uchwałą nr LXII/650/2014 z dnia 25 września 2014 roku w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości Gminy oraz jej późniejszej dzierżawy wraz z prawem ponownego nabycia, Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim wyraziła, między innymi, zgodę na zawarcie umowy nabycia mienia stanowiącego przedmiotową nieruchomość po ustaniu stosunku dzierżawy określając, że warunki sprzedaży nieruchomości, umów dzierżawy i nabycia ustalone zostaną w wyniku postępowania przetargowego.

Aktem notarialnym repertorium A numer 1057/2016 z 4 kwietnia 2016 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego działający w imieniu i na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki na mocy uchwały nr LXII/650/2014 z dnia 25 września 2014 roku w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości Gminy oraz jej późniejszą dzierżawę wraz z prawem ponownego nabycia tej nieruchomości (działek nr 43/2, 44/2 i 46 położonych we wsi Brużyczka Księżtwa) oraz zarządzenia nr 56/2016 z dnia 21 marca 2016 roku Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego, zawarł przyrzeczoną umowę sprzedaży działek gruntu oznaczonych numerami ewidencyjnymi 43/2, 44/2 i 46, o łącznej powierzchni 18,4708 ha położonych w miejscowości Brużyczka Księżtwa. Powołany w treści aktu notarialnego dokument GG.6823.9.2016.PB z dnia 21 marca 2016 roku – kontrasygnata Skarbnika Gminy, potwierdził, że Gmina Aleksandrów Łódzki posiada środki na zakup przedmiotowej nieruchomości.

Powołując się na zapisy § 6 ust. 1 warunkowej umowy sprzedaży i umowy przedwstępnej sprzedaży (akt notarialny repertorium A 4887/2014 z dnia 5 grudnia 2014 roku) oraz umowy przeniesienia własności (akt notarialny repertorium A 4989/2014 z dnia 12 grudnia 2014 roku), w treści aktu notarialnego umowy sprzedaży przyrzeczonej z 4 kwietnia 2016 roku (repertorium A numer 1057/2016) strony oświadczyły, że zgodnie z postanowieniami powołanych wyżej aktów notarialnych, Gminie przysługiwało prawo żądania odsprzedaży nieruchomości przy czym zawarcie umowy przenoszącej własność nieruchomości nie może nastąpić wcześniej niż w

terminie 14 dni od dnia zgłoszenia spółce M.W.TRADE takiego żądania. Strony potwierdziły, że wniosek taki przekazany w treści pisma GG.6823.9.2016K.A. dotarł do Spółki w dniu 17 marca 2016 roku i ustaliły, że z chwilą podpisania aktu sprzedaży przyrzeczonej, umowa dzierżawy zawarta w formie aktu notarialnego repertorium A 4996/2014 ulega rozwiązaniu, a nieopłacony czynsz dzierżawny za okres od 1 do 4 kwietnia 2015 rok wynosi 5.282,47 zł netto (plus vat w kwocie 1.214,97 zł), która to kwota zostanie uiszczona w dniu podpisania aktu notarialnego.

Mocą przedmiotowego aktu, w wykonaniu zobowiązania wynikającego z umowy repertorium A 4887/2014 i A 4989/2014 pełnomocnik działający na rzecz i w imieniu M.W. TRADE S.A. przeniósł własność niezabudowanej nieruchomości obejmującej działki oznaczone numerami ewidencyjnymi 43/2, 44/2 i 46 o łącznym obszarze 18,4708 ha, za łączną cenę brutto w kwocie 7.909.598,94 zł, a Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki dokonał nabycia przedmiotowej nieruchomości z przeznaczeniem na cel związany z inwestycjami infrastrukturalnymi.

Stawający oświadczyli, że cena sprzedaży równa jest cenie kupna tej nieruchomości i wynosi 6.801.000,00 zł plus podatek vat według stawki 23% od części nieruchomości podlegającej opodatkowaniu, w kwocie 1.108.598,94 zł, co stanowi łącznie cenę brutto 7.909.598,94 zł, którą nabywca zobowiązał się zapłacić przelewem na wskazany rachunek bankowy sprzedającego w dniu zawarcia aktu, tj. 4 kwietnia 2016 roku.

Na podstawie wystawionej przez M.W. TRADE S.A. na kwotę 7.909.598,94 zł faktury VAT FS-36/2016/WYN z dnia 4 kwietnia 2016 roku zaewidencjonowanej w urządzeniach księgowych Urzędu w dniu 4 kwietnia 2016 roku - dowód księgowy nr 5 777/1 i 5 777/2 na kontach: Wn 011-1-1 Ma 201-1/3771 i Ma 998 zaewidencjonowano wydatek i dokonano zapłaty ceny nabycia przedmiotowej nieruchomości, co dokumentował wyciąg bankowy z dnia 4 kwietnia 2016 roku (wb nr 70/42), a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 201-1/3771 Ma 130-1-2 w dziale 700 rozdział 70095 § 6060.

Środki finansowe zabezpieczono w planie wydatków budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki dokonując stosownego zwiększenia wydatków i przychodów o kwoty 10.400.000,00 zł uchwałą nr XX/212/16 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 lutego 2016 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki, której załącznikiem nr 1 *Wydatki* zwiększono planowane wydatki w dziale 700 rozdział 70095 § 6060 z przeznaczeniem na *Odkup nieruchomości w Brużycze Księżtwie (7.909.598,00 zł)* i *Odkup nieruchomości przy ul. Daszyńskiego w Aleksandrowie Łódzkim (2.460.123,00 zł)*, co znalazło odzwierciedlenie w zapisach Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2016-2014, przyjętej uchwałą nr XX/209/16 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 lutego 2016 roku.

Wraz z ceną zapłaty, działający w imieniu Gminy Aleksandrów Łódzki Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego, zobowiązał się do zapłaty kwoty 99.974,37 zł brutto, stanowiącej prowizję spółki M.W. TRADE S.A. z tytułu wcześniejszego zawarcia umowy sprzedaży, wyliczonej zgodnie z postanowieniami § 6 ust. 7 umowy sprzedaży i przedwstępnej umowy sprzedaży, tj. w wysokości 10% pozostałej do zapłaty sumy czynszów dzierżawnych określonych umową dzierżawy. Jak wynikało z wyliczeń sporządzonych przez kontrolujące na podstawie harmonogramu stanowiącego załącznik nr 1 do umowy dzierżawy, kwota pozostałego do zapłaty czynszu stanowiła 994.743,70 zł.

W dniu 4 kwietnia 2016 roku M.W.TRADE S.A. wystawiła fakturę VAT FS-37/2016/WYN, której wpływ odnotowano w dniu 6 kwietnia 2016 roku, dotyczącą prowizji z tytułu wcześniejszego zawarcia umowy sprzedaży akt notarialny repertorium A nr 1057/2016, a która została zaewidencjonowana w urządzeniach księgowych w dniu 4 kwietnia 2016 roku (dowód księgowy 5 776/1 i 5 776/2) na kontach Wn 402-1 Ma 201-1/3771 i Ma 998 w klasyfikacji budżetowej dział 700 rozdział 70005 § 4300. **Przed dokonaniem**

weryfikacji faktury pod względem merytorycznym (z datą 6 kwietnia 2016 roku) i wskazaniem przez Naczelnika Wydziału Geodezji zaklasyfikowania wydatku (z datą 6 kwietnia 2016 roku), dokonano zapłaty należnej kwoty 99.974,36 zł (w terminie płatności określonym fakturą na 4 kwietnia 2016 roku), co dokumentował wyciąg bankowy z dnia 4 kwietnia 2016 roku, a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 201-1/3771 Ma 130-1-2 w dziale 700 rozdział 70005 § 4300. Sprawdzenia dokumentu stanowiącego podstawę realizacji wydatku pod względem formalno-rachunkowym, akceptacji przez Skarbnika Gminy i zatwierdzenia wydatku przez Zastępcę Burmistrza dokonano bez określenia dat wykonania tych czynności. Ze wskazanej powyżej różnicy w datach przekazania środków i dokonania opisu dokumentu stanowiącego podstawę realizacji wydatku wynika, że w dacie zapłaty dokument ten nie spełniał wymogu dowodu księgowego podlegającego zaewidencjonowaniu w księgach rachunkowych.

Oprócz ceny nabycia oraz opisanej powyżej prowizji w wysokości określonej aktem notarialnym repertorium A numer 1057/2016 z 4 kwietnia 2016 roku (faktury VAT FS-36/2016/WYN i FS-37/2016/WYN z dnia 4 kwietnia 2016 roku), Gmina Aleksandrów Łódzki poniosła koszty nabycia wynikające z faktury nr 28/2016 z dnia 4 kwietnia 2016 roku wystawionej przez Kancelarię Notarialną w Zgierzu na kwotę 8.212,42 zł. Przedmiotowa faktura wpłynęła do Urzędu Gminy w Aleksandrowie Łódzkim i w dniu 4 kwietnia 2016 roku została zaewidencjonowana na kontach Wn 402-1 Ma 201-1/154 Ma 998-1 (dowód księgowy 5 787/1 i 5 787/2) z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 4300. Powyższa faktura po dokonaniu weryfikacji merytorycznej, formalno-rachunkowej przez uprawnionych do tych czynności pracowników, akceptacji wydatku przez Skarbnika Gminy i jego zatwierdzeniu przez Zastępcę Burmistrza i wskazaniu przez Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej klasyfikacji budżetowej w jakiej należało ująć wydatek, została zapłacona w dniu 15 kwietnia 2016 roku, tj. w terminie zgodnym z określonymi zapisami faktury, co dokumentował wyciąg bankowy (dowód księgowy nr 1 79/8), a operację ujęto na kontach jednostki: Wn 201-1/154 Ma 130-1-2 w dziale 700 rozdział 70005 § 4300 klasyfikacji budżetowej.

Środki trwałe będące przedmiotem odkupu stanowiące działki o numerach ewidencyjnych 43/2, 44/2 i 46, położone w miejscowości Brużyczka Księstwo, przyjęto na stan środków trwałych na podstawie aktu notarialnego repertorium 1057/2016 z 4 kwietnia 2016 roku **w wartości wynikającej z ceny nabycia określonej umową sprzedaży bez zaliczenia do kosztów nabycia wydatku wynikającego z faktury wystawionej za sporządzenie aktu notarialnego, co nie było zgodne z uregulowaniami art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości**, którymi określono, że środki trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, a cena nabycia, to cena zakupu obejmująca kwotę należną sprzedającemu powiększoną o koszty bezpośrednio związane z zakupem.

*Kserokopia aktu notarialnego repertorium A numer 1057/2016 z 4 kwietnia 2016 roku, zarządzenia nr 56/2016 z 21 marca 2016 roku, faktury VAT FS-36/2016/WYN i FS-37/2016/WYN z dnia 4 kwietnia 2016 roku, faktury nr 28/2016 z dnia 4 kwietnia 2016 roku wystawionej przez Kancelarię Notarialną oraz dowodów zapłaty ceny nabycia, wynagrodzenia z tytułu wcześniejszego rozwiązania umowy dzierżawy oraz kosztów aktu notarialnego stanowią **akta kontroli strony 246-269.***

Wskazać należy, że Gmina Aleksandrów Łódzki w cenie sprzedaży nieruchomości stanowiącej przedmiot odkupu uwzględniła podatek VAT (faktura FAS/561/2014 z 12 grudnia 2014 roku) w kwocie 1.108.598,94 zł, co ujęto w deklaracji VAT-7 za grudzień 2014 roku sporządzonej w dniu 21 stycznia 2015 roku. Podatek od towarów i usług w kwocie zgodnej ze złożoną deklaracją, tj. 1.205.797,00 zł przekazano w dniu 23 stycznia 2015 roku Urzędowi Skarbowemu w Zgierzu, co dokumentował wyciąg bankowy nr 15 z dnia 23 stycznia 2015 roku, a operację zaewidencjonowano na kontach

organu: Wn 240-3 Ma 901-1 (na podstawie PK 192/6 z dnia 31 grudnia 2014 roku) i Wn 240-3 Ma 1331-1 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0770.

Kserokopia deklaracji VAT-7 za grudzień 2014 roku z załącznikami, wyciąg bankowy nr 15 z dnia 23 stycznia 2015 roku oraz wydruk z ewidencji księgowej w zakresie przekazania podatku VAT stanowią akta kontroli strony 270-283.

Zgodnie z wystawioną przez M.W. TRADE S.A. fakturą VAT FS-36/2016/WYN z dnia 4 kwietnia 2016 roku, Gmina z tytułu odkupu nieruchomości o numerach ewidencyjnych 43/2, 44/2 i 46 położone w miejscowości Brużyczka Księżstwo zapłaciła należną kwotę 7.909.598,94 zł brutto, w tym 1.108.598,94 zł podatek VAT.

Do dnia przeprowadzania czynności kontrolnych Gmina nie odzyskała uiszczanego podatku VAT, a powyższy wydatek stanowił koszt bezpośrednio poniesiony przez Gminę. Wyjaśnienie w sprawie podatku VAT zapłaconego z tytułu nabycia (odkupu) nieruchomości w miejscowości Brużyczka Księżstwo złożył Skarbnik Gminy Aleksandrów Łódzki i *stanowi ono załącznik nr 31 protokołu kontroli.*

Jak wynika ze złożonej przez Skarbnika Gminy Aleksandrów Łódzki informacji, Gmina odkupiła nieruchomość w miejscowości Brużyczka Księżstwo za kwotę 7.909.598,94 zł (w tym 1.108.598,94 zł podatek VAT), a jednostce przysługuje prawo odzyskania podatku VAT przy kolejnej sprzedaży. Na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych Gmina nie odzyskała VAT z tym, że jednostka przygotowuje kompleksową ofertę sprzedaży i przedmiotowa nieruchomość przeznaczona zostanie do zbycia w bieżącym roku.

Powyższe wyjaśnienie w zakresie naliczenia podatku VAT przy odkupie nieruchomości potwierdzają dane zawarte w treści faktury VAT FS-36/2016/WYN z dnia 4 kwietnia 2016 roku wystawionej przez M.W. TRADE S.A. na kwotę 7.909.598,94 zł, w tym podatek VAT w kwocie 1.108.598,94 zł.

2.1. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

Dane dotyczące planowanych, planowanych po zmianach i wykonanych dochodów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego ujętych w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa, rozdziale 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami § 0770 Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, ustalone na podstawie opisanych wyżej uchwał Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim w sprawie uchwalenia budżetu na 2014, 2015 i 2016 rok, zmian przedmiotowych uchwał oraz sprawozdań Rb-27S sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku, 31 grudnia 2015 roku i 30 czerwca 2016 roku przedstawiono w tabeli:

Wg stanu na dzień	Plan dochodów	Plan dochodów po zmianach	Wykonanie dochodów
31.12. 2014 rok	9.832.000,00	9.832.000,00	11.122.415,80
31.12.2015 rok	4.000.000,00	4.000.000,00	3.897.220,30
30.06.2016 rok	3 000 000,00	3 000 000,00	146 794,70

Plan rzeczowy i wykonanie dochodów ze sprzedaży nieruchomości za lata 2014 i 2015 zestawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 32 protokołu kontroli.*

Z danych przedstawionych w tabeli obrazującej finansowe wykonanie planu w dziale 700 rozdziale 70005 § 0770 wynika, że realizacja planu w tym zakresie w 2014 roku w odniesieniu do planu po zmianach wyniosła 113,12%. Porównanie danych dotyczących realizacji dochodów w dziale 700 rozdziale 70005 § 0770 wynikających ze sprawozdania Rb-27S i ewidencji księgowej (11.122.415,80 zł) z danymi rzeczowo-

finansowymi przekazanymi przez merytoryczny Wydział (12.572.853,94 zł) wykazało różnice wynikające ze sposobu ujęcia podatku VAT (w ewidencji i sprawozdawczości w kwotach netto a wg danych merytorycznego Wydziału – w wartości brutto), ujęcia w ewidencji księgowej dochodów pochodzących z wpłat rat z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności w latach poprzednich z rozłożeniem zapłaty na raty oraz **nieujęcia w ww. podziale klasyfikacji budżetowej dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości przy ul. Bankowej 22 w Aleksandrowie Łódzkim (44.157,00 zł netto) oraz przy ul. Sienkiewicza 19 w Aleksandrowie Łódzkim (72.000,00 zł netto) na rzecz użytkowników wieczystych, które zaewidencjonowano w § 0470 (dział 700 rozdział 70005)**, co nie było zgodne z uregulowaniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w którego załączniku nr 3 Klasyfikacja paragrafów dochodów, przychodów i środków w obowiązującym wówczas brzmieniu, określono, że w § 047 ujmuje się wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebności, zaś w § 077 należy klasyfikować wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości.

Wyjaśnienie dotyczące ujęcia dochodów z tytułu sprzedaży prawa własności nieruchomości na rzecz ich użytkowników wieczystych w § 0470 złożyła Naczelnik Wydziału Finansów i **stanowi ono załącznik nr 33 protokołu kontroli**.

Jak stwierdziła w swoim wyjaśnieniu Naczelnik Wydziału Finansów Regina Pietrzak błędne ujęcie dochodów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności nieruchomości przez ich użytkowników wieczystych w klasyfikacji budżetowej wynikało z nieprawidłowego zdefiniowania słownika zobowiązań w stosowanym przez jednostkę oprogramowaniu.

Z analizy rzeczowej realizacji planu sprzedaży w 2014 roku wynika, że 80,45 % dochodów z tego tytułu pochodziło ze sprzedaży nieruchomości w miejscowości Brużyczka Księżstwo, obejmującej działki gruntu o numerach ewidencyjnych 43/2, 44/2 i 46, sprzedanej za kwotę 7.909.598,94 zł brutto w trybie przetargu pisemnego nieograniczonego, a zagadnienie to było przedmiotem szczegółowej kontroli przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, w kresie od 20 kwietnia do 26 maja 2015 roku. Transakcję zakupu (odkupu) nieruchomości w miejscowości Brużyczka Księżstwo opisano powyżej.

W 2015 roku dochody w dziale 700 rozdziale 70005 § 0770 zrealizowano w kwocie 3.897.220,30 zł, stanowiącej 97,43 % planu.

Z rzeczowego zestawienia zawartego w **załączniku nr 32 protokołu kontroli** wynika, że uzyskane ze sprzedaży nieruchomości z zasobu Gminy Aleksandrów Łódzki dochody w 2015 roku stanowiły kwotę 3.714.133,83 zł.

Różnice między danymi finansowymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S za 2015 rok sporządzonym na podstawie ewidencji księgowej (dochody w kwocie 3.897.220,30 zł) a danymi rzeczowo-finansowymi przekazanymi przez merytoryczny Wydział (dochody w wysokości 3.714.133,83 zł) wynikały z różnic w sposobie ujęcia podatku VAT, ujęcia w dziale 700 rozdziale 70005 § 0770 ewidencji księgowej dochodów z rat uiszczanych z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności nieruchomości przez ich użytkowników wieczystych z rozłożeniem zapłaty na raty (decyzje z lat poprzednich) oraz sposobu ujęcia dochodu z tytułu sprzedaży dokonanej na przełomie roku (zapłaty dokonano w 2015 roku, akt notarialny sporządzono w styczniu roku 2016).

Wykazane dochody pochodziły ze zbycia dziewięciu gminnych nieruchomości, z czego cztery sprzedano w trybie przetargu, trzy – na zasadach określonych zapisami art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami na

poprawę zagospodarowania nieruchomości przyległej i poszerzenie oraz dwie na rzecz dzierżawcy.

Sprzedaż nieruchomości położonej w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Daszyńskiego, jej wydzierżawienie i odkup

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość przeprowadzonej procedury zbycia w 2015 roku, w trybie przetargu nieruchomości położonej w obrębie A-1 Aleksandrowa Łódzkiego, obejmującej działki o numerach ewidencyjnych: 34/1, 33/1, 30/1, 29/1, 28/1, 22/4, 22/3, 22/2, 22/1, 21/4, 21/3, 21/2 i 21/1, o łącznej powierzchni 1,9069 ha za kwotę 2.460.123,00 zł brutto stanowiącą 66,24% dochodów uzyskanych w 2015 roku ujętych w tej podziale klasyfikacji budżetowej.

Uchwałą nr XII/108/2015 z dnia 30 lipca 2015 roku Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości Gminy Aleksandrów Łódzki oraz jej późniejszej dzierżawy wraz z prawem ponownego nabycia ze zmianą wynikającą z uchwały nr XIII/116/2015 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 27 sierpnia 2015 roku, organ stanowiący wyraził zgodę na:

- zbycie nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów obrębu A-1 numerami działek: 34/1 i 33/1 o powierzchni ogólnej 7.258 m², 28/1, 29/1, 30/1, o powierzchni 6.277 m², 21/1, 21/2, 21/3, 21/4 i 22/1, 22/2, 22/3, 22/4, o łącznej powierzchni 5.534 m², dla których Sąd Rejonowy w Zgierzu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste o numerach LD1G/00037938/0, LD1G/00036060/7, LD1G/00037509/1, będących własnością Gminy Aleksandrów Łódzki,

- zawarcie umowy nabycia ww. mienia w terminie do 4 lat,

ustalając, że warunki transakcji zostaną określone w rezultacie przeprowadzenia i rozstrzygnięcia postępowania przetargowego i powierzając wykonanie uchwały Burmistrzowi Aleksandrowa Łódzkiego.

Wartość nieruchomości określono odrębnie dla każdej wyodrębnionej geodezyjnie działki operatami szacunkowymi sporządzonymi przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 5302 z zastosowaniem podejścia porównawczego:

- operat z dnia 10 lipca 2015 roku dotyczący działki o numerze ewidencyjnym 30/1, którym wartość prawa własności nieruchomości określono na 119.400,00 zł (zatwierdzona przez Burmistrza propozycja wartości – 280.000,00 zł),
- operat z dnia 10 lipca 2015 roku dotyczący działki o numerze ewidencyjnym 28/1, którym wartość prawa własności nieruchomości określono na 107.400,00 zł (zatwierdzona przez Burmistrza propozycja – 270.000,00 zł),
- operat z dnia 10 lipca 2015 roku dotyczący działki o numerze ewidencyjnym 29/1, którym wartość prawa własności nieruchomości określono na 218.000,00 zł (zatwierdzona przez Burmistrza propozycja – 450.000,00 zł),
- operat z dnia 10 lipca 2015 roku dotyczący działki o numerze ewidencyjnym 34/1, którym wartość prawa własności nieruchomości określono na 269.000,00 zł (zatwierdzona przez Burmistrza propozycja – 550.000,00 zł),
- operat z dnia 10 lipca 2015 roku dotyczący działki o numerze ewidencyjnym 33/1, którym wartość prawa własności nieruchomości określono na 245.000,00 zł (zatwierdzona przez Burmistrza propozycja – 550.000,00 zł),

oraz operat szacunkowy z dnia 10 lipca 2015 roku dotyczący działek o numerach ewidencyjnych 22/1, 22/2, 22/3, 22/4, 21/1, 21/2, 21/3, 21/4 określający wartość poszczególnych działek gruntu o wartości, odpowiednio: 71.700,00 zł, 48.900,00 zł,

49.400,00 zł, 49.900,00 zł, 67.500,00 zł, 55.100,00 zł, 54.700,00 zł, 54.300,00 zł oraz łączną wartość nieruchomości na kwotę 451.500,00 zł (zatwierdzona przez Burmistrza propozycja – 900.000,00 zł).

Jak wynika z informacji udzielonej przez merytorycznego pracownika, wyceny dokonano dla poszczególnych działek gruntu, gdyż dla każdej z nich prowadzona była odrębna księga wieczysta, a cena wywoławcza nieruchomości była znacznie wyższa od jej wyceny.

Wyjaśnienie w sprawie zasad dokonania wyceny przeznaczonych do zbycia działek przy ul. Daszyńskiego w Aleksandrowie Łódzkim złożył Naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej i **stanowi ono załącznik nr 34 protokołu kontroli.**

Odnosząc się do przedmiotowego wyjaśnienia stwierdzić należy, że faktycznie działki gruntu przeznaczone do zbycia ujęte były w różnych księgach wieczystych, jednak nie wyodrębniono dla poszczególnych działek indywidualnych ksiąg, a wszystkie trzynaście działek uregulowano w trzech księgach, obejmujących działki bezpośrednio do siebie przyległe, stanowiąc trzy nieruchomości. Wskazać należy, że wartości nieruchomości ustalone indywidualnie dla poszczególnych działek gruntu mogły wykazywać znaczne różnice w stosunku do wartości tych samych działek gruntu wycenionych w ramach nieruchomości (uregulowanych w poszczególnych księgach) stanowiących kompleksy przyległych do siebie działek.

Nieruchomość przeznaczona do sprzedaży, jak wynikało z ww. operatów, położona jest w północno-zachodniej części Aleksandrowa Łódzkiego pomiędzy zabudową mieszkaniowo-usługową wzdłuż ulicy Daszyńskiego a terenami o rozproszonej zabudowie przy ul. Modrzewiowej stanowiącej granicę z miejscowością Ruda Bugaj. Zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Aleksandrowa Łódzkiego przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim nr XXXVIII/353/09 z dnia 8 czerwca 2009 roku, działki gruntu o numerach ewidencyjnych 30/1, 28/1, 29/1, 34/1, 33/1 położone są na terenach oznaczonych symbolem 2MW, a działki o numerach ewidencyjnych 22/1, 22/2, 22/3, 22/4, 21/1, 21/2, 21,3, 21/4 – w terenach oznaczonych symbolem 1MW stanowiąc tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Dla wszystkich, odrębnie wycenionych i opisanych, nieruchomości określono lokalizację jako słabą, otoczenie średnio korzystne, media słabe, kształt średnio (lub mało) korzystny, wielkość- słaba (lub dobra), dojazd do działek o numerach ewidencyjnych 30/1, 28/1, 29/1, 34/1, 33/1 określono jako słaby – drogą nieutwardzoną, zaś do działek o numerach ewidencyjnych 22/1, 22/2, 22/3, 22/4, 21/1 – dojazd drogą utwardzoną - dobry.

Wszystkie działki gruntu opisano jako nieruchomości niezabudowane, z naniesieniami roślinnymi nie posiadającymi istotnej wartości, zabudowa otoczenia rozproszona, tereny niezabudowane, tereny użytkowane rolniczo, uzbrojenie – energia elektryczna, wodociąg.

Dokonując szacowania wartości nieruchomości, rzeczoznawca wziął pod uwagę następujące cechy porównawcze: lokalizacja (waga – 30%), kształt (15%), wielkość działki (15%), media (15%), dojazd (10%), otoczenie (15%). W wyniku dokonanych obliczeń, cena za m² wyniosła: 70,81 zł za działki o numerach ewidencyjnych: 34/1 i 33/1, 30/1, 29/1, 28/1, działek 21/2, 21/3 i 21/4 - 78,88 zł, a działek o numerach ewidencyjnych 21/1, 22/1, 22/2, 22/3 i 22/4 - 83,24 zł.

Zarządzeniem nr 132/2015 z dnia 30 lipca 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego przeznaczył do sprzedaży w drodze przetargu niezabudowane nieruchomości gruntowe położone w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Ignacego Daszyńskiego 91, 93, 97A, 99, 101, 107, 109, obręb A-1 oznaczone w ewidencji gruntów numerami działek:

- 34/1 o powierzchni 3.798 m² księga wieczysta LD1G/00037938/0,
- 33/1 o powierzchni 3.460 m² księga wieczysta LD1G/00037938/0,

- 30/1 o powierzchni 1.686 m² księga wieczysta LD1G/00036060/7,
- 29/1 o powierzchni 3.074 m² księga wieczysta LD1G/00036060/7,
- 28/1 o powierzchni 1.517 m² księga wieczysta LD1G/00036060/7,
- 22/4 o powierzchni 600 m² księga wieczysta LD1G/00037509/4,
- 22/3 o powierzchni 594 m² księga wieczysta LD1G/00037509/4,
- 22/2 o powierzchni 588 m² księga wieczysta LD1G/00037509/4,
- 22/1 o powierzchni 861 m² księga wieczysta LD1G/00037509/4,
- 21/4 o powierzchni 688 m² księga wieczysta LD1G/00037509/4,
- 21/3 o powierzchni 693 m² księga wieczysta LD1G/00037509/4,
- 21/2 o powierzchni 699 m² księga wieczysta LD1G/00037509/4,
- 21/1 o powierzchni 811 m² księga wieczysta LD1G/00037509/4

określając, że wykaz wymienionych nieruchomości stanowi załącznik do zarządzenia i podlega wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim przez okres 21 dni, informację o jego wywieszeniu podaje się do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej „40 i cztery”, w Biuletynie Informacji Publicznej tut. Urzędu oraz na stronie internetowej www.aleksandrow-lodzki.pl.

Wywieszenie wykazu na tablicy ogłoszeń Urzędu na okres od 30 lipca do 21 sierpnia 2015 roku potwierdziła stosowna notatka Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej. Publikację w biuletynie informacyjnym Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim potwierdził załączony egzemplarz gazety nr 14 (491) z 31 lipca 2015 roku, publikację na stronie internetowej Gminy – wydruk z 31 lipca 2015 roku, zaś w Biuletynie Informacji Publicznej – wydruk z 31 lipca 2015 roku.

Wykaz nieruchomości nie zawierał wszystkich elementów wymaganych uregulowaniami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, nie określając terminu do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ww. ustawy, czego wymóg wynikał z zapisów punktu 12 ustępu 2 powołanego wyżej art. 35. Jak wyjaśnił merytoryczny pracownik, zapisu w ww. zakresie nie zamieszczano wobec ujęcia takiej informacji we wcześniej wywieszonym wykazie dotyczącym przetargu, w którym przedmiotowych działek gruntu nie sprzedano, a na dowód powyższego kontrolującym okazano wykaz nieruchomości określony zarządzeniem nr 202/2013 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 14 maja 2013 roku oraz zarządzeniem nr 164/2011 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 3 października 2011 roku z tym, że dotyczyły one części działek gruntu objętych zarządzeniem nr 132/2015 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 30 lipca 2015 roku oraz załączonym do niego wykazem nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży. Kontrolujące stwierdziły, że **wykazy określone zarządzeniami 202/2013 i 164/2011 nie obejmowały działek o numerach ewidencyjnych 30/1, 29/1 i 28/1, w odniesieniu do których nie ustalono sześciotygodniowego terminu wymaganego zapisami art. 35 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.**

Opisany wyżej sposób i termin upublicznienia wykazu nieruchomości gruntowych przeznaczonych do sprzedaży spełniał wymogi określone zapisami ustępu 1 art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Wskazać należy, że w przedmiotowym wykazie do sprzedaży przeznaczono trzy nieruchomości gruntowe, tj. obejmujące działki o numerach ewidencyjnych:

- 34/1 i 33/1 o powierzchni 7.258 m² za cenę netto 1.100.000,00 zł,
- 30/1, 29/1 i 28/1 o pow. 6.277 m² za 1.000.000,00 zł netto,
- 22/4, 22/3, 22/2, 22/1 o powierzchni 2.643 m² i 21/4, 21/3, 21/2, 21/1 o powierzchni 2.891 m² co łącznie stanowiło 5.534 m² za cenę netto 900.000,00 zł.

Ceny łączne za poszczególne nieruchomości określono zgodnie z zatwierdzonymi przez Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego propozycjami, ustalając je znacznie (dwukrotnie) powyżej wartości wynikającej ze sporządzonych wycen.

Stwierdzić również należy, że cenę poszczególnych nieruchomości ustalono zgodnie z uregulowaniami art. 67 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, który stanowi, że cenę wywoławczą w pierwszym przetargu ustala się w wysokości nie niższej niż wartość nieruchomości.

Zarządzeniem nr 138/2015 z dnia 4 sierpnia 2015 roku w sprawie powołania Komisji Przetargowej Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego powołał pięcioosobowy skład Komisji ze wskazaniem przewodniczącego, co było zgodne z uregulowaniami § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. nr 207, poz. 2108 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 1490) określając, że komisję powołano do przeprowadzenia przetargu pisemnego nieograniczonego na sprzedaż niebudowanej nieruchomości położonej w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Daszyńskiego nr 91, 93, 97A, 99, 101, 107, 109 obręb A-1 obejmującej działki o numerach ewidencyjnych:

- 34/1 i 33/1 o łącznej powierzchni 7.258m²,
 - 30/1/, 29/1, 28/1 o łącznej powierzchni 6.277 m²,
 - 22/4, 22/3, 22/2, 22/1, 21/4, 21/3, 21/2 i 21/1 o łącznej powierzchni 5.534 m²
- o łącznym obszarze obejmującym 19.069 m².

Wskazać należy na niespójność zapisów zarządzeń Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego, tj. zarządzenia nr 132/2015 ustalającego treść wykazu nieruchomości, którym określono, że do sprzedaży przeznaczono trzy nieruchomości, podczas gdy zarządzeniem 138/2015 powołano Komisję Przetargową do przeprowadzenia przetargu na jedną nieruchomość (obejmującą wszystkie nieruchomości i działki określone wykazem), zaś zarządzeniem nr 156 przeznaczono do sprzedaży trzynaście nieruchomości gruntowych.

Zarządzeniem nr 156/2015 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 sierpnia 2015 roku w sprawie ogłoszenia przetargu pisemnego nieograniczonego na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości gruntowych, przeznaczono do sprzedaży w drodze przetargu pisemnego nieograniczonego trzynaście niezabudowanych nieruchomości gruntowych o łącznej powierzchni 1,9069 ha położonych w obrębie A-1 Aleksandrowa Łódzkiego oznaczonych numerami ewidencyjnymi: 33/1, 34/1, 28/1, 29/1, 30/1, 21/1, 21/2, 21/3, 21/4, 22/1, 22/2, 22/3, 22/4 określając, że zarządzenie podlega ogłoszeniu, a jego wykonanie powierzono Naczelnikowi Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej.

Publikację zarządzenia oraz treści ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 1 września 2015 roku potwierdza stosowny wydruk.

Zarządzenie nr 156/2015 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 sierpnia 2015 roku, zarządzenie nr 138/2015 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 4 sierpnia 2015 roku oraz wyciąg z ogłoszenia o przetargu zamieszczono na stronie internetowej www.aleksandrow-lodzki.pl, co udokumentowano stosownym wydrukiem z zakładki *Przetargi-sprzedaż nieruchomości*.

Treść ogłoszenia o przetargu upubliczniono poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim, co potwierdzono wydrukami zdjęć wykonanych 1 września 2015 roku oraz stosowną notatką merytorycznego pracownika potwierdzającą publikację tego dokumentu w okresie od 1 września do 3 listopada 2015 roku.

Zamieszczenie wyciągu z ogłoszenia w prasie codziennej o zasięgu ogólnopolskim Gazeta Wyborcza w dniu 1 września 2015 roku potwierdza załączona do dokumentacji część *komunikaty-nieruchomości* ww. publikatora.

Opublikowane przez organizatora przetargu wyciągi z ogłoszenia zawierały wszystkie informacje wymagane uregulowaniami § 6 ust. 5a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

Pełną treść zarządzenia nr 156/2015 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 sierpnia 2015 roku w sprawie ogłoszenia przetargu pisemnego nieograniczonego na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości oraz treść ogłoszenia o przetargu pisemnym nieograniczonym zamieszczono w dniu 18 września 2015 roku w numerze 18 (494) gazety lokalnej „40 i cztery”, a w dokumentacji przetargu znajduje się odpowiednia część ww. gazety.

Nie udokumentowano dokonania przeliczenia ceny wywoławczej przeznaczonych do sprzedaży nieruchomości na równowartość euro, którego dokonuje się nie wcześniej niż 7 dni przed terminem pierwszego ogłoszenia o przetargu, według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w tym dniu. Konieczność dokonania stosownego przeliczenia wynika z ustępu 6 § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, a od dokonanych w wyniku przeliczenia ustaleń uzależniony jest termin, zasady oraz rodzaj publikatora, w którym należy upublicznić ogłoszenie (bądź wyciąg z ogłoszenia) o przetargu, co wynika z wymogów określonych treścią § 6 ust. 1, 4 i 5 ww. rozporządzenia.

Wskazać należy również, że wobec faktu, iż zasady publikacji wynikają z ustalonej (w euro) wartości nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży, w opisywanym przypadku, zasady publikacji byłyby różne w zależności od przeznaczenia do sprzedaży nieruchomości stanowiących:

- trzynaście wyodrębnionych geodezyjnie działek gruntu (jak określono w treści zarządzenia nr 132/2015 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 30 lipca 2015 roku i zarządzenia nr 156/2015 z dnia 31 sierpnia 2015 roku),
- trzy nieruchomości (co wynika z treści wykazu stanowiącego załącznik do ww. zarządzenia nr 132/2015),
- jedną nieruchomość – jak określono w treści ogłoszenia o przetargu.

Powyższe niespójności zapisów skutkowały różnicami w wymaganych zasadach publikacji ogłoszenia określonych treścią § 6 ust. 1, 4, 5, 5a i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

Ogłoszenie podano do publicznej wiadomości w dniu 1 września 2015 roku nie spełniając wymogu określonego w art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, którego zdaniem pierwszym określono, że ogłoszenie o przetargu podaje się do publicznej wiadomości nie wcześniej niż po upływie terminów, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 4 ww. ustawy, wobec nie określenia takiego terminu w wykazie, co opisano we wcześniejszej części protokołu kontroli, a upływał on z dniem 10 września 2015 roku.

W treści ogłoszenia zawarto informacje zgodne z uregulowaniami art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, tj. czas, miejsce i warunki przetargu z tym, że **zawarte w nim dane dotyczące sprzedawanej nieruchomości nie były zgodne z danymi wynikającymi z wykazu przeznaczonych do sprzedaży trzech nieruchomości. W ogłoszeniu w zakresie opisu nieruchomości określono jako przedmiot pisemnego przetargu nieograniczonego łączną sprzedaż nieruchomości gruntowych niezabudowanych obejmujących trzy nieruchomości określone wykazem, a cenę nieruchomości ustalono na 3.000.000,00 zł, która to kwota nie została zamieszczona w wykazie nieruchomości przeznaczonych**

do sprzedaży, gdzie określono cenę netto trzech odrębnych przeznaczonych do sprzedaży nieruchomości na kwoty: 1.100.000,00 zł, 1.000.000,00 zł i 900.000,00 zł.

Termin pisemnego zgłoszenia uczestnictwa w przetargu określony na 3 listopada 2015 roku wypełniał wymogi § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości wobec upublicznienia ogłoszenia w dniu 1 września 2015 roku. Przy założeniu, że przedmiotem zbycia była nieruchomość o wartości 3.000.000,00 zł, wyliczona przez kontrolujące - zgodnie z zasadami określonymi w § 6 ust. 6 ww. rozporządzenia - cena wywoławcza nieruchomości stanowiła 709.068,22 euro (kurs euro z 25 sierpnia 2015 roku - 4,2309 zł), wobec powyższego zasady jego publikacji określono w § 6 ust. 1 tegoż rozporządzenia.

Ogłoszenie, jak opisano powyżej, upubliczniono w dniu 1 września 2015 roku, tj. w wymaganym, wobec określonego ogłoszeniem terminu składania ofert do przetargu, terminie i w sposób spełniający wymogi § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. **Termin wpłaty wadium** w kwocie stanowiącej 600.000,00 zł, tj. w kwocie spełniającej wymogi § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia **wyznaczono do 2 listopada 2015 roku, co, wobec ustalenia terminu składania ofert do 3 listopada 2015 roku, było niezgodne z zapisami § 4 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości**, którymi określono że wyznaczony termin wniesienia wadium powinien być ustalony w taki sposób, aby umożliwiał komisji przetargowej stwierdzenie, nie później niż 3 dni przed przetargiem, że dokonano wniesienia.

Jak wynikało z notatki sporządzonej w dniu 3 listopada 2015 roku podpisanej przez wszystkich członków Komisji Przetargowej stwierdzono, że w wymaganym terminie nikt nie dokonał wpłaty wadium.

Protokół z dnia 3 listopada 2015 roku dotyczący przetargu pisemnego nieograniczonego na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej o łącznej powierzchni 1,9069 ha obejmującej trzynaście działek zlokalizowanych w obrębie A-1 Aleksandrowa Łódzkiego, określał, że przetarg został zakończony wynikiem negatywnym ponieważ nie dokonano żadnej wpłaty wadium. Protokół podpisany przez wszystkich członków Komisji Przetargowej, w tym jej przewodniczącego, został zatwierdzony przez Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego, a informację o negatywnym wyniku przetargu upubliczniono na tablicy ogłoszeń zgodnie z uregulowaniami § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

II przetarg na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości położonej w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Daszyńskiego 91, 93, 97A, 99, 101, 107, 109

Zarządzeniem nr 190/2015 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 3 listopada 2015 roku w sprawie ustalenia ceny wywoławczej do drugiego przetargu pisemnego nieograniczonego na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w Aleksandrowie Łódzkim obręb A-1 w związku z zakończeniem pierwszego przetargu wynikiem negatywnym, Burmistrz na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami ustalił cenę wywoławczą nieruchomości gruntowej obejmującej niezabudowane działki gruntu o numerach ewidencyjnych 33/1, 34/1, 28/1, 29/1, 30/1, 21/1, 21/2, 21/3, 21/4, 22/1, 22/2, 22/3, 22/4, o łącznej powierzchni 19.069 m², na kwotę 2.000.000,00 zł. Ustalona cena wywoławcza była zgodna z zapisami art. 67 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy przy założeniu prawidłowego ustalenia ceny nieruchomości jako sumy określonych operatami szacunkowymi, wartości poszczególnych odrębnie wycenionych działek.

Ogłoszenie Burmistrza Aleksandra Łódzkiego o przetargu nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości gruntowych niezabudowanych położonych w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Daszyńskiego oznaczonych w obrębie geodezyjnym A-1 numerami ewidencyjnymi działek 33/1, 34/1, 28/1, 29/1, 30/1, 21/1, 21/2, 21/3, 21/4, 22/1, 22/2, 22/3, 22/4 o łącznej powierzchni 1 ha 9069 m² zamieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim oraz na stronie internetowej jednostki na okres od 3 do 20 listopada 2015 roku, co dokumentowała stosowna notatka Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej.

Upublicznienie wyciągu z ogłoszenia o przetargu pisemnym nieograniczonym zawierającego wszystkie elementy określone zapisami § 6 ust. 5a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości w prasie codziennej o zasięgu powiatowym, tj. w Dzienniku Łódzkim nr 263 (24.095) w dniu 10 listopada 2015 roku oraz w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim Gazecie Wyborczej nr 258 (8591) w dniu 4 listopada 2015 roku oraz w gazecie lokalnej „40 i cztery” z dnia 6 listopada 2015 roku nr 22 (498) potwierdzały załączone do dokumentacji części egzemplarzy tych gazet.

Ustalony w treści ogłoszenia na 19 listopada 2015 roku termin złożenia oferty do przetargu wobec zamknięcia wynikiem negatywnym pierwszego przetargu w dniu 3 listopada 2015 roku był niezgodny z uregulowaniami art. 39 ust 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, który określa, że jeżeli pierwszy przetarg zakończył się wynikiem negatywnym, w okresie nie krótszym niż 30 dni, ale nie dłuższym niż 6 miesięcy, licząc od dnia jego zamknięcia, przeprowadza się drugi przetarg. Ponadto **termin podania do publicznej wiadomości ogłoszenia o przetargu – 3 listopada 2015 roku, wobec wskazanej powyżej daty składania ofert, był niezgodny z zapisami § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości**, który w ustępie 1 stanowi, że właściwy organ podaje do publicznej wiadomości ogłoszenie o przetargu co najmniej na okres 30 dni przed wyznaczonym terminem przetargu, a w przypadku przetargu na zbycie nieruchomości, której cena wywoławcza jest wyższa niż równowartość 10 000 euro, wyciąg z ogłoszenia o przetargu zamieszcza się w prasie o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest zbywana nieruchomość, ukazującej się nie rzadziej niż raz w tygodniu, co najmniej na 30 dni przed wyznaczonym terminem przetargu.

W treści ogłoszenia nie zawarto informacji o terminie przeprowadzenia poprzedniego przetargu, czego wymóg wynikał z uregulowań art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, który określa, że w ogłoszeniu o przetargu podaje się, w razie ogłoszenia kolejnego przetargu lub rokowań, również terminy przeprowadzenia poprzednich przetargów.

Ogłoszenie zawierało informacje dotyczące jego publikacji oraz pozostałe dane wymagane uregulowaniami art. 38 ust. 2 powołanej wyżej ustawy, tj.:

- w opisie przedmiotu zamówienia wskazano przeznaczoną do sprzedaży nieruchomość z tym, że dane te nie były zgodne z wykazem nieruchomości, w którym wyszczególniono trzy przeznaczone do zbycia nieruchomości ze wskazaniem ich cen, obejmujące trzynaście działek gruntu, co nie było zgodne z treścią ogłoszenia, gdzie określono, że przedmiotem sprzedaży jest łączna sprzedaż trzech nieruchomości za cenę łączną 2.000.000,00 zł. W przedmiotowej części ogłoszenia określono oznaczenie nieruchomości według księgi wieczystej oraz katastru nieruchomości, jej powierzchnię z opisem i przeznaczeniem w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, cenę (łączną) nieruchomości, informację o przeznaczeniu do sprzedaży z zastrzeżeniem jej wydzierżawienia zbywcy oraz zwrotnego przeniesienia własności nieruchomości w terminie nie dłuższym niż trzy lata,

- określono, że nieruchomości wolne są od wszelkich obciążeń i zobowiązań,
- w części *Informacje i warunki uczestnictwa w przetargu oraz zobowiązania oferenta* wskazano w szczególności: miejsce i termin pisemnego zgłoszenia uczestnictwa (19 listopada 2015 roku do godz. 15.⁰⁰ w sekretariacie Urzędu), opis sposobu złożenia oferty i jej oznaczenia, warunki określone dla cudzoziemców, zastrzeżenie, że sprzedaż nieruchomości może nastąpić za cenę wyższą od ceny wywoławczej, warunki zawarcia umowy przenoszącej własność (dokonanie wpłaty całej oferowanej ceny nabycia w wyznaczonym terminie, nie później niż w dniu zawarcia umowy notarialnej), zastrzeżenie dotyczące zawarcia umowy dzierżawy na okres nie dłuższy niż 3 lata, a po tym okresie - zobowiązanie do przeniesienia własności na sprzedającego po cenie zakupu oraz zobowiązanie sprzedającego do nabycia nieruchomości będącej przedmiotem przetargu, a załącznikami nr 5 i 6 do ogłoszenia określono wzory treści umów sprzedaży i dzierżawy, ze wskazaniem możliwości dokonania ich modyfikacji w określonych przypadkach,
- w *Opisie sposobu przygotowywania ofert* ustalono, że ofertę należy sporządzić w języku polskim z określeniem daty i miejsca sporządzenia i winna ona zwierać: dane dotyczące oferenta, dokumenty urzędowe (wystawione nie wcześniej niż trzy miesiące przed upływem terminu składania ofert), z których wynika status prawny oferenta, sposób reprezentacji, oferowaną cenę nabycia, która musi być wyższa niż cena wywoławcza (do ceny doliczony zostanie podatek VAT w wysokości 23%), proponowane warunki zawarcia umowy dzierżawy, tj. wysokość czynszu dzierżawnego z określeniem czynszu miesięcznego oraz sumy czynszów dzierżawnych za okres trwania umowy (3 lata), wskazanie rachunku bankowego do zwrotu wadium w przypadku wyboru oferty innej niż składającego ofertę, oświadczenie o zapoznaniu się z warunkami przetargu i ich przyjęciu bez zastrzeżeń, potwierdzenie wniesienia wadium na zasadach określonych w pkt VI ogłoszenia, wzór umowy sprzedaży, podpis oferenta oraz pełnomocnictwo w przypadku działania przez pełnomocnika oraz dokument potwierdzający uzyskanie stosownej zgody na nabycie (o ile zgoda taka jest niezbędna) wydanej przez wymagane organy, zgodnie ze statusem firmy i stosownymi uregulowaniami. Ponadto określono wymogi w zakresie podpisania oferty i załączonych oświadczeń oraz dokonanych poprawek i ustalenie, że dla celów złożenia oferty należy przyjąć jako datę zawarcia umowy sprzedaży i dzierżawy dzień 30 listopada 2015 roku. Określono sposób opakowania i oznakowania oferty, termin jej złożenia do 19 listopada 2015 roku godz. 15.⁰⁰ w sekretariacie Urzędu Miejskiego oraz wykaz dokumentów jakie należy dołączyć do oferty: formularz ofertowy zgodny ze wzorem określonym załącznikiem nr 2 do ogłoszenia, szczegółowy harmonogram płatności czynszu – załącznik nr 3, oświadczenie o zapoznaniu się z warunkami przetargu i ich akceptacji (załącznik nr 4), dokument potwierdzający wniesienie wadium, wzory umowy sprzedaży i dzierżawy (załącznik nr 5 i nr 6), dokumenty potwierdzające uprawnienie osób podpisujących ofertę do działania w imieniu oferenta,
- w pkt VI *Wymagania dotyczące wadium* ustalono, że warunkiem uczestnictwa w przetargu jest **wniesienie wadium** w wysokości stanowiącej 5% ceny wywoławczej, tj. 100.000,00 zł w pieniądzu przelewem na wskazany rachunek bankowy **w terminie do dnia 18 listopada 2015 roku, który nie spełniał wymogów określonych zapisami § 4 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości** stanowiącymi, że wyznaczony termin wniesienia wadium powinien być ustalony w taki sposób, aby umożliwiał komisji przetargowej stwierdzenie, nie później niż 3 dni przed przetargiem, że dokonano wniesienia (z odpowiednim opisem). Określono zasady zakwalifikowania wpłaty wadium (termin uznania rachunku bankowego), zasady zwrotu wadium oraz

zaliczenia na poczet ceny nabycia wadium wpłaconego przez uczestnika, który wygrał przetarg,

- w części *Postanowienia końcowe* organizator przetargu określił: że przetarg składa się z części jawnej, która odbędzie się w dniu 20 listopada 2015 roku o godz. 10.⁰⁰, podczas której Komisja Przetargowa zweryfikuje spełnianie warunków uczestnictwa w przetargu i wskaże podmioty dopuszczone do udziału w części niejawnej ich wykaz wywieszając w dniu 20 listopada 2015 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim; zasady dokonania oceny ofert przez Komisję Przetargową w części niejawnej postępowania, obowiązek pisemnego poinformowania o wyniku przetargu przez przewodniczącego Komisji Przetargowej wszystkich jego uczestników w terminie nie dłuższym niż 3 dni od daty zamknięcia przetargu; zasady zawarcia umów sprzedaży i dzierżawy w formie aktu notarialnego, którego koszty sporządzenia ponosi nabywca; obowiązki informacyjne po stronie zbywcy dotyczące uzgodnień dokonanych z potencjalnymi oferentami w zakresie treści umów; możliwość dokonywania oględzin nieruchomości oraz tryb odwoławczy, tj. zasady zaskarżania czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania, dokonywania przez Burmistrza Aleksandra Łódzkiego rozstrzygnięć oraz informowania o sposobie rozpatrzenia skargi; zasady informowania o wyniku postępowania; zobowiązanie oferenta, który wygra przetarg do podpisania protokołu przetargu w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty doręczenia zawiadomienia o wyniku pisemnego przetargu nieograniczonego, który to protokół stanowić będzie podstawę zawarcia umowy w formie aktu notarialnego, zaś odmowa jego podpisania będzie równoznaczna z odmową zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości.

W treści ogłoszenia Burmistrz Aleksandra Łódzkiego zastrzegł możliwość odwołania ogłoszonego przetargu z ważnych powodów oraz zamknięcia przetargu bez dokonania wyboru oferty, a ponadto zawarł informacje o zasadach i sposobie porozumiewania się sprzedającego z oferentem. Załącznikami do ogłoszenia były wzory powołanych w jego treści dokumentów.

Wobec zachowania terminu określonego zapisami art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami ogłoszenia o przetargu nie poprzedzono podaniem do publicznej wiadomości wykazu, o którym mowa w art. 35 ust. 1 ww. ustawy.

Przetarg przeprowadziła Komisja Przetargowa w składzie zgodnym z określonym zarządzeniem nr 138/2015 Burmistrza Aleksandra Łódzkiego z dnia 4 sierpnia 2015 roku, tj.: Krzysztof Appel – Przewodniczący Komisji, Regina Pietrzak – Zastępca Przewodniczącego, Mirosława Niemier – Członek Komisji, Joanna Kacprzak – Członek Komisji, Paweł Bojda – Członek Komisji.

W dniu 19 listopada 2015 roku Komisja sporządziła, podpisaną przez wszystkich jej członków, w tym przewodniczącego, notatkę stwierdzającą, że wpłat wadium w wymaganej kwocie 100.000,00 zł dokonały Magellan S.A., ul. Piłsudskiego 76, 90-330 Łódź oraz M.W.TRADE S.A., ul. Powstańców Śląskich 125/200, 53-317 Wrocław z tym, że Komisja nie odniosła się do wymogu dotyczącego terminu uznania rachunku bankowego sprzedającego, a w dokumentacji przetargu znajdowały się wydruki potwierdzające realizację operacji w dacie 18 listopada 2015 roku.

Kontrolujące ustaliły, że w dniu 18 listopada 2015 roku wpłynęły dwa wadia w kwotach po 100.000,00 zł wpłacone przez MAGELLAN S.A. i M.W.TRADE, co na podstawie wyciągu bankowego (dowód księgowy nr 195/1 i 195/3) zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 139-1 Ma 240-1-4/1675.

Jak wynikało z okazanej kontrolującym dokumentacji, w wymaganym terminie do Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim wpłynęła jedna oferta - złożona przez MAGELLAN S.A. Łódź, wpływ 19 listopada 2015 roku, godz. 12.³⁰, l.dz. 9522, a jej

oznakowanie opakowanie i oznakowanie spełniało wymogi określone pkt V ogłoszenia o przetargu.

W dniu 20 listopada 2015 roku wszyscy członkowie Komisji Przetargowej złożyli oświadczenia o treści potwierdzającej, iż nie są uczestnikami przetargu, w przetargu nie uczestniczą osoby im bliskie i osoby pozostające ze składającym oświadczenie w stosunku prawnym lub faktycznym mogących budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności członka komisji, zaś przedstawiciel MAGELLAN S.A. wskazał sposób informowania o wynikach przetargu i terminie aktu notarialnego w formie elektronicznej.

Z protokołu części jawnej przeprowadzonego w dniu 20 listopada 2015 roku przetargu pisemnego nieograniczonego wynika, że:

- do przetargu wpłynęły (nie odnosząc się do spełnienia wymogów określonych ogłoszeniem co do terminu uznania rachunku bankowego sprzedającego i wysokości dokonanej wpłaty) dwa wadła wniesione przez MAGELLAN S.A., Łódź, ul. Piłsudskiego 76 i M.W. TRADE S.A., Wrocław, ul. Powstańców Śląskich 125/200,
- w wymaganym terminie wpłynęła jedna oferta złożona przez MAGELLAN S.A., Łódź, ul. Piłsudskiego 76,
- po sprawdzeniu dowodów spełnienia warunków uczestnictwa w przetargu, Komisja Przetargowa zakwalifikowała do uczestnictwa w części niejawnego przetargu pisemnego nieograniczonego jeden podmiot - MAGELLAN S.A., Łódź, ul. Piłsudskiego 76,
- przewodniczący Komisji poinformował uczestnika, że część niejawna odbędzie się nie później niż trzy dni od daty rozstrzygnięcia części jawnej, lista zakwalifikowanych uczestników zostanie wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu, a informacje w tym zakresie przesłane zostaną na wskazany adres mailowy,
- część jawna przetargu zakończona została o godz. 10.²⁰ w dniu 20 listopada 2015 roku.

Protokół, do którego załącznikiem było podpisane przez wszystkich członków Komisji zestawienie warunków przetargu z określeniem ich spełniania przez analizowaną ofertę, podpisali wszyscy członkowie Komisji Przetargowej, w tym jej przewodniczący.

W dniu 20 listopada 2015 roku sporządzono, podpisaną przez przewodniczącego Komisji Przetargowej listę uczestników zakwalifikowanych do przetargu pisemnego nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej oraz jej późniejszej dzierżawy z prawem ponownego nabycia przez Gminę Aleksandrów Łódzki.

Pismem z dnia 20 listopada 2015 roku przewodniczący Komisji Przetargowej poinformował uczestnika MAGELLAN S.A., Łódź, ul. Piłsudskiego 76, że Jego oferta spełniła warunki przetargu i została dopuszczona do części niejawnego, określając termin zamknięcia przetargu najpóźniej w ciągu trzech dni od daty rozstrzygnięcia części jawnej przetargu. Doręczenie tego zawiadomienia wraz z protokołem części jawnej przetargu potwierdzono z datą 25 listopada 2015 roku, a w okazanej kontrolującym dokumentacji znajduje się potwierdzenie wysłania ww. dokumentów drogą mailową na wskazany przez oferenta adres w dniu 20 listopada 2015 roku z potwierdzeniem doręczenia wiadomości w dniu 20 listopada 2015 roku.

W dniu 20 listopada 2015 roku pismem GG.6840.14.2015 Naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej poinformował Wydział Finansowy o zwolnieniu wadium wpłaconego przez M.W. TRADE S.A. i zwrócił się o przekazanie wpłaconej kwoty na rachunek bankowy ww. firmy.

Wadium zwrócono na rachunek bankowy oferenta w dniu 23 listopada 2015 roku, co dokumentował wyciąg bankowy (dowód księgowy nr 198/4), a co zostało zaewidencjonowane na kontach jednostki: Wn 240-14/1675 Ma 139-1.

W dokumencie *Analiza ofert i wybór najkorzystniejszej oferty* Komisja Przetargowa w dniu 20 listopada 2015 roku dokonała wyboru najkorzystniejszej oferty, tj. oferty firmy MAGELLAN S.A., która zaoferowała cenę nabycia nieruchomości w kwocie 2.000.100,00 zł (bez określenia brutto czy netto) oraz sumę czynszów dzierżawnych w wysokości 435.832,65 zł, a przedmiotowe pismo podpisane zostało przez wszystkich członków Komisji Przetargowej, w tym jej przewodniczącego.

Zawiadomienie GG.6840.14.2015.MN z dnia 20 listopada 2015 roku o zamknięciu w dniu 20 listopada 2015 roku godz. 14.³⁰ pisemnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości gruntowych położonych w obrębie A-1 Aleksandrowa Łódzkiego oraz ich późniejszej dzierżawy z prawem ponownego nabycia przez Gminę Aleksandrów Łódzki, zawierające dane dotyczące działek gruntu będących przedmiotem postępowania, zaoferowanej cenie nabycia w kwocie 2.000.100,00 zł, tj. 2.460.000,00 zł brutto oraz wysokości czynszu dzierżawnego za okres trzech lat w kwocie 435.832,65 zł netto, tj. 536.074,31 zł brutto zostało wysłane pocztą z datą odbioru 24 listopada 2015 roku.

Dokument ten wysłany został drogą mailową w dniu 20 listopada 2015 roku, a jego odbiór potwierdzono również z datą 20 listopada 2015 roku.

Protokół przeprowadzonego w dniu 20 listopada 2015 roku przetargu nieograniczonego na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości gruntowych oraz ich późniejszej dzierżawy z prawem ich ponownego nabycia przez Gminę Aleksandrów Łódzki sporządzony w dniu 20 listopada 2015 roku został podpisany przez wszystkich członków Komisji Przetargowej, w tym jej przewodniczącego oraz przedstawiciela wyłonionego w przetargu nabywcy. Przedmiotowy dokument zawierał informacje wymagane uregulowaniami § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości i został sporządzony w czterech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje nabywca, jeden - kancelaria notarialna, dwa przeznaczono dla właściwego organu.

W treści protokołu określono w szczególności:

- cenę nabycia (2.000.100,00 zł netto i brutto 2.460.123,00 zł) z obowiązkiem zapłaty kwoty 2.360.123,00 zł (tj. po zaliczeniu na poczet ceny nabycia wpłaconego wadium) najpóźniej w dniu podpisania umowy sprzedaży i dzierżawy, przed zawarciem aktu notarialnego,
- zawarcie umowy zgodnie z warunkami przetargu i złożoną ofertą, na okres 3 lat w dniu przeniesienia aktem notarialnym prawa własności,
- informację, że protokół stanowi podstawę zawarcia aktu notarialnego, którego koszty ponosi nabywca,
- obowiązek zawiadomienia przez organizatora przetargu podmiotu ustalonego jako nabywca o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu, z zastrzeżeniem, że wyznaczony termin nie może być krótszy niż siedem dni od dnia doręczenia zawiadomienia, obowiązku przekazania notariuszowi wyjaśnień i dokumentacji niezbędnej do prawidłowego sporządzenia aktów notarialnych oraz wzorów umów sprzedaży i dzierżawy,
- zastrzeżenie, że w przypadku nie przystąpienia bez usprawiedliwienia przez nabywcę do zawarcia umowy w wyznaczonym miejscu i terminie, organizator przetargu ma prawo do odstąpienia od umowy, skutkującego przepadkiem wadium.

W dniu 20 listopada 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego sporządził informację o wyniku przetargu zawierając w niej dane wymagane zapisami § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, w tym: datę i miejsce oraz rodzaj przeprowadzonego przetargu, oznaczenie nieruchomości będącej przedmiotem przetargu według katastru nieruchomości i księgi wieczystej, liczbę oferentów dopuszczonych i niedopuszczonych do uczestniczenia w przetargu, cenę wywoławczą nieruchomości oraz cenę osiągniętą w przetargu, zaoferowaną sumę należnych czynszów dzierżawnych w okresie trzech lat, dane podmiotu ustalonego jako nabywca nieruchomości.

Podanie niniejszej informacji do publicznej wiadomości w sposób i na okres wymagany ustępem 1 powołanego wyżej § 12 rozporządzenia dokumentowała notatka podpisana przez Przewodniczącą Komisji Przetargowej.

Pismem GG.6840.14.2015.MN z 23 listopada 2015 roku doręczonym pocztą w dniu 25 listopada 2015 roku i drogą mailową w dniu 23 listopada 2015 roku nabywcy zaproponowano termin zawarcia umowy notarialnej na 30 listopada 2015 roku z prośbą o wskazanie kancelarii, która sporządzi akt, w wyniku czego przedstawiciel nabywcy wskazał kancelarię notarialną, z którą uzgodniono termin podpisania umowy. Doręczenie stosownych dokumentów niezbędnych do sporządzenia umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości zbywanych w wyniku rozstrzygnięcia przetargu na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości gruntowych oraz ich późniejszej dzierżawy wraz z prawem ponownego nabycia przez Gminę Aleksandrów Łódzki potwierdza pismo GG.6840.14.2015, którego odbioru dokonano w dniu 23 listopada 2015 roku.

Z datą 25 listopada 2015 roku (tj. niespełniającą wymogów art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami wobec ustalenia daty podpisania aktu notarialnego na 30 listopada 2015 roku) nabywcy MAGELLAN S.A. al. Piłsudskiego 76, 90-330 Łódź doręczono zawiadomienie GG.6840.14.2015. MN z dnia 23 listopada 2015 roku o terminie i miejscu zawarcia umów, a w zawiadomieniu zawarto zastrzeżenie określone zapisami art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami dotyczące przysługującego organizatorowi przetargu uprawnienia do odstąpienia od zawarcia umowy i nie dokonywania zwrotu wadium w przypadku jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy w miejscu i w terminie podanych w zawiadomieniu.

Pismem kierowanym do wskazanej do zawarcia umów kancelarii notarialnej GG.6840.14.2015 z dnia 24 listopada 2015 roku Skarbnik Gminy potwierdził zapewnienie środków na opłaty związane z dzierżawą i odkupem po upływie umowy dzierżawy, od MAGELLAN S.A., nieruchomości gruntowych oznaczonych numerami ewidencyjnymi: 33/1, 34/1, 28/1, 29/1, 30/1, 21/1, 21/2, 21/3, 21/4, 22/1, 22/2, 22/3 i 22/4 o łącznej powierzchni 1, 9069 ha.

W dniu 30 listopada 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego działając w imieniu i na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki, przy udziale Skarbnika Gminy zawarł z pełnomocnikiem MAGELLAN spółki akcyjnej umowę sprzedaży akt notarialny repertorium A 12343/15 trzech nieruchomości obejmujących działki o numerach ewidencyjnych:

- 30/1/, 29/1, 28/1 o łącznej powierzchni 6.277 m²,
- 34/1 i 33/1 o łącznej powierzchni 7.258m²,
- 22/4, 22/3, 22/2, 22/1, 21/4, 21/3, 21/2 i 21/1 o łącznej powierzchni 5.534 m².

W treści umowy ustalono, że:

- Gmina Aleksandrów Łódzki sprzedaje MAGELLAN S.A. nieruchomości stanowiące ww. działki gruntu, dla których Sąd Rejonowy w Zgierzu Wydział V Ksiąg Wieczystych prowadzi odrębne księgi wieczyste, odpowiednio: LD1G/00036060/7, LD1G/00037938/0 i LD1G/00037509/4, których łączna wartość wynikająca z wyceny stanowiła 1.410.300,00 zł netto, a które w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym uchwałą nr XXXVIII/353/09 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim oznaczone są symbolami 1MW i 2MW, dla których określono przeznaczenia na tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z lokalami usługowymi i zabudową uzupełniającą, tj. ciągami pieszo-jezdnymi, drogami wewnętrznymi, terenami zielonymi i urządzeniami infrastruktury technicznej dla potrzeb lokalnych,
- nabywcę nieruchomości wyłoniono w wyniku przetargu pisemnego nieograniczonego ogłoszonego na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim nr XII/108/2015 z 30 lipca 2015 roku i nr XIII/116/2015 z 27 sierpnia 2015 roku i zarządzenia nr 156/2015 z dnia 31 sierpnia 2015 roku Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego,
- cena sprzedaży ustalona została na kwotę 2.000.100,00 zł plus podatek VAT 23% w kwocie 460.023,00 zł, tj. 2.460.123,00 zł brutto, a na poczet ceny nabycia zaliczono wadium w kwocie 100.000,00 zł, które nabywca wniósł w dniu 18 listopada 2015 roku,
- cena nabycia została zapłacona przed zawarciem umowy, a wydanie nieruchomości nastąpi po podpisaniu aktu na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego,
- strony zobowiązują się do zawarcia umowy dzierżawy, na mocy której Kupujący odda Gminie do używania i pobierania pożytków przedmiotowe nieruchomości, które Gmina weźmie w dzierżawę wraz z zobowiązaniem zapłaty czynszu dzierżawnego, a umowa zostanie zawarta na okres 3 lat,
- na mocy podpisywanej umowy strony zobowiązały się zawrzeć w terminie do 14 grudnia 2018 roku umowę sprzedaży, w ramach której Gmina kupi do firmy MAGELLAN S.A. zbywane na mocy umowy sprzedaży nieruchomości w stanie wolnym od roszczeń i obciążeń za cenę 2.000.100,00 zł netto, do której zostanie doliczony podatek VAT, a niniejszą umowę należy traktować jako przedwstępną umowę sprzedaży, w której określono, że zapłata nastąpi do 14 grudnia 2018 roku, a koszty nabycia poniesie Gmina,
- dopuszczając wcześniejsze rozwiązanie umowy dzierżawy strony ustaliły, że w takim przypadku zawarcie umowy przyrzeczonej nastąpi w terminie 14 dni od daty rozwiązania umowy dzierżawy,
- ustalono, że Gmina ma prawo żądania wcześniejszej odsprzedaży nieruchomości, a w takim przypadku zawarcie umowy nastąpi nie wcześniej niż 14 dni od dnia zgłoszenia takiego żądania, wcześniejszy odkup skutkować będzie naliczeniem czynszu dzierżawnego proporcjonalnie do czasu trwania umowy oraz zapłatą przez Gminę na rzecz kupującego należności z tytułu skrócenia zakładanego okresu dzierżawy w wysokości 10% pozostałej do zapłaty sumy czynszów dzierżawnych za okres, o który uległa skróceniu umowa dzierżawy,
- strony ustaliły również możliwość wydłużenia terminu wykupu nieruchomości i wniosły, aby Sąd Rejonowy w Zgierzu V Wydział Ksiąg Wieczystych jako właściciela wpisał MAGELLAN S.A. z siedzibą w Łodzi,

a stawający do aktu notarialnego Skarbnik Gminy Aleksandrów Łódzki oświadczył, że Gmina zabezpieczyła środki na opłaty związane z dzierżawą i odkupem przedmiotowych działek po upływie okresu dzierżawy.

W treści umowy ustalono, że koszty aktu notarialnego ponosi kupujący.

Umowa zawarta została w oparciu o protokół przetargu pisemnego nieograniczonego sporządzony w dniu 20 listopada 2015 roku na zasadach określonych w przedłożonej przez nabywcę ofercie i warunkach przetargu wynikających z treści ogłoszenia o przetargu i załączników do tego dokumentu.

W dniu 30 listopada 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego i przedstawiciel nabywcy MAGELLAN S.A. podpisali protokół zdawczo- odbiorczy nieruchomości będących przedmiotem opisanej wyżej umowy sprzedaży.

Gmina Aleksandrów Łódzki w dniu 30 listopada 2015 roku wystawiła fakturę VAT FAS/468/2015 dotyczącą sprzedaży określonej aktem notarialnym repertorium A 12343/15 z 30 listopada 2015 roku.

Przekazanie ceny nabycia w kwocie 2.360.123,00 zł w dniu 27 listopada 2015 roku dokumentował wyciąg bankowy nr 244/2, a operację powyższą zaewidencjonowano w urządzeniach księgowych jednostki na kontach Wn 130-1-1 Ma 221-1 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0770. Wadium wpłacone przez oferenta zaliczono na poczet ceny nabycia - przekazanie środków w wysokości 100.000,00 zł dokumentował wyciąg bankowy (dowód księgowy nr 198/4) – przelew środków z konta depozytowego, co ujęto w ewidencji na kontach: Wn 240-1-4/1675 Ma 139-1 oraz wpływ na rachunek bankowy Urzędu (wyciąg bankowy 241/1), a operację zaewidencjonowano w dniu 24 listopada 2015 roku na kontach jednostki: Wn 130-1-1 Ma 221-1 w dziale 700 rozdział 70005 § 0770 dokonując stosownych zapisów korygujących w zakresie podatku VAT.

Na podstawie aktu notarialnego repertorium A 12343/15 dokonano stosownych zapisów w ewidencji księgowej jednostki, zmniejszając wartość środków trwałych o kwotę 572.070, 00 zł (wartość księgowa) operację ewidencjonując na kontach Wn 800-1-3 Ma 11-1-1, co znalazło odzwierciedlenie w ewidencji analitycznej.

*Kserokopia oceny złożonej do drugiego przetargu oferty, informacji o wyniku przetargu oraz aktu notarialnego repertorium A nr 12343/15 z 30 listopada 2015 roku, wystawionej przez Gminę faktury FAS/468/2015 z 30 listopada 2015 roku oraz potwierdzenie jej zapłaty (z zaliczeniem wadium na poczet ceny nabycia) stanowią **akta kontroli strony 284-299.***

Dokumenty dotyczące sprzedaży nieruchomości stanowiły podstawę dokonania stosownych zapisów w ewidencji syntetycznej i analityce środków trwałych poprzez zmniejszenia wartości gruntów.

Nabywca MAGELLAN S.A. w dniu 14 grudnia 2015 roku złożył deklarację na podatek od nieruchomości za 2015 rok, a deklarację na rok 2016 złożono w dniu 19 stycznia 2016 roku.

Umowa dzierżawy

Zarządzeniem nr 211/2015 z dnia 30 listopada 2015 roku w sprawie wydzierżawienia nieruchomości, Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego wyraził zgodę na wydzierżawienie na okres trzech lat stanowiących własność firmy MAGELLAN S.A. nieruchomości o łącznej powierzchni 1,9069 ha oznaczonych numerami ewidencyjnymi działek 34/1 i 33/1 (kw LD1G/00037938/0), nr 30/1, 29/1 i 28/ 1(kw LD1G/00036060/7) i 22/4, 22/3, 22/2, 22/1 i 21/1, 21/2, 21/3 i 21/4 (kw LD1G/00037509/4).

W dniu 30 listopada 2015 roku aktem notarialnym repertorium A nr 12351/15 działający w imieniu i na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zawarł z pełnomocnikiem spółki akcyjnej MAGELLAN z siedzibą w Łodzi umowę dzierżawy, mocą której:

- Spółka oddała Gminie do używania i pobierania pożytków nieruchomości obejmujące powierzchnię 19.069 m² składające się z działek gruntu o numerach ewidencyjnych: 30/1/, 29/1, 28/1 o łącznej powierzchni 6.277 m², 34/1 i 33/1, o łącznej powierzchni 7.258 m², 22/4, 22/3, 22/2, 22/1, 21/4, 21/3, 21/2 i 21/1, o łącznej powierzchni 5.534 m², a Gmina objęła te nieruchomości w dzierżawę i zobowiązała się do uiszczania na rzecz Wydzierżawiającego, określonego w umowie, czynszu dzierżawnego,
- Gmina zobowiązała się do używania nieruchomości zgodnie z ich przeznaczeniem i właściwościami oraz do utrzymywania nieruchomości w stanie niepogorszonym, wyjąwszy normalne zużycie eksploatacyjne i oświadczyła, że w czasie trwania umowy nie będzie wykorzystywała nieruchomości na cele rolnicze i nie będzie prowadziła działalności rolniczej, zaś stan techniczny i prawny nieruchomości jest jej znany. Ustalono, że Spółka ma prawo realizacji uprawnień właścicielskich w szczególności poprzez kontrolowanie stanu nieruchomości,
- na Gminę nałożono ograniczenia co do możliwości oddawania nieruchomości w poddzierżawę, obciążanie prawami osób trzecich, wykonywania robót budowlanych oraz pokrywania wszelkich kosztów wynikających z obowiązków dzierżawcy dotyczących nieruchomości,
- określono czynsz dzierżawny w wartości netto i brutto zgodny z harmonogramem płatności stanowiącym załącznik do umowy, płatny miesięcznie do ostatniego dnia każdego miesiąca, za który został naliczony, na wskazany rachunek bankowy,
- umowę zawarto na czas określony 3 lata, co nie było zgodne ze wskazanym okresem jej obowiązywania od dnia 30 listopada 2015 roku do 30 listopada 2018 roku przekraczającym okres trzyletni oraz okresem dzierżawy określonym przez Burmistrza Aleksandra Łódzkiego zarządzeniem nr 211/2015 z dnia 30 listopada 2015 roku w sprawie wydzierżawienia nieruchomości,
- umowę zawarto na podstawie protokołu z dnia 20 listopada 2015 roku przeprowadzonego przetargu na warunkach określonych złożoną przez MAGELLAN S.A. ofertą i ustaleniami ogłoszenia o przetargu pisemnym nieograniczonym,
- stawający do aktu Skarbnik Gminy oświadczył, że Gmina zabezpieczyła środki na opłaty związane z dzierżawą i odkupem przedmiotowych działek po upływie okresu dzierżawy,
- w celu zabezpieczenia roszczeń wydzierżawiającego wynikających z umowy, Burmistrz Aleksandra Łódzkiego przedłożył weksel własny in blanco z deklaracją wekslową,
- określono, że wydanie nieruchomości nastąpi na podstawie stosownego protokołu zdawczo-odbiorczego,
- ustalono zasady i podstawy rozwiązania umowy, w szczególności określając, że w przypadku przedterminowego rozwiązania umowy na skutek okoliczności, za które odpowiada Gmina, zapłaci ona wydzierżawiającemu opłatę rekompensacyjną w wysokości 10% pozostałych do zapłaty czynszów dzierżawnych.

Umowę zabezpieczał weksel własny in blanco z deklaracją wekslową, który wystawiający – Gmina Aleksandrów złożyła do dyspozycji MAGELLAN S.A do wysokości zobowiązań wynikających z umowy dzierżawy, na kwotę 536.074,31 zł stanowiącą łączną sumę czynszu dzierżawnego brutto.

Protokołem zdawczo-odbiorczym z dnia 30 listopada 2015 roku podpisanym przez Burmistrza Aleksandra Łódzkiego i przedstawiciela firmy MAGELLAN S.A., spółka działając jako wydzierżawiający przekazała dzierżawcy opisane wyżej nieruchomości gruntowe położone w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Daszyńskiego.

Zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 1 do umowy dzierżawy oraz ofertą złożoną do przetargu, Gmina Aleksandrów Łódzki zobowiązana była do uiszczania czynszu dzierżawnego w łącznej kwocie 435.832,65 zł netto, tj. 536.074,31 zł brutto, a szczegółowe dane w zakresie terminów i wysokości czynszu dzierżawnego przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik do umowy sprzedaży repertorium A 12351/15.

Kserokopia aktu notarialnego repertorium A 12351/2015 z dnia 30 listopada 2015 roku stanowi akta kontroli strony 300-306.

Kontrolujące przeanalizowały terminowość dokonywania przez Gminę Aleksandrów Łódzki czynszu dzierżawnego w tytule opisanej wyżej umowy, a dane w tym zakresie ujęto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 35 protokołu kontroli.*

Analiza terminowości dokonywania wpłat wykazała, że Gmina Aleksandrów Łódzki dokonywała wpłat czynszu dzierżawnego terminowo i w wymaganej wysokości, na podstawie wystawianych przez MAGELLAN S.A. faktur, a powyższe operacje ewidencjonowano w urządzeniach księgowych jednostki na kontach: Wn 402-1 Ma 201-1/4108 i Ma 998-1 i Wn 201-1/4108 Ma 130-1-2.

Jak wynikało z ustaleń dokonanych przez kontrolujące, w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki, przyjętej uchwałą nr XV/153/15 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 22 października 2015 roku w sprawie zmiany uchwały nr III/28/14 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2015-2020 zabezpieczono środki w ramach załącznika nr 2 *Wykaz przedsięwzięć do WPF* na przedsięwzięcie *Dzierżawa nieruchomości gruntowej przy ul. Daszyńskiego w Aleksandrowie Łódzkim* przewidziane do realizacji w latach 2015-2017 w ramach wydatków bieżących z limitem: na 2015 rok w kwocie 20.000,00 zł, a na lata 2016, 2017 i 2018 – po 247.000,00 zł, a w ramach wydatków majątkowych na 2018 rok zaplanowano wydatek majątkowy na odkup nieruchomości gruntowej w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Daszyńskiego na kwotę 3.800.000,00 zł.

Odkup nieruchomości

Uchwałą nr XII/108/2015 z dnia 30 lipca 2015 roku zmienioną uchwałą nr XIII/116/2015 z dnia 27 sierpnia 2015 roku Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim wyraziła zgodę na nabycie nieruchomości gruntowych oznaczonych w ewidencji gruntów obrębem A-1 numerami ewidencyjnymi działek: 34/1 i 33/1 o łącznej powierzchni 7.258 m², 30/1/, 29/1, 28/1 o łącznej powierzchni 6.277 m² oraz 22/4, 22/3, 22/2, 22/1, 21/4, 21/3, 21/2 i 21/1 o łącznej powierzchni 5.534 m² położonych w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Daszyńskiego.

W wykonaniu przedmiotowej uchwały, zarządzeniem nr 55/2016 z dnia 21 marca 2016 roku w sprawie nabycia niezabudowanych nieruchomości gruntowych, Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zarządził nabycie, zgodnie z § 3 uchwały nr XII/108/2015 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 30 lipca 2015 roku, ww. niezabudowanych nieruchomości gruntowych, a Skarbnik Gminy pismem z 21 marca 2016 roku (GG.6823.8.2016.PB) potwierdził zabezpieczenie środków na zakup i koszty związane z zawarciem aktu notarialnego przedmiotowych nieruchomości.

Pismem z 16 marca 2016 roku GG.6823.8.2016.KA skierowanym do MAGELLAN S.A. Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego, na podstawie § 5 pkt 3 umowy sprzedaży (akt notarialny repertorium A 12351/15 z 30 listopada 2015 roku) wniósł o wcześniejszą odsprzedaż nieruchomości obejmującej działki o numerach ewidencyjnych: 30/1, 29/1, 28/1 o łącznej powierzchni 6.277 m², 34/1 (błędnie wpisano 24/1) i 33/1, o łącznej powierzchni 7.258 m² oraz 22/4, 22/3, 22/2, 22/1, 21/4, 21/3, 21/2 i 21/1, o łącznej powierzchni 5.534 m² proponując na 4 kwietnia 2016 roku termin zawarcia umowy przenoszącej własność.

Pismem z dnia 25 marca 2016 roku (data doręczenia 29 marca 2016 roku) przedstawiciele MAGELLAN S.A. wyrazili zgodę na wcześniejsze zawarcie umowy odkupu pod warunkiem uiszczenia bieżącego czynszu, opłat określonych § 5 ust. 3 umowy sprzedaży i § 8 ust. 2 umowy dzierżawy w kwocie 47.651,05 zł oraz poniesienia przez Gminę kosztów aktu notarialnego.

Na mocy aktu notarialnego repertorium A numer 1048/2016 z 1 kwietnia 2016 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego, działający w imieniu i na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki na mocy uchwały nr XII/108/2015 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 30 lipca 2015 roku w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości Gminy oraz jej późniejszą dzierżawę z prawem ponownego nabycia tej nieruchomości (działki o numerach ewidencyjnych: 30/1/, 29/1, 28/1 o łącznej powierzchni 6.277 m², 34/1 i 33/1 o łącznej powierzchni 7.258 m² oraz 22/4, 22/3, 22/2, 22/1, 21/4, 21/3, 21/2 i 21/1 o łącznej powierzchni 5.534 m² położone w obrębie A-1 Aleksandrowa Łódzkiego), nabył ww. nieruchomości od działającego na mocy stosownego pełnomocnictwa przedstawiciela MAGELLAN S.A. W treści aktu notarialnego powołano dokument GG.6823.8.2016.PB z dnia 21 marca 2016 roku stanowiący kontrasygnatę Skarbnika Gminy, który potwierdził, że Gmina Aleksandrów Łódzki posiada środki na zakup przedmiotowej nieruchomości.

Strony powołały się na treść § 5 umowy sprzedaży - akt notarialny repertorium A 12343/2015 z dnia 30 listopada 2015 roku oświadczając, że zobowiązały się zawrzeć w terminie do 14 grudnia 2018 roku umowę, w ramach której Spółka MAGELLAN S.A. sprzeda Gminie za cenę nabycia, tj. za kwotę 2.460.123,00 zł brutto nieruchomości określone umową sprzedaży (repertorium A 12343/2015 z dnia 30 listopada 2015 roku), przy czym zawarcie umowy przenoszącej własność nieruchomości nie może nastąpić wcześniej niż w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia Spółce takiego żądania. Strony potwierdziły, że żądanie takie zgłoszono, okazanym do aktu, pismem GG.6823.8.2016K.A. doręczonym Spółce w dniu 17 marca 2016 roku.

Działający w imieniu i na rzecz MAGELLAN S.A. pełnomocnik oświadczył, że w wykonaniu zobowiązania wynikającego z umowy sprzedaży repertorium A 12343/2015 sprzedaje Gminie Aleksandrów Łódzki opisane w akcie działki gruntu za cenę brutto 2.460.123,00 zł. Ponadto strony ustaliły, że:

- cena sprzedaży w kwocie brutto 2.460.123,00 zł zapłacona zostanie przelewem na rachunek bankowy sprzedającego, a Burmistrz w odniesieniu do powyższego zobowiązania poddał Gminę Aleksandrów Łódzki egzekucji z art. 777 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania cywilnego,
- stosownie do zapisów § 5 ust. 3 umowy sprzedaży repertorium A nr 12343/2015 Gmina Aleksandrów Łódzki z tytułu skorzystania z prawa wcześniejszego nabycia nieruchomości, winna zapłacić Spółce opłatę w wysokości 10% pozostałych do zapłaty czynszów dzierżawnych, tj. kwotę 47.651,05 zł, a Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego oświadczył, że kwota ta zostanie zapłacona na wskazany rachunek bankowy Spółki w terminie do 1 kwietnia 2016 roku, poddając Gminę w tym zakresie egzekucji z art. 777 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania cywilnego,
- skutek żądania Gminy Aleksandrów Łódzki z dnia 16 marca 2016 roku o wcześniejszą odsprzedaż nieruchomości, z datą zawarcia umowy odkupu, rozwiązaniu uległa umowa dzierżawy z dnia 30 listopada 2015 roku repertorium A nr 12351/2015,
- koszty aktu oraz opłat sądowych ponosi kupujący.

Środki finansowe na zakup nieruchomości zabezpieczono w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki, co odzwierciedlały zapisy uchwały nr XX/212/16 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 lutego 2016 roku w sprawie zmian w budżecie

Gminy Aleksandrów Łódzki, którą zwiększono plan wydatków i przychodów o kwoty 10.400.000,00 zł, a zadanie *Odkup nieruchomości przy ul. Daszyńskiego w Aleksandrowie Łódzkim* ujęto w kwocie brutto 2.460.123,00 zł w załączniku nr 1 *Wydatki* do przedmiotowej uchwały w dziale 700 rozdział 70095 § 6060, a powyższe zapisy były spójne w tym zakresie z treścią uchwały nr XX/209/16 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 lutego 2016 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2016-2024.

Faktura nr 1/04/2016/FN z dnia 4 kwietnia 2016 roku z datą sprzedaży 1 kwietnia 2016 roku została wystawiona przez MAGELLAN S.A. na kwotę 2.460.123,00 zł brutto zgodną z ustaloną aktem notarialnym i ofertą złożoną do przetargu. Wpływ tego dokumentu odnotowano w dniu 22 kwietnia 2016 roku.

Na podstawie ww. faktury nr 1/04/2016/FN dotyczącej sprzedaży na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki (odkup) nieruchomości położonych przy ul. Daszyńskiego w Aleksandrowie Łódzkim wystawionej na kwotę 2.460.123,00 zł z czego 2.000.100,00 zł stanowiła kwota netto oraz 460.023,00 zł - VAT, Gmina dokonała w dniu 1 kwietnia 2016 roku zapłaty kwoty brutto.

W urzędzeniach księgowych Urzędu w dniu 4 kwietnia 2016 roku z datą księgowania 22 kwietnia 2016 roku zaewidencjonowano zakup: Wn 011-1-1 Ma 201-1/ i Ma 998-1, a z datą 1 kwietnia 2016 roku na podstawie wyciągu bankowego (dowód księgowy 1 69/1) – dokonanie zapłaty: Wn 201-1/4108 Ma 130-1-2 w dziale 700 rozdział 70005 § 6060. Faktura stanowiąca podstawę dokonania zapisów w ewidencji księgowej została zweryfikowana pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym przez uprawnionych do wykonania tych czynności pracowników, akceptacji wydatku dokonał Skarbnik Gminy, a jego zatwierdzenia – Zastępca Burmistrza, zaś opisu dotyczącego zaklasyfikowania wydatku w dziale 700 rozdział 70005 **§ 4300** dokonał Naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej.

W dniu 4 kwietnia 2016 roku MAGELLAN S.A. wystawiła fakturę VAT 2/04/2016/FN, której wpływ odnotowano w dniu 22 kwietnia 2016 roku, z tytułu wcześniejszego odkupu nieruchomości zgodnie z § 5 aktu notarialnego z dnia 1 kwietnia 2016 roku na kwotę 47.651,05 zł brutto z określeniem, iż kwota ta została zapłacona.

Powyższa należność była zgodna z wyliczeniami sporządzonymi przez kontrolujące na podstawie harmonogramu stanowiącego załącznik nr 1 do umowy dzierżawy, zgodnie z którym pozostała do zapłaty kwota czynszu wynosiła 476.510,51 zł brutto.

Przedmiotowa faktura została zaewidencjonowana w urzędzeniach księgowych w dniu 4 kwietnia 2016 roku (dowód księgowy 5 776/1 i 5 776/2) na kontach Wn 402-1 Ma 201-1/3771 i Ma 998 w klasyfikacji budżetowej dział 700 rozdział 70005 § 4300 **przed dokonaniem weryfikacji faktury pod względem merytorycznym (z datą 6 kwietnia 2016 roku)**. Sprawdzenia dowodu pod względem formalno-rachunkowym, jego akceptacji przez Skarbnika Gminy i zatwierdzenia wydatku przez Zastępcę Burmistrza dokonano bez określenia dat wykonania tych czynności zaś adnotacja dotycząca zaklasyfikowania wydatku sporządzona została z datą 6 kwietnia 2016 roku przez Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej. Zapłaty należnej kwoty dokonano w terminie płatności określonym fakturą na 4 kwietnia 2016 roku, co dokumentował wyciąg bankowy z dnia 4 kwietnia 2016 roku, a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 201-1/3771 Ma 130-1-2 w dziale 700 rozdział 70005 § 4300.

Kserokopia aktu notarialnego repertorium A nr 1048/2016 z dnia 1 kwietnia 2016 roku, faktur VAT nr 1/04/2016/FN i 2/04/2016/FN wystawionych przez MAGELLAN S.A. wraz z potwierdzeniem ich zapłaty i wydrukiem z ewidencji księgowej stanowią akta kontroli strony 307-327.

Ponadto Gmina Aleksandrów Łódzki, oprócz ceny nabycia oraz opisanej powyżej prowizji poniosła koszty nabycia nieruchomości wynikające z faktury nr 27/2016 z dnia 1 kwietnia 2016 roku wystawionej przez Kancelarię Notarialną w Zgierzu na kwotę 6.203,88 zł brutto. Przedmiotowa faktura wpłynęła do Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim w dniu 4 kwietnia 2016 roku i została zaewidencjonowana na kontach Wn 402-1 Ma 201-1/154 i Ma 998-1 (dowód księgowy 5 786/1 i 5 786/2) z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 4300. Posiadając stosowne adnotacje o dokonaniu weryfikacji merytorycznej, formalno-rachunkowej przez uprawnionych do tych czynności pracowników, akceptacji wydatku przez Skarbnika Gminy i jego zatwierdzeniu przez Zastępcę Burmistrza oraz wskazaniu przez Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej klasyfikacji budżetowej w jakiej należało ująć wydatek (dział 700 rozdział 7005 § 4300), dokument ten spełniał wymogi dowodu księgowego. Wydatek zrealizowano w dniu 14 kwietnia 2016 roku, tj. w terminie zgodnym z określonym zapisami faktury, co dokumentował wyciąg bankowy (dowód księgowy nr 1 78/10), a operację ujęto na kontach jednostki: Wn 201-1/154 Ma 130-1-2 w dziale 700 rozdział 70005 § 4300 klasyfikacji budżetowej.

Z datą 6 kwietnia 2016 roku na podstawie aktu notarialnego repertorium A 1048/2016 z 1 kwietnia 2016 roku zwiększenie wartości środków trwałych odnotowano w ewidencji księgowej przedmiotowe nieruchomości wprowadzając do ewidencji analitycznej środków trwałych.

Środki trwałe będące przedmiotem odkupu stanowiące działki przyjęto na stan środków trwałych **w wartości wynikającej z ceny zakupu określonej umową sprzedaży bez zaliczenia do kosztów nabycia wydatku wynikającego z faktury wystawionej za sporządzenie aktu notarialnego, co nie było zgodne z uregulowaniami art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości**, którymi określono, że środki trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, a cena nabycia, to cena zakupu obejmująca kwotę należną sprzedającemu powiększoną o koszty bezpośrednio związane z zakupem.

Kserokopia faktury nr 27/2016 z dnia 1 kwietnia 2016 roku i wydruk z ewidencji księgowej stanowią akta kontroli strony 328-331.

Kontrolujące stwierdziły, że Gmina Aleksandrów Łódzki od opisanej transakcji sprzedaży nieruchomości gruntowych oznaczonych numerami ewidencyjnymi działek 33/1, 34/1, 28/1, 29/1, 30/1, 21/1, 21/2, 21/3, 21/4, 22/1, 22/2, 22/3 i 22/4, o łącznej powierzchni 1, 9069 ha, położonych przy ul. Daszyńskiego w Aleksandrowie Łódzkim, wystawiając w dniu 30 listopada 2015 roku fakturę VAT FAS/468/2015 na kwotę brutto 2.460.123,00 zł, naliczyła podatek VAT w kwocie 460.023,00 zł, co znalazło odzwierciedlenie w deklaracji VAT-7 za listopad 2015 roku sporządzonej w dniu 18 grudnia 2015 roku. Przekazanie podatku VAT na rachunek bankowy Urzędu Skarbowego w Zgierzu w wysokości określonej ww. deklaracją dokumentuje wyciąg bankowy nr 274 z dnia 28 grudnia 2015 roku, a operację zaewidencjonowano na kontach organu Wn 222-1-1 Ma 133-1 i jednostki na podstawie wb 264/11 na kontach Wn 720-1 Ma 130-1-1 z klasyfikacją dział 700 rozdział 7000 § 0970.

Kserokopia deklaracji VAT-7 za listopad 2015 roku z załącznikami, wyciągu bankowego nr 274 z 28 grudnia 2015 roku oraz wydruku z ewidencji księgowej w zakresie przekazania podatku VAT stanowią akta kontroli strony 332-348.

Do dnia przeprowadzania czynności kontrolnych Gmina nie odzyskała uiszczonego podatku VAT, a wyjaśnienie w sprawie odzyskania podatku VAT od transakcji sprzedaży nabywcy MAGELLAN S.A. nieruchomości położonych w obrębie A-1 Aleksandrowa Łódzkiego stanowiących działki o numerach ewidencyjnych: 30/1/, 29/1, 28/1, 34/1, 33/1 oraz 22/4, 22/3, 22/2, 22/1, 21/4, 21/3, 21/2 i 21/1 złożył Skarbnik Gminy Aleksandrów Łódzki.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy dotyczące odzyskania uiszczzonego przez Gminę VAT stanowi załącznik nr 36 protokołu kontroli.

Jak wynika ze złożonej przez Skarbnika Gminy Aleksandrów Łódzki informacji, Gmina w dniu 20 listopada 2015 roku sprzedała nieruchomość położoną w miejscowości Aleksandrów Łódzki przy ul. Daszyńskiego za kwotę 2.460.123,00 zł (w tym 460.123,00 zł podatek VAT), w dniu 1 kwietnia 2016 roku jednostka odkupiła przedmiotową nieruchomość za kwotę 2.460.123,00 zł. Do dnia przeprowadzania czynności kontrolnych Gmina nie odzyskała VAT, a jako właścicielowi nieruchomości, Gminie przysługuje prawo odzyskania zapłaconego podatku VAT przy kolejnej sprzedaży. W swoim wyjaśnieniu Skarbnik Gminy Aleksandrów Łódzki nadmienił, że opracowywana jest kompleksowa oferta sprzedaży i przedmiotowa nieruchomość przeznaczona zostanie do zbycia jeszcze w bieżącym roku.

Wskazać należy, że opisana powyżej konstrukcja prawna polega na odpłatnym przeniesieniu prawa własności rzeczy z obowiązkiem ponownego jej nabycia po upływie ustalonego czasu, przy zachowaniu przez zbywcę prawa do korzystania z rzeczy i pobierania pożytków za wynagrodzeniem na rzecz nowego właściciela. Wynikało to z zawarcia trzech umów o charakterze cywilnoprawnym, tj. sprzedaży umożliwiającej odpłatne przeniesienie własności, dzierżawy stanowiącej podstawę do uiszczania nabywcy świadczenia w postaci comiesięcznej opłaty oraz przedwstępnej umowy sprzedaży przesądzającej o czasowym charakterze realizowanej transakcji, wynikiem której jest zawarcie kolejnej umowy sprzedaży (odkup). Dla uchwycenia istotnych elementów i faktycznej woli stron podjętych czynności i powstałych w ich wyniku stosunków prawnych, czynności te należy analizować łącznie.

Sprzedający poprzez wyzbycie się składnika majątku nabywał aktywa pieniężne zachowując, na zasadach wyłączności, możliwość korzystania z rzeczy i pobierania pożytków, zaś kupujący w wyniku przekazania rzeczy wraz z prawem do pobierania pożytków zrezygnował z dysponowania rzeczą i jej posiadania w zamian za wynagrodzenie płatne w formie czynszu dzierżawnego do chwili ponownego przeniesienia własności. Z opisanej konstrukcji stosunków prawnych wynika, że strony nie były zainteresowane sprzedażą nieruchomości (przeniesieniem posiadania), a ich zamiarem był, zakładany, a priori, określony warunkami przetargu, przepływ środków pieniężnych. Opisane umowy sprzedaży, dzierżawy i odkupu stanowiły w istocie uzasadnienie przepływu środków a z założeń całego postępowania przetargowego wynika, że zamiarem stron nie było faktyczne przeniesienie własności, w szczególności zaś, konkretnej nieruchomości niezbędnej do realizacji celów nabywcy.

Powyższe zwrotne przeniesienie prawa własności służyło więc obrotowi aktywami pieniężnymi, stanowiąc instrument finansowania analogiczny do umowy kredytu lub pożyczki, o których mowa w art. 89 i art. 90 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Przypomnieć należy, że kryterium wyboru najkorzystniejszej oferty była cena sprzedaży oraz suma kosztów, jakie korzystający będzie musiał ponieść w toku realizacji umowy dzierżawy, co było analogiczne do zasad oceny ofert w przypadku wyboru podmiotu udzielającego kredytu czy pożyczki. Uzyskana w wyniku zawarcia umowy sprzedaży zwrotnej kwota (stanowiąca cenę nieruchomości uzyskaną w przetargu) podlega w całości zwrotowi w dacie odkupu nieruchomości, co stanowi analogię do umowy kredytu (pożyczki), gdzie uzyskana kwota kapitału podlega w całości zwrotowi, zaś wydatki na wydzierżawienie nieruchomości ponoszone w okresie, na jaki zawarto umowę dzierżawy (od daty sprzedaży przez Gminę nieruchomości do daty jej zakupu) stanowią wydatki analogiczne do odsetek stanowiących wydatek w przypadku zaciągnięcia kredytu (pożyczki), natomiast opłata (prowizja) z tytułu wcześniejszego (niż zakładany warunkami przetargu i umową dzierżawy) rozwiązania umowy dzierżawy stanowi element analogiczny do opłaty z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązania (kapitału

kredytu). Powyższa transakcja wywołuje więc w zakresie gospodarki finansowej Gminy skutki analogiczne do umowy długoterminowego kredytu lub pożyczki, a pozyskanie środków finansowych odbyło się z pominięciem rygorów wynikających z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, a odnoszących się do zaciągania długu, w szczególności zaś obowiązku uzyskania stosownej opinii regionalnej izby obrachunkowej. W konsekwencji, kwoty przypadających do spłaty z tytułu zawartych umów sprzedaży zwrotnej i dzierżawy zobowiązań ciążących na jednostce nie zostały ujęte w wielkościach stanowiących podstawę ustalenia wartości wskaźnika określonego zapisami art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Kwota uzyskana ze zbycia nieruchomości stanowi dochód ze sprzedaży składnika majątkowego (podlegający wykazaniu w liczniku prawej strony nierówności powiększając jednocześnie dochody ogółem za rok dokonania transakcji sprzedaży), zaś (jednorazowa) spłata kapitału stanowi wydatek majątkowy budżetu i wraz z obsługą zobowiązania (odsetki równoznaczne z czynszem dzierżawnym za poszczególne lata) nie podwyższa wartości licznika lewej strony nierówności (gdzie ujmowane są przypadające do zapłaty raty kapitału i odsetki).

Ponadto **zadłużenia wynikające ze zobowiązania zaciągniętego w wyniku opisanego transakcji nie ujęto w wartościach wykazanych w sprawozdaniach Rb-Z sporządzonych za IV kwartały 2015 roku i I kwartał 2016 roku, a także w stosownych zapisach wieloletnich prognoz finansowych Gminy Aleksandrów Łódzki za ten okres, co opisano we wcześniejszej części protokołu kontroli.**

Dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

W latach 2014 – 2015 Gmina Aleksandrów Łódzki planowała i zrealizowała ujęte w dziale 700 rozdział 70005 § 0760 wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności, a dane w tym zakresie ujęto w tabeli:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12.2014rok	500.000,0	500.000,0	163.951,09
31.12.2015rok	150.000,00	150.000,00	203.990,91
30.06.2016 rok	200.000,00	200.000,00	347.914,27

Z dokumentacji prowadzonej przez Wydział Geodezji i Gospodarki Przestrzennej wynikało, że w 2014 roku wydano piętnaście decyzji dotyczących przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, zaś w 2015 roku - siedem decyzji, a szczegółowe dane w tym zakresie zawarto w tabelach **stanowiących załącznik nr 37 protokołu kontroli.**

Kontrolujące dokonały analizy dokumentacji dotyczącej procedury wydania i wykonania w 2015 roku dwóch decyzji:

- GG.6826.1.2015.MGK.449 z 18 marca 2015 roku, dotyczącej przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości położonej w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Okrzei nr 4, oznaczonej numerem geodezyjnym 53 o powierzchni 738 m² za cenę brutto 14.921,50 zł płatną gotówką,
- GG.6826.2.2015.MGK.515 z 28 kwietnia 2015 roku dotyczącej przekształcenia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości zlokalizowanej w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Kilińskiego 21 o powierzchni 636 m² za cenę brutto 13.743,50 zł płatną w ratach.

Decyzja GG.6826.1.2015.MGK.449 z 18 marca 2015 roku, której nadano klauzulę ostateczności w dniu 7 kwietnia 2015 roku, została wydana na wniosek użytkownika wieczystego nieruchomości gruntowej, dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Zgierzu księga wieczysta LD1G/00037698/5, położonej w obrębie A-4 Aleksandrowa Łódzkiego, obejmującej działkę o numerze ewidencyjnym 53 o pow. 0,0738 ha, który wpłynął 16 stycznia 2015 roku. Zawiadomienie z dnia 9 lutego 2015 roku o zmianach w danych ewidencji gruntów i budynków, prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Zgierzu, potwierdzało własność nieruchomości przysługującą Gminie Aleksandrów Łódzki oraz dane wnioskodawcy jako użytkownika wieczystego. Pismem GG.6826.1.2015.MGK.449 z 12 lutego 2015 roku doręczonym w tym dniu, wnioskodawcę zawiadomiono o wszczęciu postępowania i **poinformowano o konieczności uiszczenia kwoty 245,00 zł na „koszty nabycia nieruchomości” w kasie lub na wskazany rachunek bankowy Urzędu i dostarczenie potwierdzenia wpłaty do pokoju nr 112 - bez wskazania daty, w celu podjęcia dalszych czynności. Wpłatę zaliczki w wymaganej kwocie dokumentuje raport kasowy nr 2/2015/0029 z dnia 12 lutego 2015 roku** (numer kwitu 120295), a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 101-1-1 Ma 720-1 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0690 na podstawie PK 31/12. **Środki pieniężne z kasy przekazano bezpośrednio na rachunek bankowy organu, co ewidencjonowano na kontach Wn 133-1 Ma 222-1-1 zrealizowane dochody rozliczając kwartalnie na podstawie sprawozdań Rb-27S, poprzez zaewidencjonowanie na kontach: Wn 130-1-1 Ma 101-1-1 i Wn 222-1 Ma 130-11 z pominięciem zapisów na koncie 141 jednostki budżetowej**, co nie było zgodne z zasadami funkcjonowania kont 130 i 141 określonymi uregulowaniami wewnętrznymi.

Wskazać należy, że zasady ustalania opłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności uregulowane zostały w art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (tekst jednolity Dz.U. z 2012 roku, poz. 83 ze zm.). Opłatę powyższą ustala w decyzji właściwy organ w oparciu o art. 67 ust. 3a i art. 69 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zaś prowadzenie postępowania w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości regulują przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 267 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz. 23 ze zm.). Artykuł 262 tej ustawy stanowi, że stroną obciążają te koszty postępowania, które wynikły z winy strony lub zostały poniesione w interesie lub na żądanie strony, a nie wynikają z ustawowego obowiązku organów prowadzących postępowanie. W uzasadnionych przypadkach organ administracji publicznej może zażądać od strony złożenia zaliczki w określonej wysokości na pokrycie kosztów postępowania. Wyliczenie zawarte w art. 262 Kodeksu postępowania administracyjnego ma charakter zamknięty, co oznacza że stroną obciążają wyłącznie koszty wskazane w tym przepisie. Inne koszty postępowania niewymienione w tym przepisie obciążają organ administracyjny. Wyjątki od tej zasady mogą przewidywać tylko przepisy szczególne. Żaden przepis szczególny nie przewiduje konieczności uiszczenia kosztów postępowania zmierzającego do wydania decyzji w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności przez wnioskodawcę (wyrok II SA/Wr 612/11), patrz również wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 5 kwietnia 2012 roku (I OSK 16/12). Tak więc **żądanie przez organ uiszczenia zaliczki na koszty związane z opracowaniem operatu szacunkowego było bezpodstawne.**

Kserokopia pisma GG.6826.1.2015.MGK.449 z 12 lutego 2015 roku oraz wydruk z ewidencji księgowej dotyczącego dokonania wpłaty stanowią akta kontroli strony 349-350.

W toku postępowania:

- operatem szacunkowym opracowanym z datą 16 lutego 2015 roku określono wartość rynkową gruntu w celu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w odniesieniu do gruntu położonego w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Okrzei 4 w obrębie A-4 o numerze ewidencyjnym 53 o pow. 738 m². Przedmiotowym opracowaniem sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 5302 określono wartość prawa własności oraz wartość prawa użytkowania wieczystego, różnicę ustalając na kwotę 29.843,00 zł,
- pismem GG.6826.1.2015.MGK.449 z dnia 10 marca 2015 roku wnioskodawcę zawiadomiono o zgromadzeniu materiału dowodowego w sprawie i możliwości, w terminie 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia (doręczenie 12 marca 2015 roku), zapoznania się z dokumentacją i podjęcia decyzji co do sposobu płatności,
- protokołem ustnego zgłoszenia uwag z dnia 13 marca 2015 roku podpisanym przez wnioskodawcę i inspektora Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej określono, że wnioskodawca zapoznał się z operatem szacunkowym oraz ustalił jednorazową płatność z tytułu przekształcenia,
- decyzją GG.6826.1.2015.MMGK.449 z dnia 18 marca 2015 roku ustalono opłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na kwotę 29.843,00 zł, co było zgodne wartością określoną ww. operatem szacunkowym. Wobec spełniania przez wnioskodawcę określonych przez organ stanowiący przesłanek, na mocy uchwały nr XVIII/157/11 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 26 października 2011 roku udzielono 50% bonifikaty określając kwotę do zapłaty na 14.921,50 zł w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stanie się ostateczna,
- decyzja wydana przez Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego podpisana została przez Zastępcę Burmistrza działającego na podstawie stosownego upoważnienia,
- wnioskodawcę pismem z 18 marca 2015 roku poinformowano o wydaniu ww. decyzji określając 16 dniowy (od daty otrzymania decyzji) termin przybycia do Urzędu w celu nadania decyzji klauzuli ostateczności. W ww. piśmie **poinformowano wnioskodawcę o konieczności doręczenia dowodu wpłaty należności wynikającej z decyzji oraz dowodu uiszczenia opłaty skarbowej w kwocie 10,00 zł.** Wskazać należy, że **żądanie udokumentowania wpłaty w dacie nadania decyzji klauzuli ostateczności było bezpodstawne, gdyż termin dokonania wpłaty ustalono na 14 dni od daty uzyskania przez decyzję klauzuli ostateczności, a podstawę przypisania należności stanowi decyzja posiadająca przymiot ostateczności.** Ponadto w treści decyzji GG.6826.1.2015.MMGK.449 określono, że wnioskodawca zadeklarował uiszczenie należności w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, co nie znajdowało potwierdzenia w okazanej kontrolującym dokumentacji postępowania. Odnosząc się do informacji o konieczności dokonania opłaty skarbowej, kontrolujące wskazują, że obowiązek zapłaty opłaty skarbowej, należnej na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 783 ze zm., obecnie tekst jednolity z 2016 roku, poz. 1827) określonej w części I pkt 53 załącznika do powołanej ustawy, od dokonania czynności urzędowej, zgodnie z zapisami art. 6 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, powstaje z chwilą dokonania zgłoszenia lub złożenia wniosku o dokonanie czynności urzędowej w tej dacie winien być od wnioskodawcy egzekwowany, zaś zasady postępowania w przypadku braku dokonania opłaty, określają przepisy art. 261 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz. 23 ze zm.),

Kserokopia decyzji GG.6826.1.2015.MMGK.449 z dnia 18 marca 2015 roku oraz pisma z 18 marca 2015 roku stanowią akta kontroli strony 351-354.

- wobec nadania z dniem 7 kwietnia 2015 roku klauzuli ostateczności decyzji GG.6826.1.2015.MMGK.449 z dnia 18 marca 2015 roku, termin uiszczenia wpłaty kwoty określonej tą decyzją upływał z dniem 21 kwietnia 2015 roku,
- wpłaty opłaty skarbowej dokonano w dniu 8 kwietnia 2015 roku w kasie Urzędu, co dokumentowało pokwitowanie nr 2015/127994, zaś opłata z tytułu nabycia prawa własności została wniesiona w wysokości określonej decyzją w dniu 31 marca 2015 roku, co dokumentował wyciąg bankowy nr 64 (poz. ks. 1066), który został zaewidencjonowany na kontach: Wn 130-1-1, Ma 221-1 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0760, a przypisu zobowiązania dokonano zbiorczo miesięcznie poprzez zapis na kontach Wn 222-1 Ma 720,
- pismem z 8 kwietnia 2015 roku ostateczną decyzję GG.6826.1.2015.MMGK.449 z dnia 18 marca 2015 roku przekazano do Starostwa Powiatowego w Zgierzu.

Jak wynika z ustaleń dokonanych przez kontrolujące, **w ewidencji syntetycznej i analitycznej środków trwałych nie odnotowano zmian dotyczących zbycia przedmiotowej nieruchomości.** Jak wyjaśniła podinspektor Anna Borkowska, nie odnotowano zmian w ewidencji środków trwałych wobec braku takiej informacji z merytorycznej komórki organizacyjnej, a przedmiotowe *wyjaśnienie stanowi załącznik nr 38 protokołu kontroli.*

Opisana powyżej sytuacja wskazuje na brak właściwego przepływu informacji między wewnętrznymi komórkami Urzędu, co wskazuje na niewłaściwe funkcjonowanie procedur kontroli zarządczej.

Użytkownikowi wieczystemu, który nabył własność nieruchomości nie dokonano zmniejszenia opłaty z tytułu użytkowania wieczystego wobec faktu uiszczenia opłat w pełnej wysokości za cały 99 letni okres użytkowania wieczystego w dacie oddania nieruchomości w tę formę władania.

Decyzja GG.6826.2.2015.MGK.515 z 28 kwietnia 2015 roku, której nadano klauzulę ostateczności w dniu 15 maja 2015 roku, została wydana na wniosek współużytkowników wieczystych nieruchomości gruntowej, dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Zgierzu księga wieczysta LD1G/00037636/3, położonej w obrębie A-2 Aleksandrowa Łódzkiego przy ul. Kilińskiego 21, obejmującej działkę o numerze ewidencyjnym 268 o pow. 0,0636 ha, który wpłynął 4 lutego 2015 roku. Przysługującą Gminie Aleksandrów Łódzki własność nieruchomości oraz dane współużytkowników wieczystych potwierdzał wypis z rejestru gruntów oraz wyciąg z treści księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości. Zawiadomieniem GG.6826.2.2015.MGK.515 z 13 lutego 2015 roku (odebrany w dniu 17 lutego 2015 roku) wnioskodawców poinformowano o wszczęciu postępowania i **konieczności dokonania wpłaty kwoty 245,00 zł z adnotacją „koszty nabycia nieruchomości” w kasie lub na wskazany rachunek bankowy Urzędu i dostarczenie potwierdzenia wpłaty do pokoju nr 112 - bez wskazania daty, w celu podjęcia dalszych czynności. Wpłatę zaliczki w wymaganej kwocie udokumentowano pokwitowaniem nr 2015/121276 – raport kasowy nr 2/2015/0033 z 18 lutego 2015 roku, a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 101-1-1 Ma 720-1 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0690. Wskazać należy, że **żądanie uiszczenia ww. zaliczki nie znajdowało uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa**, co szczegółowo opisano w odniesieniu do analizowanego wyżej postępowania.**

Kserokopia pisma GG.6826.2.2015.MGK.515 z 13 lutego 2015 roku, dowodu dokonania wpłaty oraz wydruku z ewidencji księgowej w tym zakresie stanowią akta kontroli strony 355-358.

Kontrolujące na podstawie okazanej dokumentacji ustaliły, że:

- operatem szacunkowym opracowanym z datą 26 lutego 2015 roku określono wartość rynkową gruntu w celu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w odniesieniu do gruntu położonego w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Kilińskiego 21 w obrębie A-2 o numerze ewidencyjnym 268 i powierzchni 636 m². Przedmiotowym opracowaniem sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 5302 określono wartość prawa własności oraz wartość prawa użytkowania wieczystego, różnicę ustalając na kwotę 27.487,00 zł,
- pismem GG.6826.2.2015.MGK.515 z dnia 10 marca 2015 roku wnioskodawców zawiadomiono o zgromadzeniu materiału dowodowego w sprawie i możliwości, w terminie 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia doręczonego 12 marca 2015 roku, zapoznania się z dokumentacją i podjęcia decyzji co do sposobu płatności,
- podpisanym przez współużytkowników wieczystych - wnioskodawców i merytorycznego pracownika, protokołem ustnego zgłoszenia uwag sporządzonym 17 marca 2015 roku stwierdzono, że wnioskodawcy zapoznali się z aktami sprawy, w szczególności operatem szacunkowym nie wnosząc zastrzeżeń oraz zadeklarowali dokonanie płatności w ratach, z których pierwsza stanowić będzie 25% ustalonej opłaty, z rozłożeniem pozostałej kwoty na 19 rocznych rat,
- decyzją GG.6826.2.2015.MGK.515 z dnia 28 kwietnia 2015 roku ustalono opłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na kwotę 27.487,00 zł zgodną z wartością określoną ww. operatem szacunkowym. Wobec spełnienia przez wnioskodawcę określonych przez organ stanowiący przesłanek, na mocy uchwały nr XVIII/157/11 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 26 października 2011 roku udzielono 50% bonifikaty określając kwotę do zapłaty na 13.743,50 zł,
- przedmiotową decyzją, na wniosek współużytkowników wieczystych, ustaloną opłatę rozłożono na 20 rat rocznych z oprocentowaniem niespłaconej części tej opłaty według stopy procentowej równej dwukrotności stopy redyskonta weksli stosowanej przez Narodowy Bank Polski, co było zgodne z ustaleniami ww. uchwały Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim, podjętymi w oparciu o zapisy art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształcaniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (w ówczesnym brzmieniu Dz. U. nr 175, poz. 1459 ze zm.). Pierwszą wpłatę stanowiącą 25% ustalonej opłaty określono na 3.436,00 zł **z terminem zapłaty najpóźniej do dnia, w którym decyzja stanie się ostateczna**, pozostałą kwotę rozkładając na 19 równych rat po 542,50 zł płatnych wraz z oprocentowaniem do 31 grudnia każdego roku. **Powyższy zapis zobowiązujący do dokonania wpłaty I raty w dacie uzyskania przez decyzję przymiotu ostateczności nie był zgodny z obowiązującymi w tym zakresie uregulowaniami**, gdyż zobowiązanie do zapłaty rodzi dopiero ostateczna decyzja organu, co opisano w odniesieniu do powyżej przeanalizowanego postępowania,
- w treści decyzji określono ustanowienie hipoteki przymusowej na rzecz Gminy Aleksandrów Łódzki do kwoty 10.307,50 zł tytułem zabezpieczenia zwrotu nie spłaconej części opłaty za przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- wnioskodawców pismem z 28 kwietnia 2015 roku poinformowano o wydaniu ww. decyzji określając 16 dniowy (od daty otrzymania decyzji) termin przybycia do Urzędu w celu nadania decyzji klauzuli ostateczności. Ponadto **poinformowano o konieczności doręczenia w tej dacie dowodu wpłaty należności wynikającej z decyzji w kwocie 3.436,00 zł**, 200,00 zł tytułem wpisu hipoteki do księgi wieczystej, 200,00 zł tytułem ujawnienia właściciela w księdze wieczystej oraz 10,00 zł z tytułu opłaty skarbowej. W zakresie informacji o konieczności dokonania

opłaty skarbowej, wskazać należy, że obowiązek uiszczenia opłaty wynikający z ustawy o z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej powstaje w dacie złożenia wniosku o podjęcie postępowania, a powyższe zagadnienie opisano we wcześniejszej części niniejszego protokołu,

- wobec nadania z dniem 15 maja 2015 roku klauzuli ostateczności decyzji GG.6826.2.2015.MGK.515 z dnia 28 kwietnia 2015 roku, termin uiszczenia pierwszej raty opłaty upływał z dniem 29 maja 2015 roku,

*Kserokopia decyzji GG.6826.2.2015.MGK.515 z dnia 28 kwietnia 2015 oraz pisma z 28 kwietnia 2015 rok stanowią **akta kontroli strony 359-363**.*

- wpłaty w kasie Urzędu Gminy uiszczono w dniu 12 maja 2015 roku w zakresie: opłaty skarbowej (pokwitowanie nr 2015/130914), pierwszej raty z tytułu nabycia prawa własności w kwocie 3.436 zł (nr 2015/130911), opłat wieczystoksięgowych 2 x 200,00 zł – pokwitowania nr 2015/130913, nr 2015/130912, co zaewidencjonowano na kontach: Wn 101-1-1, Ma 221-1 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0760 w zakresie wpłaty raty za przekształcenie, Wn 101-1-1 Ma 720-1 dział 756 rozdział 75618 § 0410 (w zakresie opłaty skarbowej) i Wn 101-1 Ma 720-1 w dziale 700 rozdział 70005 § 0690 – opłaty za wpis hipoteki. Środki pieniężne z kasy przekazywano bezpośrednio na rachunek bankowy organu, co ewidencjonowano na kontach Wn 133-1 Ma 222-1-1 zrealizowane dochody rozliczając kwartalnie na podstawie sprawozdań Rb-27S poprzez zaewidencjonowanie na kontach: Wn 130-1-1 Ma 101-1-1 i Wn 222-1 Ma 130-11 z pominięciem zapisów na koncie 141 jednostki budżetowej, co opisano w odniesieniu do wcześniej analizowanego postępowania,
- przypisu zobowiązania (w zakresie pierwszej raty) dokonano na kartotece z datą 28 kwietnia 2015 roku, co nie było zgodne z datą uzyskania przez decyzję przymiotu ostateczności, a co w ewidencji księgowej ujmowano zbiorczo miesięcznie na kontach: Wn 221-1 Ma 720-1,
- pismem z 15 maja 2015 roku ostateczną decyzją GG.6826.2.2015.MMGK.515 z dnia 28 kwietnia 2015 roku przekazano do Starostwa Powiatowego.

Zbycia nieruchomości nie odnotowano w ewidencji syntetycznej i analitycznej środków trwałych, co, analogicznie jak w odniesieniu do opisanego powyżej przekształcenia potwierdza oświadczenie merytorycznego pracownika (***załącznik nr 38 protokołu kontroli***) i co **wskazuje na nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej**.

Opłata z tytułu użytkowania wieczystego za rok 2015 została zmniejszona proporcjonalnie do okresu jej obowiązywania, poprzez dokonanie odpisu na kartotece użytkownika.

Jak wynikało z dokumentacji źródłowej, wpłaty kolejnej raty w kwocie 542,50 zł z tytułu opłaty za przekształcenie i 341,78 zł – redyskonto weksla dokonano terminowo (23 listopada 2016 roku) w kasie Urzędu.

Z informacji udzielonej przez Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej, wynika, że w latach 2014, 2015 Gmina Aleksandrów Łódzki nie dokonywała sprzedaży nieruchomości na rzecz ich użytkowników wieczystych, a powyższe potwierdzają dane z ewidencji księgowej w zakresie działu 700 rozdział 70005 § 0770 za ten okres. Oświadczenie Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej *stanowi **załącznik nr 39 protokołu kontroli***.

2.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

Dochody z tytułu użytkowania wieczystego, użytkowania i zarządu planowano w oparciu o dane wynikające z wykonania dochodów w tym zakresie oraz informacje przekazywane przez merytoryczny Wydział do Wydziału Finansowego. Na podstawie uchwał w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2014, 2015 rok i 2016 rok, zmian do powyższych uchwał oraz sprawozdań RB-27S według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku, 31 grudnia 2015 roku i I półrocze 2016 roku ustalono plan dochodów z tego tytułu i jego realizację:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12.2014rok	1.200.000,00	1.200.000,00	786.967,65
31.12.2015rok	1.000.000,00	1.000.000,00	606.931,97
30.06.2016 rok	700.000,00	700.000,00	560.239,44

W analizowanym okresie Gmina Aleksandrów Łódzki nie oddawała nieruchomości w użytkowanie wieczyste, co wynika z oświadczenia Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej, które **stanowi załącznik nr 39 protokołu kontroli**.

W latach 2014, 2015 i I półrocza 2016 roku Gmina Aleksandrów Łódzki nie oddawała nieruchomości z zasobu Gminy w użytkowanie, zarząd i trwały zarząd, jak również nie było nieruchomości przekazanych w tę formę władania w latach wcześniejszych, co wynikało z oświadczenia Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej, które **stanowi załącznik nr 39 protokołu kontroli**.

Wykaz nieruchomości oddanych w użyczenie ujęto w powołanym wyżej załączniku – oświadczeniu Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej.

Z danych zawartych w *Zestawieniach zbiorczych mienia komunalnego Gminy Aleksandrów Łódzki* według stanu na 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku stanowiących załącznik do sprawozdania z realizacji budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki odpowiednio, za 2015 i 2014 rok wynikało, że część mienia Gminy znajdowała się w zarządzie jednostek budżetowych. **Kontrolującym nie okazano dokumentów stanowiących podstawę i regulujących zasady przekazania mienia Gminy jej jednostkom organizacyjnym**, a jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Skarbnika Gminy, przedmiotowe mienie znajdowało się w bezpośredniej dyspozycji jednostek organizacyjnych i wykazywane było w przedmiotowych zestawieniach na podstawie sprawozdań sporządzanych przez te jednostki.

Ustna informacja udzielona przez Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej potwierdzała, że **jednostki organizacyjne użytkowały mienie Gminy bez formalnego uregulowania zasad i formy władania**.

Dochody z użytkowania wieczystego nieruchomości

W latach 2014, 2015 dochody pochodzące z opłat za nieruchomości oddane w wieczyste użytkowanie ewidencjonowano w dziale 700 rozdział 70005 § 0470.

Z przedłożonych kontrolującym dokumentów wynikało, że Gmina Aleksandrów Łódzki w analizowanym okresie nie dokonywała aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego, co potwierdza oświadczenie Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej, które **stanowi załącznik nr 39 protokołu kontroli**.

Kontrolujące przeanalizowały terminowość uiszczania opłat z tytułu wieczystego użytkowania gruntów Gminy w odniesieniu do wybranych użytkowników wieczystych:

- Aleksandria Mermaid Sp. z o.o. spółka komandytowo-akcyjna, ul. Prosta 69, Warszawa – użytkownik wieczysty działki gruntu o numerze ewidencyjnym 195/2, obręb A-5 Aleksandrowa Łódzkiego, położonej przy ul. Piłsudskiego nr 18, o pow. 3010 m². Roczna opłatę z tytułu użytkowania wieczystego w kwocie 3.372,00 zł ustalono pismem GGVI.6843.2304.195.2.2013 z dnia 16 września 2013 roku *Wypowiedzenie opłaty rocznej* doręczonym 24 września 2013 roku, w oparciu o operat szacunkowy sporządzony w dniu 30 lipca 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 2218, określający wartość nieruchomości dla potrzeb aktualizacji opłat rocznych za użytkowanie wieczyste na kwotę 337.200,00 zł oraz 1% stawkę. Postępowanie w zakresie wypowiedzenia dotychczasowej opłaty rocznej wraz z propozycją opłaty obowiązującej od 2014 roku przeprowadzono zgodnie z uregulowaniami art. 77 i 78 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, informując użytkownika wieczystego o zasadach kwestionowania proponowanej opłaty,
- Aleksandria Mermaid Sp. z o.o. spółka komandytowo-akcyjna, ul. Prosta 69, Warszawa – użytkownik wieczysty działki gruntu o numerze ewidencyjnym 195/1 obręb A-5 Aleksandrowa Łódzkiego, położonej przy ul. Piłsudskiego nr 18, o pow. 2931 m². Roczna opłatę z tytułu użytkowania wieczystego w kwocie 2.866,00 zł ustalono pismem GGVI.6843.2304.195.1.2013 z dnia 16 września 2013 roku *Wypowiedzenie opłaty rocznej* doręczonym 24 września 2013 roku, w oparciu o operat szacunkowy sporządzony w dniu 30 lipca 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 2218, określający wartość nieruchomości dla potrzeb aktualizacji opłat rocznych za użytkowanie wieczyste na kwotę 286.600,00 zł oraz 1% stawki. Aktualizacji opłaty rocznej obowiązującej od 2014 roku dokonano zgodnie z uregulowaniami art. 77 i 78 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zawierając w ww. piśmie informacje o zasadach kwestionowania proponowanej opłaty,
- użytkowników wieczystych na prawach wspólności ustawowej działki gruntu o powierzchni 5.488 m² oznaczonej na ewidencji gruntów numerem 22/6 w obrębie A-6 Aleksandrowa Łódzkiego. Opłatę roczną ustalono na kwotę 6.840,00 zł na mocy *Wypowiedzenia wysokości dotychczasowej stawki opłaty rocznej* GG.III.2169t./04 z dnia 27 lipca 2004 roku, doręczonego 2 sierpnia 2004 roku. Aktualizacji opłaty rocznej (której stawkę określono na 5%) dokonano zgodnie z zapisami art. 77 i 78 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, a pismo wypowiadające dotychczasową opłatę roczną zawierało wszystkie elementy wymagane uregulowaniami art. 78 ww. ustawy, w szczególności pouczenie o zasadach kwestionowania zmiany opłaty oraz informację o możliwości i miejscu zapoznania się z operatem szacunkowym z dnia 18 grudnia 2003 roku sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 1372, określającym wartość nieruchomości dla potrzeb aktualizacji opłaty rocznej na 136.800,00 zł,
- „3MA” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Janikowo, ul. Szybowcowa 3, od dnia 25 maja 2015 roku użytkownika wieczystego nieruchomości w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Poselskiej 2, obejmującej działki gruntu oznaczone numerami geodezyjnymi 452, 458 o łącznym obszarze 0,1452 ha, na mocy aktu notarialnego repertorium A 2315/2015. Opłata roczna (według stawki 3%) określona na kwotę 5.159,68 zł ustalona została na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego w dniu 29 stycznia 2009 roku przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 2218, którym określono wartość rynkową nieruchomości dla potrzeb aktualizacji opłaty rocznej,

- współużytkowników wieczystych ułamkowej części (5624/3220008) działki gruntu o numerze ewidencyjnym 196/5 o obszarze 0,3252 ha, związanej z własnością samodzielnego lokalu mieszkalnego przy ul. Piłsudskiego 24 w Aleksandrowie Łódzkim, nabytego na mocy aktu notarialnego repertorium 1892/2015 z dnia 10 kwietnia 2015 roku. Opłata roczna określona pismem GG.6843.2015.MGK.2327.108 z 20 maja 2015 roku doręczonym 22 maja 2015 roku wynosiła 1,97 zł,
- współużytkowników wieczystych nieruchomości przy ul. 11 listopada 91 o łącznej powierzchni 6.296 m² obejmującej działki gruntu o numerach ewidencyjnych 24/2 i 24/3. Opłata roczna ustalona według stawki 5% określona została na kwotę 16.055,00 zł *Wypowiedzeniem dotychczasowej opłaty* GGVI.6843.t1929.2011.2012 z dnia 21 listopada 2012 roku doręczonym 27 listopada 2012 roku. Podstawą ustalenia opłaty był operat szacunkowy, sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 2218, określający wartość rynkową gruntu na 321.100,00 zł, a *Wypowiedzenia* dokonano zgodnie z uregulowaniami art. 77 i 78 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Zestawienie danych dotyczących terminowości dokonywania wpłat opłat z tytułu użytkowania wieczystego w odniesieniu do wybranych użytkowników wieczystych za lata 2014, 2015 i 2016 zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 40 protokołu kontroli*.

Z analizy zawartych w tabeli danych wynika, że objęci próbą kontrolną użytkownicy wieczystości w latach 2014-2016 dokonywali wpłat w terminach określonych zapisami art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Terminu dokonania zapłaty opłaty z tytułu użytkowania wieczystego nie dochowali:

- użytkownik wieczysty identyfikator 1873, który wpłaty części opłaty rocznej za 2014 rok dokonał 8 kwietnia 2014 roku, zaś dopłatę do tej opłaty w kwocie 9,72 zł uiszczył 22 kwietnia 2015 roku. Właściciel nieruchomości naliczył i pobrał należne odsetki. Tenże użytkownik opłaty za 2015 rok dokonał w dniu 22 kwietnia 2015 roku, a Gmina naliczyła i pobrała odsetki od nieterminowej wpłaty, zaś nieterminowe dokonanie wpłaty opłaty za rok 2016 (w dniu 5 maja 2016 roku) skutkowało naliczeniem i pobraniem należnych odsetek,
- użytkownik wieczysty nieruchomości przy ul. Piłsudskiego 18 i 20 (numery identyfikacyjne 3663 i 3664) wpłat za 2016 rok dokonał z przekroczeniem terminu, tj. w dniu 12 kwietnia 2016 roku, co skutkowało naliczeniem i pobraniem należnych odsetek.

Dla poszczególnych użytkowników wieczystych prowadzono indywidualne kartoteki, a wpłaty dokonywane gotówką w kasie Urzędu ewidencjonowano na podstawie raportów kasowych na kontach jednostki: Wn 101, Ma 221-1, zaś dokonywane za pośrednictwem rachunku bankowego: Wn 130-1-1 Ma 221-1 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0470.

Na 31 grudnia 2014 roku zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego wynosiły 429.630,59 zł, na 31 grudnia 2015 roku - 381.979,56 zł, zaś na dzień 30 czerwca 2016 roku kwota zaległości stanowiła 453.965,55 zł, w tym 320.896,46 zł dotyczyło zaległości z lat ubiegłych.

*Zestawienie zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego na 31 grudnia 2014 i 2015 roku stanowi **akta kontroli strony 364-373.***

Kontrolujące przeanalizowały czynności mające na celu wyegzekwowanie zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego podejmowane w stosunku do trzech użytkowników wieczystych o najwyższych kwotach zaległości, których łączne zaległości na 31 grudnia 2015 roku stanowiły 148.234,52 zł, tj. 38,81% całej kwoty zaległości.

W odniesieniu do użytkownika o numerze konta wymiarowego 2316, którego zaległość na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 58.735,00 zł, a na 1 kwietnia 2016 roku 72.540,00 zł **w dniu 25 kwietnia 2016 roku wystawiono wezwanie do zapłaty Fn.3160.151.2016.w.e. nr ewid. 19-2316 obejmujące opłaty z tytułu użytkowania wieczystego za lata 2014, 2015 i 2016** na kwotę 43.172,50 zł wraz z odsetkami w kwocie 4.402,23 zł. **Bezskuteczny upływ wyznaczonego terminu zapłaty nie skutkowało podjęciem dalszych działań mających na celu wyegzekwowanie zaległości dotyczących opłaty rocznej za lata 2014, 2015 i 2016**, a z ustnego wyjaśnienia merytorycznego pracownika wynikało, że po przejęciu obowiązków w tym zakresie, skupiła się na przekazaniu radcy prawnemu dokumentów dotyczących należności za wcześniejszy okres, w celu uniknięcia przedawnienia. Wskazać należy, że nie udokumentowano wcześniejszego podejmowania czynności mających na celu wyegzekwowanie należności za lata 2013-2015. W dniu 30 marca 2016 roku Gmina wystąpiła do Sądu Rejonowego w Zgierzu Wydział I Cywilny o wydanie europejskiego nakazu zapłaty dotyczącego zaległości z tytułu użytkowania wieczystego za 2013 rok wraz z należnymi odsetkami, który to dokument na wezwanie Sądu został uzupełniony w dniu 12 kwietnia 2016 roku, zaś pismem z dnia 26 stycznia 2017 roku, wniosła o doręczenie nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu sygn. akt INc 1259/16.

Zaległości użytkownika o numerze kartoteki 1853 stanowiące na 31 grudnia 2014 roku kwotę 12.839,64 zł wynikały z zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego za lata 2010-2013. W 2014 roku w wyniku planu podziału sumy uzyskanej w wyniku egzekucji, Gmina uzyskała kwotę 9.240,36 zł z tytułu zaległości wraz z odsetkami, co nie zaspokoiło wierzytelności jednostki. Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2014 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu postanowił umorzyć postępowanie wobec bezskuteczności egzekucji. **Nie udokumentowano podejmowania dalszych czynności mających na celu wyegzekwowanie należności.**

Zaległość użytkownika wieczystego o numerze konta wymiarowego 1901 na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 90.464,88 zł, a na 1 kwietnia 2016 roku 106.519,88 zł i obejmowała lata 2006-2016. W dniu 25 kwietnia 2016 roku wystawiono wezwanie do zapłaty Fn.3160.151.2016.w.e. nr ewid. 19-1901 obejmujące opłaty z tytułu użytkowania wieczystego za lata 2014, 2015 i 2016 na kwotę 51.633,50 zł wraz z odsetkami w kwocie 5.205,67 zł. Gmina podejmowała czynności mające na celu wyegzekwowanie należności uzyskując: nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym INc 126/09 z dnia 14 kwietnia 2009 roku dotyczący zaległości z tytułu użytkowania wieczystego w opłatach za lata 2006, 2007 i 2008, któremu nadano klauzulę wykonalności w dniu 10 czerwca 2009 roku i który przekazano do egzekucji Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu w dniu 25 listopada 2010 roku; nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym sygn. akt INc 662/12 z 10 kwietnia 2012 roku, któremu klauzulę wykonalności nadano 11 maja 2015 roku obejmujący zaległości w opłacie rocznej z tytułu użytkowania wieczystego za lata 2009, 2010 i 2011, a który przekazano do egzekucji Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu oraz wyrok zaoczny sygn. akt IC 882/15 z dnia 14 kwietnia

2016 roku dotyczący zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego za lata 2012, 2013 i 2014, w stosunku do którego z dniem 18 lipca 2016 roku Gmina uzyskała klauzulę wykonalności i przekazała do egzekucji Komornikowi Sądowemu. Podjęte przez Komornika Sądowego czynności polegające na sporządzeniu protokołu opisu i oszacowania prawa użytkowania wieczystego oraz odrębnej własności budynków i urządzeń stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności nie skutkowały dokonaniem wpłat. Gmina zabezpieczyła wierzytelności poprzez dokonanie wpisu hipoteki przymusowej na udziale w użytkowaniu wieczystym.

Opisane powyżej czynności mające na celu wyegzekwowanie należności wobec ww. dłużników okazały się bezskuteczne, a w latach 2014, 2015 i I półroczu 2016 roku, Gmina nie uzyskała żadnych wpłat od ww. użytkowników wieczystych.

W odniesieniu do opłat z tytułu użytkowania wieczystego udzielano ulg, a tryb ich udzielenia opisano w dalszej części protokołu kontroli.

2.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

Na podstawie danych zawartych w uchwałach budżetowych na lata 2014, 2015 i 2016, ich zmianach oraz sprawozdaniach z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki Rb-27S za rok 2014, 2015 i I półrocze 2016 roku ustalono, że Gmina Aleksandrów Łódzki planowane i wykonane dochody z tytułu dzierżawy nieruchomości ujmowała w § 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami.

Dochody ewidencjonowane w dziale 700 rozdział 70005 § 0750 pochodziły z opłat z tytułu dzierżawy gruntów i kształtowały się następująco:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12.2014 rok	185.000,00	185.000,00	179.693,90
31.12.2015 rok	170.000,00	170.000,00	175.804,11
30.06.2016 rok	170.000,00	170.000,00	68 901,69

Gmina Aleksandrów Łódzki uzyskiwała dochody z czynszu dzierżawnego, a zestawienie umów dzierżaw gruntów obowiązujących na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2015 roku zawarto w tabelach *stanowiących załącznik nr 41 protokołu kontroli*

Przedmiotowe dochody pochodziły z umów dzierżaw gruntów zajętych na działalność handlowo-usługową i rolniczo-warzywniczą.

Zarządzeniem nr 13/2009 z dnia 16 lutego 2009 roku w sprawie czynszu za nieruchomości Gminy Aleksandrów Łódzki oddawane w dzierżawę na okres nie dłuższy niż 3 lata, Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego ustalił miesięczne, roczne i dzienne stawki czynszu dzierżawnego za niezabudowane nieruchomości lub ich części wydzierżawione na okres nie dłuższy niż 3 lata w wysokościach określonych treścią załącznika nr 1 (nieruchomości niezabudowane z czynszem w złotych netto w zależności od rodzaju przewidywanej działalności) i załącznikiem nr 2 (stawki roczne powierzchni użytkowanych na cele rolne, ogrodnicze, warzywnicze, kwiatowe w złotych za 1 m² w zależności od powierzchni i klasy dzierżawionego gruntu). Zarządzeniem określono, że stawki mają zastosowanie jako wywoławcze do wydzierżawienia w przetargu, minimalne w przypadku wydzierżawiania nieruchomości w formie bezprzetargowej oraz do ustalenia opłat za bezumowne korzystanie z nieruchomości, ustalono zasady obniżenia czynszu dzierżawnego o nie więcej niż 30% a także zasady waloryzacji stawek czynszów określonych na ich podstawie corocznie obligatoryjnie począwszy od pierwszego miesiąca po opublikowaniu przez Prezesa GUS wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, w przypadku gdy przekracza on 10% za rok poprzedni.

Z zestawienia umów wynikało, że umowy dzierżawy zawierano corocznie.

Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego pismem GG.6845.26.2014.MN ogłosił wykaz dwudziestu sześciu nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia w drodze bezprzetargowej na rok 2015 na rzecz dotychczasowych dzierżawców. Przedmiotowy wykaz zamieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim na okres od 26 listopada do 18 grudnia 2015 roku, spełniając wymóg wywieszenia wykazu na okres 21 dni, co potwierdzała stosowna notatka merytorycznego pracownika. Przedmiotowy wykaz z dnia 26 listopada 2014 roku zawierał elementy wymagane zapisami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, nie określono jednak zasad aktualizacji opłat, co było wymagane zapisem pkt 10 powołanego przepisu prawa, z tym że w odniesieniu do aktualizacji opłat zapis taki byłby bezprzedmiotowy wobec przeznaczenia objętych wykazem nieruchomości do wydzierżawienia na jeden rok.

Wykaz zamieszczono w dniu 26 listopada 2014 roku na stronie internetowej wydzierżawiającego, co udokumentowano wydrukiem z dnia 11 grudnia 2014 roku, zaś w treści tego dokumentu określono również podanie do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej, a wywiązania się z tego obowiązku nie udokumentowano. W okazanej kontrolującym dokumentacji znajdowała się natomiast kserokopia strony gazety lokalnej „40 i cztery” nr 22 (474) z dnia 28 listopada 2014 roku potwierdzająca upublicznienie wykazu.

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość trybu zawarcia umów dzierżawy:

- umowy GG.6845.24.2014.MN zawartej w dniu 31 grudnia 2014 roku na okres od 2 stycznia do 31 grudnia 2015 roku dotyczącej części o powierzchni 22 m² nieruchomości gruntowej położonej w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Wojska Polskiego 17/21, oznaczonej numerami działek 56/1 i 57/3, o łącznej powierzchni 2.639 m², na której posadowiony jest pawilon wykorzystywany na działalność handlowo-usługową. Umowa zawarta pomiędzy Gminą Aleksandrów Łódzki, reprezentowaną przez Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego, z upoważnienia którego działał Naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami a dotychczasowym dzierżawcą (umowa nr 6845.54.2013.2014 z 8 stycznia 2014 roku) na jego wniosek, który wpłynął do Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim w dniu 24 listopada 2014 roku. Miesięczną kwotę czynszu określono w wysokości netto 129,80 zł (na podstawie powierzchni 22 m² i stawki miesięcznej 5,90 zł netto ustalonej załącznikiem nr 1 do powołanego wyżej zarządzenia Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego), tj. 159,65 zł brutto, a termin jego płatności określono zgodnie z wykazem, do 15 dnia każdego miesiąca,
- umowy GG.6845.31.2014.MN zawartej w dniu 31 grudnia 2014 roku na okres od 2 stycznia do 31 grudnia 2015 roku dotyczącej części o powierzchni 37 m² nieruchomości gruntowej położonej w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Warszawskiej 12-14, oznaczonej numerem ewidencyjnym działki 640/3, z przeznaczeniem na działalność handlowo-usługową. Umowa zawarta pomiędzy Gminą Aleksandrów Łódzki reprezentowaną przez Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego, z upoważnienia którego działał Naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami a dotychczasowym dzierżawcą (umowa nr 6845.57.2013.2014 z 8 stycznia 2014 roku) na jego wniosek, który wpłynął do Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim w dniu 8 grudnia 2014 roku. Miesięczną kwotę czynszu określono w wysokości netto 218,30 zł (na podstawie powierzchni 37 m² i stawki miesięcznej 5,90 zł netto ustalonej załącznikiem nr 1 do powołanego wyżej zarządzenia Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego), tj. 268,51 zł brutto, a termin jego płatności określono zgodnie z wykazem, do 15 dnia każdego miesiąca.

W powyższych umowach zawarto zastrzeżenie dotyczące obowiązku dzierżawcy w zakresie ponoszenia, oprócz czynszu dzierżawnego, wszelkich obciążeń publiczno-prawnych związanych z przedmiotem dzierżawy, w tym podatku od nieruchomości.

Kontrolujące przeanalizowały terminowość dokonywania wpłat czynszu dzierżawnego za rok 2014, 2015 i I półrocze 2016 roku uiszczanego przez dwóch dzierżawców przyjętych do analizy procedury zawarcia umów dzierżawy, a ustalenia w powyższym zakresie ujęto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 42 protokołu kontroli*.

Z zawartych w tabeli danych i okazanych kontrolującym dokumentów wynikało, że wpłat czynszu za poddany analizie okres dokonywano:

- na podstawie faktur wystawianych przez Urząd, za okres i na kwoty zgodne z zawartymi umowami z tym, że faktury za styczeń każdego roku wystawiano z opóźnieniem, po określonym umową na 15 dzień każdego miesiąca terminie zapłaty, tj. 21 stycznia 2014 roku, 26 stycznia 2015 roku i 21 stycznia oraz 4 lutego 2016 roku,
- dzierżawcy dokonywali wpłat w wysokościach zgodnych z umowami i kwotami określonymi fakturami. Na 60 przeanalizowanych wpłat, dwadzieścia dwie zostały dokonane z opóźnieniem wynoszącym od dwóch do 43 dni,
- wpłaty uiszczane za pośrednictwem banku ewidencjonowano na kontach jednostki Wn 130-1-1 Ma 221-1 w dziale 700 rozdział 70005 § 0750, zaś wpłaty dokonywane w kasie ewidencjonowano Wn 101-1-1 Ma 221-1 w dziale 700 rozdział 70005 § 0750 i przekazywano bezpośrednio jako dochody na rachunek bankowy organu bez dokonania stosownych zapisów za pośrednictwem konta 141, analogicznie do dochodów z tytułu użytkowania wieczystego, rozliczenia zrealizowanych przez jednostkę dochodów dokonując w okresach sprawozdawczych, a przypisu należności dokonując w okresach kwartalnych,
- opóźnienie w zapłacie czynszu dzierżawnego skutkowało naliczeniem i pobraniem odsetek w prawidłowo wyliczonych wysokościach.

Zaległości w opłatach z tytułu dzierżawy nieruchomości na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 8.544,82 zł obejmując trzynastu dzierżawców, na 31 grudnia 2015 roku – 8.513,61 zł – 12 podmiotów zalegających w opłatach, zaś na 30 czerwca 2016 roku kwota zaległości stanowiła 7.864,86 zł obejmowała 17 dzierżawców.

Wydruki - wykazy zaległości w czynszu dzierżawnym na 31 grudnia 2014 roku, 31 grudnia 2015 roku i 30 czerwca 2016 roku stanowią akta kontroli strony 374-376.

Kontrolujące przeanalizowały terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w stosunku do dwóch dzierżawców o najwyższych kwotach zaległości według stanu na 31 grudnia 2015 roku, tj. dzierżawcy o numerze konta wymiarowego 227, którego zaległość stanowiła 1.119,10 zł, z czego 909,50 zł to zaległość dotycząca lat ubiegłych oraz nr 345 z zaległością w kwocie 1.441,05 zł w całości pochodząca z opłat za 2015 rok. Ponadto przeanalizowano dokumentację dotyczącą dzierżawcy o numerze 665, którego zaległość wg stanu na 31 grudnia 2015 roku wynosząca 4.505,36 zł plus odsetki 1.656,50 zł pochodziła z opłat dotyczących lat 2011-2013.

W wyniku analizy okazanej kontrolującym dokumentacji w tym zakresie ustalono, że:

- do dzierżawcy o numerze 227, w 2015 roku wystosowano wezwania do zapłaty nr 18-227: FN.3160.24.2012.w.e z 2 czerwca 2015 roku obejmujące opłaty za listopad i grudzień roku 2014 oraz luty, marzec, kwiecień i maj 2015 roku; Fn.3160.29.2012.w.e z 1 lipca 2015 roku obejmujące czynsz i odsetki od zaległości za listopad i grudzień 2014 roku, luty oraz marzec 2015 roku; Fn.3160.35.2012.w.e z 1 października 2015 roku za listopad i grudzień 2014 roku, luty, marzec, kwiecień, lipiec, sierpień i wrzesień 2015 roku; Fn.3160.38.2012.w.e z 1 grudnia 2015 roku

obejmujące listopad i grudzień 2014 roku, luty, marzec, kwiecień, lipiec, sierpień, wrzesień, październik i listopad 2015 roku. Kontrolującym **nie okazano dokumentacji potwierdzającej prowadzenie czynności windykacyjnych w 2016 roku**. Wskazać należy, że **wystawiane wezwania do zapłaty obejmowały wielokrotnie ten sam okres, za który przypadła należność, a bezskuteczny upływ określonego wezwaniem terminu nie powodował podjęcia kolejnych działań (skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego) mających na celu wyegzekwowanie zaległości,**

- dzierżawca o numerze 345 - w 2015 roku wystawiono wezwania do zapłaty nr 18-345: FN.3160.19.2012.w.e z 4 maja obejmujące opłaty za luty, marzec i kwiecień 2015 roku; FN.3160.26.2012.w.e z 2 czerwca obejmujące opłaty za luty, marzec, kwiecień i maj 2015 roku; Fn.3160.31.2012.w.e z 1 lipca 2015 roku obejmujące czynsz i odsetki od zaległości za luty, marzec, kwiecień, maj i czerwiec 2015 roku; Fn.3160.36.2012.w.e z 1 października 2015 roku za luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień i wrzesień 2015 roku; Fn.3160.40.2012.w.e z 1 grudnia 2015 roku obejmujące luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik i listopad 2015 roku, a na ww. zaległość z 2015 roku oraz styczeń, luty i marzec 2016 roku w dniu 1 kwietnia 2016 roku – Fn.3160.5.2012.w.e, co skutkowało uregulowaniem zaległości poprzez dokonanie wpłat w dniu 27 maja 2016 roku, 23 i 27 czerwca 2016 roku. Analogicznie jak w opisanym powyżej przypadku, **wezwania do zapłaty wystawiano wielokrotnie na ten sam okres należności, a bezskuteczny upływ określonego wezwaniem terminu nie powodował podjęcia kolejnych działań mających na celu wyegzekwowanie zaległości.**

W odniesieniu do egzekwowania zaległości z tytułu dzierżawy należnych od dzierżawcy o numerze kartoteki 665 stwierdzono, że zaległość wynosiła na 31 grudnia 2014 i 2015 roku oraz 30 czerwca 2016 roku kwotę 4.505,36 zł.

Czynsz dzierżawny wynikał z: umowy dzierżawy zawartej z (...) ³⁷ z dnia 2 lutego 2011 roku obejmującej okres od 3 stycznia do 31 grudnia 2011 roku z terminem płatności czynszu w kwocie 246,00 zł brutto do 15 dnia każdego miesiąca oprócz stycznia, za który termin zapłaty upływał z dniem 28 lutego 2011 roku; umowy dzierżawy z dnia 12 września 2011 roku zawartej z (...) ³⁸ (jak wynikało z wyjaśnienia merytorycznego pracownika, **powyższa umowa stanowiła kontynuację umowy dzierżawy zawartej w 2010 roku z żoną dzierżawcy, a w dokumentacji znajdował się wniosek z dnia 7 września 2011 roku o zawarcie umowy, brak zaś było rozwiązania umowy zawartej z poprzednim dzierżawcą w dniu 2 lutego 2011 roku, wobec czego od września 2011 roku funkcjonowały dwie umowy dzierżawy na ten sam grunt**). W treści umowy określono okres jej obowiązywania od 1 września do 31 grudnia 2011 roku, czynsz w kwocie 246,00 zł brutto płatny do 15 dnia każdego miesiąca oprócz września, za który płatność przypada do 30 września 2011 roku, zawartej na okres od 1 września do 31 grudnia 2011 roku; umowy z dnia 14 marca 2012 roku na okres od 2 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku z czynszem w miesięcznej wysokości

³⁷Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁸ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

246,00 zł brutto płatnym do 15 dnia każdego miesiąca za wyjątkiem czynszu za styczeń, luty i marzec, którego termin płatności przypadał na 15 kwietnia 2012 roku; umowy z dnia 13 lutego 2013 roku obejmującej okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku z czynszem miesięcznym w kwocie 246,00 zł brutto płatnej miesięcznie do 15 dnia każdego miesiąca, z tym że termin płatności czynszu za okres od 2 stycznia do 12 lutego określono na 30 kwietnia 2013 roku. W dokumentacji znajduje się złożona w dniu 29 lipca 2013 roku informacja o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej i usunięciu obiektu (kiosku) w najbliższym miesiącu, wobec powyższego pismem GGIII.6845.9.2013 z dnia 30 lipca 2013 roku Naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami poinformował Wydział Finansowy o wygaśnięciu umowy i zaprzestaniu naliczania czynszu dzierżawy gruntu pod pawilonem. Wskazać należy, że **w okazanej kontrolującym dokumentacji brak rozwiązania umowy dzierżawy, w której treści nie zawarto zapisów dotyczących zasad jej rozwiązania przed upływem terminu na jaki została zawarta, w tym, w szczególności - możliwości wygaśnięcia umowy z dniem zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej.** Wobec utrudnień w usunięciu pawilonu, dzierżawca poinformował w dniu 2 sierpnia 2013 roku, że usunięcie go z terenu dzierżawionego nastąpi z dniem 4 listopada 2013 roku. Dzierżawcę pismem z dnia 30 lipca 2013 roku GGIII.6845.9.2013 poinformowano o wygaśnięciu umowy dzierżawy oraz naliczaniu opłaty za bezumowne korzystanie z terenu, wzywając dzierżawcę do usunięcia naniesienia do 7 października 2013 roku, a Wydział Finansowy poinformowano, że umowa wygasa z dniem 7 października 2013 roku. Wobec kolejnej korespondencji dotyczącej niewywiązania się z terminu usunięcia kiosku, którego sprzedaż na rzecz innej osoby dotychczasowy właściciel zgłosił w grudniu 2013 roku, pismem GG.6845.1.2014.MGK z 11 lutego 2014 roku dzierżawcę poinformowano o konieczności zapłaty kwoty 800,00 zł z tytułu bezumownego korzystania z części o pow. 17,50 m² nieruchomości stanowiącej działkę gruntu oznaczoną nr ewidencyjnym 102/52 położoną w obrębie A-2 Aleksandrowa Łódzkiego, przy ul. Wojska Polskiego. Pismem z dnia 6 maja 2014 roku GG.III.6845.32.2013.2014 Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego poinformował o konieczności zapłaty zaległości z tytułu dzierżawy w kwocie 4.505,36 zł z odsetkami oraz z tytułu opłat za bezumowne korzystanie z nieruchomości zgodnie z notami księgowymi: nr 17 z 5 grudnia 2013 roku i Fn.3220.8.2014 z 5 lutego 2014 roku na łączną kwotę 1.200,00 zł pod rygorem podjęcia czynności egzekucyjnych. **Brak zapłaty powyższej zaległości nie skutkowało podjęciem działań mających na celu wyegzekwowanie ww. kwot,**

W latach 2014, 2015, 2016 nie dokonano wpłat z tytułu zaległości w czynszu dzierżawnym, nie wpłynęły również opłaty wynikające z wystawionych, opisanych wyżej not księgowych. Kwota należności wynosiła 4.505,36 zł z tytułu czynszu dzierżawnego wraz z odsetkami w wysokości 1.656,50 zł i 1.200,00 zł z tytułu opłaty za bezumowne korzystanie z nieruchomości,

Na podstawie okazanej dokumentacji, kontrolujące stwierdziły, że **w latach 2014, 2015 i 2016 nie podejmowano działań mających na celu windykację ww. zaległości w opłatach z tytułu dzierżawy i z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości,** a z ewidencji księgowej wynikało, że zaległość z tytułu dzierżawy dotyczyła okresu od października 2011 roku do lipca 2013 roku.

Kserokopia dokumentacji dotyczącej przedawnienia opłat z tytułu dzierżawy stanowi akta kontroli strony 377-414.

Dokumentacja dotycząca egzekwowania opisanych powyżej zaległości dzierżawcy nieruchomości o numerze kartoteki 665 obejmowała wezwania: Fn.320-7455/09/w/e z 11 stycznia 2012 roku, Fn.320-8121/09/w/e z 2 maja 2012 roku Fn.320-8167/09/w/e z 2 listopada 2012 roku, Fn.320-3060/09/w/e z 4 kwietnia 2013 roku, Fn.320-3069/09/w/e z 6 maja 2013 roku, Fn.320-3076/09/w/e z 3 czerwca 2013 roku, Fn.320-

33/09/w/e z 2 lipca 2013 roku i Fn.320-19/09/w/e z 1 kwietnia 2014 roku. **Brak zapłaty zaległości w terminach określonych wezwaniami, obejmującymi wielokrotnie te same okresy, nie skutkowało podjęciem dalszych czynności egzekucyjnych, co w konsekwencji skutkowało przedawnieniem należności w całości, tj. w kwocie 4.505,36 zł z odsetkami z tytułu czynszu dzierżawnego oraz 1.200,00 zł z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości.**

Kserokopie wezwań do zapłaty dotyczące zaległości dzierżawcy nieruchomości o numerze kartoteki 665 stanowią akta kontroli strony 415-435.

Wyjaśnienie dotyczące braku egzekwowania zaległości z tytułu czynszu dzierżawnego z odsetkami oraz opłat za bezumowne korzystanie z nieruchomości złożyła Naczelnik Wydziału Finansowego i *stanowi ono załącznik nr 43 protokołu kontroli.*

Z powołanego wyżej wyjaśnienia wynika, że Wydział Finansowy wielokrotnie przekazywał informacje do Wydziału Geodezji o braku wpłat za dzierżawę nieruchomości przy ul. Wojska Polskiego 79 w Aleksandrowie Łódzkim. Jak określiła Naczelnik Wydziału Finansowego braki kadrowe, które występowały w 2013 i 2014 roku oraz brak właściwego przepływu informacji pomiędzy wydziałami uniemożliwiły dostateczny nadzór i kontrolę nad sporną sprawą dzierżawy i egzekucją należności.

Kontrolujące, odnosząc się do złożonych w tym zakresie wyjaśnień, wskazują na niedoprecyzowanie w uregulowaniach wewnętrznych obowiązków w zakresie egzekwowania zaległych opłat z tytułu dzierżawy nieruchomości, co w opisanym przypadku skutkowało dopuszczeniem do przedawnienia należności. **Powyższe wskazuje na niewłaściwe określenie i funkcjonowanie procedur kontroli zarządczej.**

Najem lokali mieszkalnych

W objętym kontrolą okresie zadania dotyczące gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Aleksandrów Łódzki, w szczególności w zakresie rozpatrywania wniosków o przyznanie praw do najmu lokali mieszkalnych i socjalnych, kaucji mieszkaniowych, cofnięcia uprawnień do najmu lokalu mieszkalnego i socjalnego, wydawania skierowań do zawarcia umów najmu w lokalach administrowanych przez PGKiM sp. z o.o. oraz bieżącej współpracy i nadzoru nad działalnością PGKiM sp. z o.o. w zakresie administrowania zasobami komunalnymi wykonywało funkcjonujące w strukturach Urzędu Biuro Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym. Bezpośrednio zadania z tego zakresu realizowały podinspektor Barbara Łuczak, zatrudniona na stanowisku ds. lokalowych I, co ustalono na podstawie zakresu czynności przyjętego przez ww. pracownika w dniu 1 stycznia 2012 roku oraz inspektor Anna Faliszek zatrudniona na stanowisku ds. lokalowych II, co wynikało z zakresu czynności z dnia 12 stycznia 2012 roku.

Program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Aleksandrów Łódzki stanowił element *Strategii rozwoju mieszkalnictwa w Gminie Aleksandrów Łódzki na lata 2008-2020*, przyjętej uchwałą nr XVI/188/08 z dnia 31 stycznia 2008 roku Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim ze zmianą wynikającą z uchwały nr X/88/11 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzki z dnia 28 kwietnia 2011 roku w sprawie przyjęcia aktualizacji „Strategii rozwoju mieszkalnictwa w Gminie Aleksandrów Łódzki na lata 2008-2020”.

W treści załącznika do ww. uchwały *Strategia rozwoju mieszkalnictwa w Gminie Aleksandrów Łódzki na lata 2008-2020* określono założenia główne, definicje strategii i cele jej powstania, podstawy i metodologię opracowania wskazując cztery główne bloki zagadnień, tj. *Program gospodarowania zasobem mieszkaniowym, Program rozwoju zasobu mieszkaniowego, Program przygotowania gruntów pod budownictwo oraz Program rewitalizacji i modernizacji zasobów.*

W części II *Opis stanu faktycznego* zdefiniowano główne grupy zagadnień poddanych analizie w odniesieniu do aktualnego stanu prawnego w mieszkalnictwie, opisano indywidualne uwarunkowania w odniesieniu do charakterystyki Gminy, określono strukturę gminnych zasobów mieszkaniowych z określeniem liczby budynków wg struktury własnościowej z określeniem liczby lokali i zasad sprawowania zarządu, a także określono popyt mieszkaniowy w oparciu o dane dotyczące liczby członków oczekujących na lokale spółdzielcze i ilości wniosków o przyznanie lokali komunalnych a ponadto określono źródła finansowania potrzeb mieszkaniowych z powołaniem regulacji i instrumentów umożliwiających wzrost możliwości finansowania budownictwa komunalnego.

W części III *Program gospodarowania zasobem mieszkaniowym* opisywanej *Strategii* określono ujęte w tej części główne grupy tematyczne opisując:

- zasady i kierunki działań w zakresie zarządzania i administrowania komunalnym zasobem mieszkaniowym określając, że zadania dotyczące administrowania zasobem realizuje Biuro Zarządzania Zasobem funkcjonujące w strukturach Urzędu Miejskiego, we współpracy z PGKiM sp. z o.o. i wskazując zakładane działania mające na celu usprawnienie tej działalności,
- zasady finansowania komunalnego zasobu mieszkaniowego, wielkość zasobu z wyszczególnieniem lokali socjalnych, budynków w administracji zleconej (z treści wynika, że określenie to dotyczy prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia), wspólnot mieszkaniowych z ukierunkowaniem działań mających na celu wykup mieszkań komunalnych, koszty utrzymania zasobów z wyszczególnieniem ich struktury, wpływów czynszu z komunalnego zasobu mieszkaniowego, potrzeb remontowych z wyszczególnieniem nakładów rzeczowo-finansowych na okresy: lata 2008-2010, 2011-2013, 2014-2016, 2017-2020, z uwzględnieniem finansowania utrzymania zasobów poprzez dodatki mieszkaniowe,
- rodzaje kosztów utrzymania zasobu mieszkaniowego w podziale na koszty eksploatacji oraz technicznego utrzymania zasobu, koszt jednostkowy ze wskazaniem dążenia do zrównoważenia kosztu jednostkowego z jednostkowym wpływem, co należy osiągnąć w 2012 roku, określono jednostkową wysokość wydatków dotyczących kosztów bieżącej eksploatacji wskazując jako źródło ich pokrycia wpływy z czynszów oraz wysokość wydatków na modernizacje i inwestycje w podziale na rodzaje zadań i okresy ich realizacji z tym, że wskazując konieczność dofinansowania w tym zakresie z budżetu gminy oraz określając, iż nadwyżka (po przekroczeniu stawki czynszu poziomu 1,5% wartości odtworzeniowej) przeznaczana będzie na remonty ustalono, że poczynając od roku 2008 przez kolejne trzy lata Gmina przeznaczy po 1 mln na remonty zasobu komunalnego. Ponadto wskazano dodatki mieszkaniowe jako źródło finansowania wydatków bieżących oraz określono wpływy z czynszu w poszczególnych latach objętych *Programem*. Jako element wspomagania racjonalnego gospodarowania zasobem wskazano zamiany mieszkań i eksmisje określając preferowane kierunki działań w tym zakresie. Określając, iż wysokość zaliczek uiszczanych przez właścicieli we wspólnotach mieszkaniowych winna być utrzymana na poziomie zapewniającym pokrycie kosztów utrzymania zasobu, nie **wyszczególniono przynależnych Gminie kosztów zarządu nieruchomościami wspólnymi**, co było niegodne z zapisami art. 21 ust. 2 pkt 7 ww. ustawy, zgodnie z którymi określenie wysokości wydatków w kolejnych latach, między innymi, w zakresie kosztów zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, jest elementem obligatoryjnym *Programu*,
- określono politykę czynszową ustalając, w szczególności, czynniki podwyższające i obniżające stawkę bazową czynszu z uwzględnieniem czynników wymaganych zapisami art. 7 ust. 1 pkt 2-4 ww. ustawy, **bez odniesienia się do lokalizacji budynku**, czego wymóg wynikał z pkt 1 powołanego wyżej artykułu ustawy z dnia

21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,

- ustalono, jako priorytet, działania mające na celu prywatyzację zasobu mieszkaniowego z określeniem planowanej sprzedaży lokali na lata 2008-2010, 2011-2015, 2016-2020, intensyfikację zamian a także założenia dotyczące realizacji wyroków eksmisyjnych,
- określając programy pomocowe dla mieszkańców odniesiono się do pomocy udzielanej przez Gminę, a uchwałą nr XL/438/13 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 23 maja 2013 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Aleksandrów Łódzki organ stanowiący określił zasady stosowania obniżek czynszu naliczonego według obowiązujących stawek w stosunku do najemców o niskich dochodach.

W treści części IV *Strategii* wskazano założenia *Programu rozwoju zasobów mieszkaniowych*, w szczególności poprzez komunalne budownictwo czynszowe, budownictwo ze środków Gminy na sprzedaż lub wynajem, adaptacje budynków na cele mieszkalne, partnerstwo publiczno-prywatne i działalność Towarzystwa Budownictwa Społecznego, zaś w *Programie przygotowywania gruntów pod budownictwo mieszkaniowe* (część V załącznika *Strategia rozwoju mieszkalnictwa w Gminie Aleksandrów Łódzki na lata 2008-2020*) określono etapy tego procesu, tj. stosowne zapisy studium uwarunkowań i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przygotowanie prawne (regulacje stosunków własnościowych), przygotowanie techniczne w zakresie wyposażenia gruntów w urządzenia infrastruktury, natomiast *Program modernizacji i rewitalizacji zasobów mieszkaniowych* (część VI) określał główne założenia działań w tym zakresie, celowość i zakres przyjętych ustaleń, kierunki działań, określając potrzebę i zasady opracowania operacji kompleksowej rewitalizacji.

Źródła finansowania zadań określonych *Strategią* opisano w części VII tego dokumentu wskazując główne źródła dochodów Gminy i określając, że wydatki w tym zakresie finansowane będą z dochodów budżetu Gminy, środków pozabudżetowych pozyskanych przy realizacji Programów mieszkaniowych, kredytów i innych źródeł.

Zgodnie z uregulowaniami art. 8 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego ustalał wysokość miesięcznej stawki bazowej czynszu najmu lokali mieszkalnych stanowiącą podstawę do ustalenia indywidualnej stawki miesięcznej czynszu najmu lokali mieszkalnych, z uwzględnieniem określonych opisaną wyżej uchwałą czynników podwyższających lub obniżających ich wartość użytkową. W objętym kontrolą okresie obowiązywało zarządzenie nr 187/2011 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 8 grudnia 2011 roku w sprawie ustalenia stawki bazowej czynszu w mieszkaniowym zasobie Gminy Aleksandrów Łódzki, którym stawkę tę ustalono na 3,58 zł.

Zasady i kryteria wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy ustalone zostały przez Radę Miejską w Aleksandrowie Łódzkim uchwałą nr XL/438/13 z dnia 23 maja 2013 roku, która weszła w życie z dniem 12 lipca 2013 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego poz. 3411 z dnia 27 czerwca 2013 roku.

Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zarządzeniem nr 129/2005 z dnia 20 grudnia 2005 roku w sprawie kaucji zabezpieczającej pokrycie należności z tytułu najmu lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy Aleksandrów Łódzki, ustalił zasady pobierania kaucji mieszkaniowej określone szczegółowo treścią załącznika do ww. zarządzenia.

Zgodnie z trybem rozpatrywania wniosków o przyznanie lokali określonym przez organ stanowiący uchwałą nr XL/438/13 z dnia 23 maja 2013 roku, na podstawie art. 30 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zarządzeniem nr 240/2014 z dnia 11 grudnia 2014 roku w sprawie powołania, trybu i regulaminu pracy Społecznej Komisji Mieszkaniowej powołał czternastoosobowy skład Komisji wyznaczając jej przewodniczącą, określił zadania tego organu ustalając, że zbiera się on w zależności od potrzeb co najmniej raz w kwartale, w posiedzeniach komisji uczestniczy przedstawiciel Burmistrza, opinie są protokołowane, a z każdego posiedzenia Komisji sporządzany jest protokół. Powyższe zarządzenie zostało zmienione zarządzeniem nr 105/2016 z dnia 28 czerwca 2016 roku w zakresie dokooptowania kolejnego członka z imiennym wskazaniem osoby powołanej do składu Społecznej Komisji Mieszkaniowej oraz zasad pracy tego organu poprzez określenie trybu wydawania opinii ustalając, że opinie Komisji wydawane są w obecności co najmniej siedmiu członków, w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów.

Umowy najmu lokali mieszkalnych zawierane są przez administratora zasobów - PGKiM sp. z o.o. na podstawie pisemnego skierowania do zawarcia umowy najmu wydawanego przez Burmistrza.

Zgodnie z określonym przez organ stanowiący trybem rozpatrywania wniosków, ich wstępna weryfikacja należy do zadań pracowników Biura Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym.

Zestawienie danych dotyczących ilości wniosków o przydział lokali mieszkalnych i socjalnych oraz wniosków dotyczących zamian lokali mieszkalnych i socjalnych, które wpłynęły do Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim w latach 2014, 2015 i 2016 zawarto w tabeli:

Rejestracja nowych wniosków	2014 r.	2015 r.	2016 r.
- o przydział lokalu mieszkalnego/socjalnego	114	125	108
- o zamianę lokalu mieszkalnego/socjalnego	56	55	38

Jak wynika z dokumentacji Biura Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym, w 2014 roku wydano 59 skierowań do zawarcia umów najmu lokali, w 2015 roku – 45 skierowań, w 2016 roku – 183 skierowania. Zestawienie ilościowe wydanych w latach 2014, 2015 i 2016 skierowań do zawarcia umów najmu lokali ujęto w tabeli:

	2014 r.	2015 r.	2016 r.
przydział lokalu mieszkalnego	33	16	64
przydział lokalu socjalnego z tytułu eksmisji/ niedostatku/ zamiana	15	24	23
zamiana lokalu mieszkalnego	11	5	77
wykwaterowanie – lokal zamienny	-	-	19
Ogółem:	59	45	183

Kontrolujące przeanalizowały okazaną przez pracowników Biura Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym dokumentację dotyczącą przyznania uprawnienia do zawarcia umów najmu lokali z zasobu mieszkaniowego Gminy Aleksandrów wnioskodawców zakwalifikowanych w 2015 roku.

Jak ustaliły kontrolujące, sporządzono projekty: *Listy osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego w 2015 roku - projekt, Listy osób uprawnionych do zamiany lokalu w 2015 roku - projekt, Listy osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego w 2015 roku - projekt* przygotowane w podziale na wnioski zakwalifikowane a niezrealizowane w latach poprzednich oraz wnioski zakwalifikowane w 2015 roku. Dokumenty te zostały **sporządzone bez daty i podpisane bez określenia**

daty przez Sekretarz Gminy działającą z upoważnienia Burmistrza. W dokumentacji znajdował się wydruk komputerowy podpisany przez Sekretarz Gminy – bez określenia daty zatytułowany *UWAGI I ZASTRZEŻENIA*, w którym określono, że uwagi i zastrzeżenia do wstępnie opracowanego projektu osób uprawnionych do najmu lokalu z zasobów gminnych można składać w biurze podawczym najpóźniej do 29 maja 2015 roku, a odwołania złożone po tym terminie nie będą rozpatrywane. Nie udokumentowano faktu i okresu upublicznienia ww. projektów list osób uprawnionych do zawarcia umów najmu lokali z zasobu mieszkaniowego Gminy, jak również informacji o terminie składania uwag i zastrzeżeń. Okazane kontrolującym dokumenty nie potwierdzały sporządzenia przez Burmistrza projektu listy osób uprawnionych do najmu lokalu z zasobów gminy w terminie do dnia 31 marca oraz podania projektu listy do publicznej wiadomości na okres 30 dni poprzez wywieszenie w siedzibie Urzędu oraz publikację w Biuletynie Informacji Publicznej z określeniem trybu składania uwag i zastrzeżeń, czego wymóg wynikał z zapisów § 19 ust. 1 i 3 uchwały nr XL/438/13 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim.

Kontrolującym nie okazano dokumentacji dotyczącej ewentualnych uwag i zastrzeżeń złożonych do ww. projektów list, jak również dokumentacji potwierdzającej dokonanie ich analizy i zaopiniowanie przez Komisję. Wymóg rozpatrzenia uwag i zastrzeżeń i ich zaopiniowania przez Komisję wynikał z zapisów § 19 ust. 4 powołanej wyżej uchwały.

Okazane kontrolującym kserokopie list osób uprawnionych do zawarcia umów najmu z adnotacją „listy zatwierdzone” obejmowały: *Listę osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego w roku 2015* obejmującą 69 nazwisk, w tym 29 osób zakwalifikowanych w 2015 roku, *Listę osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego* obejmującą 50 osób, w tym 17 osób zakwalifikowanych w 2015 roku i *Listę osób uprawnionych do zamiany lokalu w 2015 roku* obejmującą 39 nazwisk, w tym dwanaście z 2015 roku, oraz *Listę dodatkową – osoby uprawnione do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego/socjalnego w 2015 roku* obejmującą 19 nazwisk oraz listę planu wykwaterowań z budynków z uwagi na zły stan techniczny (cztery obiekty).

Powyższe dokumenty sporządzone zostały bez daty i podpisane bez określenia daty dokonania tej czynności, przez Sekretarz Gminy działającą z upoważnienia Burmistrza. Okazane kontrolującym **dokumenty nie potwierdzały wywiązania się przez Burmistrza z obowiązku sporządzenia ostatecznych list osób uprawnionych do najmu lokalu z zasobów gminnych w terminie do 30 czerwca oraz podania listy do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie w siedzibie urzędu oraz publikację na stronie internetowej Gminy Aleksandrów Łódzki (Biuletyn Informacji Publicznej),** co było wymagane zapisami § 19 ust. 4 powołanej wyżej uchwały.

Wyjaśnienie dotyczące zasad upubliczniania projektów list osób uprawnionych do najmu lokali z mieszkaniowego zasobu Gminy Aleksandrów Łódzki złożyła Sekretarz Gminy, a powyższe wyjaśnienie, do którego załączono podpisaną przez Sekretarz Gminy, bez określenia daty, *Informację plan przydziału lokali mieszkalnych (...)*. Przedmiotowe wyjaśnienie **stanowi załącznik nr 44 protokołu kontroli.**

Jak wynika z powołanego wyżej wyjaśnienia, listy osób uprawnionych do najmu lokalu mieszkalnego, socjalnego, zamiany lokalu, wykazy budynków wytypowanych do rozbiórek ze względu na zły stan techniczny (plany inwestycyjne gminy) - podawane są do publicznej wiadomości poprzez wywieszenia na tablicy ogłoszeń Biura Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym. Po zaopiniowaniu wniosków przez Społeczną Komisję Mieszkaniową, projekty list zatwierdzane przez Burmistrza podaje się do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na powyższej tablicy ogłoszeń wskazując termin i miejsce składania uwag i zastrzeżeń. Po rozpatrzeniu wszystkich uwag i zastrzeżeń przez Społeczną Komisję Mieszkaniową, Burmistrz zatwierdza ostateczne listy, które

podlegają umieszczeniu na tablicy ogłoszeń wraz z informacją o dacie zatwierdzenia list mieszkaniowych.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, stwierdzić należy, że nie udokumentowano realizacji opisanych w wyjaśnieniu czynności, tj. wywieszenia projektów list z terminem zgłaszania uwag oraz zamieszczenia na tablicy ogłoszeń list ostatecznych. Kontrolujące wskazują, że opublikowanie list na tablicy ogłoszeń nie wyczerpuje trybu podania do publicznej wiadomości projektów i ostatecznych list osób uprawnionych do najmu lokalu z zasobów gminnych określonego uchwałą nr XL/438/13 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 23 maja 2013 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Aleksandrów Łódzki.

Wskazać należy, że obowiązek określenia trybu rozpatrywania i załatwiania wniosków o najem lokali zawierany na czas nieoznaczony i o najem lokali socjalnych oraz sposób poddania tych spraw kontroli społecznej nałożony został na organ stanowiący zapisami art. 21 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Ulgi w zakresie należności cywilnoprawnych

W analizowanym okresie, tj. w latach 2014, 2015 i I półroczu 2016 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego udzielił ulg w zakresie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym w zakresie opłat z tytułu użytkowania wieczystego oraz z tytułu czynszu dzierżawnego, a zestawienie danych w tym zakresie zawarto w tabeli:

Rodzaj decyzji	Ilość ulg			Kwota objęta ulgą w zł		
	2014	2015	I półrocze 2016	2014	2015	I półrocze 2016
Umorzenie zaległości i odsetek	1	1		398,52 +29,88	1.520,88+ 141,42	
Rozłożenie zapłaty na raty			1			2.120,41
Odroczenie terminu zapłaty zaległości		1			1209,58 plus odsetki 58,30	
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości						
Umorzenie odsetek			1			445,36

Z przedstawionych danych wynika, że w 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego udzielił ulg w spłacie należności cywilnoprawnych przypadających Gminie Aleksandrów Łódzki z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości dokonując: odroczenia terminu zapłaty zaległości i odsetek od tej zaległości oraz umorzenia zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego wraz z umorzeniem odsetek, a łączna kwota udzielonych ulg stanowiła 2.930,18 zł. Analiza przedłożonej kontrolującym dokumentacji wykazała, że ulg udzielono dwóm użytkownikom wieczystym.

Podstawą udzielania ulg w spłacie należności cywilnoprawnych przypadających Gminie Aleksandrów Łódzki była uchwała nr XXVII/240/12 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 28 czerwca 2012 roku w sprawie zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Aleksandrów Łódzki i jej jednostkom organizacyjnym, która weszła w życie z dniem 13 lipca 2012 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 28 czerwca 2012 roku, poz. 2434 zmieniona uchwałą organu stanowiącego nr LV/589/14 z dnia 17 kwietnia 2014 roku opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 29 maja 2014 roku, poz. 2297.

Kontrolujące zbadały zgodność przeprowadzonego postępowania w zakresie wszystkich udzielonych w 2015 roku ulg, stwierdzając, że:

- wniosek o odroczenie terminu płatności opłaty z tytułu użytkowania wieczystego za 2015 rok w kwocie 718,00 zł wpłynął do Urzędu Miejskiego w dniu 23 lutego 2015 roku, tj. przed upływem terminu zapłaty należności, a adnotacja merytorycznego pracownika wskazuje na posiadanie przez użytkownika wieczystego zaległości w opłacie z tytułu użytkowania wieczystego w kwocie 491,58 zł plus odsetki 58,30 zł oraz wysokość przypisu za 2015 rok (718,00 zł). Wnioskodawca został wezwany do uzupełnienia wniosku, w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, o dane dotyczące jego sytuacji finansowej (pismo doręczono 3 marca 2015 roku) i wywiązał się z powyższego wezwania przedkładając wyciąg z rachunku karty kredytowej oraz wyciąg z rachunku bankowego za okres od 1 grudnia 2014 roku do 28 lutego 2015 roku, wobec czego pismem z Fn.3136.1.2015.MP z 14 kwietnia 2015 roku doręczonym w dniu 15 kwietnia 2015 roku Burmistrz poinformował o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku i przygotowaniu porozumienia w zakresie udzielenia ulgi polegającej na odroczeniu terminu płatności opłaty z tytułu użytkowania wieczystego, którego projekt załączono do zawiadomienia. Podpisany egzemplarz porozumienia należało przekazać do Wydziału Finansowego pok. nr 12. Porozumieniem Fn.3136.1.2015.MP podpisanym z datą 14 kwietnia 2015 roku objęto określenie należności w kwocie zaległości 491,58 zł plus odsetki 58,30 zł z tytułu opłaty za 2014 rok oraz 718,00 zł - opłata za 2015 rok, a działający w imieniu Gminy Burmistrz wyraził zgodę na odroczenie terminu płatności ww. należności do dnia 31 marca 2016 roku z zastrzeżeniem, że opóźnienie w zapłacie lub dokonanie wpłaty w niepełnej wysokości skutkuje uprawnieniem do postawienia całej należności w stan natychmiastowej wymagalności i żądania spłaty pełnej kwoty wraz z odsetkami liczonymi od dnia 1 kwietnia 2015 roku (w odniesieniu do odroczenia terminu płatności za rok 2015), natomiast w przypadku terminowej spłaty należności objętej porozumieniem - odsetki za opóźnienie ulegają umorzeniu. Wskazać należy, że w opisywanym przypadku udzielono dwóch ulg, tj. ulgi w postaci przesunięcia terminu płatności niewymagalnej należności dotyczącej roku 2015 oraz odroczenia terminu zapłaty zaległości wraz z odsetkami (za 2014 rok), co nie zostało jasno wyartykułowane w treści porozumienia. Użytkownik wieczysty nie wywiązał się z określonego porozumieniem terminu dokonania wpłaty, a na jego kartotece odnotowano wpłaty w dniu 29 czerwca 2016 roku w kwocie 579,50 zł i 361,11 zł, które wyksięgowano w dniu 25 października 2016 roku (błędne księgowanie) i zaewidencjonowano w tej dacie wpłaty w wysokości 604,79 zł plus 6,93 zł - odsetki oraz 359,00 zł plus 9,04 odsetki). **Brak wywiązania się z zapisów porozumienia, tj. wpłaty w terminie do 31 marca 2016 roku pełnej kwoty należności objętej porozumieniem (1.267,88 zł) nie skutkowało podjęciem czynności mających na celu wyegzekwowanie wywiązania się przez dłużnika z zapisów porozumienia.** Wezwanie do zapłaty Fn.3160.448.2016.w.e. obejmujące opłaty z tytułu użytkowania wieczystego za 2014, 2015 i 2016 rok na łączną kwotę 2.113,38 zł, z czego 1.927,58 zł stanowiła należność główna doręczono dłużnikowi 24 czerwca 2016 roku,
- wniosek użytkownika wieczystego, który wpłynął w dniu 12 sierpnia 2015 roku obejmował wszystkie zaległe zobowiązania finansowe, tj. jak wynika z zestawienia należności sporządzonego 13 sierpnia 2015 roku przez merytorycznego pracownika - zaległość w kwocie 1.520,88 zł z tytułu użytkowania wieczystego za lata 2014-2015 oraz z tytułu podatku od nieruchomości za lata 2013-2015 wraz z odsetkami (698,00 zł) i kosztami upomnień (209,20 zł). Pismem Fn3121.1.2015.MP z 27 sierpnia 2015 roku podatnika wezwano do sprecyzowania żądania, w wyniku czego pismem złożonym 18 września 2015 roku wnioskodawca określił, że zwraca się z prośbą o udzielenie, między innymi, ulgi w zakresie opłat z tytułu użytkowania wieczystego działki położonej w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. Daszyńskiego 29, do pisma załączając plik dokumentów potwierdzających zaistnienie zdarzeń nadzwyczajnych oraz dokumentujących sytuację finansową i zdrowotną, zaś w dniu

25 września 2015 roku dokumentację uzupełniono o oświadczenie o stanie majątkowym wnioskodawcy oraz dokumentację opłat za energię elektryczną. Porozumieniem zawartym w dniu 9 października 2015 roku między Burmistrzem Aleksandrowa Łódzkiego reprezentowanym przez Zastępcę Burmistrza a dłużnikiem określono wysokość zaległości na kwotę 1.662,30 zł (1.520,88 zł należność główna plus 141,42 zł odsetki) z tytułu opłaty za wieczyste użytkowanie nieruchomości za lata 2014 i 2015, a Burmistrz wyraził zgodę na umorzenie powyższych zaległości. Porozumienie stanowiło podstawę dokonania stosownych zapisów w ewidencji księgowej (konto wymiarowe 2476),

- w dniu 8 maja 2015 roku wpłynął wniosek Zarządu Fundacji Osób Społecznie Aktywnych F.O.S.A z prośbą o umorzenie zaległości w postaci odsetek w kwocie 123,80 zł z tytułu czynszu dzierżawnego nieruchomości, wobec czego do wnioskodawcy wystosowano wezwanie Fn.3136.2.2015 MP z dnia 18 maja 2015 roku (doręczone w dniu 25 maja 2015 roku) do usunięcia w terminie 7 dni od daty jego otrzymania, braków formalnych wniosku, w szczególności udokumentowania przesłanek do udzielenia ulgi, tj. trudnej sytuacji finansowej dłużnika oraz dokumentacji dotyczącej korzystania z pomocy de minimis, zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. nr 59, poz. 404 ze zm.). Jak wyjaśniła merytoryczny pracownik, powyższe wezwanie nie skutkowało wywiązaniem się przez wnioskodawcę z określonych w nim wymogów, wobec czego wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia.

Jak wynika z opisanych wyżej postępowań, ulg udzielano w odniesieniu do należności cywilnoprawnych po przeprowadzeniu postępowania określonego uregulowaniami wprowadzonymi uchwałą nr XXVII/240/12 Rady Miejskiej a Aleksandrowie Łódzkim z dnia 28 czerwca 2012 roku w sprawie zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Aleksandrów Łódzki i jej jednostkom organizacyjnym ze zmianą wynikającą z uchwały nr LX/589/14 z 17 kwietnia 2014 roku.

3. POZOSTAŁE DOCHODY

3.1. Dochody z tytułu zajęcia pasa drogowego

Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki Rb-27S za rok 2014, 2015 i I półrocze 2016 roku oraz zapisów ewidencji księgowej ustalono wysokość dochodów wykonanych pochodzących z opłat za zajęcie pasa drogowego, a dane w tym zakresie zawarto w tabeli:

Rok	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Wysokość wymierzonych opłat (zł)	Wysokość uzyskanych dochodów (zł)
2014	Decyzje – 103 szt. Umowy – 330 szt.	Decyzje – 44.583,41 <u>Umowy – 216.671,49</u> 261.254,90	400.346,42
2015	Decyzje – 86 szt. Umowy – 245 szt.	Decyzje – 18.477,20 <u>Umowy – 146.595,34</u> 165.072,54	247.983,69

Jak wynika z powyższego zestawienia, dochody te, zaewidencjonowane w dziale 756 Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem rozdziale 75618 Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw § 0490 Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw, obejmowały opłaty na zajęcie pasa

drogowego w celu prowadzenia robót w pasie drogowym w celach niezwiązanych z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg, umieszczenia w pasie drogowym urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz umieszczenia w pasie drogowym obiektów niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego ustalone decyzjami wydanymi na podstawie powołanej wyżej ustawy ale również z wpłat uzyskiwanych w wyniku zawartych umów zezwalających na zajęcie pasa drogowego dróg wewnętrznych. Dochody ustalone na podstawie decyzji wydanych w oparciu o art. 40 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 460 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz. 1440 ze zm.) stanowiły w 2014 roku kwotę 44.583,41 zł, a w 2015 roku - 18.477,20 zł, zaś dochody ustalone umowami cywilnoprawnymi dotyczącymi zajęcia pasa drogowego dróg wewnętrznych w celu wykonywania robót i umieszczenia urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego określono na 216.671,49 zł w roku 2014 i 146.595,34 zł w 2015 roku.

Na podstawie okazanej dokumentacji, kontrolujące stwierdziły, że w 2014 roku wydano 103 decyzje oraz zawarto 330 umów, zaś w 2015 roku wydano 86 decyzji i zawarto 245 umów.

Stawki opłat za zajmowanie pasa drogowego dróg gminnych na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim ustaliła uchwałą nr XLVI/434/09 z dnia 14 grudnia 2009 roku. Przedmiotową uchwałą organ stanowiący ustalił wysokość opłat z tytułu zajęcia pasa drogowego drogi gminnej w celu prowadzenia robót w pasie drogowym w celach niezwiązanych z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg oraz stawki opłat rocznych za zajęcie m² powierzchni pasa drogowego umieszczenia w pasie drogowym urządzeń i obiektów niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego.

Zarządzeniem nr 32/2010 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 23 lutego 2010 roku w sprawie określenia stawek opłat za zajmowanie pasa drogowego dróg niepublicznych, których zarządcą jest Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, organ wykonawczy ustalił wysokość opłat z tytułu zajęcia pasa drogowego dróg niepublicznych na cele prowadzenia robót w pasie drogowym w celach niezwiązanych z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg oraz stawki opłat rocznych za zajęcie m² powierzchni pasa drogowego drogi niepublicznej przez urządzenia i obiekty niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz reklam.

Wobec skali uzyskiwanych z tego tytułu dochodów w odniesieniu do dochodów budżetu za 2014 roku, które stanowiły 0,37% dochodów ogółem oraz za 2015 rok 0,25% dochodów budżetowych, odstąpiono od szczegółowej analizy przedmiotowego zagadnienia.

3.2. Inne dochody

Opłata adiacencka

Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim nie ustaliła wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej należnej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego budową urządzeń infrastruktury technicznej na podstawie zapisów art. 146 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, a także nie określiła na podstawie uregulowań art. 98a ust. 1 ww. ustawy stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału.

Oświadczenie w sprawie nie podjęcia przez Radę Miejską w Aleksandrowie Łódzkim uchwał w sprawie ustalenia stawek procentowych opłaty adiacenckiej złożył Naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej i *stanowi ono załącznik nr 45 protokołu kontroli.*

Wskazać należy, że obowiązek podjęcia stosownych uchwał przez organ stanowiący wynika z zapisów art. 98a. ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku, który stanowi, że rada gminy ustala wysokość stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu podziału nieruchomości dokonanej na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego oraz art. 146 ust. 2 ww. ustawy, który określa, że wysokość opłaty adiacenckiej wynosi nie więcej niż 50% różnicy między wartością, jaką nieruchomość miała przed wybudowaniem urządzeń infrastruktury technicznej, a wartością, jaką nieruchomość ma po ich wybudowaniu, a wysokość stawki procentowej opłaty adiacenckiej ustala rada gminy w drodze uchwały.

W latach 2014, 2015, I półrocze 2016 roku Gmina Aleksandrów Łódzki nie uzyskała dochodów z tytułu opłaty adiacenckiej, co potwierdza oświadczenie Skarbnika Gminy *stanowiące załącznik nr 46 protokołu kontroli.*

Renta planistyczna

Powierzchnia Gminy Aleksandrów Łódzki objęta jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Gminy. Jak wynika z przedłożonych kontrolującym sprawozdań z prowadzonych postępowań w przedmiocie ustalenia opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego uchwaleniem lub zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, sporządzonych zgodnie z uregulowaniami art. 37 ust. 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 778 ze zm.), w latach 2014 i 2015 nie ustalano ww. opłat wobec braku podstaw wszczęcia postępowania w sprawie ich ustalenia. W ww. okresie nie wpłynęły również roszczenia dotyczące szkód związanych z uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmianą.

Na podstawie analizy zapisów wybranych planów miejscowych, tj. uchwały nr LXII/648/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 25 września 2014 roku w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Aleksandrów Łódzki dla fragmentu obrębu Stary Adamów, ograniczonego ulicą Nastrojową, południową granicą działki numer 144 oraz wschodnią i południową granicą obrębu Stary Adamów oraz uchwały nr II/19/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 4 grudnia 2014 roku w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Aleksandrów Łódzki dla fragmentu obrębu A-5 położonego u zbiegu ulic Machulskiego i Pabianickiej, stwierdzono, że uchwalając miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego organ stanowiący ustalał stawkę procentową służącą naliczaniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości, w wysokości, odpowiednio, 30% dla terenów oznaczonych symbolami KDW, RM, MN, P, 30% dla terenów oznaczonych symbolami MN, MN,U i U oraz 0,1% dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami MW, KDL, KDD.

W latach 2014, 2015 i I półrocze 2016 roku Gmina Aleksandrów Łódzki uzyskała dochody z opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości ustalonych w latach poprzednich, tj. za 2014 rok 5.949,36 zł, za rok 2015 – 3.309,37 zł i za I półrocze 2016 roku w kwocie 609,09 zł klasyfikowane w dziale 700, rozdział 70005 § 0490.

Dochody z tytułu świadczenia usługi promocyjnej

Gmina Aleksandrów Łódzki w latach 2014 i 2015 osiągnęła klasyfikowane w § 0690 dział 921 rozdział 92195 dochody w kwotach odpowiednio: 5.800,0 zł i 14.950,00 zł.

Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Finansów dochody powyższe pochodziły z wpłat przedsiębiorców zainteresowanych reklamą w trakcie imprezy masowej *Dni Aleksandra Łódzkiego*, a powyższe środki były uiszczane na podstawie umów zawieranych z Organizatorem imprezy.

Powyższe potwierdza treść przeanalizowanych przez kontrolujące umów:

- umowy sponsoringu zawartej 18 maja 2015 roku pomiędzy Bankiem Spółdzielczym w Aleksandrowie Łódzkim z siedzibą w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Senatorska 2A reprezentowanym przez dwie członkinie zarządu, zwanym *Sponsorem* a Gminą Aleksandrów Łódzki zwaną *Organizatorem* Dni Aleksandra Łódzkiego, reprezentowaną przez Burmistrza Aleksandra Łódzkiego i Skarbnika Aleksandra Łódzkiego, którą określono wysokość wpłaty (2.000,00 zł), której dokona sponsor na podstawie noty księgowej wystawionej przez organizatora. Z tytułu ww. partycypacji organizator zapewnia i gwarantuje *Sponsorowi*: zamieszczenie jego logo na ulotkach i plakatach promujących imprezę, czterokrotne wymienienie ze sceny jako sponsor, pojawienie się informacji o sponsorze w lokalnej gazecie, telewizji i na stronie internetowej, zawieszenie dwóch dostarczonych przez sponsora banerów w widocznym miejscu na terenie imprezy, prawo do wykorzystywania tytułu imprezy w polityce promocyjnej i działalności reklamowej, wyświetlanie na telebimie w przerwach między występami artystów min. 20 filmowych spotów reklamowych produktów firmowych Banku, możliwość wystawienia stoiska firmowego, hostess i własnych materiałów reklamowych. W realizacji przedmiotowej umowy Gmina wystawiła notę księgową na kwotę 2.000,00 zł,
- umowy sponsorskiej dotyczącej sponsorowania imprezy Dni Aleksandra Łódzkiego w dniach 30-31 maja 2015 roku, zawartej 22 maja 2015 roku pomiędzy Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A., ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa reprezentowaną przez dwoje pełnomocników a Gminą Aleksandrów Łódzki reprezentowaną przez Burmistrza Aleksandra Łódzkiego, w treści której określono: wysokość wpłaty na kwotę 1.000,00 zł w dwóch ratach płatnych przelewem, tj. 450,00 zł brutto w terminie 14 dni od daty dostarczenia Bankowi faktury i 550,00 zł brutto w ciągu 14 dni od daty dostarczenia sprawozdania oraz faktury; zobowiązanie Gminy do realizacji świadczeń promocyjnych na rzecz Banku polegających na: nadaniu Bankowi tytułu sponsora imprezy, zamieszczenia logo Banku na ulotkach i plakatach promujących imprezę, zamieszczenie informacji o sponsorze w artykułach w lokalnej prasie, telewizji i na stronie internetowej, 10-krotnego wymienienia sponsora ze sceny, wyświetlania logo Banku w przerwach między występami artystów, przekazania do akceptacji Banku projektów materiałów promocyjnych związanych z realizowanym przedsięwzięciem, na których występuje nazwa bądź logo Banku, przekazania do 19 czerwca 2015 roku sprawozdania z wykonania zadań wobec Banku. W dniu 9 czerwca 2015 roku Gmina wystawiła notę księgową Fn 322023.2015 obciążając Bank PKO kwotą 1.000,00 zł tytułem sponsoringu Dni Aleksandra Łódzkiego, co nie było zgodne z treścią umowy w zakresie zasad rozliczeń płatności. Jak wyjaśnił ustnie Naczelnik Wydziału Promocji i Współpracy z Zagranicą, z tytułu realizacji umowy nie sporządzano formalnego pisemnego sprawozdania, a Sponsorowi przekazano dokumentację fotograficzną potwierdzającą realizację przez Gminę czynności, do których się zobowiązała.

Sponsorzy dokonali wpłat za pośrednictwem rachunku bankowego (wyciąg bankowy 118/14 i 144/14), co zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 130-1-1 Ma 720 z klasyfikacją budżetową dział 921 rozdział 92195 § 0690 oraz na kontach organu Wn 133, Ma 222 w dacie zapłaty i Wn 222 Ma 901 (sprawozdaniem).

Wskazać należy, że **opisane powyżej dochody Gminy Aleksandrów Łódzki pochodzące z tytułu umów sponsoringu uzyskano z pominięciem przepisów ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu**

terytorialnego. Katalog dochodów jednostek samorządu terytorialnego określono zapisami art. 3 ust. 1 ww. ustawy, w treści jej art. 4 określając źródła dochodów własnych gminy, a **powyższe uregulowania nie obejmują dochodów z tytułu świadczonych przez Gminę usług w zakresie sponsoringu**, wobec powyższego dochody w tym zakresie Gmina uzyskała z naruszeniem ww. przepisów prawa.

VII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1. WYDATKI NA ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ - 2015 ROK

Wykonanie zadań finansowych w 2015 roku

Wyszczególnienie	2015 rok (zł)
Dział 851 Rozdział 85154 (Przeciwdziałanie alkoholizmowi)	110 724,29
Dział 851 Rozdział 85195 (Koszty wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni)	1 034,00
Dział 852 Rozdział 85201 (Placówki opiekuńczo-wychowawcze)	0,00
Dział 852 Rozdział 85202 (Domy pomocy społecznej)	0,00
Dział 852 Rozdział 85203 (Ośrodki Wsparcia)	511 892,75
Dział 852 Rozdział 85204 (Rodziny zastępcze)	314 831,90
Dział 852 Rozdział 85205 (Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie)	4 698,82
Dział 852 Rozdział 85206 (Wspieranie rodziny)	149 883,11
Dział 852 Rozdział 85212 (Świadczenia Rodzinne)	6 623 338,09
Dział 852 Rozdział 85213 (Składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia)	116 927,53
Dział 852 Rozdział 85214 (zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego)	886 848,55
Dział 852 Rozdział 85215 (Dodatki mieszkaniowe)	918 283,62
(Dodatek energetyczny)	34 670,17
Dział 852 Rozdział 85216 (Zasiłki Stałe)	780 793,66
Dział 852 Rozdział 85219 (Koszty utrzymania Ośrodków Pomocy Społecznej) (Świadczenia dla opiekunów za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną lub niepełnosprawną)	1 823 419,83 31 323,56
Dział 852 Rozdział 85220 (Mieszkania Chronione)	184 172,78
Dział 852 Rozdział 85228 (Usługi Opiekuńcze)	128 896,56
Dział 852 Rozdział 85278 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0,00
Dział 852 Rozdział 85295 (Pozostała działalność)	1 188 948,63
Dział 854 Rozdział 85415 (Pomoc materialna dla uczniów)	385 064,94
Razem	14 195 752,79

Wykonanie zadań rzeczowych w 2015 roku

Forma pomocy	2015 rok		
	Liczba osób/rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zadania zlecone	-	-	6 557 851,64

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	osób 208	208	208 000,00
Zasiłki rodzinne + dodatki	osób 3511/rodzin 806	21 072	2 297 742,80
Zasiłki pielęgnacyjne	osób 628	6 799	1 040 247,00
Świadczenia pielęgnacyjne	osób 95	1 034	1 236 640,00
Fundusz alimentacyjny	osób 267/rodzin 205	2 718	1 071 707,85
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	-	189 517,76
Specjalny zasiłek opiekuńczy	osób 16	138	68 345,60
Zasiłek dla opiekuna	osób 13/rodzin 13	126	64 393,50
Składki Emerytalno-Rentowe od św. pielęgnacyjnych	osób 94	942	271 385,10
Odsetki od wypłaconych świadczeń dla opiekuna prawnego	-	-	0
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia	osób 45	452	40 543,20
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	-	-	0
Dodatek energetyczny	osób 781	2 369	34 640,17
Świadczenia dla opiekunów za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną lub niepełnosprawną	8	171	31 323,56
Pomoc finansowa realizowana w ramach Rządowego Programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	osób 4	6	1 200,00
Karta dużej rodziny	osób 87	-	1 101,10
Koszty wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni	-	-	1 034,00
Zadania własne			7 637 901,15
Zasiłki stałe ogółem	osób 182	1698	780 793,66
Posiłki dla dzieci i młodzieży	osób 369	45 108	159 854,00
Posiłki dla dorosłych	osób 121	11 323	43 307,00
Zasiłki celowe na posiłki w ramach programu wieloletniego	osób 556/rodzin 531	2 311	434 924,00
Pozostałe koszty związane z dożywianiem (koszt dowozu posiłków, obsługa, punktu wydania posiłków doposażenie punktów)	osób 48	-	19 752,34
Zasiłki celowe i w naturze	osób 556	2 311	490 658,55
Opłata za DPS	osób 10	101	233 162,47
Zasiłki okresowe	osób 341	1 512	396 190,00
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	-	163 858,48
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka finansowana ze środków własnych gminy		23	11 500,00
Usługi opiekuńcze (wydatki)	osób 34	9 867	128 896,56
Rodziny zastępcze	osób 21	-	314 831,90
Asystent rodziny	-	-	149 883,11
Koszty utrzymania MOPS	-	-	1 823 419,83
Pozostała Działalność (Projekt „WSPARCIE”, „Dom Dziennego Pobytu”, „Aktywizacja społeczno – zawodowa”, Prace społecznie - użyteczne)	-	-	229 916,06
Program Aktywizacja i Integracja –wyплаты świadczeń z tyt. realizacji Prac Społecznie Użytecznych	-	-	12 879,00
Klub Integracji Społecznej	-	-	52 852,66
Zadania z zakresu polityki społecznej	-	-	0
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby pobierające zasiłek stały	osób 197	1 752	76 384,33
Dodatki mieszkaniowe	osób 680	6 018	918 283,62
Stypendia i zasiłki szkolne	osób 483	483	385 064,94
Wyprawka szkolna	-	-	0
Prowadzenie świetlic środowiskowych	-	-	110 724,29

Centrum Pomocy Rodzinie i Usług Socjalnych (Dom Dziennego Pobytu „Wrzos”)	-	-	511 892,75
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-	-	4 698,82
Mieszkania Chronione	-	-	184 172,78
Zadania porozumienia			
Gminne programy aktywizacji społeczno – zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego edycja 2014 - 2015	-	-	0

2. WYDATKI (DOTACJE) NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZLECONYCH NA PODSTAWIE UMOWY JEDNOSTKOM SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH - 2015 ROK

Plan i wykonanie wydatków z zakresu dotacji udzielanych na realizację zadań Gminy Aleksandrów Łódzki przez jednostki spoza sektora finansów publicznych w 2015 roku przedstawiał się następująco:

Zadanie dział, rozdział, paragraf	Plan pierwotny wg uchwały budżetowej w (zł)	Plan końcowy w (zł)	Wykonanie wg sprawozdań w (zł)	Wykonanie w %
Zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi 851/85154§2820	50 000,00	60 000,00	60 000,00	100%
Zadania z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego 921/92195§2820	100 000,00	100 000,00	85 000,00	85%
Zadania z zakresu kultury fizycznej 926/92605§2820	1 000 000,00	1 442 387,00	1 436 000,00	99,56%
Ogółem	1.150 000,00	1.602 387,00	1.581 000,00	98,66%

Wykaz udzielonych w 2015 roku dotacji na realizację zadań powierzonych na podstawie umowy podmiotom spoza sektora finansów publicznych stanowi załącznik nr 47 protokołu kontroli.

Dotacje przyznane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie

Warunki i tryb finansowania zadań z zakresu sportu na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki określa uchwała nr IV/26/10 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 16 grudnia 2010 roku. Niniejszą uchwałą wskazano nadrzędny cel Gminy Aleksandrów Łódzki w zakresie sportu, którym jest popularyzacja sportu wśród mieszkańców Gminy, rozbudowa i modernizacja istniejącej bazy sportowej i podniesienie wyników we współzawodnictwie sportowym. Zgodnie z uchwałą warunkiem otrzymania wsparcia dla klubu sportowego jest: [1] prowadzenie działalności klubu sportowego na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki; [2] prowadzenie działań popularyzujących sport wśród mieszkańców Gminy Aleksandrów Łódzki; [3] posiadanie przez klub sportowy licencji przyznanej przez właściwy polski związek sportowy; [4] posiadanie wykwalifikowanej kadry, zgodnie z art. 41 ustawy o sporcie z dnia 25 czerwca 2010 roku; [5] zapewnienie udziału środków własnych na realizację zadań. Ponadto uchwała określała [1] warunki i formy wsparcia, [2] tryb udzielania dotacji, [3] kontrolę realizacji wykonania zadania, [4] rozliczenie dotacji.

W dniu 8 stycznia 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań z zakresu sportu w 2015 roku. W ogłoszeniu określono rodzaj zadania i wysokość środków przeznaczonych na jego realizację: [1] na prowadzenie

szkolenia w zakresie piłki nożnej seniorów, w tym III ligi w okresie od stycznia do 30 czerwca 2015 roku – 100.000,00 zł; [2] na prowadzenie szkolenia dziewcząt w zakresie piłki koszykowej w okresie od stycznia do 30 czerwca 2015 roku – 200.000,00 zł; [3] na prowadzenie szkolenia dzieci i młodzieży w zakresie pływania w okresie od stycznia do 31 grudnia 2015 roku – 110.000,00 zł; [4] na prowadzenie szkolenia młodzieży w zakresie lekkiej atletyki w okresie od stycznia do 31 grudnia 2015 roku – 280.000,00 zł; [5] na prowadzenie szkolenia chłopców do 19 roku życia w zakresie piłki nożnej w okresie od stycznia do 31 grudnia 2015 roku – 200.000,00 zł; [6] na prowadzenie szkolenia w zakresie karate w okresie od stycznia do 31 grudnia 2015 roku – 45.000,00 zł; [7] na prowadzenie szkolenia dziewcząt do 16 roku życia w zakresie piłki siatkowej w okresie od stycznia do 31 grudnia 2015 roku – 45.000,00 zł; [8] na prowadzenie szkolenia chłopców do 16 roku życia w zakresie piłki siatkowej w okresie od stycznia do 31 grudnia 2015 roku – 20.000,00 zł. Termin składania ofert określono do dnia 23 stycznia 2015 roku. Łączna kwota przeznaczona na udzielenie dotacji wynosiła – 1 000.000,00 zł.

Ogłoszenie zostało opublikowane w dniu 9 stycznia 2015 roku na stronie internetowej oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu.

Zarządzeniem nr 2/2015 z dnia 5 stycznia 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego powołał trzyosobową komisję konkursową do przeprowadzenia otwartych konkursów ofert na realizację zadań własnych Gminy w zakresie sportu w 2015 roku.

Ze sporządzonego protokołu wynikało, że otwarcie ofert odbyło się w dniu 27 stycznia 2015 roku o godzinie 12.00 w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim. W wyznaczonym terminie wpłynęło łącznie 8 ofert (po jednej na każde zadanie). Oferty poddane ocenie merytorycznej, wnioskowane kwoty dotacji, proponowane kwoty dotacji przez komisję konkursową oraz zatwierdzone przez Burmistrza przedstawia poniższe zestawienie:

Nazwa i adres klubu	Dziedzina przedsięwzięcia	Wnioskowana kwota dotacji	Proponowana kwota przez komisję konkursową	Kwota dotacji zatwierdzona przez Burmistrza
Towarzystwo Sportowe „SOKÓŁ” Aleksandrów Łódzki, ul. 11-go Listopada 98	Piłka nożna seniorów	100.000,00 zł	100.000,00 zł	100.000,00 zł
Uczniowski Klub Sportowy przy Miejskim Gimnazjum w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Waryńskiego 22/26	Piłka koszykowa - dziewczęta	200.000,00 zł	200.000,00 zł	200.000,00 zł
Towarzystwo Pływackie „OLIMPIJCZYK” Aleksandrów Łódzki, ul. Bankowa 5	Pływanie – dzieci i młodzież	110.000,00 zł	110.000,00 zł	110.000,00 zł
Międzyszkolny Klub Sportowy „ALEKSANDRÓW” w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Bankowa 7/11	Lekka atletyka - młodzież	280.000,00 zł	280.000,00 zł	280.000,00 zł
Towarzystwo Sportowe „SOKÓŁ” Aleksandrów Łódzki, ul. 11-go Listopada 98	Piłka nożna – chłopcy do 19 roku życia	200.000,00	200.000,00	200.000,00
Towarzystwo Sportowe „SOKÓŁ” Aleksandrów Łódzki, ul. 11-go Listopada 98	Karate	45.000,00	45.000,00	45.000,00
Uczniowski Klub Sportowy „CZWÓRKA” Aleksandrów Łódzki, ul. Wyzwolenia 3	Piłka siatkowa – dziewczęta do 16 roku życia	45.000,00	45.000,00	45.000,00
Uczniowski Klub Sportowy przy Miejskim Gimnazjum w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Waryńskiego 22/26	Piłka siatkowa – chłopcy do 16 roku życia	20.000,002	20.000,00	20.000,00

W dniu 27 stycznia 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego rozstrzygnął otwarty konkurs ofert w zakresie wsparcia finansowego rozwoju sportu w 2015 roku. Wykaz wybranych ofert stanowił załącznik do zarządzenia. Ogłoszenie wyników otwartego konkursu ofert zostało opublikowane w dniu 30 stycznia 2015 roku na stronie internetowej oraz wywieszane na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu.

Szczegółowej kontroli poddano dokumentację związaną z udzieleniem i rozliczeniem dotacji o największej wartości – Międzyszkolnemu Klubowi Sportowemu „Aleksandrów”.

Międzyszkolny Klub Sportowy „Aleksandrów” – kwota dotacji 280.000,00 zł

Wniosek o udzielenie dotacji na realizację zadania z zakresu sportu na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki w 2015 roku, polegającego na prowadzeniu szkolenia młodzieży w zakresie lekkiej atletyki w okresie od stycznia do 31 grudnia 2015 roku, złożony został przez Międzyszkolny Klub Sportowy „Aleksandrów” w dniu 23 stycznia 2015 roku. Poddany analizie wniosek sporządzony został wg wzoru załączonego do ogłoszenia z dnia 21 lutego 2013 roku. **Analiza wniosku wykazała brak załączonej kserokopii licencji klubu uprawniającej do udziału w rozgrywkach lub zawodach odpowiedniego polskiego związku sportowego lub podmiotu działającego w jego imieniu, co było wymagane zapisem zawartym w § 9 pkt 5 ppkt 1 uchwały nr IV/26/10 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 16 grudnia 2010 roku w sprawie *Regulaminu określającego warunki finansowania zadań z zakresu sportu na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki*. Do oferty klubu załączono jedynie potwierdzenie wniosku przekazanego elektronicznie do Łódzkiego Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki w dniu 27 stycznia 2015 roku (tj. w dniu złożenia wniosku o dotację), o przyznanie licencji dla klubu sportowego uprawniającej do udziału we współzawodnictwie sportowym w lekkiej atletyce oraz prośbę do Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego o możliwość przekazania licencji w późniejszym terminie, co w opinii kontrolujących nie stanowiło spełnienia warunku określonego w § 9 pkt 5 ppkt 1 Regulaminu. Ponadto, zgodnie z § 4 pkt 3 Regulaminu, jednym z warunków otrzymania przez klub wsparcia było posiadanie przez klub sportowy licencji przyznanej przez właściwy polski związek sportowy. Na podstawie analizy *„Informacji o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu zadania dotyczącego prowadzenia szkolenia młodzieży w zakresie lekkiej atletyki”* sporządzonej do protokołu komisji z dnia 27 stycznia 2015 roku, tj. w zakresie realizowania zadania w okresie od stycznia do 31 grudnia 2015 roku - komisja pod względem warunku: licencja klubu uprawniającego do udziału w rozgrywkach lub zawodach odpowiedniego polskiego związku sportowego lub podmiotu działającego w jego imieniu - stwierdziła, że wniosek wskazany warunek spełnił. Należy wskazać, że formalnie w ofercie klubu brak było załączonej licencji do udziału w rozgrywkach. Na podstawie dokumentów załączonych do kontroli stwierdzono, że klub uzyskał przedmiotową licencję dopiero w dniu 29 stycznia 2015 roku tj. po terminie zawarcia umowy dotacji z dnia 27 stycznia 2015 roku.**

Ponadto wniosek klubu nie zawierał harmonogramu realizacji przedsięwzięcia (terminów i miejsc realizacji rozgrywek), co było wymagane zapisem zawartym w § 9 pkt 4 ppkt 6 uchwały nr IV/26/10 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 16 grudnia 2010 roku w sprawie *Regulaminu określającego warunki finansowania zadań z zakresu sportu na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki*.

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że wniosek złożony przez Międzyszkolny Klub Sportowy „Aleksandrów” nie spełniał wymagań formalnych, zatem klub nie był uprawniony do otrzymania dotacji w kwocie 280.000,00 zł na realizację ww. zadania.

Z wyjaśnienia złożonego przez Burmistrza Jacka Lipińskiego wynika, że: „Przed otwarciem ofert Międzyszkolny Klub Sportowy „Aleksandrów” dostarczył do Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu potwierdzenie złożenia wniosku o licencję klubową na 2015 rok. W trakcie prac komisji konkursowej wzięto ten fakt pod uwagę przyjmując, że klub w najbliższych dniach dostarczy licencję. Z wyjaśnień ustnych sekretarza MKS „Aleksandrów” wynikało, że klub potrzebował środków z dotacji na opłacenie licencji, gdyż od początku 2015 roku własne środki finansowe musiał przeznaczyć na wydatki związane z udziałem w Halowych Mityngach Lekkoatletycznych, które odbyły się w styczniu 2015 roku. Licencja, o której mowa powyżej została dostarczona przez klub w dniu 29 stycznia 2015 roku”.

Wyjaśnienie Burmistrza Jacka Lipińskiego w sprawie udzielenia dotacji Międzyszkolnemu Klubowi Sportowemu „Aleksandrów”, którego wniosek o dotację nie spełniał warunków formalnych stanowi załącznik nr 48 protokołu kontroli

Zgodnie ze złożonym wnioskiem klubu wnioskowana kwota dotacji stanowiła 280.000,00 zł. Z przyznanej kwoty dotacji zaplanowano pokrycie następujących wydatków: [1] na realizację programów szkolenia sportowego – 95.000,00 zł; [2] na zakup sprzętu sportowego – 22.000,00 zł; [3] na pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych – 12.000,00 zł; [4] opłaty na pokrycie kosztów uczestnictwa w zawodach sportowych – 21.000,00 zł; [5] na wynagrodzenie kadry szkoleniowej – 130.000,00 zł. Całkowity koszt zadania wg złożonego wniosku wynosił – 359.000,00 zł, w tym środki własne, środki z innych źródeł oraz wpłat i opłat adresatów - w kwocie 79.000,00 zł.

W dniu 27 stycznia 2015 roku zawarta została umowa nr 524.1.3.2015 pomiędzy Gminą Aleksandrów Łódzki a Międzyszkolnym Klubem Sportowym „Aleksandrów” na realizację zadania publicznego polegającego na prowadzeniu szkolenia młodzieży w zakresie lekkiej atletyki, określonego szczegółowo we wniosku złożonym przez dotowanego. Na podstawie ww. umowy przyznano dotację w kwocie 280.000,00 zł. Termin realizacji przedsięwzięcia ustalono od dnia zawarcia umowy do dnia 31 grudnia 2015 roku. W § 2 pkt 2 umowy zawarto zapis, zgodnie z którym: „Zadanie zostanie wykonane zgodnie z wnioskiem oraz zaktualizowanymi stosownie do przyznanej dotacji: harmonogramem i kosztorysem, stanowiącymi odpowiednio załącznik nr 1, 2 i 3 do umowy”. **Kontrolujące wskazują, że zarówno wniosek klubu, jak również umowa nie zawierały załączonego harmonogramu zajęć/rozgrywek. Zatem dotujący nie miał żadnych podstaw do stwierdzenia, w jaki sposób (ilość prowadzonych zajęć/rozgrywek oraz terminy) podmiot dotowany zamierza wykorzystać otrzymaną dotację w kwocie 280.000,00 zł. Ponadto umowa nie zawierała w formie załączników także wniosku i kosztorysu pomimo, iż w jej treści istniał zapis, zgodnie z którym: „załącznikami do umowy są – wniosek klubu, harmonogram rozgrywek oraz kosztorys” .**

Przekazanie dotacji określono w formie jedenastu transz: I transza – 50.000,00 zł do 25 lutego 2015 roku; II transza – 23.000,00 zł do 25 marca 2015 roku; III transza – 23.000,00 zł do 25 kwietnia 2015 roku; IV transza – 23.000,00 zł do 25 maja 2015 roku; V transza – 23.000,00 zł do 25 czerwca 2015 roku; VI transza – 23.000,00 zł do 25 lipca 2015 roku; VII transza – 23.000,00 zł do 25 sierpnia 2015 roku; VIII transza – 23.000,00 zł do 25 września 2015 roku; IX transza – 23.000,00 zł do 25 października 2015 roku; X transza – 23.000,00 zł do 25 listopada 2015 roku; XI transza – 23.000,00 zł do 25 grudnia 2015 roku. Podmiot dotowany zobowiązany został do przedłożenia sprawozdania końcowego w terminie 15 dni od dnia zakończenia realizacji zadania. Umowę kontrasygnował Skarbnik Gminy.

Środki przekazano w jedenastu transzach na rachunek bankowy klubu sportowego, **przy czym transzę za miesiąc październik przekazano po terminie tj. w dniu 6**

listopada 2015 roku, nie zachowując terminu wyznaczonego w umowie (do dnia 25 października 2015 roku).

Zgodnie z uchwałą IV/26/10 oraz umową nr 524.1.3.2015 Międzyszkolny Klub Sportowy „Aleksandrów” po zakończeniu zadania, w wyznaczonym terminie tj. w dniu 14 stycznia 2016 roku złożył wymagane sprawozdanie z realizacji przedsięwzięcia prowadzonego w okresie od 27 stycznia do 31 grudnia 2015 roku. Akceptacja sprawozdania dokonana została w dniu 8 lutego 2016 roku przez z-cę Burmistrza Leszka Filipiaka. Całkowity koszt zadania wg sprawozdania wynosił 451.723,47 zł, w tym kwota uzyskana z dotacji w wysokości 280.000,00 zł. Dotacja wykorzystana została przez Międzyszkolny Klub Sportowy „Aleksandrów” w 100%.

Wszystkie poniesione przez klub wydatki zostały udokumentowane kserokopiami: faktur, rachunków, poleceń przelewu, umów o dzieło.

Kserokopia uchwały nr IV/26/10 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 16 grudnia 2010 roku w sprawie Regulaminu określającego warunki, w tym organizacyjne i tryb finansowania zadań z zakresu sportu na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki; wniosku złożonego przez klub; pisma klubu o doręczenie licencji w późniejszym terminie; protokołu komisji oraz informacji o spełnianiu warunków przez Międzyszkolny Klub Sportowy „Aleksandrów” umowa dotacji nr 524.1.3.2015 z dnia 27 stycznia 2015 roku; licencja przyznana MKS w dniu 29 stycznia 2015 roku stanowi akta kontroli strony 436-467.

3. WYDATKI OSOBOWE

3.1. Wydatki na wynagrodzenia - 2015 rok

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

W kontrolowanej jednostce na dzień 31 grudnia 2015 roku przeciętna liczba osób zatrudnionych (z uwzględnieniem osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy) wynosiła 141,8 pracowników.

Plan i wykonanie wydatków na wynagrodzenia w latach 2014 - 2015 przedstawiał się następująco:

Wydatki na wynagrodzenia				
Dział/rozdział § 401	2014 rok		2015 rok	
	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
750/75011	158.000,00	158 000,00	231 654,00	231 654,00
750/75023	4 606 895,00	4 537 295,93	4 746 630,00	4 741 915,71
754/75412	207 000	199 699,53	264 700	260 965,21
758/75862/4019	-	-	4718	4718
801/80195	141 728,00	137 008,90	142 596,00	140 719,40
852/85295	-	-	37 053,00	33 577,05
852/85295/4017	-	-	90 123,44	89 287,43
852/85295/4019	-	-	7843,04	7708,01
900/90095	531 000,00	519 055,03	579 000,00	577 585,74
900/90095/4017	170 000,00	138 374,44	63 100,00	53 363,45
900/90095/4019	110 000,00	94 147,05	176 700,00	176 539,80
Razem	5 924 623,00	5 783 580,88	6 344 117,48	2 051 033,80

W kontrolowanym okresie warunki płacy dla Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego stosownie do postanowień art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 1202) ustalała Rada Miejska w Aleksandrowie Łódzkim. Pozostałym pracownikom, w tym Skarbnikowi, wysokość wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy ustalał Burmistrz.

Kontrolą wynagrodzeń z uwzględnieniem stanowisk, kategorii zaszeregowania i składników wynagrodzenia, objęto dokumenty źródłowe (akta osobowe, listy wypłat wynagrodzenia) za miesiące: październik, listopad, grudzień 2015 roku, dotyczące pracowników administracji samorządowej i pracowników obsługi Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim zatrudnionych na nw. stanowiskach:

- Burmistrza,
- Zastępcy Burmistrza,
- Skarbnika,
- Sekretarza,
- Naczelnika Wydziału Organizacji i Spraw Obywatelskich,
- Naczelnika Wydziału Pozyskiwania Funduszy Unijnych,
- Naczelnika Wydziału Zamówień Publicznych,
- głównego specjalisty w Wydziale Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
- inspektora w Wydziale Geodezji i Gospodarki Przestrzennej,
- inspektora w Biurze Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym,
- inspektora w Wydziale Organizacji i Spraw Obywatelskich,
- referenta w Wydziale Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
- referenta w Wydziale Audytu i Kontroli Wewnętrznej,
- referenta w Wydziale Geodezji i Gospodarki Przestrzennej,
- pracownika gospodarczego.

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że wynagrodzenie w 2015 roku dla Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego wypłacano w wysokości określonej uchwałą Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim nr II/22/14 z dnia 4 grudnia 2014 roku.

Miesięczne wynagrodzenie wypłacane Burmistrzowi w kontrolowanym okresie z podziałem na poszczególne składniki przedstawia tabela poniżej:

Składniki wynagrodzenia	Kwota
Wynagrodzenie zasadnicze	6.000,00 zł
Dodatek funkcyjny	2.100,00 zł
Dodatek stażowy w wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego	1.200,00 zł
Dodatek specjalny w wysokości 40% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego	3.240,00 zł
Razem	12.540,00 zł

Wskazać należy, że wynagrodzenie Burmistrza przekroczyło w okresie miesiąca siedmiokrotność kwoty bazowej, co stanowiło naruszenie przepisów art. 37 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych, zgodnie z którym maksymalne wynagrodzenie osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, nie może przekroczyć w okresie miesiąca siedmiokrotności kwoty bazowej określonej w

ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr 110, poz. 1255 ze zm.). Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 lit a) ustawy budżetowej na 2014 rok (Dz.U. z 2014 r. poz.162) oraz ustawy budżetowej na 2015 rok (Dz.U. z 2015 r. poz. 153) - kwota bazowa dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe wynosiła w roku 2014 i 2015 - 1.766,46 zł (1.766,46 zł x 7 = 12.365,22 zł). Wobec powyższego należy wskazać, że miesięczne wynagrodzenie Burmistrza Aleksandra Łódzkiego Jacka Lipińskiego ustalone na podstawie uchwały nr II/22/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 4 grudnia 2014 roku, przekraczało w okresie miesiąca siedmiokrotność kwoty bazowej o kwotę 174,78 zł.

Ponadto kontrolujące na podstawie przedłożonych akt osobowych Burmistrza oraz poprzednio obowiązującej uchwały nr V/39/10 z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla Burmistrza stwierdziły, że przekroczenie maksymalnej wysokości wynagrodzenia Burmistrza miało miejsce, także we wcześniejszym okresie nie objętym przedmiotową kontrolą kompleksową prowadzoną przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Z ustaleń dokonanych przez kontrolujące wynika, że przekroczenie maksymalnej wysokości wynagrodzenia dla Burmistrza nastąpiło od miesiąca stycznia 2011 roku do czasu podjęcia uchwały nr II/22/14 z dnia 4 grudnia 2014 roku, w której to uchwale ustalone wynagrodzenie dla Burmistrza, także przekroczyło w okresie miesiąca siedmiokrotność kwoty bazowej ustalonej w ustawie budżetowej. Należy wskazać, że w latach 2011-2014, zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 lit a) ustawy budżetowej na 2011 rok (Dz.U. z 2011 r. poz.150); art. 13 ust. 1 pkt 2 lit a) ustawy budżetowej na 2012 rok (Dz.U. z 2012 r. poz. 273); art. 13 ust. 1 pkt 2 lit a) ustawy budżetowej na 2013 rok (Dz.U z 2013 r. poz. 169) oraz art. 9 ust. 1 pkt 2 lit a) ustawy budżetowej na 2014 rok - kwota bazowa dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe wynosiła - 1.766,46 zł. Biorąc pod uwagę postanowienia uchwały nr V/39/10 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 30 grudnia 2010 roku stwierdzono, że ówczesne wynagrodzenie Burmistrza wynosiło od miesiąca stycznia do lipca 2011 roku - 12.480,00 zł (uwzględniając 19% dodatku za wieloletnią pracę) i przekraczało tym samym maksymalną wysokość wynagrodzenia o 114,78 zł. Natomiast od miesiąca sierpnia 2011 roku do podjęcia wyżej powołanej uchwały z dnia 4 grudnia 2014 roku wynosiło - 12.540,00 zł (uwzględniając dodatek za wieloletnią pracę 20%), przekraczając maksymalną wysokość miesięcznego wynagrodzenia o kwotę 174,78 zł.

Wobec powyższego, skutkiem finansowym nadpłaconego Burmistrzowi wynagrodzenia w kwocie 114,78 zł miesięcznie w okresie od miesiąca stycznia do lipca 2011 roku jest kwota 803,46 zł (7 m-cy x 114,78 zł = 803,46 zł) oraz w okresie od miesiąca sierpnia 2011 roku do miesiąca grudnia 2016 roku - kwota 11.360,70 zł (65 m-cy x 174,78 zł = 11.360,70 zł). Łącznie kwota nadpłaconego wynagrodzenia dla Burmistrza Jacka Lipińskiego, przekraczająca miesięcznie siedmiokrotność obowiązującej kwoty bazowej - wyniosła w okresie od dnia 1 stycznia 2011 roku do 31 stycznia 2017 roku - 12.164,16 zł.

*Kserokopia uchwały nr V/39/10 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 30 grudnia 2010 roku oraz uchwały nr II/22/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 4 grudnia 2014 roku w sprawie ustalenia wynagrodzenia Jacka Lipińskiego Burmistrza Aleksandra Łódzkiego stanowi **akta kontroli** strony **468-469.***

Z wyjaśnień złożonych w dniu 31 stycznia 2017 roku przez Sekretarza Iwonę Dąbek wynika, że: „W uchwale w sprawie wynagrodzenia Jacka Lipińskiego Burmistrza

Aleksandrowa Łódzkiego, przy ustalaniu wysokości składników wynagrodzenia nie zachowano należytej staranności i nie porównano wysokości kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej. Również Wojewoda Łódzki w ramach postępowania nadzorczego nie zakwestionował zgodności z prawem podjętej przez Radę Miejską w Aleksandrowie Łódzkim uchwały. Na najbliższej sesji Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim będzie przedstawiony projekt uchwały zgodny z obowiązującymi przepisami prawa”.

Wyjaśnienie Sekretarza Gminy Aleksandrów Łódzki w sprawie wynagrodzenia Burmistrza stanowi załącznik nr 49 protokołu kontroli.

W trakcie czynności kontrolnych prowadzonych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi, kontrolującym przedłożono uchwałę nr XXXVI/346/2017 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim podjętą w dniu 23 lutego 2017 roku w sprawie ustalenia wynagrodzenia Jacka Lipińskiego Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego. Przedmiotową uchwałą dostosowano wysokość wynagrodzenia Burmistrza do obowiązujących przepisów prawa. Wynagrodzenie Burmistrza podwyższono do kwoty 12.523,20 zł, nie przekraczając tym samym w okresie miesiąca siedmiokrotności kwoty bazowej obowiązującej w 2017 roku w wysokości 1.789,42 zł ($7 \times 1.789,42 \text{ zł} = 12.525,94 \text{ zł}$).

Kserokopia uchwały nr XXXVI/346/2017 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 23 lutego 2017 roku w sprawie ustalenia wynagrodzenia Jacka Lipińskiego Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego stanowi akta kontroli strona 470.

Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zarządzeniem nr 192/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku wprowadził Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim, który to regulamin określał wymagania kwalifikacyjne, szczegółowe warunki wynagradzania, warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania premii i nagród, dodatku funkcyjnego i specjalnego. Załącznikami nr 1-3 do regulaminu były: [1] tabela stanowisk z wymaganiami kwalifikacyjnymi na te stanowiska, kategoriami zaszerogowania zasadniczego oraz stanowiskami, na których będzie przydzielany dodatek funkcyjny, [2] tabela stawek zaszerogowania zasadniczego, [3] tabela stawek dodatku funkcyjnego. Niniejsze zarządzenie zmieniono następującymi zarządzeniami:

- zarządzeniem nr 27/2011 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 18 kwietnia 2011 roku;
- zarządzeniem nr 164/2012 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 17 września 2012 roku;
- zarządzeniem nr 396/2013 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 31 grudnia 2013 roku;
- zarządzeniem nr 171/2014 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 13 sierpnia 2014 roku;
- zarządzeniem nr 28/2015 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 19 lutego 2015 roku.

W wyniku kontroli wynagrodzeń wyżej wymienionych pracowników przyjętych do próby, ustalono, co następuje:

- wynagrodzenie zasadnicze wypłacone pracownikom było zgodne z kwotami zawartymi w tabelach załączonych w regulaminie wynagradzania,
- kwalifikacje pracowników zajmujących wymienione stanowiska, były zgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z 18 marca 2009 roku,
- dodatek funkcyjny otrzymywali Burmistrz, z-ca Burmistrza, Skarbnik, Sekretarz oraz Naczelnicy Wydziałów,

- karty wynagrodzeń odzwierciedlały dane zawarte w angażach oraz umowach o pracę załączonych do akt osobowych,
- skontrolowane listy wypłat wynagrodzeń pracowników z 2015 roku za miesiące: październik, listopad, grudzień były sprawdzone i zawierały podpisy osób upoważnionych, tj. przez: osobę sporządzającą, osobę sprawdzającą pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym. Listy płac zatwierdzał z upoważnienia Burmistrza z-ca Burmistrza Leszek Filipiak, które następnie przekazywano do wypłaty za pośrednictwem banku.

Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Wypłata odpraw

W 2014 roku nie wypłacono żadnej odprawy w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. W 2015 roku wypłacono jedną odprawę w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z dniem 16 sierpnia 2015 roku z pracownikiem zatrudnionym na stanowisku robotnika gospodarczego (w związku z przejściem na emeryturę). Na podstawie pisemnego wniosku Burmistrza wypłacono jednorazową odprawę pieniężną w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia, w kwocie 10.800,00 zł brutto. Odnośnie prawidłowości naliczenia kwoty odprawy nie wniesiono zastrzeżeń. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że lista wypłaty przedmiotowej odprawy została podpisana przez uprawnione osoby: pracownika sprawdzającego pod względem merytorycznym, pod względem formalnym i rachunkowym, osobę sporządzającą listę, oraz Skarbnika i Burmistrza.

Wypłata ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

W 2014 roku wypłacono czternaście ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. W 2015 roku wypłacono osiem ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Próba kontroli objęto dziesięć ekwiwalentów (sześć wypłaconych w 2014 roku i cztery w 2015 roku) przysługujących:

- Jackowi Lipińskiemu Burmistrzowi Aleksandrowa Łódzkiego. Przesłanką do wypłaty ekwiwalentu był upływ okresu kadencji Burmistrza w listopadzie 2014 roku, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w łącznym wymiarze 53 dni roboczych (3 dni za 2012 rok, 26 dni za 2013 rok oraz 24 dni za 2014 rok). Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 31.907,06 zł brutto. **Należy zauważyć, że zgodnie z art. 152 §1 i 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy, pracownikowi przysługuje prawo do corocznego, nieprzerwanego, płatnego urlopu wypoczynkowego. Pracownik nie może zrzec się prawa do urlopu. Pracodawca jest obowiązany udzielić pracownikowi urlopu w tym roku kalendarzowym, w którym pracownik uzyskał do niego prawo (art. 161 Kodeksu pracy). Na wniosek pracownika urlop może być podzielony na części. W takim jednak przypadku co najmniej jedna część wypoczynku powinna trwać nie mniej niż 14 kolejnych dni kalendarzowych (art. 162 Kodeksu pracy). Kodeks pracy przewiduje wprawdzie wypłatę pracownikowi ekwiwalentu, w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu, jednak mając na uwadze prawo pracownika do wypoczynku, winno być to wyjątkiem od reguły;**
- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 12 sierpnia 2014 roku z upływem czasu, na który została zawarta, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 14 dni. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 1.142,82 zł brutto;
- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku kierowcy. Przesłanką do wypłaty ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 21 stycznia 2014 roku po

- upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 21 dni (18 dni za 2013 rok i 3 dni za 2014 rok). Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 3.417,75 zł brutto;
- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 12 lutego 2014 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 7 dni (2 dni za 2013 rok i 5 dni za 2014 rok). Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 571,41 zł brutto;
 - pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 3 listopada 2014 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 4 dni. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 326,44 zł brutto;
 - pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku Naczelnika Wydziału Promocji i Kontaktów z Mediami. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że przesłanką do wypłaty ekwiwalentu był pozytywnie rozpatrzony przez Burmistrza wniosek pracownika o wypłatę ekwiwalentu za zaległy urlop w ilości 17 dni za 2012 rok. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 5.140,80 zł brutto. **Wskazać należy, że zgodnie z art. 152 §1 i 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy, pracownikowi przysługuje prawo do corocznego, nieprzerwanego, płatnego urlopu wypoczynkowego. Pracownik nie może zrzec się prawa do urlopu. Pracodawca jest obowiązany udzielić pracownikowi urlopu w tym roku kalendarzowym, w którym pracownik uzyskał do niego prawo (art. 161 Kodeksu pracy). Na wniosek pracownika urlop może być podzielony na części. W takim jednak przypadku co najmniej jedna część wypoczynku powinna trwać nie mniej niż 14 kolejnych dni kalendarzowych (art. 162 Kodeksu pracy). Kodeks pracy przewiduje wprawdzie wypłatę pracownikowi ekwiwalentu, w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu, jednak mając na uwadze prawo pracownika do wypoczynku, winno być to wyjątkiem od reguły;**
 - pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 17 marca 2015 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 3 dni za 2015 rok. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 250,11 zł brutto;
 - pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku pomocy administracyjnej. Przesłanką do wypłaty ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 23 grudnia 2014 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 8,33 dni. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 674,31 zł brutto;
 - pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 3 lipca 2015 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 5 dni. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 416,75 zł brutto;
 - pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku pomocy administracyjnej. Przesłanką do wypłaty ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 26 lutego 2015 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 10 dni (5 dni za 2014 rok i 5 dni za 2015 rok). Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 809,50 zł brutto.

Listy wypłat ekwiwalentów zostały podpisane przez uprawnione osoby: pracownika sprawdzającego pod względem merytorycznym, pod względem formalnym i rachunkowym, osobę sporządzającą listę oraz osobę zatwierdzającą do wypłaty.

3.2. Wydatki na podróże służbowe pracowników - 2015 rok

Zgodnie z rejestrem poleceń wyjazdów służbowych w 2015 roku wydano 176 poleceń. Osobami upoważnionymi do podpisywania poleceń wyjazdów służbowych byli Burmistrz, z-ca Burmistrza oraz Sekretarz. Delegujący podpisując polecenie wyjazdu służbowego określał środek lokomocji, z którego może skorzystać pracownik. Zgodnie z zarządzeniem nr 257/2013 Burmistrza Aleksandra Łódzkiego z dnia 1 sierpnia 2013 roku w sprawie ustalenia zasad używania samochodów niebędących własnością pracodawcy do celów służbowych - rozliczenia kosztów delegacji służbowych pracownicy zobowiązani byli dokonywać w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od zakończenia podróży służbowej. Sprawdzono losowo prawidłowość 5 wystawionych i rozliczonych poleceń wyjazdów służbowych, zaewidencjonowanych w rejestrze delegacji w 2015 roku pod numerami:

- nr delegacji 145, wydana 8 października 2015 roku na odbycie podróży służbowej w dniu 14 października 2015 roku – rozliczona w dniu 20 października 2015 roku,
- nr delegacji 100, wydana 18 czerwca 2015 roku na odbycie podróży służbowej w dniu 22 czerwca 2015 roku – rozliczona w dniu 23 czerwca 2015 roku,
- nr delegacji 38, wydana 20 marca 2015 roku na czas wyjazdu służbowego w dniach od 23 do 24 marca 2015 roku – rozliczona w dniu 2 kwietnia 2015 roku,
- nr delegacji 34, wydana 12 marca 2015 roku na czas wyjazdu służbowego w dniach od 16 do 17 marca 2015 roku – rozliczona w dniu 2 kwietnia 2015 roku
- nr delegacji 96, wydana 15 czerwca 2015 roku na czas wyjazdu służbowego w dniach od 16 do 17 czerwca 2015 roku – rozliczona w dniu 8 lipca 2015 roku.

Analiza przedmiotowej dokumentacji wykazała, że:

- wydane polecenia wyjazdów służbowych ujęto w rejestrze prowadzonym przez pracownika sekretariatu;
- na poleceniach ujęto numer zgodny z rejestrem, termin wykonania podróży służbowej, miejsce i cel podróży, środek transportu;
- zlecającymi wyjazdy służbowe byli Burmistrz, z-ca Burmistrza Miasta lub Sekretarz;
- zastosowano prawidłowe stawki do wyliczenia diet oraz ryczałtów;
- **delegacja nr 96, na podstawie której delegowanym do wyjazdu służbowego w dniach 16-17 czerwca 2015 roku był Naczelnik Wydziału Promocji i Współpracy z Zagranicą, rozliczona została przez delegowanego w dniu 8 lipca 2015 roku, z naruszeniem postanowień zarządzenia nr 257/2013 Burmistrza Aleksandra Łódzkiego z dnia 1 sierpnia 2013 roku, zgodnie z którym: „pracownik zobowiązany jest do złożenia dokumentów stanowiących podstawę rozliczenia kosztów podróży służbowej w terminie 14 dni od zakończenia tej podróży”. Powyższe stanowi także naruszenie przepisów § 5 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, zgodnie z którym pracownik dokonuje rozliczenia kosztów podróży krajowej lub podróży zagranicznej nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia tej podróży;**

- przedłożone do realizacji polecenia zostały sprawdzone merytorycznie, pod względem formalno-rachunkowym, zaakceptowane przez Skarbnika i zatwierdzone do wypłaty przez Burmistrza lub z-cę Burmistrza.

3.3. Wydatki na wypłaty diet dla radnych – 2015 rok

Zasady wypłaty diet

Zasady wypłaty diet radnym Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim określa § 44 uchwały nr XV/182/07 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 27 grudnia 2007 roku w sprawie zmian Statutu Gminy Aleksandrów Łódzki. W § 44 uchwały ustanowiono, że radni otrzymują zryczałtowaną dietę miesięczną. Podstawą obliczenia wysokości diety jest baza. Baza jest to 75% półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. Rada Miejska ustaliła następujące wysokości miesięcznych ryczałtowych diet w stosunku procentowym do ww. bazy:

- dla Przewodniczącego Rady Miejskiej – 95% bazy;
- dla Wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej – 70% bazy;
- dla przewodniczącego komisji – 60% bazy;
- dla wiceprzewodniczącego komisji – 55% bazy;
- dla radnego będącego członkiem co najmniej dwóch stałych komisji – 50% bazy;
- dla radnego będącego członkiem jednej stałej komisji – 45% bazy;
- dla radnego nie będącego członkiem żadnej stałej komisji – 15% bazy.

Ponadto ustalono, że wysokość diety jest obniżana za każdorazową nieobecność:

- o 40% kwoty w przypadku nieobecności na sesji rady;
- o 15% kwoty w przypadku nieobecności na każdym posiedzeniu komisji.

W uchwale ustalono, że diet nie sumuje się. Radny otrzymuje jedną korzystniejszą dla niego dietę. Diety wypłacane są w kasie Urzędu lub przelewem na wskazane konto radnego 10-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który diety te przypadają. Zmian w zapisach § 44 ww. uchwały, dokonano uchwałą nr XLII/400/09 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 15 września 2009 roku w sprawie zmian Statutu Gminy Aleksandrów Łódzki. Zmiany polegały na wprowadzeniu dodatkowego zapisu dotyczącego obniżenia wysokości diety o 20% w przypadku nieobecności na nadzwyczajnej sesji rady lub w przypadku opuszczenia obrad sesji przed jej zakończeniem.

Prawidłowość wypłaty diet

Kontrolą objęto wydatki przeznaczone na wypłaty diet dla radnych w 2015 roku. Prawidłowość wypłaty diet radnym skontrolowano na podstawie list wypłat z miesięcy: październik, listopad i grudzień 2015 roku.

Wysokość diet radnych została przyznana zgodnie z art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2015 roku, poz. 1515) przy uwzględnieniu maksymalnej wysokości diety dla radnych w gminach od 15 tys. do 100 tys. mieszkańców (75%) zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 roku w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz.U. z 2000 r. nr 61, poz. 710). Dieta przysługująca radnemu w ciągu miesiąca w 2015 roku nie przekroczyła półtorakrotności kwoty bazowej, określonej w ustawie budżetowej odpowiednio na 2015 rok dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że:

- wysokość diet wypłaconych radnym była zgodna z wartością, określoną w uchwale Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim,
- obecność radnych na sesjach Rady Miejskiej oraz na posiedzeniach komisji potwierdzana była na sporządzonych listach obecności, które zawierały imię, nazwisko oraz własnoręczny podpis,
- listy wypłat były sprawdzane pod względem formalno-rachunkowym, merytorycznym i zatwierdzane do wypłaty przez Burmistrza, zastępcę Burmistrza i Skarbnika, posiadały klasyfikację budżetową i dekretację księgową.

4. WYDATKI INWESTYCYJNE

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2015 – I półrocze 2016

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2015 – I półrocze 2016					
Rozdział	§	2015 rok		I półrocze 2016 roku	
		Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
60016	6050	1.847.595,00	1 805287,12	2 941 989,00	834 135,63
60016	6300	-	-	350 000,00	-
60016	6060	130.000,00	129 989,00	-	-
60016	6620	67.130,00	62 081,00	250 000,00	-
60095	6050	-	-	80 000,00	-
70095	6050	611 957,00	603 290,84	680 000,00	348 412,40
70095	6057	85 395,00	85 395,00	-	-
70095	6059	15 070,00	15 070,00	-	-
70095	6060	-	-	10 430 751,52	10 369 721,94
75023	6060	83 539,00	82 990,04	119 000,00	76 439,09
75095	6050	-	-	268 000,00	-
75412	6060	70 000,00	69 994,80	219 800,00	205 000,00
75495	6060	45 000,00	45 000,00	-	-
75818	6800	18 907,00	-	2 293 390,00	-
75862	6667	9 474,00	9 472,74	-	-
80101	6060	23 530,00	23 529,00	-	-
80148	6060	21 500,00	20 285,09	20 000,00	-
80195	6050	2.355 931,00	2 311 898,72	544 600,00	33 565,89
80195	6057	5 574835,00	5 543579,69	-	-
80195	6059	1 093 315,00	1 089 675,40	-	-
85195	6220	35 000,00	35 000,00	-	-
85195	6060	-	-	50 000,00	-
85203	6060	-	-	5 000,00	4 913,85
85219	6060	17 000,00	16 966,62	-	-

85295	6067	1 377 595,00	1 064 741,87	-	-
85295	6069	177 458,00	149 450,17	-	-
85407	6060	18 906,00	18 905,10	500 000,00	-
90013	6050	35 000,00	26 772,51	-	-
90015	6050	180 000,00	170 120,04	320 000,00	21 988,84
90095	6050	912 793,00	850 034,58	1 490 561,00	167 862,83
90095	6057	4 054 007,25	4 054 007,25	-	-
90095	6059	1 615 960,73	1 615 960,73	-	-
90095	6650	1 148 700,00	1 147 682,30	409 034,00	304 517,00
92604	6060	85 000,00	84 850,00	-	-
92695	6050	104 000,00	78 198,47	305 000,00	-
92695	6060	40 000,00	28 007,10	-	-
Razem		21 854 597,98	21 238 235,18	21 277 125,52	12 366 557,47
Wydatki budżetowe ogółem		101 813 378,40	98 931 045,11	112 046 804,11	57 496 785,63
% udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem		21,47	21,47	18,99	21,51

Źródła finansowania realizowanych inwestycji w latach 2015 i I półrocze 2016

Źródło finansowania inwestycji	2015 rok	I półrocze 2016 roku
Środki własne z budżetu Gminy	11 883 313,10	6 802 637,32
Kredyty i pożyczki, emisja obligacji	0,00	0,00
Dotacje z innych źródeł	353 100,06	0,00
Środki z budżetu Unii Europejskiej	9 001 822,02	5 563 920,15

Ewidencja księgowa wydatków inwestycyjnych

Wydatki poniesione na realizację zadań inwestycyjnych ewidencjonowane są na kontach analitycznych prowadzonych do konta syntetycznego „080 – środki trwale w budowie (inwestycje)”. Na stronie Wn konta 080 ujmuje się poniesione koszty dotyczące poszczególnych zadań inwestycyjnych (środków trwałych w budowie) realizowanych przez wykonawców jak i we własnym zakresie, a po stronie Ma konta ujmuje się wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych. Na kontach analitycznych do konta 080 prowadzona jest ewidencja kosztów oddzielnie dla każdego zadania zapewniająca wyodrębnienie kosztów środków trwałych poszczególnych inwestycji.

Organizacja procesu inwestycyjnego (planowanie i nadzór)

Zadania inwestycyjne realizowane w okresie objętym kontrolą, zostały zatwierdzone przez Radę Miejską w Aleksandrowie Łódzkim w uchwałach budżetowych na 2015 i 2016 rok. W trakcie roku budżetowego Rada Miejska dokonywała zmian wysokości środków finansowych przeznaczonych na ich realizację w drodze uchwał.

Bezpośredni nadzór nad realizacją inwestycji własnych Gminy Aleksandrów Łódzki sprawuje Naczelnik Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Do zadań Naczelnika Wydziału należy udział w planowaniu inwestycji, koordynowanie i nadzorowanie realizowanych inwestycji gminnych, w tym zapewnienie ich prawidłowego przygotowania, realizacji i jakości wykonania.

Szczegółową organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków członków komisji przetargowej w okresie objętym kontrolą określał Regulamin pracy komisji przetargowej w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim, będący załącznikiem do zarządzenia nr 197/2012 Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego z dnia 15 listopada 2012 roku. Regulamin zmieniony został zarządzeniem nr 53/2015 z dnia 23 kwietnia 2015 roku. Na podstawie powyższych zarządzeń powołana została stała komisja przetargowa do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych o wartości zamówień równych lub przekraczających kwoty określone w przepisach na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych.

Zamówienia o wartości szacunkowej nie przekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30.000 euro, udzielano w oparciu o regulamin wprowadzony zarządzeniem Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego nr 85/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie nadania regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nie przekraczającej równowartości 30.000 euro, stosowany w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim. W Regulaminie wprowadzono ramowe procedury udzielania zamówień publicznych w następującym układzie:

- zamówienia o wartości do 300 euro netto – jedynym dokumentem jest faktura (rachunek), którego sprawdzenia dokonuje osoba zgodnie z instrukcją obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim;
- zamówienia o wartości powyżej 300 euro netto realizowane są przez wydziały merytoryczne na podstawie wniosku według wzoru ustalonego w załączniku do regulaminu, zaopiniowanego przez Naczelnika Wydziału Zamówień Publicznych, z kontrasygnatą Skarbnika dotyczącą dostępności środków finansowych i zatwierdzonego przez Burmistrza;
- przy zamówieniach o wartości powyżej 300 euro netto do 2000 euro netto - procedurę udzielenia zamówienia rozpoczyna wniosek sporządzony według wzoru ustalonego w załączniku do regulaminu, zaopiniowanego przez Naczelnika Wydziału Zamówień Publicznych, z kontrasygnatą Skarbnika dotyczącą dostępności środków finansowych i zatwierdzonego przez Burmistrza. Następnie pracownik merytorycznie odpowiedzialny przeprowadza telefoniczne rozeznanie cenowe z minimum trzema wykonawcami. Z czynności tej sporządza się notatkę według wzoru ustalonego w załączniku do regulaminu i udziela się zamówienie wykonawcy, który zaoferował najkorzystniejszą ofertę;
- zamówienia o wartości powyżej 2000 euro netto do 30000 euro netto - procedurę udzielenia zamówienia rozpoczyna wniosek sporządzony według wzoru ustalonego w załączniku do regulaminu, zaopiniowany przez Naczelnika Wydziału Zamówień Publicznych, z kontrasygnatą Skarbnika dotyczącą dostępności środków finansowych i zatwierdzonego przez Burmistrza. Następnie kierowane jest zaproszenie do składania ofert do co najmniej trzech wykonawców. Z przeprowadzonych czynności sporządza się protokół postępowania według wzoru ustalonego w załączniku do regulaminu. Zamówienia udziela się po zatwierdzeniu protokołu przez Burmistrza;

W wyjątkowych sytuacjach, których nie można było wcześniej przewidzieć, np. awaria lub z innych nieprzewidzianych przyczyn, do zamówień, których wartość szacunkowa zawiera się w kwotach od 300 do 30 000 euro netto, pracownik odpowiedzialny merytorycznie sporządza wniosek wraz z uzasadnieniem zastosowania tego trybu.

W przypadku zamówień świadczonych tylko przez jednego wykonawcę albo zamówień udzielanych pracownikom Urzędu w odniesieniu do czynności wykraczających poza zakres obowiązków objętych umową o pracę, wyłączono stosowanie procedur dotyczących rozeznania telefonicznego oraz pisemności postępowania. Wyżej wymienione zamówienia realizowane są przez wydziały merytoryczne na podstawie wniosku, według wzoru ustalonego w załączniku do regulaminu.

W przypadku zamówień na dostawy, usługi lub roboty budowlane współfinansowane ze środków pomocowych z budżetu Unii Europejskiej stosuje się postanowienia Regulaminu po uwzględnieniu w pierwszej kolejności wytycznych określonych w danym projekcie/programie.

Kontrola realizacji wybranych inwestycji

*Wykaz inwestycji realizowanych w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych w latach 2015 – 2016 stanowi **załącznik nr 50** protokołu kontroli.*

Kontroli poddano dokumentację dotyczącą realizacji dwóch inwestycji o największych wartościach kwoty przedmiotu zamówienia:

1. *„Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4”*
2. *„Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżtowo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki”*

I. „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4”

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 907 ze zm.). Zamówienie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Oś Priorytetowa i Gospodarka Wodno-Ściekowa.

Przedmiot zamówienia – roboty budowlane polegające na budowie sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Aleja Pod Dębami w miejscowości Antoniew; w ul. Letniej, Aroniowej, Działkowej, Biedronkowej, Bratka, Suchej, Kościelnej i Hiszpańskiej w miejscowości Rąbień oraz w ul. Jaworowej, Przyjaznej, Cedrowej, Sowiej, Krzywej, Spornej, Jaskółczej i Bażanciej w miejscowości Rąbień AB wraz z przyłączami do działek przyległych do ww. dróg w Gminie Aleksandrów Łódzki. Zakres rzeczowy obejmuje również wykonanie przyłącza kanalizacji sanitarnej w ul. Słowiańskiej (posesja nr 100) w Rąbieniu na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki. Szczegółowy zakres prac określa dokumentacja projektowa stanowiąca załącznik do specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację projektową opracowała firma budowlana „BIO-SYSTEM” 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Grota Roweckiego 7/1. Kosztorys inwestorski sporządził Artur Kozłowski z datą opracowania 20 maja 2015 roku. Wartość kosztorysowa robót została ustalona na kwotę 2 544.348,39 zł netto, w tym 2 503.309,91 zł – wartość kosztorysowa podstawowa oraz 41.038,48 zł - wartość kosztorysu uzupełniającego z dnia 24 lipca 2015 roku (na okoliczność wykonania ogrodzenia i utwardzenia nawierzchni pompowni wraz z zakupem i montażem agregatu prądotwórczego, co uwzględniono w dniu 24 lipca 2015 roku poprzez modyfikację siwz).

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że wartość zamówienia została ustalona na podstawie kosztorysu budowlanego i wynosiła 3 816.522,59 zł netto, w tym wartość przewidywanych zamówień uzupełniających ustalono na kwotę 1 272.174,20 zł,

co według zamawiającego stanowiło równowartość 296.256,71 euro. **Należy wskazać, że kwotę zamówienia uzupełniającego obliczono niezgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw z 2013 roku poz. 1692, który wynosił 4,2249 euro. Przyjmując kurs złotego w stosunku do euro w wysokości 4,2249 - prawidłowa wartość zamówienia uzupełniającego powinna stanowić równowartość 301.113,45 euro.**

*Kserokopia protokołu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego na zadanie „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4” stanowi **akta kontroli strony 471-479.***

Zarządzeniem nr 53/2015 z dnia 23 kwietnia 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego powołał stałą komisję przetargową do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych o wartości zamówień równych lub przekraczających kwoty określone w przepisach art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych

Ogłoszenie o zamówieniu, którego przedmiotem było „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 21 lipca 2015 roku, numer ogłoszenia 184302 - 2015. Ogłoszenie o zamówieniu zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim w dniu 21 lipca 2015 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.aleksandrow-lodzki.pl w dniu 21 lipca 2015 roku.

W ogłoszeniu o zamówieniu zawarto informacje określone w art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym m.in.:

- określenie przedmiotu oraz zakresu zamówienia: roboty budowlane polegające na budowie sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Aleja Pod Dębami w miejscowości Antoniew; w ul. Letniej, Aroniowej, Działkowej, Biedronkowej, Bratka, Suche, Kościelnej i Hiszpańskiej w miejscowości Rąbień oraz w ul. Jaworowej, Przyjaznej, Cedrowej, Sowiej, Krzywej, Spornej, Jaskółczej i Bażanciej w miejscowości Rąbień AB wraz z przyłączami do działek przyległych do ww. dróg w Gminie Aleksandrów Łódzki. Zakres rzeczowy obejmuje również wykonanie przyłącza kanalizacji sanitarnej w ul. Słowiańskiej (posesja nr 100) w Rąbieniu na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki. Szczegółowy zakres prac określa dokumentacja projektowa stanowiąca załącznik do specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania - przetarg nieograniczony,
- kryteria oceny i wyboru ofert – cena – 90%, okres gwarancji – 10%,
- termin wykonania zamówienia – do 30 listopada 2015 roku,
- wymagania dotyczące wadium – wadium w wysokości 25.000,00 zł,
- termin składania ofert: do dnia 5 sierpnia 2015 roku do godz. 11:00,
- warunki udziału w postępowaniu,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu ostatecznego terminu składania ofert,
- zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających do 50% zamówienia podstawowego.

W dniu 21 lipca 2015 roku z upoważnienia Burmistrza z-ca Burmistrza Leszek Filipiak zatwierdził specyfikację istotnych warunków zamówienia. Specyfikacja w swojej treści zawierała informacje wynikające z art. 36 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zamawiający udostępnił specyfikację na stronie internetowej; www.aleksandrow-lodzki.pl w dniu 21 lipca 2015, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Specyfikacja zawierała w formie załączników: formularz ofertowy, oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, wzór umowy, dokumentację projektową. W treści specyfikacji podano m.in.:

- opis przedmiotu zamówienia: roboty budowlane polegające na budowie sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Aleja Pod Dębami w miejscowości Antoniew; w ul. Letniej, Aroniowej, Działkowej, Biedronkowej, Bratka, Suchej, Kościelnej i Hiszpańskiej w miejscowości Rąbień oraz w ul. Jaworowej, Przyjaznej, Cedrowej, Sowiej, Krzywej, Spornej, Jaskółczej i Bażanciej w miejscowości Rąbień AB wraz z przyłączami do działek przyległych do ww. dróg w Gminie Aleksandrów Łódzki. Zakres rzeczowy obejmuje również wykonanie przyłącza kanalizacji sanitarnej w ul. Słowiańskiej (posesja nr 100) w Rąbieniu na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki. Szczegółowy zakres prac określa dokumentacja projektowa stanowiąca załącznik do specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- miejsce i termin składania ofert – w siedzibie zamawiającego w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim, do dnia 5 sierpnia 2015 roku do godz. 11:00,
- termin realizacji zamówienia – do dnia 30 listopada 2015 roku,
- kryteria oceny ofert – cena – 90%, okres gwarancji 10%,
- wymagania dotyczące wadium – wadium w wysokości 25.000,00 zł,
- opis sposobu obliczenia ceny,
- opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu terminu składania ofert - zgodnie z art. 85 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 5 % ceny ofertowej brutto,
- warunki udziału w postępowaniu oraz wykaz oświadczeń i dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia tych warunków,
- wykonawca może powierzyć wykonanie części zamówienia podwykonawcy.

Z dokumentacji przedłożonej do kontroli wynika, że w dniu 24 lipca 2015 roku zamawiający dokonał modyfikacji specyfikacji istotnych warunków zamówienia w następującym zakresie:

- pkt II siwz dotyczący opisu przedmiotu zamówienia, rozszerzono o wykonanie ogrodzenia i utwardzenie nawierzchni pompowni oraz zakup i montaż agregatu prądotwórczego stacjonarnego,
- w pkt XII siwz dokonano zmiany ostatecznego terminu składania ofert z dnia 5 sierpnia 2015 roku na 6 sierpnia 2015 roku.

Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia, zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 24 lipca 2015 roku numer ogłoszenia 189302 - 2015. Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim w dniu 24 lipca 2015 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.aleksandrow-lodzki.pl w dniu 24 lipca 2015 roku. W ogłoszeniu o zmianie

ogłoszenia zawarto zmiany wprowadzone w zmodyfikowanej w dniu 24 lipca 2015 roku specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

W związku z licznymi zapytaniami wykonawców dotyczącymi opisu przedmiotu zamówienia w treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, z których ostatnie wpłynęło do zamawiającego w dniu 4 sierpnia 2015 roku tj. na dwa dni przed upływem terminu składania wniosków - zamawiający w dniu 4 sierpnia 2015 roku dokonał zmiany terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, wydłużając go o czas niezbędny na przygotowanie wyjaśnień od zamawiającego. Termin składania wniosków zmieniono z dnia 6 sierpnia 2015 roku na 10 sierpnia 2015 roku. Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 4 sierpnia 2015 roku, numer ogłoszenia 197618 – 2015. Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim w dniu 4 sierpnia 2015 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.aleksandrow-lodzki.pl w dniu 4 sierpnia 2015 roku.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że we wskazanym przez zamawiającego terminie wpłynęły następujące oferty:

Nr oferty	Nazwa oferenta	Kwota (brutto) i okres gwarancji
Oferta nr 1	Przedsiębiorstwo Budowlane „BUDOMONT” Sp. z o.o. 37-100 Łańcut, ul. Polna 3A	2.143.890,00 zł gwarancja – 60 miesięcy
Oferta nr 2	„KAN-WOD” Wiesław Tarczyński 62-590 Golina, Węglew 218	2.772.380,28 zł gwarancja – 60 miesięcy
Oferta nr 3	Zakład Budowy i Eksploatacji Urządzeń Wodociągowo-Kanalizacyjnych Sp. z o.o. 08-400 Garwolin, Miętne ul. Garwolińska 3	4.231.199,99 zł gwarancja- 60 miesięcy
Oferta nr 4	„MARKBUD” Sp. z o.o. 99-200 Poddębice, ul. Targowa 7	1.777.667,02 zł gwarancja- 60 miesięcy
Oferta nr 5	Konsorcjum firm: Lider - P.P.H.U „EKOINZBUD” Piotr Peraj 99-210 Uniejów, ul. Targowa 54; Partner – „EVECO” Ewa Peraj 90-631 Łódź, ul. A. Struga 35 lok. 14	2.847.900,00 zł gwarancja – 60 miesięcy
Oferta nr 6	Przedsiębiorstwo Inżynierii Środowiska i Melioracji „EKOMEL” S.A. 99-200 Poddębice, ul. Targowa 16/18	3.891.977,03 zł gwarancja – 60 miesięcy

Bezpośrednio przed otwarciem ofert, jak wynika z protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, zamawiający poinformował, że na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 5.791.670,00 zł brutto. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 10 sierpnia 2015 roku o godz. 11:30. Członkowie komisji przetargowej oraz Burmistrz i z-ca Burmistrza w dniu 10 sierpnia 2015 roku złożyli, na podstawie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, na drukach ZP-1 oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w postępowaniu.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynikało, że zamawiający odrzucił w postępowaniu oferty następujących wykonawców:

- Przedsiębiorstwo Budowlane „BUDOMONT” Sp. z o.o. 37-100 Łańcut, ul. Polna 3A – oferta odrzucona na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli jej treść nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, z zastrzeżeniem art. 87 ust. 2 pkt 3,

- Zakład Budowy i Eksploatacji Urządzeń Wodociągowo-Kanalizacyjnych Sp. z o.o. 08-400 Garwolin, Miętne ul. Garwolińska 3 - oferta odrzucona na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli jej treść nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, z zastrzeżeniem art. 87 ust. 2 pkt 3,
- Przedsiębiorstwo Inżynierii Środowiska i Melioracji „EKOMEL” S.A.99-200 Poddębice, ul. Targowa 16/18 - oferta odrzucona na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli jej treść nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, z zastrzeżeniem art. 87 ust. 2 pkt 3.

Ponadto zamawiający na podstawie przepisów art. 90 ust. 1 oraz art. 87 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych pismem z dnia 11 sierpnia 2015 roku wezwał oferenta: „MARKBUD” Sp. z o.o. do udzielenia wyjaśnień dotyczących rażąco niskiej ceny złożonej oferty, w stosunku do przedmiotu zamówienia. Zamawiający wezwał w nieprzekraczalnym terminie do dnia 13 sierpnia 2015 roku do złożenia wyjaśnień. Z przedłożonych kontrolującym dokumentów wynika, że ww. podmiot przesłał w wyznaczonym przez zamawiającego terminie wyjaśnienia żądane przez zamawiającego, dotyczące sposobu skalkulowania ceny oferty.

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w przetargu nieograniczonym o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych, sporządzony został na druku ZP-PN zgodnym z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku. Zamawiający wybrał ofertę złożoną przez „MARKBUD” Sp. z o.o. 99-200 Poddębice, ul. Targowa 7 - cena ofertowa 1.777.667,02 zł brutto. Protokół postępowania został zatwierdzony i podpisany przez Burmistrza Jacka Lipińskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający w dniu 13 sierpnia 2015 roku przesłał faksem oferentom zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty wraz z uzasadnieniem (potwierdzenie - raport z transmisji danych). W dniu 13 sierpnia 2015 roku zamawiający zamieścił ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty na własnej stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim, zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W dniu 19 sierpnia 2015 roku (zachowując termin wynikający z art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych nie krócej niż 5 dni od daty przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty) Gmina Aleksandrów Łódzki reprezentowana przez Burmistrza Jacka Lipińskiego przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z „MARKBUD” Sp. z o.o. reprezentowaną przez prezesa Zarządu Waldemara Pisera oraz członka Zarządu Barbarę Wziętek umowę nr ZP.272.26.2015 na realizację zadania pn. „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4”. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 1 777.667,02 zł brutto. W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: wykonawca zobowiązany jest zrealizować przedmiot zamówienia w terminie do dnia 30 listopada 2015 roku,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w wysokości: 1.777.667,02 zł brutto,
- rozliczenie za wykonanie przedmiotu zamówienia nastąpi na podstawie: [1] dwóch faktur przejściowych wystawionych zgodnie ze stanem zaawansowania robót z zastrzeżeniem, że pierwsza faktura zostanie wystawiona po wykonaniu i potwierdzeniu przez inspektora nadzoru inwestorskiego zaawansowania robót o wartości nie mniejszej niż 30% zakresu rzeczowego przedmiotu umowy, natomiast druga faktura zostanie wystawiona po wykonaniu i potwierdzeniu przez inspektora

nadzoru zaawansowania robót o wartości nie mniejszej niż 60% zakresu rzeczowego przedmiotu umowy. Obydwie faktury przejściowe mogą być wystawione do łącznej wartości stanowiącej nie więcej niż 70% wynagrodzenia wskazanego w § 4 ust. 1; [2] faktury końcowej wystawionej po zakończeniu i odbiorze końcowym całości przedmiotu umowy,

- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 60 miesięcy,
- strony ustaliły zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 5% wartości przedmiotu umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej.

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 20 sierpnia 2015 roku (numer ogłoszenia 214374 - 2015).

Wybór inspektora nadzoru

Zgodnie z dokumentacją przedłożoną do kontroli wyliczenia planowanych kosztów dla usługi polegającej na pełnieniu nadzoru inwestorskiego nad robotami budowlanymi realizowanymi w ramach zadania pn. „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4” dokonano w dniu 5 sierpnia 2015 roku. Wartość nadzoru inwestorskiego oszacowano na kwotę 64.000,00 zł netto.

Udzielenie zamówienia publicznego na pełnienie funkcji inspektora nadzoru budowlanego nastąpiło w trybie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. W dniu 5 sierpnia 2015 roku Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zatwierdził wniosek Wydziału Zamówień Publicznych o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o wartości szacunkowej powyżej 2.000 euro do 30.000 euro.

W dniu 6 sierpnia 2015 roku przesłano do trzech podmiotów zaproszenie do składania ofert na prowadzenie nadzoru inwestorskiego nad przedmiotową inwestycją. W odpowiedzi wpłynęły oferty:

- oferta nr 1) – „ADPRO” Zakład Projektowania i Nadzoru Budowlanego Adam Pragier 94-002 Łódź, ul. Sprinterów 3/5 – cena wykonania zamówienia 79.335,00 zł brutto;
- oferta nr 2) – „Deco-Studio” Aneta Paruzel 96-100 Skierniewice, ul. Zadębie 44 – cena wykonania zamówienia 78.000,00 zł brutto;
- oferta nr 3) – Doradcza Firma Inżynierska Ryszard Juściński 95-070 Aleksandrów Łódzki, Stary Adamów ul. Krasnoludków 6 – 74.784,00 zł brutto;

Z przedłożonego do kontroli protokołu o wyborze najkorzystniejszej oferty wynika, że wybrano ofertę nr 3, która była najkorzystniejszą ze złożonych ofert.

W dniu 18 sierpnia 2015 roku zawarto umowę nr ZP.272.25.2015 pomiędzy Gminą Aleksandrów Łódzki reprezentowaną przez Burmistrza Jacka Lipińskiego a Ryszardem Juścińskim - na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn. „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu Ab i Antoniewie – część 4”. Zgodnie z treścią przedmiotowej umowy wykonawca zobowiązany został do pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w czasie trwania robót i dokonania odbioru końcowego. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 74.784,00 zł brutto. Umowę kontrasygnował Skarbnik Gminy. Z tytułu realizacji umowy inspektor nadzoru wystawił fakturę VAT nr 3715 z dnia 23 grudnia 2015 roku na kwotę 74.784,00 zł brutto. Niniejsza faktura była zgodna z kwotą wynikającą z zawartej umowy.

Realizacja inwestycji

Przekazanie terenu budowy nastąpiło pomiędzy stronami umowy, protokołem wprowadzenia na budowę w dniu 3 września 2015 roku.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w dniu 30 listopada 2015 roku strony zawarły aneks do umowy nr ZP.272.26.2015 z dnia 19 sierpnia 2015 roku. Aneks sporządzono na okoliczność wniosku wykonawcy z dnia 30 września 2015 roku w sprawie przedłużenia terminu zakończenia robót budowlanych do dnia 30 grudnia 2015 roku. W uzasadnieniu wykonawca wskazał na konieczność wstrzymania prac ze względu na kolizję układanej kanalizacji sanitarnej w ul. Jaworznej z kablem energetycznym (lokalizacja kabla niezgodna z mapą sytuacyjną). W opinii wykonawcy przesunięcie kanalizacji sanitarnej w inne miejsce jest niemożliwe ze względu na istniejący wodociąg. W związku z powyższym wykonawca poinformował zamawiającego, że w terminie od dnia 30 września do 4 listopada 2015 roku wstrzymane zostaną prace na ul. Jaworznej, z przyczyn niezależnych od wykonawcy. Za zgodą stron przedmiotowym aneksem do umowy zmieniono termin zakończenia zadania inwestycyjnego do dnia 18 grudnia 2015 roku. Powyższą zmianę terminu realizacji przedmiotu umowy przewidywał zapis § 20 ust. 1 pkt 7 tejże umowy, zgodnie z którym: *„dopuszcza się zmianę terminu realizacji przedmiotu umowy w przypadku wystąpienia okoliczności, których strony umowy nie były w stanie przewidzieć, pomimo zachowania należytej staranności, nie dłużej jednak niż o czas trwania okoliczności”*.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w dniu 2 grudnia 2015 roku dokonano odbioru częściowego robót na kwotę 1 116.328,12 zł brutto. W dniu 17 grudnia 2015 roku wykonawca zgłosił do odbioru zakończenie robót zadania inwestycyjnego pn. *„Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4”*. Protokołem z dnia 18 grudnia 2015 roku dokonano całkowitego odbioru inwestycji.

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca wystawił następujące faktury:

- faktura VAT nr 93/15 z dnia 2 grudnia 2015 roku na kwotę 1 116.328,12 zł,
- faktura VAT nr 100/15 z dnia 18 grudnia 2015 roku na kwotę 661.338,90 zł.

Pod względem merytorycznym ww. faktury opisali: Naczelnik Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodne z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodne z protokołem odbioru wykonanych robót; Burmistrz Jacek Lipiński stwierdził zgodność czynności pod względem merytorycznym oraz pod względem legalności, celowości i gospodarności; Skarbnik sprawdził faktury pod względem formalno-rachunkowym. Burmistrz zatwierdził przedmiotowe faktury do wypłaty. Do faktur załączono protokoły odbioru wykonanych robót, podpisane przez inspektora nadzoru oraz wykonawcę. Ustalono, że należności wynikające z ww. faktur zapłacone zostały z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie.

Zamówienie uzupełniające

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli stwierdzono, że w dniu 25 listopada 2015 roku komisja złożona z przedstawicieli wykonawcy oraz zamawiającego stwierdziła konieczność wykonania następujących robót uzupełniających, nie przewidzianych w umowie zawartej na realizację zamówienia podstawowego: wykonania rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej PVC o średnicy 200 mm i długości 62,54 m w ul. Krzywej na terenie Rąbienia AB oraz przyłącza kanalizacji sanitarnej PVC o średnicy 160 mm i długości 6 m do nieruchomości zlokalizowanej przy ul. Ziemińskiej w Rąbieniu na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki. W sporządzonym protokole konieczności wykonania robót z dnia 25 listopada 2015 roku, po przeprowadzonej analizie szkiców inwentaryzacyjnych w uzasadnieniu stwierdzono: *„Brak w dokumentacji właściwego zwymiarowania długości sieci kanalizacyjnej w ul. Krzywej w miejscowości Rąbień AB – brak odcinka sieci o długości 62,54 m zarówno w przedmiarach i kosztorysach inwestorskich oraz w materiałach przetargowych – wykonawca powinien*

wykonać ww. odcinek, jako prace uzupełniające w celu zamknięcia sieci kanalizacji sanitarnej i podłączenia dostawców ścieków. Brak przyłącza w ul. Ziemiańskiej w miejscowości Rąbień o długości 6 m – brak w projekcie budowlanym i przedmiarach”.

Opisu przedmiotu zamówienia uzupełniającego dokonała Naczelnik Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Wartość przedmiotu zamówienia ustalono na kwotę 35.944,42 zł netto, na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzonego z datą 15 stycznia 2016 roku przez inż. Danutę Antczak-Mastalerz.

W dniu 19 stycznia 2016 roku z-ca Burmistrza Leszek Filipiak zatwierdził wniosek Naczelnika Wydziału Zamówień Publicznych o wyrażenie zgody na przeprowadzenie postępowania o zamówienie publiczne z wolnej ręki na wykonanie robót uzupełniających dotyczących zamówienia podstawowego pn. „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4”. W uzasadnieniu wskazano, że zamówienie uzupełniające było przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu dla zamówienia podstawowego i jest zgodne z przedmiotem zamówienia podstawowego. Wartość zamówienia uzupełniającego nie przekracza 50% wartości zamówienia podstawowego. Wykonanie prac zostanie powierzone dotychczasowemu wykonawcy robót budowlanych wyłonionemu w trybie przetargu nieograniczonego – Sp. z o.o. „MARKBUD” z siedzibą w Poddębicach. W związku z zawarciem umowy na realizację zamówienia podstawowego w dniu 19 sierpnia 2015 roku stwierdza się, że spełniony został warunek zawarty w przepisach art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamówień uzupełniających udziela się w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w dniu 26 stycznia 2016 roku zamawiający przesłał wykonawcy zaproszenie do negocjacji. Termin negocjacji ustalono na dzień 1 lutego 2016 roku o godz. 12.00 w siedzibie zamawiającego. Termin wykonania zamówienia ustalono do dnia 29 lutego 2016 roku. W dniu 1 lutego 2016 roku w siedzibie zamawiającego odbyły się negocjacje w postępowaniu prowadzonym w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych, dotyczące udzielenia zamówienia uzupełniającego. Z zapisów protokołu z negocjacji wynika, że wykonawca po przedłożeniu kosztorysu ofertowego na wykonanie robót uzupełniających zaproponował cenę za realizację zamówienia w wysokości 20.084,41 zł netto (24.703,83 zł brutto). Zamawiający zaakceptował wartość robót.

W dniu 2 lutego 2016 roku Gmina Aleksandrów Łódzki reprezentowana przez Burmistrza Jacka Lipińskiego przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z firmą „MARKBUD” Sp. z o.o. reprezentowaną przez Prezesa Zarządu Waldemara Pisera oraz Członka Zarządu Barbarę Wziętek umowę nr ZP.272.5.2016 na realizację robót budowlanych uzupełniających do zamówienia podstawowego pn. „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4”, polegających na: rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej PVC o średnicy 200 mm i długości 62,54 m w ul. Krzywej na terenie miejscowości Rąbień AB oraz przyłącza kanalizacji sanitarnej PVC o średnicy 160 mm i długości 6 m do nieruchomości zlokalizowanej przy ul. Ziemiańskiej w Rąbieniu na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 24.703,83 zł brutto. W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: wykonawca zobowiązany jest zrealizować przedmiot zamówienia do dnia 29 lutego 2016 roku,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w wysokości: 24.703,83 zł brutto,
- płatność nastąpi na podstawie faktury końcowej wystawionej przez wykonawcę za zrealizowane i odebrane roboty,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 60 miesięcy.

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 3 lutego 2016 roku (numer ogłoszenia 11765 - 2016).

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo zamówień publicznych sporządzony został zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku.

W dniu 18 lutego 2016 roku wykonawca zgłosił do odbioru zakończenie robót uzupełniających do zadania podstawowego pn. „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4”. Protokołem z dnia 22 lutego 2016 roku przystąpiono do odbioru robót. Z zapisów protokołu wynika, że komisja nie stwierdziła wad lub usterek, dokonując bez zastrzeżeń z dniem 22 lutego 2016 roku odbioru końcowego przedmiotu umowy.

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca wystawił fakturę VAT nr 112/16 z dnia 23 lutego 2016 roku na kwotę 24.703,83 zł. Pod względem merytorycznym ww. fakturę opisali: Naczelnik Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodną z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodną z protokołem odbioru wykonanych robót; z-ca Burmistrza Leszek Filipiak stwierdził zgodność czynności pod względem merytorycznym oraz pod względem legalności, celowości i gospodarności; Skarbnik sprawdził fakturę pod względem formalno-rachunkowym. Z-ca Burmistrza zatwierdził przedmiotową fakturę do wypłaty. Do faktury załączono protokół odbioru robót wykonanych podpisany przez zamawiającego oraz wykonawcę. Ustalono, że należność wynikająca z ww. faktury zapłacona została z zachowaniem terminu płatności określonego w umowie.

Rozliczenie kosztów inwestycji

Wartość poniesionych nakładów inwestycyjnych w 2015 roku wyniosła – 1 943.936,02 zł i w 2016 roku – 24.703,83 zł. Ogółem wartość zrealizowanych nakładów wyniosła – 1 968.639,85 zł.

Na podstawie przedłożonych dokumentów: OT nr 168 z dnia 18 grudnia 2015 roku i OT nr 160 z dnia 22 marca 2016 roku przyjęto na stan środek trwały: „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4” zrealizowanego w ramach projektu pn. „Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki”.

Szczegółowe rozliczenie poniesionych nakładów na zrealizowane zadanie inwestycyjne przedstawia tabela poniżej:

LP.	NAZWA	ROK WYDATK U BRUTTO	KWOTA WYDATKU	DATA ZAPŁATY	NR I DATA DOWODU DOSTAWY	DOSTAWCA-WYKONAWCA
1	2	3	4	5	6	7
1	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania "Realizacja II etapu budowy kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie" zgodnie z umową nr - JRP. 271..2014 z dn.1 lipca 2014 roku - transza nr 1	2015	71.800,00	30.06.2015	FAKTURA VAT NR.19/B05/2015 z DNIA 27.05.2015 R.	F.B.BIO-SYSTEM-Artur Kozłowski ul. Stefana Grota-Roweckiego 7/1 97-300 Piotrków Trybunalski
2	OPRACOWANIE DOKUMENTÓW DO	2015	4.305,00	10.07.2015	Faktura VAT nr 21/B06/2015 z dn.	F.B.BIO-SYSTEM-Artur Kozłowski ul .Stefana

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	PROCEDURY ŚRODOWISKOWEJ Z GODNIE Z UMOWĄ NR. JRP 21.512/2015 Z DNIA 9.02.2015 R.				10.06.2015	Grota-Roweckiego 7/1 97-300 Piotrków Trybunalski
3	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania "Realizacja II etapu budowy kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie" zgodnie z umową nr - JRP. 271..2014 z dn.1 lipca 2014 roku - transza nr 2	2015	9.380,00	10.11.2015	Faktura VAT nr 32/B10/2015 z dn. 13.10.2015	F.B.BIO-SYSTEM-Artur Kozłowski ul. Stefana Grota-Roweckiego 7/1 97-300 Piotrków Trybunalski
4	Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie część 4 - F-ra przejściowa nr 1	2015	1 116.328,12	7.12.2015	Faktura VAT 93/15 z dn. 2.12.2015	MARKBUD Sp. z o.o. ul. Targowa 7 99-200 Poddębice
5	Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie-cześć 4, Faktura końcowa	2015	661.338,90	31.12.2015	Faktura VAT 100/15 z dn. 18.12.2015	MARKBUD Sp. z o.o. ul. Targowa 7, 99-200 Poddębice
6	Nadzór inwestorski nad robotami wykonywanymi w ramach zadania inwestycyjnego "Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie"	2015	74.784,00	29.12.2015	Faktura VAT 00037/2015 z dn. 23.12.2015	Doradcza Firma Inżynierska Ryszard Juściński Stary Adamów, ul. Krasnoludków 6, 95-070 Aleksandrów Łódzki
7	Obsługa prawna JRP pn. "Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki" od 1.01.2015-31.12.2015	2015	6.000,00	29.12.2015	Faktura VAT nr 71/2015 z dn. 22.12.2015	Kancelaria Radców prawnych Beata Kowalska -Osadowska Magdalena Poniatowska-Maciaszek ul. Piotrkowska 249/251 90-456 Łódź
8.	Roboty budowlane uzupełniające do zamówienia podstawowego pn. "Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4" Umowa nr. ZP.272.5.2016	2016	24.703,83	22.03.2016	Faktura VAT 112/16 z dnia 23.02.2016r	MARKBUD Sp..z o.o ul. Targowa 7 99-200 Poddębice
RAZEM			1 968 639,85			

Zabezpieczenie środków w budżecie

Zadanie pn. „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB, i Antoniewie – część 4” w ramach projektu pn. „Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki” zostało wprowadzone do budżetu na

2014 rok uchwałą Rady Miejskiej nr XLXI/1/13 z dnia 15 listopada 2013 roku w dziale 900 rozdział 90095 §6050 w kwocie 32 907.000,00 zł. W 2014 roku dokonano zmian finansowania zadania. Zmiany dokonywane w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki w zakresie przedmiotowego zadania obrazuje poniższa tabela:

LP.	UCHWAŁA	PLAN	ZWIĘKSZENIE	ZMNIJSZENIE	PLAN PO ZMIANIE
ROK 2014					
1.	Uchwała nr XLXI/1/13 z dnia 15.11.2013 roku 900/90095 §6057,4017,6059,4019, 4119,4129.	32.907.000,00			32.907.000,00
2.	Uchwała nr LII/532/14 z dnia 30.01.2014 roku 900-90095-6059	32.907.000,00		514.500,00	32.392.500,00
3.	Uchwała nr LVI/600/14 z dnia 29.05.2014 roku 900/90095 §6057,6059	32 392.500,00	3.531.466,00		35.923.966,00
4.	Uchwała nr LVII/624/14 z dnia 28.06.2014 roku 900-90095-6059	35.923.966,00		5.000,00	35.918.966,00
5.	Uchwała nr LX III/657/14 z dnia 30.10.2014 roku 900-90095-6057	35.918.966,00		778.800,00	35.140.166,00
6.	Uchwała nr LIII/25/14 z dnia 18.12.2014 roku 900-90095-6057,6059	35.140.166,00	1.262.000,00		36.402.166,00
ROK 2015					
1.	Uchwała nr LIII/29/14 z dnia 15.11.2014 roku 900-90095 §6057,6059,4017,4019,4119,4129	4.208.500,00			4.208.500,00
2.	Uchwała nr VI/60/15 z dnia 26.03.2015 roku 900-90095-6059	4.208.500,00	818.561,00		5.027.061,00
3.	Uchwała nr 134/2015 z dnia 31.07.2015 roku 900-90095-4017,4019,	5.027.061,00	5.100,00	5.100,00	5.027.061,00
4.	Uchwała nr 85/15 z dnia 20.05.2015 roku 900-90095-4119,4129,	5.027.061,00	7.000,00		5.034.061,00
5.	Uchwała nr XIII/111/15 z dnia 27.08.2015 roku 900-90095-6057,401-,4119,4129	5.034.061,00	2.000.000,00		7.034.061,00
6.	Uchwała nr XV/151/15 z dnia 22.10.2015 roku 900-90095-4129,4119,4019	7.034.061,00	52.700,00		7.086.761,00
7.	Uchwała nr XVI/163/15 z dnia 26.11.2015 roku 900-90095-6057	7.086.761,00		449.058,00	6.637.703,00
8.	Uchwała nr XVIII/179/15 z dnia 17.12.2015 roku 900-90095-6057,4019,6059	6.637.703,00	63.500,00	742.535,00	5.958.668,00
ROK 2016					
1.	Uchwała nr XIX/197/16 z dnia 21 stycznia 2016 roku	25.000,00			25.000,00

Zabezpieczenie środków w budżecie w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową

Środki na zadanie „Wykonanie II etapu kanalizacji sanitarnej w Rąbieniu, Rąbieniu AB i Antoniewie – część 4” w ramach projektu „Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki” zostały zabezpieczone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2015 - 2020 w łącznej

kwocie nakładów finansowych w wysokości 73.532.000,00 zł i limitem wydatków w roku 2015 w wysokości 4.208.500,00 zł.

W trakcie roku 2015 roku wystąpiły zmiany limitów wydatków. Nakłady i limity WPF na wymienioną inwestycję przedstawia poniższa tabela:

LP	NR UCHWAŁY	KLASYFIKACJA	ŁĄCZNE NAKLĄDY FINANSOWE	LIMITY WYDATKÓW W LATACH				LIMITY ZOBOWIĄZAŃ
				2014	2015	2016	2017	
2015 ROK								
1	UCHWAŁA NR III/28/14 Z DNIA 18.12.2014	900-90095	73.532.000		4.208.500,00			4.208.500,00
2.	UCHWAŁA NR VI/70/15 Z DNIA 26.03.2015	900-90095	73.532.000		5.027.061,00			5.027.061,00
3.	UCHWAŁA XI/97/15 Z 25.06.2015	900-90095	73.532.000		5.034.061,00			5.034.061,00
4.	UCHWAŁA XIV/148/15 Z 24.09.2015	900-90095	73.532.000		7.034.061,00			7.034.061,00
5.	UCHWAŁA XV/153/15 Z 22.10.2015	900-90095	73.532.000		7.086.761,00			7.086.761,00
6.	UCHWAŁA XVIII/181/15 Z 17.12..2015	900-90095	73.532.000		5.958.668,00			5.958.668,00

Wskazać należy, że limity zobowiązań określone przez jednostkę w Wieloletniej Prognozie Finansowej nie były pomniejszane o zobowiązania zaciągnięte w 2015 roku. Kwoty limitu zobowiązań powinny ulegać pomniejszeniu o kwoty zobowiązań zaciągniętych w ramach realizacji wydatków (umów zawartych w 2015 roku).

Źródła finansowania inwestycji

Koszt całkowity zrealizowanego zadania inwestycyjnego wyniósł 1.968.639,85 zł i sfinansowany został z następujących środków finansowych:

- środki z budżetu Unii Europejskiej w kwocie - 1 130.191,82 zł;
- środki własne Gminy Aleksandrów Łódzki - 838.448,03 zł.

II „Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżtwo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki”

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 2164).

Przedmiot zamówienia – roboty budowlane polegające na budowie nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżtwo o długości 1.910 mb i szerokości 5 m w lokalizacji: od km 0+986,00 do km 2+893,06, działki o nr ewid. 140, 142/1 obręb Brużyczka Księżtwo oraz działki o nr ewid. 29/2, 30/2, 33, 31/7 obręb Brużyczka Mała Gmina Aleksandrów Łódzki. Zakres robót obejmuje w szczególności: [1] przygotowanie terenu pod prace budowlane; [2] wykonanie warstwy mrozoodpornej z piasku o gr. 10 cm; [3] wykonanie podbudowy z kruszywa o grubości 20 cm; [4] wykonanie warstwy wiążącej z betonu asfaltowego o grubości 4 cm po zagęszczeniu; [5] wykonanie warstwy ściernalnej z betonu asfaltowego o grubości 4 cm; [6] wykonanie zjazdów z kruszywa;

[7] wykonanie przepustów pod zjazdami; [8] przebudowę istniejącego przepustu pod drogą; [9] wykonanie oznakowania drogi. Szczegółowy obmiar oraz zakres prac zawarto w dokumentacji projektowej stanowiącej załącznik do specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację projektową opracowało Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „FAZI” Jacek Szeliga 95-070 Aleksandrów Łódzki, ul. Wojska Polskiego 165. Kosztorys inwestorski sporządził Jacek Szeliga z datą opracowania luty 2016 roku. Wartość kosztorysowa robót została ustalona na kwotę 1 141.617,26 zł netto.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że wartość zamówienia została ustalona na podstawie kosztorysu budowlanego i wynosiła 1 712.425,89 zł netto, co stanowiło równowartość 410.171,71 euro, w tym wartość przewidywanych zamówień uzupełniających ustalono na kwotę 570.808,63 zł. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw z 2015 roku poz. 2254.

Na podstawie przedłożonego protokołu postępowania stwierdzono, że kierownik jednostki nie powołał komisji przetargowej. Wykonywanie czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania powierzył pracownikowi Wydziału Zamówień Publicznych Łukaszowi Piątek.

Prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych

Ogłoszenie o zamówieniu, którego przedmiotem była „Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżtowo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 5 maja 2016 roku numer ogłoszenia 111482 - 2016. Ogłoszenie o zamówieniu zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim w dniu 5 maja 2016 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.aleksandrow-lodzki.pl w dniu 5 maja 2016 roku.

W ogłoszeniu o zamówieniu zawarto informacje określone w art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym m.in.:

- określenie przedmiotu oraz zakresu zamówienia: roboty budowlane polegające na budowie nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżtowo o długości 1.910 mb i szerokości 5 m w lokalizacji: od km 0+986,00 do km 2+893,06, działki o nr ewid. 140, 142/1 obręb Brużyczka Księżtowo oraz działki o nr ewid. 29/2, 30/2, 33, 31/7 obręb Brużyczka Mała Gmina Aleksandrów Łódzki. Zakres robót obejmuje w szczególności: [1] przygotowanie terenu pod prace budowlane; [2] wykonanie warstwy mrozoodpornej z piasku o gr. 10 cm; [3] wykonanie podbudowy z kruszywa o grubości 20 cm; [4] wykonanie warstwy wiążącej z betonu asfaltowego o grubości 4 cm po zagęszczeniu; [5] wykonanie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego o grubości 4 cm; [6] wykonanie zjazdów z kruszywa; [7] wykonanie przepustów pod zjazdami; [8] przebudowę istniejącego przepustu pod drogą; [9] wykonanie oznakowania drogi. Szczegółowy obmiar oraz zakres prac zawarto w dokumentacji projektowej stanowiącej załącznik do specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania - przetarg nieograniczony,
- kryteria oceny i wyboru ofert – cena – 90%, okres gwarancji – 10%,
- termin wykonania zamówienia – 90 dni od dnia zawarcia umowy,

- wymagania dotyczące wadium – wadium w wysokości 15.000,00 zł,
- termin składania ofert: do dnia 20 maja 2016 roku do godz. 11:00,
- warunki udziału w postępowaniu,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu ostatecznego terminu składania ofert,
- zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających do 50% zamówienia podstawowego.

W dniu 5 maja 2016 roku z upoważnienia Burmistrza z-ca Burmistrza Leszek Filipiak zatwierdził specyfikację istotnych warunków zamówienia. Specyfikacja w swojej treści zawierała informacje wynikające z art. 36 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zamawiający udostępnił specyfikację na stronie internetowej; www.aleksandrow-lodzki.pl w dniu 5 maja 2016 roku, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Specyfikacja zawierała w formie załączników: formularz ofertowy, oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, wzór umowy, dokumentację projektową. W treści specyfikacji podano m.in.:

- opis przedmiotu zamówienia: roboty budowlane polegające na budowie nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżstwo o długości 1.910 mb i szerokości 5 m w lokalizacji: od km 0+986,00 do km 2+893,06, działki o nr ewid. 140, 142/1 obręb Brużyczka Księżstwo oraz działki o nr ewid. 29/2, 30/2, 33, 31/7 obręb Brużyczka Mała Gmina Aleksandrów Łódzki. Zakres robót obejmuje w szczególności: [1] przygotowanie terenu pod prace budowlane; [2] wykonanie warstwy mrozoodpornej z piasku o gr. 10 cm; [3] wykonanie podbudowy z kruszywa o grubości 20 cm; [4] wykonanie warstwy wiążącej z betonu asfaltowego o grubości 4 cm po zagęszczeniu; [5] wykonanie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego o grubości 4 cm; [6] wykonanie zjazdów z kruszywa; [7] wykonanie przepustów pod zjazdami; [8] przebudowę istniejącego przepustu pod drogą; [9] wykonanie oznakowania drogi. Szczegółowy obmiar oraz zakres prac zawarto w dokumentacji projektowej stanowiącej załącznik do specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
- miejsce i termin składania ofert – w siedzibie zamawiającego w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim, do dnia 20 maja 2016 roku do godz. 11:00,
- termin realizacji zamówienia – 90 dni od dnia zawarcia umowy,
- kryteria oceny ofert – cena – 90%, okres gwarancji 10%,
- wymagania dotyczące wadium – wadium w wysokości 15.000,00 zł,
- opis sposobu obliczenia ceny,
- opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu terminu składania ofert - zgodnie z art. 85 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 5 % ceny ofertowej brutto,
- warunki udziału w postępowaniu oraz wykaz oświadczeń i dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia tych warunków,
- wykonawca może powierzyć wykonanie części zamówienia podwykonawcy.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że we wskazanym przez zamawiającego terminie wpłynęły następujące oferty:

Nr oferty	Nazwa oferenta	Kwota (brutto) i okres gwarancji
-----------	----------------	----------------------------------

Oferta nr 1	„STRABAG” Sp. z o.o. 05-800 Pruszków, ul. Parzniewska 10	1 024.589,04 zł gwarancja – 60 miesięcy
Oferta nr 2	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych S.A. w Poddębicach 99-200 Poddębice, ul. Łódzka 108	857.341,35 zł gwarancja – 60 miesięcy
Oferta nr 3	Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów „ERBEDIM” Sp. z o.o. 97-300 Piotrków Trybunalski	774.810,20 zł gwarancja- 60 miesięcy
Oferta nr 4	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Sp. z o.o. 99-300 Kutno, ul. Kard. Wyszyńskiego 13	958.991,30 zł gwarancja- 60 miesięcy
Oferta nr 5	„WŁODAN” Andrzej Włodarczyk Spółka Jawna 95-200 Pabianice, Porszewice 31	933.563,00 zł gwarancja – 60 miesięcy
Oferta nr 6	„MARKBUD” Sp. z o.o. 99-200 Poddębice, u. Targowa 7	749.355,56 zł gwarancja – 60 miesięcy

Bezpośrednio przed otwarciem ofert, jak wynika z protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, zamawiający poinformował, że na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 1 190.000,00 zł brutto. Zgodnie z zapisami protokołu postępowania **otwarcie ofert nastąpiło w dniu 18 marca 2016 roku o godz. 11:30, co było sprzeczne z postanowieniami ogłoszenia o zamówieniu i specyfikacją istotnych warunków zamówienia, zgodnie z którą zamawiający wyznaczył termin otwarcia ofert na dzień 20 maja 2016 roku o godz. 11.30.** Z wyjaśnień udzielonych przez pracownika Wydziału Zamówień Publicznych Łukasza Piątek wynika, że otwarcie ofert nastąpiło w dniu 20 maja 2016 roku o godz. 11.30, a termin wpisany do protokołu postępowania jest terminem nieprawidłowym.

Kserokopia: protokołu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego oraz ogłoszenia o zamówieniu i siwz na zadanie „Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżstwo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki” stanowi akta kontroli strony 480-491.

Osoba wykonująca czynności w postępowaniu oraz z-ca Burmistrza w dniu 20 maja 2016 roku złożyli, na podstawie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, na drukach ZP-1 oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w postępowaniu.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że zamawiający na podstawie przepisów art. 90 ust. 1 oraz art. 87 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych pismem z dnia 23 maja 2016 roku wezwał oferentów: „MARKBUD” Sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów „ERBEDIM” Sp. z o.o. do udzielenia wyjaśnień dotyczących rażąco niskiej ceny złożonej oferty, w stosunku do przedmiotu zamówienia. Zamawiający wezwał w nieprzekraczalnym terminie do dnia 25 maja 2016 roku do złożenia wyjaśnień. Z przedłożonych kontrolującym dokumentów wynika, że ww. podmioty przesłały w wyznaczonym przez zamawiającego terminie wyjaśnienia żądane przez zamawiającego, dotyczące sposobu skalkulowania ceny oferty.

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w przetargu nieograniczonym o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 Prawo zamówień publicznych sporządzony został na druku ZP-PN zgodnym z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku. Zamawiający wybrał ofertę złożoną przez „MARKBUD” Sp. z o.o. 99-200 Poddębice, ul. Targowa 7 - cena ofertowa 749.355,56 zł brutto. Protokół postępowania został

zatwierdzony i podpisany z upoważnienia Burmistrza przez z-cę Burmistrza Leszka Filipiaka.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający w dniu 31 maja 2016 roku przesłał faksem oferentom zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty wraz z uzasadnieniem (potwierdzenie - raport z transmisji danych). W dniu 31 maja 2016 roku zamawiający zamieścił ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty na własnej stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim, zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W dniu 16 czerwca 2016 roku (zachowując termin wynikający z art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych nie krócej niż 5 dni od daty przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty) Gmina Aleksandrów Łódzki reprezentowana przez Burmistrza Jacka Lipińskiego przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z „MARKBUD” Sp. z o.o. reprezentowaną przez prezesa Zarządu Waldemara Pisera oraz członka Zarządu Barbarę Wziętek umowę nr ZP.272.20.2016 na realizację zadania pn. „Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżtwa na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki”. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 749.355,56 zł brutto. W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: do 90 dni od dnia zawarcia umowy,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w wysokości: 749.355,56 zł brutto,
- rozliczenie za wykonanie przedmiotu zamówienia nastąpi na podstawie faktury końcowej. Podstawą wystawienia faktury końcowej jest dokonanie przez zamawiającego bezusterkowego odbioru robót,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 60 miesięcy,
- strony ustaliły zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 5% wartości przedmiotu umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej.

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 16 czerwca 2016 roku (numer ogłoszenia 90473 - 2016).

Wybór inspektora nadzoru

Zgodnie z dokumentacją przedłożoną do kontroli wyliczenia planowanych kosztów dla usługi polegającej na pełnieniu nadzoru inwestorskiego nad robotami budowlanymi realizowanymi w ramach zadania pn. „Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżtwa na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki” dokonano w dniu 27 maja 2016 roku. Wartość nadzoru inwestorskiego oszacowano na kwotę 6.092,33 zł netto.

Udzielenie zamówienia publicznego na pełnienie funkcji inspektora nadzoru budowlanego nastąpiło w trybie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. W dniu 2 czerwca 2016 roku z upoważnienia Burmistrza z-ca Burmistrza Leszek Filipiak zatwierdził wniosek Wydziału Zamówień Publicznych o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o wartości szacunkowej powyżej 300 euro do 2.000 euro.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w dniu 2 czerwca 2016 roku przeprowadzono rozmowy telefoniczne z trzema oferentami, którzy zaproponowali następujące ceny za pełnienie nadzoru inwestorskiego nad przedmiotową inwestycją:

- oferta nr 1) – Firma Drogowo-Projektowo-Wykonawcza „MAG-BUD” Piotr Grzyb 95-035 Ozorków, Helenów 28 – cena wykonania zamówienia 7.380,00 zł brutto;

- oferta nr 2) – Doradcza Firma Inżynierska Ryszard Juściński 95-070 Aleksandrów Łódzki, Adamów ul. Krasnoludków 6 – cena wykonania zamówienia 7.995,00 zł brutto;
- oferta nr 3) – Pracownia Projektowa Joanna Okraska 93-410 Łódź, ul. Łukowa 16 – „wykonawca nie zainteresowany ofertą”.

Z przedłożonego do kontroli protokołu wyboru najkorzystniejszej oferty wynika, że wybrano ofertę nr 1, która była najkorzystniejszą ze złożonych ofert.

W dniu 3 czerwca 2016 roku zawarto umowę nr IR.2151.1.42.2016 pomiędzy Gminą Aleksandrów Łódzki reprezentowaną z upoważnienia Burmistrza przez z-cę Burmistrza Leszka Filipiaka a Piotrem Grzyb - na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn. „Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżtowo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki”. Zgodnie z treścią przedmiotowej umowy wykonawca zobowiązany został do pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w czasie trwania robót i dokonania odbioru końcowego. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 7.380,00 zł brutto. Umowę kontrasygnował Skarbnik Gminy. Z tytułu realizacji umowy inspektor nadzoru wystawił fakturę VAT nr 42/2016 z dnia 29 września 2016 roku na kwotę 7.380,00 zł brutto. Niniejsza faktura była zgodna z kwotą wynikającą z zawartej umowy.

Realizacja inwestycji

Przekazanie terenu budowy nastąpiło pomiędzy stronami umowy, protokołem wprowadzenia na budowę w dniu 27 czerwca 2016 roku.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w dniu 12 września 2016 roku strony zawarły aneks nr 1 do umowy nr ZP.272.20.2016 z dnia 16 czerwca 2016 roku. Aneks sporządzono na okoliczność wstrzymania przez zamawiającego wykonywania robót budowlanych, do czasu skoszenia zboża znajdującego się w pasie drogowym, kolidującego z budowaną nawierzchnią drogi. Wstrzymanie wykonywania prac w okresie od dnia 11 sierpnia do 18 sierpnia 2016 roku uniemożliwiło zakończenie inwestycji w umownym terminie. Za zgodą stron przedmiotowym aneksem do umowy zmieniono termin zakończenia zadania inwestycyjnego do dnia 26 września 2016 roku. Powyższą zmianę terminu realizacji przedmiotu umowy przewidywał zapis § 19 ust. 1 pkt 6 tejże umowy, zgodnie z którym: „*dopuszcza się zmianę terminu realizacji przedmiotu umowy w przypadku wstrzymania przez zamawiającego wykonywania prac*”.

W dniu 25 września 2016 roku wykonawca zgłosił do odbioru zakończenie robót zadania inwestycyjnego pn. „Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżtowo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki”. Protokołem z dnia 26 września 2016 roku dokonano całkowitego odbioru inwestycji.

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca wystawił fakturę VAT nr 97/16 z dnia 26 września 2016 roku na kwotę 749.355,56 zł. Pod względem merytorycznym ww. fakturę opisali: Naczelnik Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodne z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodne z protokołem odbioru wykonanych robót; z upoważnienia Burmistrza z-ca Burmistrza Leszek Filipiak stwierdził zgodność czynności pod względem merytorycznym oraz pod względem legalności, celowości i gospodarności; Skarbnik sprawdził fakturę pod względem formalno-rachunkowym. Z upoważnienia Burmistrza z-ca Burmistrza zatwierdził przedmiotową fakturę do wypłaty. Do faktury załączono protokół odbioru wykonanych robót, podpisany przez inspektora nadzoru oraz wykonawcę. Ustalono, że należności wynikające z ww. faktury zapłacone zostały z zachowaniem terminu płatności określonego w umowie.

Zamówienie uzupełniające

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli stwierdzono, że w dniu 17 listopada 2016 roku komisja złożona z przedstawicieli wykonawcy oraz zamawiającego stwierdziła konieczność wykonania następujących robót uzupełniających, nie przewidzianych w umowie zawartej na realizację zamówienia podstawowego: budowy przepustu drogowego na istniejącym rowie przydrożnym wraz z budową zjazdu z kruszywa do posesji o nr ewid. 171/4 i 171/2 położonych w obrębie geodezyjnym Księżstwo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki.

Opisu przedmiotu zamówienia uzupełniającego dokonała Naczelnik Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Wartość przedmiotu zamówienia ustalono na kwotę 4.110,87 zł netto, na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzonego z datą 17 listopada 2016 roku przez inż. Danutę Antczak-Mastalerz.

Z dokumentów okazanych kontrolującemu wynika, że wykonawca po przedłożeniu kosztorysu ofertowego na wykonanie robót uzupełniających zaproponował cenę za realizację zamówienia w wysokości 3.919,68 zł netto (4.821,21 zł brutto). Zamawiający zaakceptował wartość robót.

Na podstawie art. 19 ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 22 czerwca 2016 roku o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1020) - w dniu 8 grudnia 2016 roku Gmina Aleksandrów Łódzki reprezentowana przez Burmistrza Jacka Lipińskiego przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z firmą „MARKBUD” Sp. z o.o. reprezentowaną przez Prezesa Zarządu Waldemara Pisera oraz Członka Zarządu Barbarę Wziętek aneks do umowy nr ZP.272.20.2016 zawartej w dniu 16 czerwca 2016 roku na realizację robót budowlanych uzupełniających do zamówienia podstawowego pn. „Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżstwo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki”, polegających na: budowie przepustu drogowego z rur PEHD o średnicy 400 mm na istniejącym rowie przydrożnym wraz z budową zjazdu z kruszywa do posesji o nr ewid. 171/4 i 171/2 położonych w obrębie geodezyjnym Księżstwo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki. Strony ustaliły, że wynagrodzenie wykonawcy za wykonanie robót uzupełniających będzie wynosiło 4.821,21 zł brutto, zgodnie z kosztorysem ofertowym wykonawcy. Wykonawca wykona przedmiot umowy do dnia 31 marca 2017 roku.

W dniu 9 stycznia 2017 roku wykonawca zgłosił do odbioru zakończenie robót uzupełniających do zadania podstawowego pn. „Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżstwo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki”. Protokołem z dnia 16 stycznia 2017 roku przystąpiono do odbioru robót. Z zapisów protokołu wynika, że komisja nie stwierdziła wad lub usterek, dokonując bez zastrzeżeń odbioru przedmiotu umowy.

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca wystawił fakturę VAT nr 4/17 z dnia 16 stycznia 2017 roku na kwotę 4.821,21 zł. Pod względem merytorycznym ww. fakturę opisali: Naczelnik Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodną z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodną z protokołem odbioru wykonanych robót; z-ca Burmistrza Leszek Filipiak stwierdził zgodność czynności pod względem merytorycznym oraz pod względem legalności, celowości i gospodarności; Skarbnik sprawdził fakturę pod względem formalno-rachunkowym. Z-ca Burmistrza zatwierdził przedmiotową fakturę do wypłaty. Do faktury załączono protokół odbioru robót wykonanych podpisany przez zamawiającego oraz wykonawcę. Ustalono, że należność wynikająca z ww. faktury zapłacona została z zachowaniem terminu płatności określonego w umowie.

Rozliczenie kosztów inwestycji

Wartość poniesionych nakładów inwestycyjnych w 2016 roku wyniosła – 772.725,56 zł i w 2017 roku – 4.821,21 zł. Ogółem wartość zrealizowanych nakładów wyniosła 777.546,77 zł.

Na podstawie przedłożonych dokumentów: OT nr 124 z dnia 13 października 2016 roku na kwotę 806.673,56 zł i OT nr 2 z dnia 27 stycznia 2017 roku na kwotę 4.821,21 zł - przyjęto na stan środek trwałe: „Budowę nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżstwo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki”. **Wskazać należy, że sposób przyjęcia na stan środków trwałych przedmiotowej inwestycji narusza dyspozycję art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którym koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem. Kontrolujące zauważają, że jednostka na stan środków trwałych dokumentem OT nr 124 z dnia 13 października 2016 roku przyjęła środek o wartości 806.673,56 zł, uwzględniający dokumentację projektową, nie związaną z realizacją przedmiotowej inwestycji (dotyczącą wykonania innego odcinka drogi w miejscowości Księżstwo), o wartości 33.948,00 zł. Powyższe spowodowało nieuzasadnione zwiększenie wartości środka trwałego o kwotę 33.948,00 zł. Prawidłowa wartość przyjętego na stan środka trwałego powinna wynosić **772.725,56 zł**.**

Kserokopia dokumentu OT nr 124 z dnia 13 października 2016 roku stanowi akta kontroli strony 492-495.

Z wyjaśnień złożonych przez Naczelnika Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa wynika, że: „W protokole przyjęcia środka trwałego OT nr 124 z dnia 13 października 2016 roku omyłkowo do wartości środka trwałego zakwalifikowana została faktura firmy - Pracownia Projektowa Joanna Okraska, za opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy nawierzchni utwardzonej odcinka drogi w miejscowości Księżstwo, który nie był objęty realizacją w 2016 roku”.

Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa w sprawie OT nr 124 z dnia 13 października 2016 roku stanowi załącznik nr 51 protokołu kontroli.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji przedstawia tabela poniżej:

LP.	NAZWA	ROK WYDATKU BRUTTO	KWOTA WYDATKU	DATA ZAPŁATY	NR I DATA DOWODU DOSTAWY	DOSTAWCA-WYKONAWCA
1	2	3	4	5	6	7
1	Opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania "Budowa nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Księżstwo na terenie gminy Aleksandrów Łódzki"	2016	15.990,00		FAKTURA VAT NR 3/2/2016 z DNIA 19.02.2016	P.P.H.U. „FAZI” Jacek Szeliga, ul. Wojska Polskiego 165, 95-070 Aleksandrów Łódzki
2	WYKONANIE nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Księżstwo na terenie gminy Aleksandrów Łódzki zgodnie z umową nr – ZP.272.20.2016 z dnia 16 czerwca	2016	749.355,56		Faktura VAT nr 0097/16/FVU z dnia 27.09.2016	MARKBUD Sp. z o.o. ul. Targowa 7, 99-200 Poddębice

	2016 roku oraz zgodnie z Aneksem nr 1 z dnia 12 września 2016 roku.					
3	Nadzór inwestorski nad robotami wykonywanymi w ramach zadania inwestycyjnego „Budowa nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Księżstwo na terenie gminy Aleksandrów Łódzki”	2016	7.380,00		FAKTURA VAT NR 42/2016 z DNIA 29.09.2016	Firma Drogowa Projektowo-Wykonawcza MAG-BUD Piotr Grzyb Helenów 28, 95-035 Ozorków
4	Roboty budowlane uzupełniające do zamówienia podstawowego pn. „Budowa nawierzchni drogi gminnej w miejscowości Księżstwo na terenie gminy Aleksandrów Łódzki”.	2017	4.821,21		FAKTURA VAT NR 0004/17/FVU z DNIA 16.01.2017	MARKBUD Sp. z o.o. ul. Targowa 7, 99-200 Poddębice
RAZEM			777.546,77			

Zabezpieczenie środków w budżecie

Zadanie pn. „Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżstwo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki” zostało wprowadzone do budżetu na 2016 rok uchwałą Rady Miejskiej nr XVIII/183/15 z dnia 17 grudnia 2015 roku w dziale 600 rozdział 60016, w kwocie 1 200.000 zł. W trakcie 2016 roku dokonywano zmian finansowania zadania. Zmiany w budżecie Gminy Aleksandrów Łódzki w zakresie przedmiotowego zadania obrazuje poniższa tabela:

LP.	UCHWAŁA	PLAN	ZWIĘKSZENIE	ZMNIEJSZENIE	PLAN PO ZMIANIE
ROK 2016					
1	uchwała nr XVIII/183/15 z dnia 17.12.2015 roku, 600-60016 §6050	1.200.000			1.200.000
2.	uchwała nr XXV/254/16 z dnia 23.06.2016 roku			300.000	900.000
3	uchwała nr XXVII/263/16 z dnia 21.07.2016 roku		303.180		1.203.180
4	uchwała nr XXVII/264/16 z dnia 27.07.2016 roku			303.180	900.000
ROK 2017					
1	uchwała nr XXXIV/318/17 z dnia 26.01.2017 roku		4.900		4.900

Zabezpieczenie środków w budżecie w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową

Środki na zadanie pn. „Budowa nawierzchni utwardzonej drogi gminnej w miejscowości Księżstwo na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki” zostały zabezpieczone w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2016 - 2024 w łącznej

kwocie nakładów finansowych w wysokości 4 100.000 zł i limitem wydatków w roku 2016 w wysokości 1.200.000 zł.

W trakcie 2016 roku wystąpiły zmiany limitów wydatków. Nakłady i limity WPF na wymienioną inwestycję przedstawia poniższa tabela:

LP	NR UCHWAŁY	KLASYFIKACJA	ŁĄCZNE NAKLADY FINANSOWE	LIMITY WYDATKÓW W LATACH				LIMITY ZOBOWIĄZAŃ
				2016	2017	2018	2019	
2016 ROK								
1.	uchwała nr XVIII/182/15 z dnia 17.12.2015 roku	600-60016	4.100.000	1.200.000				1.200.000
2.	UCHWAŁA NR XXV/260/16 z DNIA 23.06.2016 ROKU	600-60016	4.100.000	900.000				900.000

Wskazać należy, że limity zobowiązań określone przez jednostkę w Wieloletniej Prognozie Finansowej nie były pomniejszane o zobowiązania zaciągnięte w 2016 roku. Kwoty limitu zobowiązań powinny ulegać pomniejszeniu o kwoty zobowiązań zaciągniętych w ramach realizacji wydatków (umów zawartych w 2016 roku).

Rozliczenie całkowite inwestycji

Koszt całkowity zrealizowanego zadania inwestycyjnego wyniósł **777.546,77 zł** i sfinansowany został z następujących środków finansowych:

- środki z budżetu Województwa Łódzkiego w kwocie – **303.180,00 zł**;
- środki własne Gminy Aleksandrów Łódzki – **474.366,77 zł**.

VIII. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

1. INWENTARYZACJA

1.1 Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

Zasady i sposób przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim określono załącznikiem nr 10 do zarządzenia nr 50/2011 Burmistrza Aleksandra Łódzkiego z dnia 31 maja 2011 roku.

Przedmiotowym zarządzeniem określono cel i istotę inwentaryzacji, techniki inwentaryzacyjne w odniesieniu do poszczególnych rodzajów składników majątkowych, formy inwentaryzacji z określeniem przesłanek przeprowadzania inwentaryzacji doraźnej a także metody przeprowadzania inwentaryzacji.

Określono terminarz i częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji ustalając, że inwentaryzację należy przeprowadzić:

- na ostatni dzień roku obrotowego metodą spisu z natury materiałów odpisanych w koszty w momencie zakupu, gotówki, krótkoterminowych papierów wartościowych,
- na ostatni dzień roku obrotowego z tym, że inwentaryzację można rozpocząć w ciągu IV kwartału i zakończyć do 15 stycznia roku następnego:
 - w drodze uzyskania potwierdzenia salda w zakresie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych; należności (za wyjątkiem tytułów publicznoprawnych, spornych, należności od pracowników, należności wobec osób nie prowadzących ksiąg rachunkowych oraz innych aktywów i pasywów o ile

przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe); pożyczek i kredytów; własnych składników majątkowych powierzonych kontrahentom,

- w drodze weryfikacji: gruntów i środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, należności spornych i wątpliwych, należności i zobowiązań wobec pracowników, należności i zobowiązań z tytułów publicznoprawnych, inwestycji rozpoczętych, wartości niematerialnych i prawnych, udziałów w obcych podmiotach, funduszy specjalnych, zobowiązań i rezerw, przychodów przyszłych okresów, aktywów i pasywów ewidencjonowanych na kontach pozabilansowych (np. zobowiązania warunkowe),
- na ostatni dzień roku obrotowego z tym, że czynności można przeprowadzić w ostatnim kwartale roku obrotowego do 15 stycznia następnego roku w drodze spisu z natury: znajdujących się na terenie niestrzeżonym lub znajdujących się na terenie strzeżonym lecz nieobjętych ewidencją ilościowo-wartościową zapasów materiałów; środków trwałych (z wyjątkiem gruntów i środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony) znajdujących się na terenie niestrzeżonym; maszyn i urządzeń objętych inwestycją rozpoczętą znajdujących się na terenie niestrzeżonym; składników majątkowych objętych ewidencją ilościową; składników majątkowych będących własnością obcych jednostek;
- raz w ciągu dwóch lat – w drodze spisu z natury znajdujących się na terenie strzeżonym i objętych ewidencją ilościowo-wartościową zapasów materiałów,
- raz w ciągu czterech lat – w drodze spisu z natury znajdujących się na terenie strzeżonym środków trwałych (za wyjątkiem gruntów i tych, do których dostęp jest znacznie utrudniony), maszyn i urządzeń objętych inwestycją rozpoczętą.

Ponadto określono przypadki, w których należy przeprowadzić inwentaryzację doraźną (okazjonalną).

Określono etapy inwentaryzacji z wyszczególnieniem czynności przygotowawczych, właściwych, rozliczeniowych, poinwentaryzacyjnych opisując:

- zakres czynności przygotowawczych obejmujących: ustalenie planu inwentaryzacji (wg druku określonego wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do *Instrukcji*); wydanie zarządzenia wewnętrznego o przeprowadzeniu inwentaryzacji z podaniem składu komisji inwentaryzacyjnej, czasu rozpoczęcia i zakończenia prac, metody i terminu rozliczenia, przygotowanie druków, dokumentów, materiałów pomocniczych; powiadomienie osób materialnie odpowiedzialnych o terminie rozpoczęcia inwentaryzacji, dokonanie podziału pracy wśród członków komisji i przeszkolenie inwentaryzatorów,
- czynności właściwe, tj.: w szczególności pobranie oświadczeń wstępnych od osób materialnie odpowiedzialnych (wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3); przeprowadzenie rzetelnie i zgodnie z harmonogramem spisów z natury, przeniesienie sczytanych danych z terminali do ewidencji środków trwałych, dokonywanie na bieżąco wyceny spisowanych składników majątkowych, sprawdzenie, podliczenie, podpisanie arkuszy spisowych; pobranie oświadczeń końcowych (wg wzoru stanowiącego załącznik nr 4) od osób materialnie odpowiedzialnych; wysłanie do banków i kontrahentów specyfikacji sald; dokonanie (w odniesieniu do składników nieobjętych spisem z natury lub uzgodnieniem sald) porównania danych ewidencji z dokumentacją i weryfikację oraz wyjaśnienie różnic; zakończenie inwentaryzacji z przygotowaniem materiałów; sporządzenie sprawozdania (wg wzoru określonego załącznikiem nr 5) i przedłożenie przewodniczącemu komisji inwentaryzacyjnej,

- czynności rozliczeniowe polegające na: przekazaniu pełnej dokumentacji do księgowości; sprawdzeniu dowodów i dokumentacji inwentaryzacji i dokonanie wyceny; sporządzenie końcowego wyliczenia i ustalenie różnic inwentaryzacyjnych; wyjaśnienie powstałych różnic oraz przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego w przypadku wystąpienia niedoborów wraz z przedstawieniem kierownikowi jednostki przez komisję inwentaryzacyjną propozycji sposobu ich rozliczenia (wzór stanowiący załącznik nr 6); podjęcie decyzji co do sposobu rozliczenia różnic; zakończenie czynności rozliczeniowych i sporządzenie sprawozdania,
- czynności poinwentaryzacyjne, w szczególności dotyczące zagadnień w zakresie: skuteczności ochrony majątku, oznakowania składników majątkowych, magazynowania i składowania materiałów, zabezpieczenie majątku, przestrzegania przepisów sanitarnych, zdrowotnych i ekologicznych.

W części dotyczącej *Organizacji inwentaryzacji* określono: obowiązki komisji inwentaryzacyjnej oraz jej przewodniczącego i zasady ich powołania; zadania i zasady powołania członków zespołów spisowych; tryb przeprowadzania czynności kontrolnych w odniesieniu do przebiegu inwentaryzacji; obowiązki osób materialnie odpowiedzialnych w związku z przeprowadzaną inwentaryzacją.

Ponadto w uregulowaniu:

- określono sposób, zasady i tryb przeprowadzania spisu z natury, obowiązki członków zespołów spisowych, zasady dokumentowania czynności inwentaryzacyjnych, w szczególności wypełniania arkuszy spisu z natury, ich oznakowania, podpisania, szczegółowo opisując zasady dokumentowania czynności inwentaryzacji kasy (wg druku stanowiącego załącznik nr 8 *Instrukcji*) oraz opracowywanie dokumentacji po zakończeniu spisu z natury,
 - opisano sposób i zasady przeprowadzenia inwentaryzacji metodą uzgodnienia sald w odniesieniu do podlegających tej formie inwentaryzacji składników majątkowych z opisaniem zasad dokumentowania przeprowadzonych czynności oraz udokumentowania rezultatów inwentaryzacji przeprowadzonej w drodze uzgodnienia sald w protokole, którego wzór ustalono załącznikiem nr 10,
 - określono zasady przeprowadzenia inwentaryzacji drogą porównania stanów ewidencyjnych z dokumentacją w odniesieniu do składników majątkowych podlegających inwentaryzacji tą metodą z określeniem zasad dokumentowania przeprowadzonych czynności w protokole, którego wzór stanowił załącznik nr 11 do *Instrukcji*,
 - ustalono podstawy i zasady stosowania dopuszczalnych uproszczeń inwentaryzacji,
 - określono zasady ustalania, weryfikacji i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych wskazując zasady dokonywania wyceny składników majątkowych, ustalania i dokumentowania różnic inwentaryzacyjnych i ich rozliczenia,
- a w ustaleniach końcowych określono zasady przechowywania dokumentów inwentaryzacyjnych z wyszczególnieniem dokumentów podstawowych, ich przechowywania przez okres 5 lat i archiwizowania.

Szczegółowe ustalenia określające zasady przeprowadzania inwentaryzacji kasy zawarto w § 37 (obowiązek przeprowadzania inwentaryzacji w kasie), § 38 (przeprowadzanie inwentaryzacji w kasie) oraz § 39 i 40 (zakres inwentaryzacji w kasie oraz obowiązek sporządzenia protokołu) *Instrukcji kasowej* stanowiącej załącznik nr 9 do zarządzenia nr 50/2011 Burmistrza Aleksandra Łódzkiego z dnia 31 maja 2011 roku oraz w treści zarządzenia nr 211/2012 Burmistrza Aleksandra Łódzkiego z dnia 24 grudnia 2012 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim (§ 22 *Instrukcji*), w którego treści - § 32

zawarto również uregulowania dotyczące zasad postępowania w przypadku ujawnienia w toku inwentaryzacji składników aktywów trwałych.

Opisana dokumentacja zawierała podstawowe informacje niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia inwentaryzacji, a mianowicie:

- określała terminy inwentaryzowania składników majątkowych,
- wskazywała metody inwentaryzacji jakie należy zastosować do poszczególnych rodzajów składników majątkowych,
- ustalała obowiązki komisji inwentaryzacyjnej, w tym jej przewodniczącego, a także zasady pracy zespołów spisowych,
- odnosiła się do sposobu opracowywania dokumentów inwentaryzacyjnych, w tym możliwości i sposobu poprawiania ewentualnych pomyłek w dokumentach,
- precyzowała zasady inwentaryzacji doraźnej, w tym zdawczo – odbiorczej,
- określała wzory, w których zawarto informacje wymagane dokumentacją inwentaryzacyjną,
- opisywała zasady przeprowadzania inwentaryzacji w odniesieniu do poszczególnych metod,
- określała zasady ustalania, weryfikacji i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych oraz weryfikowania i zatwierdzania wyników inwentaryzacji.

Jak wynikało z informacji udzielonej przez Naczelnik Wydziału Finansowego, ostatnią rozliczoną inwentaryzacją pełną składników majątkowych przeprowadzono według stanu na 31 grudnia 2012 roku, zaś inwentaryzacja według stanu na 31 grudnia 2016 roku w dacie przeprowadzania czynności kontrolnych, była w trakcie rozliczania.

1. 2. Prawidłowość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

Kontrolujące przeanalizowały dokumentację dotyczącą inwentaryzacji przeprowadzonej j według stanu na 31 grudnia 2015 roku.

Okazana kontrolującym dokumentacja inwentaryzacji obejmowała:

- protokół kontroli kasy według stanu na 31 grudnia 2015 roku (co nie było zgodne z opisaną wyżej dokumentacją, z której wynikała konieczność sporządzenia protokołu inwentaryzacji kasy)
- wydruki zestawienia obrotów i sald kont Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku,
- wydruki obrotów kont księgi głównej za 2015 rok w zakresie kont 013, 072, 011, 071, 020, 030,
- wydruk zestawienia z ewidencji analitycznej środków trwałych według grup środków trwałych obrazujący obroty i wartość umorzenia w poszczególnych grupach środków trwałych (011),
- wydruk z ewidencji analitycznej za 2015 rok w zakresie konta 030 i 020,

oraz wydruk zestawienia obrotów i sald w zakresie konta 133 za 2015 rok i potwierdzenie sald poszczególnych rachunków bankowych prowadzonych przez bank obsługujący jednostkę, tj. Bank Spółdzielczy w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 13 stycznia 2016 roku według stanu na 31 grudnia 2015 roku a także potwierdzenia sald rachunków kredytów według stanu na 31 grudnia 2015 roku wystawione przez mBank (kwota 13.000.000,00 zł) i ING Bank Śląski S.A. (kwota 6.000.000,00 zł) – bez wydruku w zakresie konta 134 (zgodny z pozycjami zestawienia).

Przeprowadzona przez kontrolujące analiza wykazała w odniesieniu do organu - zgodność danych zawartych w potwierdzeniach sald rachunków bankowych prowadzonych dla Gminy z danymi wynikającymi z zestawienia obrotów i sald konta 133 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.

Kontrolujące stwierdziły zgodność danych wykazanych w protokole kontroli kasy przeprowadzonej w dniu 31 grudnia 2015 roku przez trzyosobową komisję przy udziale Naczelnik Wydziału Finansowego w zakresie środków pieniężnych z danymi zawartymi w zestawieniu obrotów i sald w zakresie konta 101.

Weryfikacja danych zawartych w okazanej kontrolującym dokumentacji przeprowadzonej inwentaryzacji wykazała:

- w zakresie konta 011 (z rozszerzeniem) - zgodność danych zestawienia obrotów i sald, danych z ewidencji syntetycznej (obroty konta 011 księgi głównej) z danymi ewidencji analitycznej w zakresie poszczególnych grup środków trwałych,
- zgodność danych zestawienia obrotów i sald w zakresie konta 071 (z rozszerzeniem identyfikującym rodzaj składników majątkowych, od których naliczono umorzenie) z danymi księgi głównej (obroty za 2015 rok w zakresie konta 071) z danymi wynikającymi z ewidencji analitycznej środków trwałych według poszczególnych grup,
- zgodność danych zestawienia obrotów i sald w zakresie konta 020 z danymi księgi głównej w odniesieniu do tego konta oraz ewidencji analitycznej prowadzonej dla wartości niematerialnych i prawnych,
- zgodność danych zestawienia obrotów i sald w zakresie konta 072 (z rozszerzeniem identyfikującym rodzaj składników majątkowych, od których naliczono umorzenie) z danymi księgi głównej (obroty za 2015 rok w zakresie konta 072 oraz kont 013 i 020) oraz, w zakresie konta 020, z danymi ewidencji analitycznej,
- zgodność danych ujętych w zestawieniu obrotów i sald w zakresie konta 030 z danymi księgi głównej w zakresie tego konta oraz ewidencji analitycznej prowadzonej dla udziałów i akcji.

Inwentaryzację przeprowadziły pracownice Wydziału Finansowego w odniesieniu do składników majątkowych w poszczególnych obszarach zgodnych z zakresami realizowanych obowiązków objętych zakresami czynności.

Notatką zaakceptowaną przez Burmistrza Aleksandra Łódzkiego podpisaną przez osoby dokonujące inwentaryzacji udokumentowano przeprowadzenie inwentaryzacji rocznej według stanu na 31 grudnia 2015 roku w drodze weryfikacji sald w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego i Gminy Aleksandrów Łódzki.

Dokumentacja inwentaryzacji potwierdzała przeprowadzenie inwentaryzacji według stanu na 31 grudnia 2015 roku zgodnie z zapisami art. 26 i 27 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

IX. ROZLICZENIA BUDŻETU Z SAMORZĄDOWYMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

Wobec nie funkcjonowania w analizowanych latach 2014, 2015 i I półroczu 2016 roku na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki zakładów budżetowych, co wynikało z zapisów załącznika nr 4 do Statutu Gminy Aleksandrów Łódzki oraz aktualnego wykazu jednostek organizacyjnych Gminy. W ww. okresie Gmina nie przekazywała dotacji na rzecz zakładów budżetowych, a powyższe ustalenia potwierdzały zapisy załącznika nr 6 do uchwały Nr III/29/14 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 18 grudnia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na 2015 rok oraz uchwały nr LI/520/13 Rady Miejskiej w Aleksandrowie Łódzkim z dnia 19 grudnia 2013 roku w sprawie: uchwalenia budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki na 2014 rok - załącznik nr 6 *Plan dotacji*

na 2014 rok a także sprawozdania z realizacji budżetu Rb-28 i sprawozdania opisowe z wykonania budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki za 2014 i 2015 rok sporządzone zgodnie z zapisami art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

1. DOTACJE PRZEKAZYWANE NA RZECZ ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH I – WYSOKOŚĆ I RODZAJ - 2015 ROK

Zgodnie z oświadczeniem złożonym przez Skarbnika Grzegorza Siechą, Gmina Aleksandrów Łódzki w latach 2014-2015 nie udzielała dotacji dla zakładów budżetowych w związku z tym, że w strukturze organizacyjnej Gminy Aleksandrów Łódzki nie znajdują się zakłady budżetowe.

Oświadczenie Skarbnika w sprawie nie udzielania dotacji dla zakładów budżetowych stanowi załącznik nr 52 protokołu kontroli.

2. WPLĄTY ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH GMINY - 2015 ROK

Zgodnie z oświadczeniem złożonym przez Skarbnika Grzegorza Siechą, Gmina Aleksandrów Łódzki w latach 2014-2015 nie uzyskała dochodów z tytułu wpłat od zakładów budżetowych w związku z tym, że w strukturze organizacyjnej Gminy Aleksandrów Łódzki nie znajdują się zakłady budżetowe.

Oświadczenie Skarbnika w sprawie nie uzyskania dochodów z tytułu wpłat od zakładów budżetowych stanowi załącznik nr 53 protokołu kontroli.

X. INNE USTALENIA

Wydatki na wynagrodzenia dla nauczycieli

W związku z nałożonym na regionalne izby obrachunkowe obowiązkiem kontroli osiągnięcia wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego (art. 30b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela), w kontrolowanej jednostce analizie poddano zagadnienia związane z poniesionymi wydatkami na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń osiągniętych w 2015 roku.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Aleksandrów Łódzki sporządzone zostało z datą 20 stycznia 2016 roku i przesłane do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w dniu 28 stycznia 2016 roku tj. w terminie wynikającym z art. 30a ust. 4 ustawy Karta nauczyciela.

Wysokość średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Aleksandrów Łódzki, z uwzględnieniem kwoty różnicy, o której mowa w art. 30 a ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela kształtowała się następująco:

Stopień awansu zawodowego	Średnie wynagrodzenie 1.01-31.08.2014	Średnioroczna liczba etatów 1.01.-31.08.2014	2x3	Średnie wynagrodzenie 1.09.-31.12.2014	Średnioroczna liczba etatów 1.09.-31.12.2014	5x6	4+7	Wykonane wydatki na wynagrodzenia w 2014 roku	9-8
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
nauczyciel stażysta	2.717,59 x 8 = 21.740,72	7,93	172.403,91	2.717,59 x 4 = 10.870,36	18,21	197.949,26	370.353,17	362.242,05	-8.111,12
nauczyciel kontraktowy	3.016,52 x 8 = 24.132,16	38,51	929.329,48	3.016,52 x 4 = 12.066,08	45,40	547.800,03	1 477.129,51	1 581.276,79	104.147,28
nauczyciel mianowany	3.913,33 x 8 = 31.306,64	98,76	3 091.843,77	3.913,33 x 4 = 15.653,32	100,02	1 565.645,06	4 657.488,83	4 733.804,22	76.315,39

nauczyciel dyplomowany	5.000,37 x 8 = 40.002,96	131,40	5 256.388,95	5.000,37 x 4 20.001,48	134,82	2 696.599,53	7 952.988,48	8 177.362,32	224.373,84
Ogółem							14 457.959,99	14 854.685,38	396.725,39

Analiza danych zawartych w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, wykazała, że Gmina Aleksandrów Łódzki zobowiązana była do wypłacenia jednorazowego dodatku uzupełniającego nauczycielom stażystom w kwocie 8.111,12 zł.

*Kserokopia sprawozdania z dnia 20 stycznia 2016 roku z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządową stanowi **akta kontroli** strony **496-499**.*

Kontrolą objęto osiągnięcie wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, z uwzględnieniem art. 30a ust. 3 ww. ustawy, co do nauczycieli stażystów. Wysokość wypłaconych z budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki w 2015 roku wynagrodzeń dla nauczycieli stażystów wyniosła 362.242,05 zł.

Analizie poddano prawidłowość sporządzenia sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli dla stopnia awansu zawodowego – nauczyciele stażyści, dla których kwota różnicy należna do wypłaty wyniosła 8.111,12 zł.

Średniomiesięczne zatrudnienie w 2015 roku dla stopnia awansu zawodowego – nauczyciele stażyści obrazuje tabela:

L.p.	Nazwa placówki oświatowej	Liczba etatów za okres I – VIII 2015 rok	Liczba etatów za okres IX – XII 2015 rok
1.	Miejskie Przedszkole nr 1 w Aleksandrowie Łódzkim	0,00	0,00
2.	Miejskie Przedszkole nr 2 w Aleksandrowie Łódzkim	0,00	1,00
3.	Miejskie Przedszkole nr 3 w Aleksandrowie Łódzkim	0,00	1,00
4.	Miejski Zespół Szkół w Aleksandrowie Łódzkim	1,29	6,13
5.	Zespół Szkół Sportowych w Aleksandrowie Łódzkim	1,64	1,70
6.	Szkoła Podstawowa nr 4 w Aleksandrowie Łódzkim	1,26	2,63
7.	Szkoła Podstawowa w Beldowie	1,36	0,35
8.	Szkoła Podstawowa w Rąbieniu	2,38	4,01
9.	Szkoła Podstawowa w Rudzie Bugaj	0,00	0,00
10.	Młodzieżowy Dom Kultury w Aleksandrowie Łódzkim	0,00	0,89
11.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim	0,00	0,50
Razem:		7,93	18,21
Średnio miesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem:		7,93	18,21

Z powyższej tabeli wynika, że do ustalenia wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli dla stopnia awansu zawodowego - nauczyciel stażysta w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Aleksandrów Łódzki, przyjęto prawidłowy wskaźnik średniorocznej struktury zatrudnienia. Średnioroczna liczba etatów ustalona dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych dla przedmiotowej grupy nauczycieli wyniosła:

- w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2015 roku – 7,93;
- w okresie od 1 września do 31 grudnia 2015 roku – 18,21.

Analizie poddano prawidłowość wyliczeń jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli stażystów. Próbie poddano wszystkich nauczycieli stażystów zatrudnionych w Szkole Podstawowej w Rąbieniu oraz Miejskim Zespole Szkół w Aleksandrowie Łódzkim. W wyniku kontroli akt osobowych nauczycieli stażystów stwierdzono, że w 2015 roku wysokość wypłaconych z budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki wynagrodzeń dla przedmiotowej grupy nauczycieli ustalona została w oparciu o art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, tj. bez uwzględnienia świadczeń z ZFŚS oraz dodatków specjalnych wymienionych w art. 54 powyższej ustawy (nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego, dodatku tzw. „wiejskiego”).

W oparciu o przedłożone dokumenty źródłowe przedstawione do kontroli (listy płac, akta osobowe oraz dokumentację potwierdzającą czas pracy), wybranych do kontroli próby nauczycieli stażystów dokonano ustalenia:

- osobistych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli stażystów,
- sumy osobistych stawek wszystkich nauczycieli stażystów w wybranej szkole,
- wysokości jednorazowych dodatków uzupełniających dla objętej kontrolą placówki, z przeznaczeniem dla nauczycieli stażystów.

Ustalenie osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia oraz wyznaczenie wysokości jednorazowego dodatku uzupełniającego przy sumie $S_j = 301.036,158$ zł (ustalanej przez Gminę Aleksandrów Łódzki) dla nauczycieli stażystów obrazuje tabela:

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Lp.	Nr identyfikacyjny	Okres 2015 rok	A Stawka wynagrodzenia zasadniczego na pełnym etacie	B (kol 5/ kol 6) Tydniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		C (kol 7/ kol 8) Okres zatrudnienia		Sj (A*B*C)	Sj Suma roczna	Dj należny	Wypłacony dodatek uzupełniający	Różnica
				Godziny przepracowane	Pełny etat	Okres przepracowany	Rok					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Nauczyciel 1	I-VIII	-	-	-	-	-	-	9.060,00	244,11	244,11	-
		IX-XII	2.265,00	18	18	4	12	755,00				
2.	Nauczyciel 2	I-VIII	-	-	-	-	-	-	4.530,00	122,06	122,06	-
		IX-XII	2.265,00	13	26	4	12	377,50				
3.	Nauczyciel 3	I-VIII	2.265,00	18	18	5,6364	12	1.063,86	21.826,32	588,09	588,09	-
		IX-XII	2.265,00	18	18	4	12	755,00				
4.	Nauczyciel 4	I-VIII	-	-	-	-	-	-	4.341,24	116,97	116,97	-
		IX-XII	2.265,00	11,5	18	3	12	361,77				
5.	Nauczyciel 5	I-VIII	2.265,00	15	26	8	12	871,15	10.453,80	281,67	281,67	-
		IX-XII	-	-	-	-	-	-				
6.	Nauczyciel 6	I-VIII	-	-	-	-	-	-	9.060,00	244,11	244,11	-
		IX-XII	2.265,00	22 21	22 21	3,3182 0,6818	12	755,00				
7.	Nauczyciel 7	I-VIII	-	-	-	-	-	-	7.700,28	207,48	207,48	-
		IX-XII	1.993,00	18	18	3,8636	12	641,69				
8.	Nauczyciel 8	I-VIII	-	-	-	-	-	-	4.882,80	131,56	131,56	-
		IX-XII	1.993,00	18	18	2,45	12	406,90				
9.	Nauczyciel 9	I-VIII	-	-	-	-	-	-	5.147,76	138,70	138,70	-
		IX-XII	2.265,00	18 13	18 26	0,5455 3,4545	12	428,98				
10.	Nauczyciel 10	I-VIII	2.265,00	18	18	8	12	1.510,08	18.120,96	488,25	488,25	-
		IX-XII	-	-	-	-	-	-				
11.	Nauczyciel 11	I-VIII	-	-	-	-	-	-	7.578,84	204,20	204,20	-
		IX-XII	2.265,00	22 26	26 26	1,5909 2	12	631,57				
12.	Nauczyciel 12	I-VIII	2.265,00	10	18	8	12	839,00	10.068,00	271,27	271,27	-
		IX-XII	-	-	-	-	-	-				
13.	Nauczyciel 13	I-VIII	-	-	-	-	-	-	6.039,72	162,73	162,73	-
		IX-XII	2.265,00	12	18	4	12	503,31				
14.	Nauczyciel 14	I-VIII	2.265,00	26 13	26 26	1,8 4,1048	12	726,96	8.723,52	235,05	235,05	-
		IX-XII	-	-	-	-	-	-				
15.	Nauczyciel 15	I-VIII	-	-	-	-	-	-	9.059,04	244,09	244,09	-
		IX-XII	2.265,00	18	18	4	12	754,92				
16.	Nauczyciel 16	I-VIII	-	-	-	-	-	-	4.529,52	122,04	122,05	+0,01
		IX-XII	2.265,00	15	30	4	12	377,46				
17.	Nauczyciel 17	I-VIII	2.265,00	10	22	6	12	514,72	15.235,68	410,51	410,51	-
		IX-XII	2.265,00	25	25	4	12	754,92				

Wyliczenia dodatku uzupełniającego dokonano wg wzoru:

$Dj = 8.111,12 \text{ zł} \times (Sj / : 301.036,158 \text{ zł})$, gdzie:

8.111,12 zł – kwota różnicy dla nauczycieli stażystów (art. 30a KN),

Sj – osobista stawka wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela (suma roczna),

301.036,158 zł – suma roczna osobistych stawek wynagrodzenia zasadniczego (Sj) nauczycieli stażystów.

(...)³⁹

Na podstawie obliczeń dokonanych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi, nie stwierdzono istotnych różnic w kwotach dodatku jednorazowego dla nauczycieli stażystów przyjętych do próby. Kontrola przeprowadzona na podstawie przedłożonych list wypłat dodatków uzupełniających w poszczególnych placówkach oświatowych Gminy Aleksandrów Łódzki wykazała, że wypłaty przedmiotowych dodatków dla wszystkich nauczycieli stażystów kontrolowana jednostka dokonała w dniu 28 stycznia 2016 roku tj. zgodnie z art. 30a ust.3 ustawy – Karta Nauczyciela, który przewiduje wypłatę do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalonego proporcjonalnie dla okresu zatrudnienia oraz osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z uregulowaniami art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku poz. 1399 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku poz. 250 ze zm.), z dniem 1 lipca 2013 roku Gmina Aleksandrów Łódzki zorganizowała system odbioru odpadów komunalnych.

Wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi za 2015 rok ujmowano w dziale 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska rozdział 90002 Gospodarka odpadami § 4300 Zakup usług pozostałych, co obrazuje poniższa tabela:

Rozdział	Paragraf	Kwota
90002	4300	4.055.121,56
Razem		4.055.121,56

Rozliczenie wykonanych w 2015 roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w odniesieniu do realizacji wydatków za 2015 rok na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi przedstawiało się następująco:

Dochody	Wydatki	Różnica
3.734.897,35	4.055.121,56	- 320.224,21

Z powyższego zestawienia wynika, że różnica między uzyskanymi przez Gminę Aleksandrów Łódzki w 2015 roku dochodami z opłat określonych w treści art. 6r ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach a wydatkami poniesionymi na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2015 roku stanowiła wartość ujemną, tj. dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie pokrywały poniesionych przez Gminę wydatków.

XI. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.

Protokół zawiera 225 ponumerowanych i zaparafowanych stron. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli pod pozycją 8/2016.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

³⁹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

1. Jacek Zbigniew Lipiński – Burmistrz Gminy Aleksandrów Łódzki,
2. Leszek Filipiak – Zastępca Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego,
3. Grzegorz Siech – Skarbnik Gminy Aleksandrów Łódzki,
4. Iwona Dąbek – Sekretarz Gminy Aleksandrów Łódzki,
5. Regina Pietrzak – Naczelnik Wydziału Finansowego,
6. Aneta Iwańska – Naczelnik Wydziału Obsługi Mieszkańców,
7. Hanna Beda – Naczelnik Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu,
8. Danuta Antczak- Masztalerz – Naczelnik Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
9. Iwona Nowacka-Kozińska – Naczelnik Wydziału Zamówień Publicznych,
10. Krzysztof Appel – Naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej,
11. Przemysław Majer – Naczelnik Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego,
12. Tomasz Barszcz- Naczelnik Wydziału Promocji i Współpracy z Zagranicą,
13. Iwona Tomasik – Kierownik Biura Rady,
14. Elżbieta Głowczyńska – Główny Specjalista Wydziału Administracyjno-Gospodarczego i Kadr,
15. Maria Pitera – Główny Specjalista Wydziału Finansowego,
16. Joanna Polkowska - podinspektor Wydziału Finansowego,
17. Mirosława Niemier – inspektor Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej,
18. Magdalena Gruda-Kielbik – inspektor Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej,
19. Barbara Łuczak – inspektor Biura Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym,
20. Anna Faliszek – inspektor Biura Zarządzania Zasobem Mieszkaniowym.

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. *Zestawienie jednostek organizacyjnych funkcjonujących w Gminie Aleksandrów Łódzki w okresie objętym kontrolą.*
2. *Wykaz pełnomocnictw udzielonych kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych.*
3. *Oświadczenie Skarbnika Gminy o bieżącym zapoznawaniu pracowników pionu finansowego z obowiązującymi w jednostce procedurami w zakresie kontroli finansowej.*
4. *Informacja Zastępcy Burmistrza Aleksandrowa Łódzkiego dotycząca procedur kontroli zarządczej.*
5. *Wykaz szkoleń, w których uczestniczyli w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 30 czerwca 2016 roku pracownicy pionu finansowego.*
6. *Zestawienie kontroli zewnętrznych dotyczących gospodarki finansowej przeprowadzonych od 1 stycznia 2014 roku do 30 czerwca 2016 roku w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim.*
7. *Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Aleksandrów Łódzki dotyczące realizacji wniosków pokontrolnych RIO w Łodzi i NIK w Łodzi w zakresie korekty sprawozdania Rb-ZZ.*
8. *Wyjaśnienie dotyczące różnicy w zakresie zaewidencjonowania odsetek od kredytów i zasad ewidencjonowania wydatków z tytułu odsetek od kredytu w rachunku bieżącym złożone przez Naczelnik Wydziału Finansowego.*
9. *Oświadczenie Skarbnika Gminy o nie zaciąganiu w 2015 roku zobowiązań na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.*
10. *Oświadczenie Skarbnika o nie udzielaniu przez Gminę Aleksandrów Łódzki w latach 2014- 2015 poręczeń i gwarancji oraz nie posiadaniu zobowiązań z tytułu wcześniej udzielonych poręczeń i gwarancji.*
11. *Zestawienie danych dotyczących wartości udziałów i akcji (analitka do konta 030) sporządzone przez Naczelnik Wydziału Finansowego według stanu na 31 grudnia 2015 roku.*
12. *Specyfikacja zadłużenia Gminy Aleksandrów Łódzki wg stanu na 31 grudnia 2014 i 2015 roku oraz na 30 czerwca 2016 roku..*

13. Dane w zakresie dokonywanych przez Gminę Aleksandrów Łódzki spłat rat kapitałowych i odsetkowych w latach 2014-2015 i I półroczu 2016 roku.
14. Oświadczenie Skarbnika Gminy Aleksandrów Łódzki o nie udzielaniu w latach 2014-2015 pożyczek innym podmiotom.
15. Zestawienie danych dotyczących ciągłości sald rachunków bankowych.
16. Wyjaśnienie dotyczące niezgodności danych zawartych w sprawozdaniu Rb-27S sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2015 roku z ewidencją księgową w zakresie środków dotacji i subwencji przekazanych w grudniu na styczeń następnego roku złożyła Naczelnik Wydziału Finansowego.
17. Wyliczenie skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku transportowym od osób fizycznych za 2014 i 2015 rok w wybranych grupach pojazdów.
18. Wyliczenia dotyczące skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby prawne za 2014 i 2015 rok w zakresie wybranych grup pojazdów sporządzone przez kontrolującą.
19. Wyjaśnienie Naczelnik Wydziału Finansowego dotyczące ujęcia sald kont księgowych w pozycjach bilansu Gminy za rok 2015.
20. Wyjaśnienie dotyczące dokonania w 2015 roku wydatków ze środków przekazanych jako dochody przyszłych okresów złożone przez Skarbnika Gminy Aleksandrów Łódzki.
21. Wyjaśnienie dotyczące podstaw ustalenia wartości wykazanych w bilansie za 2014 rok złożone przez Naczelnik Wydziału.
22. Zestawienie dowodów księgowych stanowiących stan zobowiązań na dzień 31 grudnia 2015 roku.
23. Wyjaśnienie Burmistrza Jacka Lipińskiego oraz Skarbnika Grzegorza Siech w sprawie nieterminowego przekazywania składek do ZUS oraz nie przekazania należnych odsetek.
24. Zestawienie podstawowych danych zawartych w Wieloletnich Prognozach Finansowych w wersji pierwotnej i ostatecznej z lat 2014, 2015 i I połowy 2016 roku.
25. Dane w zakresie dynamiki planowanych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi dochodów i wydatków bieżących na lata 2014-2018.
26. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy dotyczące wielkości dochodów bieżących oraz wydatków bieżących przyjętych zapisami Wieloletnich Prognoz Finansowych.
27. Sporządzone przez kontrolującą wyliczenie wysokości wynikających z harmonogramów spłat rat kredytów i pożyczek na lata 2015-2018.
28. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy dotyczące realizacji wydatków budżetowych na dzień 24 czerwca 2015 roku w dziale 750 rozdział 75023 § 4300.
29. Zestawienie danych w zakresie nabycia w latach 2014-2015 mienia do zasobu nieruchomości Gminy Aleksandrów Łódzki.
30. Wyjaśnienie Naczelnik wydziału Finansowego Reginy Pietrzak dotyczące różnic między danymi rzeczowo-finansowymi a danymi wynikającymi z ewidencji księgowej w zakresie wydatków na nabycie nieruchomości do zasobu Gminy w latach 2014-2015.
31. Informacja Skarbnika Gminy w sprawie odzyskania VAT uiszczanego od ceny nabycia nieruchomości w miejscowości Brużyczka Księżstwo.
32. Plan rzeczowy i wykonanie dochodów ze sprzedaży nieruchomości za lata 2014 i 2015.
33. Wyjaśnienie dotyczące ujęcia dochodów z tytułu sprzedaży prawa własności nieruchomości na rzecz ich użytkowników wieczystych w § 0470 złożone przez Naczelnik Wydziału Finansów Reginę Pietrzak.
34. Wyjaśnienie w sprawie zasad dokonania wyceny przeznaczonych do zbycia działek przy ul. Daszyńskiego w Aleksandrowie Łódzkim złożone przez Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej.
35. Zestawienie terminowości dokonywania przez Gminę Aleksandrów Łódzki czynszu dzierżawnego w tytule umowy dzierżawy nieruchomości przy ul. Daszyńskiego.
36. Informacja Skarbnika Gminy w sprawie odzyskania VAT uiszczanego od ceny nabycia nieruchomości w miejscowości Aleksandrów Łódzki obręb A-5.
37. Wykaz decyzji dotyczących przekształcenia prawa użytkownika wieczystego w prawo własności wydanych w latach 2014-2015.
38. Wyjaśnienie merytorycznego pracownika w zakresie nieujęcia w ewidencji środków trwałych zbycia nieruchomości w wyniku przekształcenia prawa użytkownika wieczystego w prawo własności.
39. Oświadczenie Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej o nie uzyskaniu w latach dochodów z tytułu zbycia prawa własności na rzecz użytkowników wieczystych, nie oddawaniu

- nieruchomości w użytkowanie, użytkowanie wieczyste, zarząd i trwałe zarząd nie dokonywania sprzedaży prawa własności na rzecz użytkowników wieczystych.
40. Zestawienie danych dotyczących terminowości dokonywania wpłat opłat z tytułu użytkowania wieczystego w odniesieniu do wybranych użytkowników wieczystych za lata 2014, 2015 i 2016.
 41. Zestawienie umów dzierżaw gruntów obowiązujących na 31 grudnia 2014 i 31 grudnia 2015 roku.
 42. Zestawienie terminowości dokonywania wpłat czynszu dzierżawnego za rok 2014, 2015 i i półrocze roku 2016.
 43. Wyjaśnienie dotyczące przedawnienia zaległości w opłatach z tytułu czynszu dzierżawnego z odsetkami oraz opłat za bezumowne korzystanie z nieruchomości.
 44. Wyjaśnienie dotyczące zasad upubliczniania projektów list osób uprawnionych do najmu lokali z mieszkaniowego zasobu Gminy Aleksandrów Łódzki złożone przez Sekretarza Gminy.
 45. Oświadczenie Naczelnika Wydziału Geodezji i Gospodarki Przestrzennej o nie podjęciu przez Radę Miejską w Aleksandrowie Łódzkim uchwał określających stawki opłat adiacenckich.
 46. Oświadczenie Skarbnika Aleksandrowa Łódzkiego o nie uzyskiwaniu przez Gminę w 2014, 2015 roku dochodów z tytułu opłaty adiacenckiej w latach 2014-2015 I półroczu 2016 roku.
 47. Wykaz udzielonych w 2015 roku dotacji na realizację zadań powierzonych na podstawie umowy podmiotom spoza sektora finansów publicznych
 48. Wyjaśnienie Burmistrza Jacka Lipińskiego w sprawie udzielenia dotacji Międzyszkolnemu Klubowi Sportowemu „Aleksandrów”.
 49. Wyjaśnienie Sekretarza Gminy Aleksandrów Łódzki w sprawie wynagrodzenia Burmistrza.
 50. Wykaz inwestycji realizowanych w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych w latach 2015 – 2016.
 51. Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Inwestycji, Ochrony Środowiska i Rolnictwa w sprawie OT nr 124 z dnia 13 października 2016 roku.
 52. Oświadczenie Skarbnika w sprawie nie udzielania dotacji dla zakładów budżetowych.
 53. Oświadczenie Skarbnika w sprawie nie uzyskania dochodów z tytułu wpłat od zakładów budżetowych.
 54. Zestawienie akt kontroli.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 28 kwietnia 2017 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Miejskim w Aleksandrowie Łódzkim.

Kierownika jednostki i Skarbnika poinformowano o przysługującym mu prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Kontrolujący:

Jednostka kontrolowana:

.....
(Ewa Chojka)

.....
(Wioletta Zubowicz)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....
(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)

